

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. balandžio 19 d.
(OR. en)

5198/21
ADD 5

Tarpinstitucinė byla:
2020/0382 (NLE)

UK 6

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas

PROTOKOLAS
DĖL ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO IR KOVOS SU SUKČIAVIMU
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO SRITYJE
IR DĖL SAVITARPIO PAGALBOS VYKDANT SU MUITAIS IR
MOKESČIAIS SUSIJUSIUS REIKALAVIMUS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

PVAT.1 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio Protokolo tikslas – nustatyti valstybių narių ir Jungtinės Karalystės administracinio bendradarbiavimo sistemą siekiant sudaryti sąlygas jų institucijoms padėti viena kitai užtikrinti, kad būtų laikomasi PVM teisės aktų, apsaugoti PVM pajamas ir vykdyti su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus.

PVAT.2 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Šiame Protokole nustatomos bendradarbiavimo taisyklės ir procedūros, kuriomis siekiama:

- a) keistis visa informacija, kuri gali padėti teisingai apskaičiuoti PVM, stebėti, ar jis teisingai taikomas, ir kovoti su sukčiavimu PVM, ir
 - b) vykdyti:
 - i) reikalavimus, susijusiu su PVM, muitais ir akcizais, kuriuos taiko valstybė arba jos teritoriniai ar administraciniai padaliniai, išskyrus vietos valdžios institucijas, arba kurie taikomi Sąjungos vardu;
 - ii) su i papunktyje nurodytais reikalavimais susijusių administracinių nuobaudų, baudų, mokesčių ir papildomų mokesčių, kuriuos nustato administracinės institucijos, kompetentingos nustatyti atitinkamus mokesčius ar muitus arba vykdyti su tuo susijusius administracinius tyrimus, arba kuriuos tų administracinių institucijų prašymu patvirtina administracinės ar teisminės įstaigos, susigrąžinimą, ir
 - iii) su i ir ii papunkčiuose nurodytais reikalavimais susijusių palūkanų ir išlaidų susigrąžinimą.
2. Šis Protokolas nedaro poveikio valstybių narių administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir pagalbos vykdant reikalavimus PVM srityje taisyklių taikymui.
3. Šis Protokolas nedaro poveikio savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose taisyklių taikymui.

PVAT.3 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame Protokole vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) administracinis tyrimas – bet kokia kontrolė, patikrinimai ir kiti veiksmai, kurių, vykdydamos savo pareigas, imasi valstybės, kad užtikrintų tinkamą PVM teisės aktų taikymą;
- b) prašančioji institucija – valstybės centrinė ryšių įstaiga arba ryšių skyrius, kuris teikia prašymą pagal III antraštinę dalį;
- c) automatiniai informacijos mainai – sistemingas iš anksto nustatytos informacijos perdavimas kitai valstybei be išankstinio prašymo;
- d) elektroninės priemonės – naudojantis elektronine duomenų apdorojimo (įskaitant skaitmeninį suspaudimą) ir laikymo įranga, taip pat tinklais, radijo ryšiu, optinėmis technologijomis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis;
- e) CCN/CSI tinklas – bendruoju ryšių tinklu (CCN) ir bendrąja sistemų sąsaja (CSI) pagrįsta bendra platforma, kurią Sąjunga sukūrė, kad kompetentingos institucijos galėtų elektroninėmis priemonėmis vienos kitoms perduoti mokesčių srities duomenis;
- f) centrinė ryšių įstaiga – pagal PVAT.4 straipsnio 2 dalį paskirta įstaiga, kurios pagrindinė pareiga palaikyti ryšius taikant II ar III antraštines dalis;

- g) kompetentinga institucija – institucija, paskirta pagal PVAT.4 straipsnio 1 dalį;
- h) kompetentingas pareigūnas – pagal PVAT.4 straipsnio 4 dalį paskirtas pareigūnas, galintis tiesiogiai keisti informaciją pagal II antraštinę dalį;
- i) muitai – mokesčiai, mokėtini už prekes, įvežamas į kiekvienos Šalies muitų teritoriją arba iš jos išvežamas pagal atitinkamų Šalių muitų teisės aktuose nustatytas taisykles;
- j) akcizai – tie muitai ir rinkliavos, kurie kaip tokie apibrėžti valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, vidaus teisės aktuose;
- k) ryšių skyrius – bet kuri įstaiga, išskyrus centrinę ryšių įstaigą, pagal PVAT.4 straipsnio 3 dalį paskirta prašyti teikti savitarpio pagalbą arba paskirta ją teikti pagal II antraštinę dalį arba III antraštinę dalį;
- l) asmuo – bet kuris asmuo, apibrėžtas šio Susitarimo 512 straipsnio 1 punkte¹;
- m) prašomoji institucija – centrinė ryšių įstaiga, ryšių skyrius arba, jei tai susiję su bendradarbiavimu pagal II antraštinę dalį, kompetentingas pareigūnas, kuris gauna besikreipiančiosios arba prašančiosios institucijos prašymą;

¹ Didesnio aiškumo dėlei ir šio Protokolo tikslais susitariama, kad į sąvoką „asmuo“ įeina ir bet koks juridinio asmens teisinio statuso neturintis, bet pagal taikytiną teisę pripažįstamas galinčiu atlikti teisinius veiksmus asmenų susivienijimas.
Į sąvoką taip pat įeina visi kiti sandorius vykdančys bet kokio pobūdžio ir formos teisiniai vienetai, turintys juridinio asmens statusą arba jo neturintys, kuriems taikomas PVM arba kurie turi vykdyti šio Protokolo PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus reikalavimus.

- n) besikreipiančioji institucija – centrinė ryšių įstaiga, ryšių skyrius arba kompetentingas pareigūnas, kuris kompetentingos institucijos vardu prašo teikti pagalbą pagal II antraštinę dalį;
- o) vienalaikis patikrinimas – suderintas apmokestinamojo asmens arba dviejų ar daugiau susijusių apmokestinamųjų asmenų mokestinės padėties patikrinimas, kurį organizuoja dvi arba daugiau valstybių, turinčių bendrų ar vienas kitą papildančių interesų;
- p) Specialusis komitetas – Specialusis prekybos komitetas administracinio bendradarbiavimo PVM ir mokesčių bei muitų išieškojimo srityje klausimams;
- q) spontaniniai informacijos mainai – nesisistemingas informacijos perdavimas bet kuriuo metu kitai valstybei be išankstinio prašymo;
- r) valstybė – valstybė narė arba Jungtinė Karalystė, atsižvelgiant į kontekstą;
- s) trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra valstybė narė ar Jungtinė Karalystė;
- t) PVM – Sąjungos pridėtinės vertės mokestis pagal Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos ir Jungtinės Karalystės pridėtinės vertės mokestis pagal 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą.

PVAT.4 STRAIPSNIS

Organizavimas

1. Kiekviena valstybė paskiria kompetentingą instituciją, atsakingą už šio Protokolo taikymą.

2. Kiekviena valstybė paskiria:
 - a) vieną centrinę ryšių įstaigą, kurios pagrindinė pareiga – taikyti šio Protokolo II antraštinę dalį, ir
 - b) vieną centrinę ryšių įstaigą, kurios pagrindinė pareiga – taikyti šio Protokolo III antraštinę dalį.
3. Kiekviena kompetentinga institucija gali tiesiogiai paskirti arba įgalioti ryšių skyrius:
 - a) tiesiogiai keisti informaciją pagal šio Protokolo II antraštinę dalį;
 - b) prašyti suteikti savitarpio pagalbą arba ją teikti pagal šio Protokolo III antraštinę dalį, atsižvelgiant į jų konkrečią teritorinę ar veiklos vykdymo kompetenciją.
4. Kiekviena kompetentinga institucija gali tiesiogiai paskirti arba įgalioti kompetentingus pareigūnus, kurie gali tiesiogiai keisti informaciją pagal šio Protokolo II antraštinę dalį.
5. Kiekviena centrinė ryšių įstaiga nuolat atnaujina ryšių skyrių ir kompetentingų pareigūnų sąrašą ir jį pateikia kitoms centrinėms ryšių įstaigoms.
6. Ryšių skyrius arba kompetentingas pareigūnas, siųsdamas arba gavęs prašymą suteikti pagalbą pagal šį Protokolą, apie tai informuoja centrinę ryšių įstaigą.

7. Centrinė ryšių įstaiga, ryšių skyrius ar kompetentingas pareigūnas, gavęs savitarpio pagalbos prašymą, kuriam vykdyti reikia imtis jo kompetencijai nepriklausančių veiksmų, šį prašymą nedelsdamas perduoda kompetentingai centrinei ryšių įstaigai ar ryšių skyriui ir apie tai informuoja besikreipiančiąją arba prašančiąją instituciją. Tokiu atveju PVAT.8 straipsnyje nustatytas laikotarpis prasideda kitą dieną po prašymo suteikti pagalbą perdavimo kompetentingai centrinei ryšių įstaigai arba kompetentingam ryšių skyriui.

8. Kiekviena Šalis per vieną mėnesį nuo šio Susitarimo pasirašymo dienos praneša Specialiajam komitetui apie šio Protokolo tikslais paskirtas kompetentingas institucijas ir nedelsdama – apie visus su jomis susijusius pasikeitimus. Specialusis komitetas nuolat atnaujina kompetentingų institucijų sąrašą.

PVAT.5 STRAIPSNIS

Susitarimas dėl paslaugų lygio

Laikantis Specialiojo komiteto nustatytos procedūros, sudaromas susitarimas dėl paslaugų lygio, kuriuo užtikrinama ryšių ir informacijos mainų sistemų veikimui užtikrinti teiktinų paslaugų techninė kokybė ir kiekybė.

PVAT.6 STRAIPSNIS

Konfidencialumas

1. Bet kokia pagal šį Protokolą valstybės gauta informacija laikoma konfidencialia ir saugoma taip, kaip pagal tos valstybės vidaus teisę gauta informacija.
2. Tokia informacija gali būti atskleidžiama su PVM teisės aktų taikymu susijusiems asmenims arba institucijoms (įskaitant teismus ir administracines arba priežiūros įstaigas), siekiant užtikrinti tinkamą PVM apskaičiavimą ir vykdymo užtikrinimo priemonių, įskaitant PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų reikalavimų vykdymo arba apsaugos priemones, taikymą.
3. 1 dalyje nurodyta informacija taip pat gali būti naudojama kitiems mokesčiams apskaičiuoti, taip pat reikalavimams, susijusiems su privalomomis socialinio draudimo įmokomis, įvertinti ir jų vykdymui, įskaitant vykdymo arba apsaugos priemones, užtikrinti. Jei apsikeitus informacija paaiškėja arba ji padeda įrodyti, kad mokesčių teisė buvo pažeista, tą informaciją taip pat galima naudoti taikant administracines ar baudžiamąsias sankcijas. Informaciją gali naudoti tik 2 dalyje nurodyti asmenys arba institucijos ir tik šios dalies ankstesniuose sakiniuose nurodytais tikslais. Jie gali ją atskleisti viešuosiuose teismo posėdžiuose arba teismo sprendimuose.
4. Nepaisant 1 ir 2 dalių, informaciją teikianti valstybė, remdamasi pagrįstu prašymu, leidžia informaciją gaunančiai valstybei naudoti ją kitais, nei PVAT.2 straipsnio 1 dalyje nurodytieji, tikslais, jeigu panašiais tikslais ją galima naudoti pagal informaciją teikiančios valstybės teisės aktus. Prašomoji institucija tokį prašymą priima arba atmeta per vieną mėnesį.

5. Pagal šį Protokolą teikiant pagalbą valstybės gautos ataskaitos, pranešimai ir visi kiti dokumentai arba patvirtintos tikros jų kopijos ar išrašai iš jų toje valstybėje gali būti naudojami kaip įrodymai tokiu pačiu pagrindu kaip panašūs dokumentai, kuriuos pateikė kita tos valstybės institucija.
6. Iš vienos valstybės gautą informaciją valstybė gali perduoti kitai valstybei, jei gauna pirmą kartą informaciją pateikusių kompetentingos institucijos išankstinį leidimą. Pirmą kartą informaciją pateikusi valstybė per dešimt darbo dienų nuo pranešimo, gauto iš dalytis informacija pageidaujančios valstybės, dienos gali tokiam dalijimuisi informacija paprieštarauti.
7. Pagal šį Protokolą gautą informaciją valstybės gali perduoti trečiosioms valstybėms, jeigu laikomasi šių sąlygų:
- a) pirmą kartą informaciją pateikusi kompetentinga institucija sutiko su tokiu perdavimu; ir
 - b) perduoti informaciją leidžiama informaciją perduodančios valstybės ir tos konkrečios trečiosios valstybės pagalbos susitarimais.
8. Iš trečiosios valstybės gauta informacija valstybės gali keistis, jeigu tai leidžiama su ta konkrečia trečiąja valstybe sudarytais pagalbos susitarimais.
9. Kiekviena valstybė nedelsdama praneša kitoms atitinkamoms valstybėms apie bet kokią konfidencialumo pažeidimo ir apie dėl to taikytas sankcijas ir taisomąsias priemones.

10. Europos Komisijos saugumo akreditacijos tarnybos tinkamai akredituoti asmenys gali susipažinti su šia informacija tik tiek, kiek to reikia elektroninėms sistemoms, kurių prieiglobą teikia Komisija ir kuriomis valstybės naudojasi, įgyvendindamos šį Protokolą, prižiūrėti, tvarkyti ir plėtoti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS IR KOVA SU SUKČIAVIMU PVM

PIRMAS SKYRIUS

INFORMACIJOS MAINAI GAVUS PRAŠYMĄ

PVAT.7 STRAIPSNIS

Informacijos mainai ir administraciniai tyrimai

1. Besikreipiančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija perduoda PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą informaciją, įskaitant visą informaciją, susijusią su konkrečiu atveju ar atvejais.
2. Norėdama perduoti 1 dalyje nurodytą informaciją, prašomoji institucija atlieka administracinius tyrimus, reikalingus tokiai informacijai gauti.

3. 1 dalyje nurodytame prašyme gali būti pateikiamas pagrįstas prašymas atlikti konkretų administracinį tyrimą. Prašomoji institucija atlieka administracinį tyrimą, prireikus konsultuodamasi su besikreipiančiąja institucija. Jeigu prašomoji institucija nusprendžia, kad administracinis tyrimas nebūtinai, ji nedelsdama praneša besikreipiančiajai institucijai apie tokio sprendimo motyvus.
4. Jeigu prašomoji institucija atsisako atlikti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, įsisteigusio apmokestinamojo asmens deklaruotų sumų arba sumų, kurias tas apmokestinamasis asmuo turėjo deklaruoti, susijusių su to apmokestinamojo asmens tiekiamomis ir importuojamomis prekėmis ir teikiamomis paslaugomis, apmokestinomomis valstybėje, kurioje yra besikreipiančioji institucija, administracinį tyrimą, prašomoji institucija besikreipiančiajai institucijai bent pateikia dvejų ankstesnių metų datas, kuriomis apmokestinamasis asmuo valstybėje, kurioje yra besikreipiančioji institucija, atitinkamai tiekė ir importavo prekes ir teikė paslaugas, ir tų prekių bei paslaugų vertę, nebent prašomoji institucija tokios informacijos neturi arba pagal vidaus teisės aktus neprivalo jos turėti.
5. Siekdama gauti prašomą informaciją arba atlikti prašomą administracinį tyrimą, prašomoji institucija arba administracinė institucija, į kurią ji kreipiasi, imasi veiksmų taip, lyg veiktų savo pačios iniciatyva arba savo valstybės kitos institucijos prašymu.
6. Besikreipiančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija perduoda jai bet kokią savo gautą ar turimą atitinkamą informaciją bei administracinių tyrimų rezultatus, pateikdama ataskaitas, pranešimus ir bet kokius kitos formos dokumentus arba patvirtintas tikras jų kopijas ar išrašus iš jų.

7. Originalūs dokumentai pateikiami tik jeigu tai neprieštarauja valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, galiojančioms nuostatoms.

PVAT.8 STRAIPSNIS

Informacijos pateikimo terminai

1. Prašomoji institucija PVAT.7 straipsnyje nurodytą informaciją pateikia kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 90 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Tačiau jeigu prašomoji institucija tą informaciją jau turi, terminas sutrumpinamas iki ne ilgesnio kaip 30 dienų laikotarpio.
2. Kai kuriais ypatingais atvejais prašomoji institucija ir besikreipiančioji institucija gali susitarti dėl kitų nei 1 dalyje nustatytieji terminų.
3. Jeigu prašomoji institucija per 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus patenkinti prašymo negali, ji nedelsdama raštu praneša besikreipiančiajai institucijai apie to priežastis ir nurodo laiką, kada ji mano galėsianti jį patenkinti.

ANTRAS SKYRIUS

INFORMACIJOS MAINAI BE IŠANKSTINIO PRAŠYMO

PVAT.9 STRAIPSNIS

Informacijos mainų rūšys

Be išankstinio prašymo informacijos mainai vyksta spontaniškai, kaip nustatyta PVAT.10 straipsnyje, arba automatiškai, kaip nustatyta PVAT.11 straipsnyje.

PVAT.10 STRAIPSNIS

Spontaniniai informacijos mainai

Vienos valstybės kompetentinga institucija be išankstinio prašymo perduoda kitos valstybės kompetentingai institucijai PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą jai žinomą informaciją, kuri nebuvo perduota pagal PVAT.11 straipsnyje nurodytą automatinių mainų procedūrą, jeigu:

- a) laikoma, kad mokesčiai taikomi kitoje valstybėje, o informacija reikalinga tos valstybės kontrolės sistemos veiksmingumui užtikrinti;
- b) valstybė turi pagrindo manyti, kad kitoje valstybėje buvo pažeisti PVM teisės aktai arba tikėtina, kad jie buvo pažeisti;

- c) yra rizikos, kad kitoje valstybėje mokesčiai bus nesumokėti.

PVAT.11 STRAIPSNIS

Automatiniai informacijos mainai

1. Pagal PVAT.39 straipsnį Specialusis komitetas nustato informacijos, kuria turi būti keičiamasi automatiškai, kategorijas.
2. Valstybė gali nevykdyti 1 dalyje nurodytos vienos ar kelių kategorijų informacijos automatinių mainų, jeigu, norint surinkti tokiems mainams reikalingą informaciją, PVM privalantiems mokėti asmenims reikėtų nustatyti naujų pareigų arba tai valstybei tektų neproporcinga administracinė našta.
3. Apie savo sprendimą, priimtą pagal ankstesnę dalį, kiekviena valstybė raštu praneša Specialiajam komitetui.

TREČIAS SKYRIUS

KITOS BENDRADARBIAVIMO FORMOS

PVAT.12 STRAIPSNIS

Administracinis pranešimas

1. Besikreipiančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija, vadovaudamasi savo valstybėje taikomomis pranešimų apie panašius dokumentus ir sprendimus pateikimo taisyklėmis, praneša adresatui apie visus besikreipiančiųjų institucijų išsiųstus dokumentus ir sprendimus, susijusius su PVM teisės aktų taikymu valstybėje, kurioje yra besikreipiančioji institucija.
2. Prašymuose įteikti pranešimą, kuriuose nurodomas dokumento ar sprendimo, apie kuriuos turi būti pranešta, objektas, nurodomas adresato vardas, pavardė (pavadinimas), adresas ir pateikiama visa kita naudinga informacija, reikalinga jam identifikuoti.
3. Prašomoji institucija nedelsdama informuoja besikreipiančiąją instituciją apie prašymo įteikti pranešimą vykdymą, pirmiausia nurodydama pranešimo apie sprendimą ar dokumento įteikimo adresatui datą.

PVAT.13 STRAIPSNIS

Buvimas administracinėse patalpose ir dalyvavimas administraciniuose tyrimuose

1. Besikreipiančiajai institucijai ir prašomajai institucijai susitarus ir laikantis pastarosios institucijos nustatytos tvarkos, prašomoji institucija gali leisti besikreipiančiosios institucijos įgaliotiems pareigūnams būti jos patalpose arba bet kurioje kitoje vietoje, kurioje tos institucijos atlieka savo pareigas, siekiant keistis PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta informacija. Jeigu prašoma informacija yra dokumentuose, su kuriais gali susipažinti prašomosios institucijos pareigūnai, gavus prašymą besikreipiančiosios institucijos pareigūnams pateikiamos šių dokumentų kopijos.
2. Besikreipiančiajai institucijai ir prašomajai institucijai susitarus ir laikantis pastarosios institucijos nustatytos tvarkos, prašomoji institucija gali leisti besikreipiančiosios institucijos įgaliotiems pareigūnams būti per valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, teritorijoje atliekamus administracinius tyrimus, siekiant keistis PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta informacija. Tokius administracinius tyrimus atlieka tik prašomosios institucijos pareigūnai. Besikreipiančiosios institucijos pareigūnai nesinaudoja prašomosios institucijos pareigūnams suteiktais tikrinimo įgaliojimais. Tačiau jie, kaip ir prašomosios institucijos pareigūnai, gali patekti į tas pačias patalpas ir susipažinti su tais pačiais dokumentais, tarpininkaujant prašomosios institucijos pareigūnams, bet tik tiek, kiek to reikia administraciniam tyrimui atlikti.

3. Besikreipiančiosioms institucijoms ir prašomajai institucijai susitarus ir laikantis pastarosios institucijos nustatytos tvarkos, besikreipiančiųjų institucijų įgalioti pareigūnai gali dalyvauti prašomosios valstybės teritorijoje atliekamuose administraciniuose tyrimuose, kad galėtų surinkti PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą informaciją ir ja keistis. Tokius administracinius tyrimus bendrai atlieka besikreipiančiosios ir prašomosios institucijų pareigūnai, vadovaujant prašomajai valstybei ir laikantis jos teisės aktų. Besikreipiančiųjų institucijų pareigūnams suteikiama galimybė patekti į tas pačias patalpas ir susipažinti su tais pačiais dokumentais kaip ir prašomosios institucijos pareigūnams ir, jeigu tai leidžiama prašomosios valstybės pareigūnams pagal šios valstybės teisės aktus, suteikiama galimybė apklausti apmokestinamuosius asmenis.

Kai tai leidžiama pagal prašomosios valstybės teisės aktus, besikreipiančiųjų valstybių pareigūnai naudojami tais pačiais tikrinimo įgaliojimais, kokie suteikti prašomosios valstybės pareigūnams.

Besikreipiančiųjų institucijų pareigūnai tikrinimo įgaliojimais naudojami tik administraciniam tyrimui atlikti.

Besikreipiančiosioms institucijoms ir prašomajai institucijai susitarus ir laikantis prašomosios institucijos nustatytos tvarkos, dalyvaujančiosios institucijos gali parengti bendrą tyrimo ataskaitą.

4. Besikreipiančiosios institucijos pareigūnai, esantys kitoje valstybėje pagal 1, 2 ir 3 dalis, privalo būti bet kuriuo metu pasirengę pateikti rašytinį įgaliojimą, kuriame būtų nurodyta jų tapatybė ir oficialios pareigos.

PVAT.14 STRAIPSNIS

Vienalaikis patikrinimas

1. Valstybės gali susitarti atlikti vienalaikį patikrinimą, jeigu mano, kad toks patikrinimas yra veiksmingesnis už tik vienos valstybės atliekamą patikrinimą.
2. Valstybė savarankiškai nustato apmokestinamuosius asmenis, kurių vienalaikį patikrinimą ji ketina pasiūlyti atlikti. Tos valstybės kompetentinga institucija praneša kitos atitinkamos valstybės kompetentingai institucijai apie atvejus, kuriais siūloma atlikti vienalaikį patikrinimą. Ji kuo greičiau nurodo savo pasirinkimo priežastis, pateikdama informaciją, dėl kurios ji priėmė tokį sprendimą. Ji nurodo terminą, per kurį toks patikrinimas turėtų būti atliktas.
3. Kompetentinga institucija, gavusi pasiūlymą atlikti vienalaikį patikrinimą, iš esmės per dvi savaites, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pasiūlymo gavimo institucijai partnerei patvirtina savo sutikimą arba praneša apie savo pagrįstą atsisakymą.
4. Kiekviena susijusi kompetentinga institucija paskiria atstovą, atsakingą už patikrinimo veiksmų priežiūrą ir koordinavimą.

KETVIRTAS SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

PVAT.15 STRAIPSNIS

Informacijos mainų sąlygos

1. Prašomoji institucija besikreipiančiajai institucijai pateikia PVAT.2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą informaciją arba įteikia PVAT.12 straipsnyje nurodytą administracinį pranešimą, jeigu:
 - a) besikreipiančiosios institucijos pateiktų prašymų pateikti informaciją arba administracinių pranešimų skaičius ir pobūdis tai prašomajai institucijai neužkrauna neproporcingos administracinės naštos, ir
 - b) besikreipiančioji institucija išnaudojo visus įprastinius informacijos šaltinius, kuriais tomis aplinkybėmis ji galėjo pasinaudoti, kad gautų prašomą informaciją, arba ėmėsi visų priemonių, kurių ji pagrįstai galėjo imtis, kad įteiktų prašomą administracinį pranešimą, nerizikuodama, kad kils sunkumų pasiekti pageidaujamą tikslą.
2. Šiuo Protokolu neįpareigojama atlikti tyrimų ar pateikti informacijos apie tam tikrą atvejį, jei pagal valstybės, kuri turėtų suteikti informaciją, įstatymus ar administracinę praktiką tai valstybei neleidžiama tokių tyrimų atlikti arba tokios informacijos rinkti ar ja naudotis savo tikslais.

3. Prašomoji institucija gali atsisakyti pateikti informaciją, jei besikreipiančioji institucija panašios informacijos negali pateikti dėl teisinių priežasčių. Prašomoji institucija apie atsisakymo motyvus praneša Specialiajam komitetui.
4. Pateikti informaciją gali būti atsisakoma, jeigu ją pateikus būtų atskleista komercinė, pramoninė arba profesinė paslaptis ar komercinis procesas arba jeigu ją atskleidus būtų pažeista viešoji tvarka.
5. 2, 3 ir 4 dalys jokiais atvejais negali būti aiškinamos taip, kad prašomajai institucijai leidžiama atsisakyti pateikti informaciją tik todėl, kad šią informaciją turi bankas, kita finansų įstaiga, paskirtasis asmuo, įgaliotasis agentas ar patikėtinis, arba todėl, kad ji susijusi su juridinio asmens nuosavybės dalies turėjimu.
6. Prašomoji institucija informuoja besikreipiančiąją instituciją apie prašymo suteikti pagalbą atmetimo motyvus.

PVAT.16 STRAIPSNIS

Grįžtamoji informacija

Jei kompetentinga institucija pateikia informaciją pagal PVAT.7 arba PVAT.10 straipsnį, ji gali prašyti informaciją gavusios kompetentingos institucijos pateikti su ta informacija susijusią grįžtamąją informaciją. Jei toks prašymas pateikiamas, informaciją gavusi kompetentinga institucija, nepažeisdama jos valstybėje taikytinų mokesčių slaptumo ir duomenų apsaugos taisyklių, grįžtamąją informaciją pateikia kuo greičiau, su sąlyga, kad tai jai neužkrauna neproporcingos administracinės naštos.

PVAT.17 STRAIPSNIS

Kalba

Pagalbos prašymai, įskaitant prašymus įteikti pranešimą ir prie jų pridedamus dokumentus, rengiami prašomosios ir besikreipiančiosios institucijų sutarta kalba.

PVAT.18 STRAIPSNIS

Statistiniai duomenys

1. Iki kiekvienų metų birželio 30 d. Šalys Specialiajam komitetui elektroninėmis priemonėmis pateikia statistinius duomenis apie šios antraštinės dalies taikymą.
2. Specialusis komitetas nustato statistinių duomenų, kurie turi būti perduodami pagal 1 dalį, turinį ir formatą.

PVAT.19 STRAIPSNIS

Standartinės perdavimo formos ir priemonės

1. Visa informacija, perduodama pagal PVAT.7, PVAT.10, PVAT.11, PVAT.12 ir PVAT.16 straipsnius, ir statistiniai duomenys, perduodami pagal PVAT.18 straipsnį, teikiami naudojant PVAT.39 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytas standartines formas, išskyrus PVAT.6 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytus atvejus arba konkrečius atvejus, kai atitinkamos kompetentingos institucijos mano, kad kitos saugios priemonės yra tinkamesnės, ir susitaria tas priemones naudoti.

2. Jeigu įmanoma, standartinės formos perduodamos elektroninėmis priemonėmis.
3. Jeigu prašymas pateikiamas naudojant ne tik elektronines sistemas, prašomoji institucija nedelsdama ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo jo gavimą patvirtina elektroninėmis priemonėmis.
4. Tais atvejais, kai institucija gavo prašymą arba informaciją, kurie buvo skirti ne jai, ji nedelsdama ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo prašymo ar informacijos gavimo nusiunčia siuntėjui pranešimą elektroninėmis priemonėmis.
5. Kol Specialusis komitetas priims PVAT.39 straipsnio 2 dalyje nurodytus sprendimus, kompetentingos institucijos taiko šio Protokolo priede nustatytas taisykles, įskaitant standartines formas.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PAGALBA VYKDANT REIKALAVIMUS

PIRMAS SKYRIUS

INFORMACIJOS MAINAI

PVAT.20 STRAIPSNIS

Prašymas pateikti informaciją

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija pateikia visą informaciją, kuri, kaip numanoma, yra svarbi prašančiajai institucijai vykdant PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus reikalavimus. Prašyme pateikti informaciją nurodomas atitinkamų asmenų vardas, pavardė ir visi kiti duomenys, susiję su jų tapatybe, jei tokių duomenų yra.

Siekdama pateikti tą informaciją, prašomoji institucija pasirūpina, kad būtų atlikti visi tai informacijai gauti reikalingi administraciniai tyrimai.

2. Prašomoji institucija neprivalo pateikti informacijos:

a) kurios ji negalėtų gauti siekdama savo vardu vykdyti panašaus pobūdžio reikalavimus;

- b) kuri atskleistų komercines, pramonines arba profesines paslaptis, arba
 - c) kurią atskleidus galėtų būti pakenkta valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, saugumui arba būtų pažeista jos viešoji tvarka.
3. Jokiais atvejais nelaikoma, kad 2 dalimi leidžiama prašomajai institucijai atsisakyti pateikti informaciją tik todėl, kad šią informaciją turi bankas, kita finansų įstaiga, paskirtasis asmuo, įgaliotasis agentas ar patikėtinis, arba todėl, kad ji susijusi su juridinio asmens nuosavybės dalies turėjimu.
4. Prašomoji institucija praneša prašančiajai institucijai apie prašymo pateikti informaciją atmetimo motyvus.

PVAT.21 STRAIPSNIS

Informacijos mainai be išankstinio prašymo

Jeigu mokesčių arba muitų grąžinimas yra susijęs su kitoje valstybėje įsisteigusiu ar gyvenančiu asmeniu, valstybė, iš kurios turi būti atliktas grąžinimas, apie numatomą grąžinimą gali pranešti įsisteigimo arba gyvenamosios vietos valstybei.

PVAT.22 STRAIPSNIS

Buvimas administracinėse patalpose ir dalyvavimas administraciniuose tyrimuose

1. Siekiant skatinti šioje antraštinėje dalyje numatytą savitarpio pagalbą, prašančiajai institucijai ir prašomajai institucijai susitarus ir laikantis pastarosios institucijos nustatytos tvarkos, prašančiosios institucijos įgalioti pareigūnai gali:
 - a) būti patalpose, kuriose prašomosios valstybės pareigūnai atlieka savo pareigas;
 - b) dalyvauti administraciniuose tyrimuose, atliekamuose prašomosios valstybės teritorijoje, ir
 - c) padėti prašomosios valstybės kompetentingiems pareigūnams per teismo procesą toje valstybėje.
2. Jeigu tai leidžiama pagal prašomojoje valstybėje taikytinus teisės aktus, 1 dalies b punkte nurodytame susitarime gali būti nustatyta, kad prašančiosios institucijos pareigūnai gali apklausti asmenis ir tikrinti įrašus.
3. Prašančiosios institucijos įgalioti pareigūnai, kurie naudojami 1 ir 2 dalyse siūloma galimybe, privalo būti bet kuriuo metu pasirengę pateikti rašytinį įgaliojimą, kuriame būtų nurodyta jų tapatybė ir oficialios pareigos.

ANTRAS SKYRIUS

PAGALBA PRANEŠANT APIE DOKUMENTUS

PVAT.23 STRAIPSNIS

Prašymas pranešti apie tam tikrus su reikalavimais susijusius dokumentus

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija praneša adresatui apie visus, be kita ko, teismo pobūdžio, dokumentus, kuriuos parengė valstybė, kurioje yra prašančioji institucija, ir kurie yra susiję su PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu reikalavimu arba jo vykdymu.

Prašymas pateikti pranešimą teikiamas kartu su standartine forma, kurioje nurodoma bent ši informacija:

- a) adresato vardas bei pavardė (pavadinimas), adresas ir kiti jam identifikuoti svarbūs duomenys;
- b) pranešimo tikslas ir terminas, per kurį pranešimas turėtų būti pateiktas;
- c) pridedamo dokumento aprašymas ir atitinkamo reikalavimo pobūdis bei suma, ir
- d) pavadinimas, adresas ir kiti kontaktiniai duomenys, susiję su:
 - i) už pridedamą dokumentą atsakinga įstaiga, ir

- ii) jeigu tai kita įstaiga, – įstaiga, kurioje galima gauti daugiau informacijos apie dokumentą, apie kurį pranešta, arba apie galimybes užginčyti mokėjimo pareigą.

2. Prašančioji institucija prašo pateikti pranešimą pagal šį straipsnį, tik jeigu ji negali pranešimo pateikti pagal pranešimo apie susijusį dokumentą pateikimo savo valstybėje taisyklės arba jeigu dėl tokio pranešimo kiltų neproporcingai didelių sunkumų.

3. Prašomoji institucija nedelsdama praneša prašančiajai institucijai apie visus veiksmus, kurių imtasi jos prašymui pateikti pranešimą patenkinti, ir visų pirma nurodo pranešimo apie dokumentą pateikimo adresatui datą.

PVAT.24 STRAIPSNIS

Pranešimo priemonės

1. Prašomoji institucija užtikrina, kad pranešimas prašomojoje valstybėje būtų pateikiamas pagal taikytinus nacionalinius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką.

2. 1 dalis neturi poveikio jokios kitos formos pranešimui, kurį prašančiosios valstybės kompetentinga institucija pateikia pagal toje valstybėje galiojančias taisykles.

Prašančiojoje valstybėje įsteigta kompetentinga institucija gali kitos valstybės teritorijoje esančiam asmeniui apie bet kokią dokumentą pranešti tiesiogiai registruotu arba elektroniniu paštu.

TREČIAS SKYRIUS

REIKALAVIMO VYKDYMO ARBA ATSARGUMO PRIEMONĖS

PVAT.25 STRAIPSNIS

Prašymas vykdyti reikalavimą

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija vykdo reikalavimus turėdama dokumentą, kuriuo leidžiama jų vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija.
2. Gavusi bet kokios naudingos informacijos apie dalyką, dėl kurio buvo pateiktas prašymas vykdyti reikalavimą, prašančioji institucija nedelsdama jį perduoda prašomajai institucijai.

PVAT.26 STRAIPSNIS

Prašymo vykdyti reikalavimą sąlygos

1. Prašančioji institucija prašymo vykdyti reikalavimą negali teikti, jeigu reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą, užginčijami valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, išskyrus atvejus, kai taikoma PVAT.29 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa, ir tol, kol jis yra užginčytas.

2. Prieš prašančiajai institucijai pateikiant prašymą vykdyti reikalavimą, taikomos toje valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, galiojančios atitinkamos reikalavimų vykdymo procedūros, išskyrus šiuos atvejus:

- a) jeigu akivaizdu, kad toje valstybėje nėra turto reikalavimui įvykdyti arba kad taikant tokias procedūras nebus galima atgauti didelės sumos, ir prašančioji institucija turi konkrečios informacijos, rodančios, kad susijęs asmuo turi turto valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija;
- b) jeigu taikant tokias procedūras valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, kiltų neproporcingai didelių sunkumų.

PVAT.27 STRAIPSNIS

Dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, ir kiti pridedami dokumentai

1. Prie visų prašymų vykdyti reikalavimą pridedamas suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija.

Šiame suvienodintame dokumente, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, perteikiamas esminis pirminio dokumento, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, turinys, ir jis yra vienintelis vykdymo ir atsargumo priemonių, kurių imamasi valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, pagrindas. Toje valstybėje nereikalaujama jo pripažinti, papildyti arba pakeisti.

Suvienodintame dokumente, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, pateikiama bent ši informacija:

- a) pirminiam dokumentui, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, identifikuoti svarbi informacija, reikalavimo apibūdinimas, įskaitant jo pobūdį, reikalavimo taikymo laikotarpį, visas vykdymo užtikrinimo procesui svarbias datas, reikalaujamą sumokėti sumą ir įvairias jos sudedamąsias dalis, pavyzdžiui, pagrindinę sumą, priskaičiuotas palūkanas ir pan.;
 - b) skolininko vardas ir pavardė (pavadinimas) ir kiti jam identifikuoti svarbūs duomenys, ir
 - c) pavadinimas, adresas ir kiti kontaktiniai duomenys, susiję su:
 - i) įstaiga, atsakinga už reikalaujamos sumokėti sumos apskaičiavimą, ir
 - ii) jeigu tai kita įstaiga, – įstaiga, kurioje galima gauti daugiau informacijos apie reikalavimą arba galimybes užginčyti mokėjimo pareigą.
2. Prie prašymo vykdyti reikalavimą gali būti pridėti kiti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, išduoti su reikalavimu susiję dokumentai.

PVAT.28 STRAIPSNIS

Prašymo vykdyti reikalavimą vykdymas

1. Jei šiame Protokole nenustatyta kitaip, reikalavimų vykdymo valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, tikslais bet koks reikalavimas, dėl kurio pateiktas prašymas jį vykdyti, tvarkomas taip, lyg jis būtų tos valstybės reikalavimas. Jeigu šiame Protokole nenustatyta kitaip, prašomoji institucija naudojasi įgaliojimais ir procedūromis, nustatytais pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie taikomi jos reikalavimams.

Valstybė, kurioje yra prašomoji institucija, neprivalo reikalavimams, kuriuos prašoma vykdyti, suteikti tokios pirmenybės, kokią ji pati suteikia panašiems reikalavimams, išskyrus atvejus, kai kitaip susitariama arba nustatyta tos valstybės teisėje.

Valstybė, kurioje yra prašomoji institucija, reikalaujamą sumokėti sumą išieško savo valiuta.

2. Prašomoji institucija deramai praneša prašančiajai institucijai apie visus veiksmus, kurių ji ėmėsi jos prašymui vykdyti reikalavimą patenkinti.

3. Nuo prašymo vykdyti reikalavimą gavimo dienos prašomoji institucija, pagal jos pačios reikalavimams taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus, už pavėluotą mokėjimą skaičiuoja delspinigius.

4. Jeigu tai leidžiama taikytiniais įstatymais ar kitais teisės aktais, prašomoji institucija gali duoti skolininkui laiko sumokėti skolą arba leisti skolą sumokėti dalimis ir gali už tai skaičiuoti delspinigius. Apie bet kokią tokį sprendimą ji informuoja prašančiąją instituciją.

5. Nedarant poveikio PVAT.35 straipsnio 1 daliai, prašomoji institucija perduoda prašančiajai institucijai išieškotas sumas, susijusias su šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytu reikalavimu ir delspinigiais.

PVAT.29 STRAIPSNIS

Ginčijami reikalavimai ir vykdymo užtikrinimo priemonės

1. Ginčai dėl reikalavimo, pirminio dokumento, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, arba suvienodinto dokumento, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, ir ginčai dėl prašančiosios institucijos pateikto pranešimo galiojimo priklauso valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, kompetentingų įstaigų kompetencijai. Jeigu vykstant reikalavimo vykdymo procedūrai suinteresuotoji Šalis užginčija reikalavimą, pirminį dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, arba suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, pastaroji institucija tai Šaliai praneša, kad tokį ieškinį ji turi pareikšti valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, kompetentingai įstaigai pagal toje valstybėje galiojančius įstatymus.
2. Ginčai dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių imamasi valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, arba dėl prašomosios valstybės institucijos pateikto pranešimo galiojimo pateikiami nagrinėti tos valstybės kompetentingai įstaigai pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus.
3. Jeigu pareiškiamas 1 dalyje nurodytas ieškinys, prašančioji institucija apie tai praneša prašomajai institucijai ir nurodo, kokia apimtimi reikalavimas yra neginčijamas.

4. Iš prašančiosios institucijos arba suinteresuotosios Šalies gavusi 3 dalyje nurodytą informaciją, prašomoji institucija iš karto sustabdo vykdymo užtikrinimo procedūrą, kiek tai susiję su ginčijama reikalavimo dalimi, tol, kol šiuo klausimu kompetentinga įstaiga priims sprendimą, išskyrus atvejus, kai prašančioji institucija pagal šios dalies trečią pastraipą pateikia kitokį prašymą.

Prašančiosios institucijos prašymu arba kitais atvejais, jeigu prašomoji institucija mano, kad tai būtina, prašomoji institucija, nepažeisdama PVAT.31 straipsnio, gali imtis atsargumo priemonių reikalavimo vykdymui garantuoti, jeigu tai leidžiama taikytiniais įstatymais arba kitais teisės aktais.

Prašančioji institucija, laikydamasi savo valstybėje galiojančių įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinės praktikos, gali prašyti prašomosios institucijos įvykdyti užginčytą reikalavimą arba užginčytą reikalavimo dalį, jeigu tai leidžiama pagal valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką. Bet kuris toks prašymas pagrindžiamas. Jeigu užginčijimo rezultatas vėliau yra palankus skolininkui, prašančioji institucija atlygina visas išieškotas sumas ir sumoka visą mokėtiną kompensaciją pagal valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, galiojančius įstatymus.

Jeigu valstybė, kurioje yra prašančioji institucija, ir valstybė, kurioje yra prašomoji institucija, pradėjo bendro susitarimo procedūrą ir tos procedūros rezultatai gali turėti įtakos reikalavimui, dėl kurio prašoma suteikti pagalbą, reikalavimo vykdymo priemonių taikymas sustabdomas arba nutraukiamas iki tol, kol ta procedūra bus baigta, išskyrus ypatingos skubos atvejus, susijusius su sukčiavimu ar nemokumu. Jei reikalavimo vykdymo priemonių taikymas sustabdomas arba nutraukiamas, taikoma antra pastraipa.

PVAT.30 STRAIPSNIS

Prašymo suteikti pagalbą vykdant reikalavimus pakeitimas arba atsiėmimas

1. Prašančioji institucija nedelsdama praneša prašomajai institucijai apie bet kokią vėlesnį jos prašymo vykdyti reikalavimą pakeitimą arba atsiėmimą ir nurodo pakeitimo arba atsiėmimo priežastis.
2. Jeigu prašymas keičiamas dėl PVAT.29 straipsnio 1 dalyje nurodytos kompetentingos įstaigos sprendimo, prašančioji institucija šį sprendimą perduoda kartu su patikslintu suvienodintu dokumentu, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija. Tuomet prašomoji institucija tolesnes reikalavimo vykdymo priemones taiko remdamasi pataisytu dokumentu.

Reikalavimo vykdymo arba atsargumo priemonės, kurių jau imtasi remiantis pirminiu suvienodintu dokumentu, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, gali būti toliau taikomos remiantis patikslintu dokumentu, išskyrus atvejus, kai prašymas keičiamas dėl to, kad pirminis dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, arba pirminis suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, negalioja.

Pataisytam dokumentui taikomi PVAT.27 ir PVAT.29 straipsniai.

PVAT.31 STRAIPSNIS

Prašymas imtis atsargumo priemonių

1. Prašančiosios institucijos prašymu ir jei tai leidžiama pagal valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, nacionalinę teisę ir administracinę praktiką, prašomoji institucija imasi atsargumo priemonių reikalavimo vykdymui užtikrinti tais atvejais, kai prašymo pateikimo metu reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, yra užginčytas arba kai dėl reikalavimo dar neišduotas dokumentas, kuriuo leidžiama jo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, jeigu panašiu atveju atsargumo priemonių galima imtis ir pagal valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, teisę ir administracinę praktiką.

Prie prašymo imtis atsargumo priemonių valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, pridedamas dokumentas (jei toks yra), parengtas siekiant leisti imtis atsargumo priemonių valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, ir susijęs su reikalavimu, dėl kurio prašoma savitarpio pagalbos. Valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, šis dokumentas neturi būti kaip nors pripažintas, papildytas ar pakeistas.

2. Prie prašymo imtis atsargumo priemonių gali būti pridedami kiti su reikalavimu susiję dokumentai.

PVAT.32 STRAIPSNIS

Prašymą imtis atsargumo priemonių reglamentuojančios taisyklės

Kad PVAT.31 straipsnis, PVAT.25 straipsnio 2 dalis, PVAT.28 straipsnio 1 ir 2 dalys galiotų, PVAT.29 ir PVAT.30 straipsniai prašymams pagal PVAT.31 straipsnį taikomi *mutatis mutandis*.

PVAT.33 STRAIPSNIS

Prašomosios institucijos pareigų ribojimas

1. Prašomoji institucija neprivalo teikti PVAT.25– PVAT.31 straipsniuose nustatytos pagalbos, jeigu dėl skolininko padėties reikalavimo vykdymas sukeltų didelių ekonominių arba socialinių sunkumų valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, ir jeigu pagal toje valstybėje galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką tokią išimtį leidžiama taikyti nacionaliniams reikalavimams.
2. Prašomoji institucija neprivalo teikti PVAT.25– PVAT.31 straipsniuose nustatytos pagalbos, jei prašomosios valstybės išlaidos ar administracinė našta būtų akivaizdžiai neproporcingos piniginei naudai, kurią gautų prašančioji valstybė.
3. Prašomoji institucija neprivalo teikti PVAT.20 ir PVAT.22– PVAT.31 straipsniuose nustatytos pagalbos, jeigu pirminis prašymas suteikti pagalbą, pateiktas pagal PVAT.20, PVAT.22, PVAT.23, PVAT.25 arba PVAT.31 straipsnius, yra susijęs su daugiau kaip penkerių metų senumo reikalavimais, šį laikotarpį skaičiuojant nuo valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, vykdytino reikalavimo dienos iki pirminio pagalbos prašymo dienos.

Tačiau jeigu reikalavimas arba pirminis dokumentas, kuriuo leidžiama jo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, yra užginčytas, penkerių metų laikotarpio pradžia laikomas momentas, kai valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, nustatoma, kad reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą, jau nebegali būti ginčijami.

Be to, jeigu valstybė, kurioje yra prašančioji institucija, sutiko mokėjimą atidėti arba patvirtino mokėjimo dalimis tvarką, penkerių metų laikotarpio pradžia laikomas momentas, kai pasibaigia visas pratęstas mokėjimo laikotarpis.

Tačiau tais atvejais prašomoji institucija neprivalo suteikti pagalbos dėl reikalavimų, kurie yra senesni kaip dešimties metų, šį laikotarpį skaičiuojant nuo valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, vykdytino reikalavimo dienos.

4. Valstybė neprivalo teikti pagalbos, jei bendra suma, dėl kurios prašoma pagalbos, yra mažesnė nei 5 000 GBP.

5. Prašomoji institucija informuoja prašančiąją instituciją apie prašymo suteikti pagalbą atmetimo motyvus.

PVAT.34 STRAIPSNIS

Klausimai dėl senaties

1. Klausimai dėl senaties terminų reglamentuojami tik valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, galiojančiais įstatymais.

2. Kiek tai susiję su senaties terminų sustabdymu, nutraukimu ar pratęsimu, visi veiksmai, kurių, gavusi prašymą suteikti pagalbą ir vykdydama reikalavimus, imasi prašomoji institucija arba kurių imamasi jos vardu ir dėl kurių senaties terminas būtų sustabdytas, nutrauktas ar pratęstas pagal valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, galiojančius įstatymus, turi tokias pat pasekmes valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, su sąlyga, kad atitinkamos pasekmės yra numatytos pastarosios valstybės teisėje.

Jeigu pagal valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, galiojančius įstatymus senaties termino sustabdyti, nutraukti ar pratęsti neįmanoma, visi veiksmai, kurių, gavusi prašymą suteikti pagalbą ir vykdydama reikalavimus, imasi prašomoji institucija arba kurių imamasi jos vardu ir dėl kurių, jeigu jų savo valstybėje imtųsi prašančioji institucija arba jų būtų imamasi jos vardu, senaties terminas būtų sustabdytas, nutrauktas ar pratęstas pagal tos valstybės įstatymus, laikomi atliktais toje valstybėje tiek, kiek tie veiksmai susiję su tokiomis pasekmėmis.

Pirma ir antra pastraipos nepažeidžia valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, teisės imtis priemonių senaties terminui pagal toje valstybėje galiojančius įstatymus sustabdyti, nutraukti ar pratęsti.

3. Prašančioji institucija ir prašomoji institucija praneša viena kitai apie visus veiksmus, dėl kurių reikalavimo, kurį prašoma vykdyti ar dėl kurio prašoma taikyti atsargumo priemonės, senaties terminas nutraukiamas, sustabdomas ar pratęsimas arba kurie gali turėti tokį poveikį.

PVAT.35 STRAIPSNIS

Išlaidos

1. Prašomoji institucija siekia iš atitinkamo asmens ne tik išieškoti PVAT.28 straipsnio 5 dalyje nurodytas sumas, bet ir, laikydamasi savo valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų, išreikalauti padengti jos patirtas su reikalavimo vykdymu susijusias išlaidas, o gautas lėšas pasilieka. Valstybės atsisako viena iš kitos reikalauti padengti išlaidas, kurias jos patiria pagal šį Protokolą teikdamos savitarpio pagalbą.
2. Tačiau jeigu dėl reikalavimo vykdymo kyla konkreči problema, patiriama labai didelių išlaidų arba vykdymas yra susijęs su organizuotu nusikalstamumu, prašančioji institucija ir prašomoji institucija gali susitarti dėl tais atvejais taikomos specialios išlaidų padengimo tvarkos.
3. Nepaisant 2 dalies, valstybė, kurioje yra prašančioji institucija, turi atlyginti valstybei, kurioje yra prašomoji institucija visas išlaidas ir visus nuostolius, patirtus dėl nepagrįstais pripažintų veiksmų, jei tai susiję su reikalavimo turiniu arba prašančiosios institucijos išduoto dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą ir (arba) imtis atsargumo priemonių, galiojimu.

KETVIRTAS SKYRIUS

BENDROSIOS TAISYKLĖS, TAIKOMOS VISŲ RŪŠIŲ PRAŠYMAMS SUTEIKTI PAGALBĄ VYKDANT REIKALAVIMUS

PVAT.36 STRAIPSNIS

Kalbų vartojimas

1. Visi pagalbos prašymai, standartinės pranešimo formos ir suvienodinti dokumentai, kuriais leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, siunčiami valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, valstybine kalba ar viena iš jos valstybinių kalbų arba prie jų pridedamas vertimas į tokią (-ias) kalbą (-as). Tai, kad tam tikros jų dalys parašytos kalba, kuri nėra tos valstybės valstybinė kalba ar viena iš jos valstybinių kalbų, neturi įtakos tų dalių arba procedūros galiojimui, jeigu atitinkamos valstybės dėl tos kitos kalbos yra sutarusios.
2. Dokumentai, apie kuriuos prašoma pranešti pagal PVAT.23 straipsnį, prašomajai institucijai gali būti siunčiami valstybės, kurioje yra prašančioji institucija, valstybine kalba.
3. Jeigu prie prašymo pridedami 1 ir 2 dalyse nenurodyti dokumentai, prašomoji institucija prireikus gali iš prašančiosios institucijos pareikalauti tokių dokumentų vertimo į valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, valstybinę kalbą ar vieną iš jos valstybinių kalbų arba į bet kurią kitą kalbą, dėl kurios atitinkamos valstybės yra sutarusios.

PVAT.37 STRAIPSNIS

Statistiniai pagalbos vykdant reikalavimus duomenys

1. Iki kiekvienų metų birželio 30 d. Šalys Specialiajam komitetui elektroninėmis priemonėmis pateikia statistinius duomenis apie šios antraštinės dalies taikymą.
2. Specialusis komitetas nustato statistinių duomenų, kurie turi būti perduodami pagal 1 dalį, turinį ir formatą.

PVAT.38 STRAIPSNIS

Standartinės pagalbos vykdant reikalavimus perdavimo formos ir priemonės

1. Prašymai pateikti informaciją pagal PVAT.20 straipsnio 1 dalį, prašymai pateikti pranešimą pagal PVAT.23 straipsnio 1 dalį, prašymai vykdyti reikalavimą pagal PVAT.25 straipsnio 1 dalį arba prašymai imtis atsargumo priemonių pagal PVAT.31 straipsnio 1 dalį ir statistiniai duomenys pagal PVAT.37 straipsnį siunčiami elektroninėmis priemonėmis, naudojant standartinę formą, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma dėl techninių priežasčių. Jeigu įmanoma, šios formos taip pat naudojamos perduodant visą kitą su prašymu susijusią informaciją.

Elektroninėmis priemonėmis taip pat siunčiamas suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti valstybėje, kurioje yra prašomoji institucija, dokumentas, kuriuo leidžiama atsargumo priemonių imtis valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, ir kiti PVAT.27 ir PVAT.31 straipsniuose nurodyti dokumentai, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma dėl techninių priežasčių.

Kai tikslinga, prie standartinių formų gali būti pridėamos ataskaitos, pareiškimai ir bet kurie kiti dokumentai arba patvirtintos tikros jų kopijos ar išrašai iš jų; jie taip pat siunčiami elektroninėmis priemonėmis, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma dėl techninių priežasčių.

Standartinės formos ir elektroninės ryšių priemonės taip pat gali būti naudojamos keičiantis informacija pagal PVAT.21 straipsnį.

2. 1 dalis netaikoma informacijai ir dokumentams, kurie buvo gauti pagal PVAT.22 straipsnį pareigūnams esant kitos valstybės administracinėse patalpose arba dalyvaujant kitoje valstybėje atliekamuose administraciniuose tyrimuose.

3. Jeigu informacija perduodama neelektroninėmis priemonėmis ar nenaudojant standartinių formų, tai neturi poveikio gautos informacijos arba priemonių, kurių imtasi prašymui suteikti pagalbą vykdyti, galiojimui.

4. Šio Protokolo įgyvendinimo tikslais patvirtintas elektroninių ryšių tinklas ir standartinės formos taip pat gali būti naudojami teikiant pagalbą, kai vykdomi kiti nei PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytieji reikalavimai, jeigu tokią pagalbą vykdant reikalavimus galima teikti pagal kitus dvišalius arba daugiašalius teisiškai privalomus administracinio valstybių bendradarbiavimo dokumentus.

5. Kol Specialusis komitetas priims PVAT.39 straipsnio 2 dalyje nurodytus sprendimus, kompetentingos institucijos taiko šio Protokolo priede nustatytas taisykles, įskaitant standartines formas.

6. Jeigu atitinkamos valstybės nėra susitarusios kitaip, valstybė, kurioje yra prašomoji institucija, išieškotas sumas valstybei, kurioje yra prašančioji institucija, perveda oficialia savo valiuta.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

ĮGYVENDINIMAS IR TAIKYMAS

PVAT.39 STRAIPSNIS

Specialusis prekybos komitetas administracinio bendradarbiavimo PVM ir mokesčių bei muitų išieškojimo srityje klausimams

1. Specialusis komitetas:

- a) rengia reguliarias konsultacijas, ir
- b) ne rečiau kaip kas penkerius metus peržiūri šio Protokolo taikymą ir veiksmingumą.

2. Specialusis komitetas priima sprendimus ar rekomendacijas:

- a) nustatyti PVAT.11 straipsnyje nurodytų automatinių informacijos mainų dažnumą, praktinę vykdymo tvarką ir tikslias informacijos, kuria keičiamasi vykdant automatinius mainus, kategorijas;
- b) peržiūrėti kiekvienos pagal a punktą nustatytos kategorijos informacijos automatinių mainų rezultatus, siekiant užtikrinti, kad šios rūšies mainai būtų vykdomi tik tais atvejais, kai tai yra veiksmingiausias būdas keisti informacija;
- c) jeigu automatiniai informacijos mainai yra veiksmingiausia bendradarbiavimo priemonė, – nustatyti naujas informacijos, kuria turi būti keičiamasi pagal PVAT.11 straipsnį, kategorijas;

- d) nustatyti standartines informacijos perdavimo pagal PVAT.19 straipsnio 1 dalį ir 38 straipsnio 1 dalį formas;
- e) peržiūrėti PVAT.18 straipsnyje ir PVAT.37 straipsnyje nurodytų statistinių duomenų prieinamumą, rinkimą ir tvarkymą, siekiant užtikrinti, kad dėl tuose straipsniuose nustatytų pareigų Šalims nebūtų užkraunama neproporcinga administracinė našta;
- f) nustatyti, kas turi būti perduodama CCN / CSI tinklu ar kitomis priemonėmis;
- g) atsižvelgiant į d ir e punktuose nurodytus sprendimus ir išlaidas, patiriamas dėl Jungtinės Karalystės dalyvavimo Europos informacinėse sistemose, nustatyti Jungtinės Karalystės finansinio įnašo į Sąjungos bendrąjį biudžetą sumą ir jo mokėjimo sąlygas;
- h) priimti centrinių ryšių įstaigų ir ryšių skyrių, nurodytų 4 PVAT. straipsnio 2 ir 3 dalyse, praktinės tarpusavio ryšių organizavimo tvarkos taikymo taisykles;
- i) nustatyti centrinių ryšių įstaigų taikytiną PVAT.4 straipsnio 5 dalies įgyvendinimo praktinę tvarką;
- j) III antraštinės dalies tikslais nustatyti su išieškotinių sumų perskaičiavimu ir išieškotų sumų perdavimu susijusias įgyvendinimo taisykles, ir
- k) nustatyti PVAT.5 straipsnyje nurodyto susitarimo dėl paslaugų lygio sudarymo tvarką ir sudaryti tą susitarimą dėl paslaugų lygio.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

PVAT.40 STRAIPSNIS

Einamųjų prašymų vykdymas

1. Kai prašymai pateikti informaciją ir prašymai atlikti administracinius tyrimus, siunčiami pagal Reglamentą (ES) Nr. 904/2010 dėl sandorių, kuriems taikoma Susitarimo dėl išstojimo 99 straipsnio 1 dalis, neįvykdomi per ketverius metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos, prašomoji valstybė užtikrina tokių prašymų vykdymą pagal šio Protokolo taisykles.
2. Kai su mokesčiais ir muitais, kuriems taikomas šio Protokolo PVAT.2 straipsnis, susiję prašymai suteikti pagalbą, išsiųsti pagal Direktyvą 2010/24/ES dėl Susitarimo dėl išstojimo 100 straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, neįvykdomi per penkerius metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos, prašomoji valstybė užtikrina tokių prašymų vykdymą pagal šio Protokolo taisykles. Standartinė suvienodinta pranešimo forma arba dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje ir kuris parengtas pagal šioje dalyje nurodytus teisės aktus, tokio vykdymo užtikrinimo tikslais toliau galioja. Pasibaigus tam penkerių metų laikotarpiui, gali būti nustatomas patikslintas suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, ir jis gali būti taikomas reikalavimams, kurių atžvilgiu prašyta pagalbos iki to laiko. Tokiuose patikslintuose suvienodintuose dokumentuose nurodomas pirminio pagalbos prašymo teisinis pagrindas.

PVAT.41 STRAIPSNIS

Ryšys su kitais susitarimais arba sutartimis

Šio Protokolo nuostatos yra viršesnės už bet kurio valstybių narių ir Jungtinės Karalystės sudaryto dvišalio ar daugiašalio susitarimo ar sutarties dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje arba dėl pagalbos vykdant reikalavimus, kuriems taikomas šis Protokolas, nuostatas, jeigu jų nuostatos nesuderinamos su šio Protokolo nuostatomis.

PROTOKOLO DĖL ADMINISTRACINIO BENDRADARBIAVIMO IR
KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO SRITYJE IR
DĖL SAVITARPIO PAGALBOS VYKDANT SU MUITAIS IR
MOKESČIAIS SUSIJUSIUS REIKALAVIMUS PRIEDAS

1 SKIRSNIS

Kol Specialusis komitetas priims šio Protokolo PVAT.39 straipsnio 2 dalyje nurodytus sprendimus, taikomos toliau pateiktos taisyklės ir standartinės formos.

2 SKIRSNIS

RYŠIŲ ORGANIZAVIMAS

2.1. Kol nenuspręsta kitaip, centrinės ryšių įstaigos, kurių pagrindinė pareiga – taikyti šio Protokolo II antraštinę dalį, yra:

- a) kalbant apie Jungtinę Karalystę: Jos Didenybės mokesčių ir muitų departamentas (angl. *Her Majesty's Revenue and Customs*), JK centrinė ryšių PVM klausimais įstaiga;
- b) kalbant apie valstybes nares: centrinės ryšių įstaigos, paskirtos atsakingomis už valstybių narių administracinį bendradarbiavimą PVM srityje.

2.2. Kol nenuspręsta kitaip, centrinės ryšių įstaigos, kurių pagrindinė pareiga – taikyti šio Protokolo III antraštinę dalį, yra:

- a) kalbant apie Jungtinę Karalystę: Jos Didenybės mokesčių ir muitų departamento Skolų valdymo skyrius (angl. *Her Majesty's Revenue and Customs, Debt Management*);
- b) kalbant apie valstybes nares: centrinės ryšių įstaigos, paskirtos atsakingomis už valstybių narių savitarpio pagalbą vykdant reikalavimus.

3 SKIRSNIS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS IR KOVA SU SUKČIAVIMU PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO SRITYJE

3.1. Perdavimas

Pagal šio Protokolo II antraštinę dalį informaciją valstybės viena kitai perduoda, kiek įmanoma, per Bendrąjį ryšių tinklą (CCN), naudodamosi elektroninėmis priemonėmis ir atitinkamomis pašto dėžutėmis, skirtomis keisti informaciją apie administracinį bendradarbiavimą, arba pašto dėžutėmis, skirtomis kovai su sukčiavimu PVM srityje.

3.2. Standartinė forma

Keisdamosi informacija pagal šio Protokolo II antraštinę dalį valstybės naudoja šį pavyzdį:

ES valstybių narių ir Jungtinės Karalystės prašymų pateikti informaciją, spontaninių informacijos mainų ir grįžtamosios informacijos pagal Protokolą dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu PVM srityje standartinė forma

Informacijos mainų duomenys

A) PAGRINDINĖ INFORMACIJA	
A1	
Besikreipiančioji valstybė:	Prašomoji valstybė:
Besikreipiančioji institucija:	Prašomoji institucija:
A2	
Besikreipiančiosios institucijos pareigūnas, atsakingas už prašymą / mainus:	Prašomosios institucijos pareigūnas, atsakingas už atsakymą į prašymą / mainus:
Vardas ir pavardė:	Vardas ir pavardė:
E. paštas:	E. paštas:
Telefonas:	Telefonas:
Kalba:	Kalba:
A3	
Besikreipiančiosios institucijos nacionalinis numeris:	Prašomosios institucijos nacionalinis numeris:
Besikreipiančiajai institucijai skirtas laukelis:	Prašomajai institucijai skirtas laukelis:
A4	
Prašymo / informacijos perdavimo data:	Atsakymo perdavimo data:

A5	
Prašymo / mainų priedų skaičius:	Atsakymo priedų skaičius:
A6	A7
○ Bendras prašymas / mainai	☐ Prašomosios institucijos vardu pareiškiu, kad negalėsiu atsakyti per šiuos terminus:
○ Prašymas pateikti informaciją	○ 3 mėnesiai
○ Spontaniniai informacijos mainai	○ 1 mėn., jei informaciją jau turiu
☐ Prašoma grįžtamoji informacija apie spontaninius informacijos mainus	Vėlavimo priežastis:
○ Kovos su sukčiavimu srities prašymas / mainai	
○ Prašymas pateikti informaciją	
○ Dingusio prekiautojo sukčiavimo schema. Įmonės registracijos / veiklos patikrinimas	
○ Spontaninis informacijos pateikimas	
☐ Prašoma grįžtamoji informacija apie spontaninius informacijos mainus	
	☐ Numatomas atsakymo pateikimo laikas:
	☐ Valstybės prašomoji institucija leidžia informaciją perduoti kitai valstybei (Protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.6 straipsnio 6 dalis) ☐ Prašoma grįžtamoji informacija apie atsakymą

Pagal Protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.6 straipsnio 4 dalį, informaciją teikianti valstybė, remdamasi pagrįstu prašymu, leidžia gautą informaciją naudoti kitais nei to Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytieji tikslais.

B) PRAŠYMAS PATEIKTI BENDRO POBŪDŽIO INFORMACIJĄ

Besikreipiančioji institucija	Prašomoji institucija	Prašomoji institucija ¹
B1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris) PVM mokėtojo kodas:	B1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris) ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti PVM mokėtojo kodas:	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu PVM mokėtojo kodas:
☐ PVM mokėtojo kodo nėra	☐ PVM mokėtojo kodo nėra	☐ PVM mokėtojo kodo nėra
Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:	Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:	Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:
B2. Vardas ir pavardė	B2. Vardas ir pavardė ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Pavadinimas:
B3. Prekybinis pavadinimas	B3. Prekybinis pavadinimas ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Prekybinis pavadinimas:

¹ Šioje trečiojoje skiltyje prašomoji institucija įrašo besikreipiančiosios institucijos prašomą informaciją (antrojoje skiltyje pažymėtas langelis „prašom įrašyti“) arba patvirtina besikreipiančiosios institucijos pateiktos informacijos teisingumą (antrojoje skiltyje pažymėtas langelis „prašom patvirtinti“).

B4. Adresas	B4. Adresas ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Adresas:
B5. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD:	B5. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD: ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu
a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data	a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data	a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data
b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data	b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data	b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data
c) Įsteigimas	c) Įsteigimas	c) Įsteigimas
B6. Veiklos pradžios data	B6. Veiklos pradžios data ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti Veiklos pradžios data	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Veiklos pradžios data

B7. Veiklos nutraukimo data	B7. Veiklos nutraukimo data ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti Veiklos nutraukimo data	○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu Veiklos nutraukimo data
B8. Vadovų / direktorių vardai ir pavardės	B8. Vadovų / direktorių vardai ir pavardės ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
B9. Savininkų, valdytojų, asocijuotųjų asmenų, partnerių, atstovų, suinteresuotųjų subjektų ar asmenų, turinčių kitų teisių į įmonę, vardai ir pavardės	B9. Savininkų, valdytojų, asocijuotųjų asmenų, partnerių, atstovų, suinteresuotųjų subjektų ar asmenų, turinčių kitų teisių į įmonę, vardai ir pavardės ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
B10. Veiklos pobūdis	B10. Veiklos pobūdis ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
a) Įmonės juridinis statusas	a) Įmonės juridinis statusas	a) Įmonės juridinis statusas
b) Faktinė pagrindinė veikla ¹	b) Faktinė pagrindinė veikla	b) Faktinė pagrindinė veikla

¹ Faktinė pagrindinė veikla – tikroji pagrindinė įmonės vykdoma veikla (palyginti su kita galimai deklaruota veikla).

B11. Sandorio pobūdis	Sandorio pobūdis B11. Susijusios prekės / paslaugos ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	Sandorio pobūdis B11. Susijusios prekės / paslaugos ☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu
Laikotarpis ir suma, su kuriais susijęs prašymas / mainai B12. Prekių tiekimas iš vienos šalies į kitą		
Nuo	Laikotarpis	Laikotarpis
Iki	Suma	Suma
Šaltiniai: ☐ PVM informacijos mainų sistema (VIES) ☐ Kitas		
B13. Paslaugų teikimas iš vienos šalies į kitą		
Nuo	Laikotarpis	Laikotarpis
Iki	Suma	Suma
Šaltiniai: ☐ VIES ☐ Kitas		

C) PAPILDOMA INFORMACIJA
Registracija
☐ C1. Prašomosios valstybės () apmokestinamasis asmuo / besikreipiančiosios valstybės () apmokestinamasis asmuo šiuo metu nėra registruotas kaip PVM mokėtojas. Remiantis VIES arba kitais šaltiniais, prekės buvo tiekiamos po veiklos nutraukimo datos. Prašom paaiškinti.
☐ C2. Prašomosios valstybės () apmokestinamasis asmuo / besikreipiančiosios valstybės () apmokestinamasis asmuo nėra registruotas kaip PVM mokėtojas. Remiantis VIES arba kitais šaltiniais, prekės buvo tiekiamos iki registracijos datos. Prašom paaiškinti.
Prekių / paslaugų sandoriai
Prekės ☐ C3. Remiantis VIES arba kitais šaltiniais, prašomosios valstybės apmokestinamasis asmuo tiekė prekes, tačiau besikreipiančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo: ○ prekių pirkimo nedeklaravo; ○ atsisako prekes priimti; ○ pirkinį deklaravo už kitą sumą, o deklaruota suma yra: Prašom ištirti ir paaiškinti. ☐ Priedu turimų dokumentų kopijas. ☐ C4. Besikreipiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens deklaruotas pirkinys neatitinka informacijos iš VIES ar kitų šaltinių. Prašom ištirti ir paaiškinti. ☐ C5. Prašom nurodyti prekių pristatymo adresus.

Adresai:	
☐ C6. Besikreipiančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo teigia, kad jis patiekė prekę prašomosios valstybės asmeniui. Prašom patvirtinti, kad prekės buvo gautos ir ar jos buvo:	
☐ apskaitytos:	☐ Taip ☐ Ne
☐ deklaruotos / apmokėtos prašomosios valstybės apmokestinamojo asmens	☐ Taip ☐ Ne
Prašomosios valstybės apmokestinamojo asmens vardas, pavardė (pavadinimas) ir (arba) PVM mokėtojo kodas.	
Prekių judėjimas prieš sandorį / po jo	
☐ C7. Iš ko pirkto prekės? Prašom C41 langelyje nurodyti vardus, pavardes, prekybinius pavadinimus ir PVM kodus.	
☐ C8. Kam prekės perparduotos? Prašom C41 langelyje nurodyti vardus, pavardes, prekybinius pavadinimus ir PVM kodus.	
Paslaugos	
☐ C9. Remiantis VIES arba kitais šaltiniais, prašomosios valstybės apmokestinamasis asmuo teikė paslaugas, apmokestinamas besikreipiančiojoje valstybėje, tačiau besikreipiančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo:	
☐ paslaugos nedeklaravo	
☐ neigia, kad gavo paslaugą	
☐ deklaravo gavęs paslaugą už kitą sumą, o deklaruota suma yra:	
Prašom ištirti ir paaiškinti.	
☐ Priedu turimų dokumentų kopijas.	
☐ C10. Besikreipiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens deklaruotas pirkinys neatitinka informacijos iš VIES ar kitų šaltinių. Prašom ištirti ir paaiškinti.	
☐ C11. Prašom nurodyti paslaugų teikimo adresus.	

Adresai:	
☐ C12. Besikreipiančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo teigia, kad jis patiekė prekę prašomosios valstybės asmeniui. Prašom patvirtinti, kad paslaugos buvo suteiktos ir ar jos buvo:	
☐ apskaitytos:	☐ Taip ☐ Ne
☐ deklaruotos / apmokėtos prašomosios valstybės apmokestinamojo asmens	☐ Taip ☐ Ne
Prašomosios valstybės apmokestinamojo asmens vardas, pavardė (pavadinimas) ir (arba) PVM mokėtojo kodas.	
Prekių vežimas	
☐ C13. Prašom nurodyti vežėjo pavadinimą / PVM mokėtojo kodą ir adresą.	
Pavadinimas / PVM mokėtojo kodas ir adresas:	
☐ C14. Kas užsakė ir apmokėjo prekių vežimą?	
Pavadinimas / PVM mokėtojo kodas ir adresas:	
☐ C15. Kas yra vežimui naudotos transporto priemonės savininkas?	
Pavadinimas / PVM mokėtojo kodas ir adresas:	
Sąskaitos faktūros	
☐ C16. Prašom nurodyti sąskaitoje faktūroje nurodytą sumą ir valiutą.	

Mokėjimas ☐ C17. Prašom nurodyti sumokėtą sumą ir valiutą.
☐ C18. Prašom nurodyti banko sąskaitos turėtojo vardą, pavardę arba pavadinimą ir sąskaitos, iš kurios ir (arba) į kurią buvo atliktas mokėjimas, numerį.
Iš: sąskaitos savininko vardas, pavardė arba pavadinimas: IBAN numeris arba sąskaitos numeris: Bankas: Į: sąskaitos savininko vardas, pavardė arba pavadinimas: IBAN numeris arba sąskaitos numeris: Bankas:
☐ C19. Prašom pateikti šią informaciją, jei mokėjimas atliktas grynaisiais: ☐ Kas, kam, kur ir kada perdavė pinigus? ☐ Koks mokėjimą patvirtinantis dokumentas (grynųjų pinigų kvitas, kt.) buvo išrašytas? ☐ C20. Ar yra trečiosios šalies mokėjimą patvirtinančių įrodymų? Jeigu taip, prašom C41 langelyje pateikti papildomos informacijos ☐ Taip ☐ Ne
Užsakymo pateikimas ☐ C21. Prašom pateikti visus žinomus užsakymą pateikusio asmens duomenis ir nurodyti, kaip užsakymas buvo pateiktas ir kaip užmegzti ryšiai tarp tiekėjo ir kliento.

Prekės, kurioms taikomos specialios schemas / ypatingos procedūros

Prašome pažymėti reikiamą langelį ir įrašyti savo klausimą C40 langelyje.

- ☐ C22. Trišaliai sandoriai
- ☐ C23. Maržos schema
- ☐ C24. Nuotolinė prekyba prekėmis, kurioms taikoma:
 - ☐ Sąjungoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims skirta schema
 - ☐ importo apmokestinimo schema
- ☐ C25. Naujos transporto priemonės, parduotos neapmokestinamiesiems asmenims
- ☐ C26. Atleidimas nuo mokesčių pagal muitinės procedūrą 42XX / 63XX
- ☐ C27. Dujos ir elektra
- ☐ C28. Susitarimai dėl atsargų atšaukimo
- ☐ C29. Kita

Paslaugos, kurioms taikomos ypatingos nuostatos

Prašome pažymėti reikiamą langelį ir įrašyti savo klausimą C40 langelyje.

- ☐ C30. Tarpininko teikiamos paslaugos
- ☐ C31. Su nekilnojamuoju turtu susijusių paslaugų teikimas
- ☐ C32. Keleivių vežimo paslaugos
- ☐ C33. Prekių vežimo paslaugos
- ☐ C34. Kultūros, meno, sporto, mokslo, švietimo, pramogų ir panašių paslaugų, papildomų vežimo paslaugų teikimas ir materialaus kilnojamojo turto vertinimas bei aptarnavimas
- ☐ C35. Maitinimo ir aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų, išskyrus nustatytąsias C37 punkte, teikimas
- ☐ C36. Vežimo samdos pagrindais paslaugų teikimas
- ☐ C37. Maitinimo ir aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų teikimas vartojimui laivuose, orlaiviuose ar traukiniuose
- ☐ C38. Teikimas paslaugų, kurioms taikoma
 - ☐ ne Sąjungoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims skirta schema
 - ☐ Sąjungoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims skirta schema
- ☐ C39. Paslaugos, kurioms taikomos faktinio vartojimo ir naudojimo taisyklės
- ☐ C40. Bendroji informacija ir kiti klausimai

C41. Laisvos formos atsakymo langelis		
D) PRAŠYMAS PATEIKTI DOKUMENTUS		
Prašom pateikti šių dokumentų kopijas (kai taikytina, žr. B12 ir B13 punktuose nurodytą sumą ir laikotarpį)		
☐ D1. Sąskaitos faktūros	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D2. Sutartys	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D3. Užsakymai	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D4. Mokėjimą įrodantys dokumentai	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D5. Vežimo dokumentai	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D6. Kreditorių apskaitos žurnalo išrašas apie prašomosios valstybės apmokestinamąjį asmenį	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D7. Debitorių apskaitos žurnalo išrašas apie prašomosios valstybės apmokestinamąjį asmenį	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D8. Atsargų atšaukimo registrai Nuo Iki	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D9. Vieno langelio principu veikiančios sistemos / vieno langelio principu veikiančios importo sistemos duomenys Nuo Iki	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D10. Banko sąskaitos išrašai Nuo Iki	☐ Pateikta	☐ Nėra
☐ D11. Kita	☐ Pateikta	☐ Nėra

E) SPONTANINIS (BENDROS) INFORMACIJOS TEIKIMAS

- ☐ E1. Iš siunčiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens apskaitos įrašų matyti, kad jis turėtų būti registruotas gaunančiojoje valstybėje.
- ☐ E2. Remiantis siunčiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens apskaitos įrašais, gaunančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo jam ☐ tiekė prekes / ☐ teikė paslaugas, bet šios informacijos VIES / muitinės sistemoje arba kituose šaltiniuose nėra.
- ☐ E3. Remiantis siunčiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens apskaitos įrašais, už gaunančiajai valstybei patiektas prekes turi būti mokamas PVM, bet į VIES / muitinės sistemą arba kitus šaltinius duomenys neįvesti.
- ☐ E4. Remiantis VIES / muitinės sistemos arba kitų šaltinių duomenimis, gaunančiosios valstybės apmokestinamasis asmuo teikė paslaugas / tiekė prekes siunčiančiosios valstybės apmokestinamajam asmeniui, bet pastarasis apmokestinamasis asmuo:
 - ☐ nedeklaravo ☐ prekių pirkimo / ☐ paslaugų gavimo;
 - ☐ neigia, kad ☐ pirkė prekes / ☐ gavo paslaugas.
- ☐ E5. Remiantis siunčiančiosios valstybės apmokestinamojo asmens apskaitos įrašais, už gaunančiojoje valstybėje suteiktas paslaugas turi būti mokamas PVM.
- ☐ E6. Bendroji ir papildoma informacija:
- ☐ E7. Pridedu turimų sąskaitų faktūrų kopijas.

F) DINGUSIO PREKIAUTOJO SUKČIAVIMO SCHEMA. ĮMONĖS REGISTRACIJOS / VEIKLOS PATIKRINIMAS		
A) Informacija apie įmonę		
Besikreipiančioji institucija	Prašomoji institucija	Prašomoji institucija ¹
F1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris) PVM mokėtojo kodas:	F1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris) ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti PVM mokėtojo kodas:	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu PVM mokėtojo kodas:
☐ PVM mokėtojo kodo nėra	☐ PVM mokėtojo kodo nėra	☐ PVM mokėtojo kodo nėra
Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:	Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:	Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:
F2. Vardas ir pavardė	F2. Vardas ir pavardė ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Pavadinimas:
F3. Adresas	F3. Adresas ☐ Prašom įrašyti ☐ Prašom patvirtinti	☐ Patvirtinu ☐ Nepatvirtinu Adresas:

¹ Šioje trečioje skiltyje prašomoji institucija įrašo besikreipiančiosios institucijos prašomą informaciją (antroje skiltyje pažymėtas langelis „prašom įrašyti“) arba patvirtina besikreipiančiosios institucijos pateiktos informacijos teisingumą (antroje skiltyje pažymėtas langelis „prašom patvirtinti“).

F4. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD:	F4. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD: ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	 ○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data	a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data	a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data
b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data	b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data	b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data
c) Įsteigimas	c) Įsteigimas	c) Įsteigimas
F5. Savininkai, valdytojai, asocijuotieji asmenys, partneriai, atstovai, suinteresuotieji subjektai ar asmenys, turintys kitų teisių į įmonę	F5. Savininkai, valdytojai, asocijuotieji asmenys, partneriai, atstovai, suinteresuotieji subjektai ar asmenys, turintys kitų teisių į įmonę ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	 ○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė
b) Adresas	b) Adresas	b) Adresas
c) Gimimo data	c) Gimimo data	c) Gimimo data
d) Pilietybė	d) Pilietybė	d) Pilietybė
F6. Vadovai / direktoriai	F6. Vadovai / direktoriai ○ Prašom įrašyti ○ Prašom patvirtinti	 ○ Patvirtinu ○ Nepatvirtinu
a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė

b) Adresas	b) Adresas	b) Adresas
c) Gimimo data	c) Gimimo data	c) Gimimo data
d) Pilietybė	d) Pilietybė	d) Pilietybė
B) Prašoma informacija		
☐ F7. Ar F5 ir F6 punktuose nurodyti asmenys (jei žinoma, su nurodyta gimimo data) yra įtraukti į kurią nors iš jūsų duomenų bazių?	☐ Taip ☐ Ne	
☐ F8. Ar šie F5 ir F6 punktuose nurodyti asmenys yra teisti už finansinius nusikaltimus?	☐ Informacija negali būti suteikta dėl teisinių priežasčių. ☐ Taip ☐ Ne	
☐ F9. Ar yra duomenų apie šių F5 ir F6 punktuose nurodytų asmenų dalyvavimą dingusio prekiautojo sukčiavimo ar kitos rūšies sukčiavimo schemose?	☐ Informacija negali būti suteikta dėl teisinių priežasčių. ☐ Taip ☐ Ne	
☐ F10. Ar šie F5 ir F6 punktuose nurodyti asmenys gyvena nurodytu adresu arba yra su juo susiję?	☐ Taip ☐ Ne	
☐ F11. Ar nurodytas adresas yra gyvenamosios vietos / verslo / laikinojo apgyvendinimo vietos / apskaitą tvarkančios įmonės / kitas adresas?	☐ Taip ☐ Ne	
☐ F12. Kokią veiklą vykdo įmonė?		
☐ F13. Ar yra įtarimų, kad įmonė netinkamai vykdo mokestines prievoleles?	☐ Taip ☐ Ne	

☐ F14. Kokia yra PVM kodo panaikinimo priežastis?	
☐ F15. Prašom išvardyti visas asocijuotąsias įmones ¹ , nurodant jų PVM mokėtojų kodus, ir pateikti nuomonę dėl jų patikimumo.	
☐ F16. Prašom pateikti prašomosios valstybės įmonės ir asocijuotųjų įmonių banko sąskaitų, apie kurias žinoma, duomenis.	
☐ F17. Prašom pateikti sumuojamųjų ataskaitų arba muitinės deklaracijų informaciją apie prekių tiekimą / paslaugų teikimą / prekių / paslaugų pirkimą už šiuos metus:	
☐ F18. Prašom pateikti PVM deklaracijų / mokėjimo informaciją už šiuos metus:	
☐ F19. Papildomos pastabos:	
G) SPONTANINIS INFORMACIJOS TEIKIMAS (DINGUSIO PREKIAUTOJO SUKČIAVIMO SCHEMA)	
Siunčiančioji institucija	Gaunančioji institucija
Informacija apie įmonę G1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris)	Informacija apie įmonę G1. PVM mokėtojo kodas (jei nėra, mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris)
PVM mokėtojo kodas:	PVM mokėtojo kodas:
☐ PVM mokėtojo kodo nėra	☐ PVM mokėtojo kodo nėra
Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:	Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:

¹ Tai yra bet kuri įmonė, kurios direktoriai yra tie patys asmenys kaip A antraštinėje dalyje nurodytoje įmonėje arba kuri su ja turi kitų teisinių, ekonominių ar finansinių ryšių.

G2. Vardas ir pavardė	G2. Vardas ir pavardė
G3. Adresas	G3. Adresas
G4. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD:	G4. Datos nurodomos formatu MMMM MM DD:
a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data	a) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio suteikimo data
b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data	b) PVM mokėtojo kodo / mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio panaikinimo data
c) Įsteigimas	c) Įsteigimas
G5. Savininkai, valdytojai, asocijuotieji asmenys, partneriai, atstovai, suinteresuotieji subjektai ar asmenys, turintys kitų teisių į įmonę	G5. Savininkai, valdytojai, asocijuotieji asmenys, partneriai, atstovai, suinteresuotieji subjektai ar asmenys, turintys kitų teisių į įmonę
a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė
b) Adresas	b) Adresas
c) Gimimo data	c) Gimimo data
d) Pilietybė	d) Pilietybė
G6. Vadovai / direktoriai	G6. Vadovai / direktoriai
a) Vardas ir pavardė	a) Vardas ir pavardė

b) Adresas	b) Adresas
c) Gimimo data	c) Gimimo data
d) Pilietybė	d) Pilietybė
Papildomos pastabos	
H) GRĮŽTAMOJI INFORMACIJA ¹	
Su pateikta informacija susiję rezultatai: 1) Pateikta informacija: ☐ Lėmė PVM arba kitų mokesčių perskaičiavimą. Prašome nurodyti perskaičiuoto mokesčio rūšį ir sumą: Mokesčio rūšis: Priskaičiuota suma: Bauda: ☐ Lėmė įregistravimą PVM mokėtoju. ☐ Lėmė išregistravimą iš PVM mokėtojų registro. ☐ Lėmė PVM kodo panaikinimą VIES sistemoje arba PVM registruotų mokesčių mokėtojų duomenų bazėje. ☐ Lėmė PVM deklaracijų ištaisymą.	

¹ Teikia informaciją gaunanti kompetentinga institucija.

- ☐ Lėmė dokumentų patikrinimą.
- ☐ Lėmė naują audito procedūrą arba buvo taikyta vykdyto audito metu.
- ☐ Lėmė sukčiavimo tyrimą.
- ☐ Lėmė prašymo pateikti informaciją pateikimą.
- ☐ Lėmė buvimą administracinėse patalpose arba dalyvavimą administraciniame tyrime.
- ☐ Lėmė daugiašalį patikrinimą.
- ☐ Lėmė kitus veiksmus:

- ☐ Nelėmė jokių esminių veiksmų.

2) Kitos pastabos:

Perdavimo data:

4 SKIRSNIS

PAGALBA VYKDANT REIKALAVIMUS

4.1 STRAIPSNIS

Perdavimas

Pagal šio Protokolo III antraštinę dalį elektroninėmis priemonėmis siųstini prašymai siunčiami į CCN pašto dėžutes, skirtas tų rūšių mokesčiams ar muitams, su kuriais prašymas susijęs, nebent prašančiosios valstybės ir prašomosios valstybės centrinės ryšių įstaigos susitaria, kad viena iš pašto dėžučių gali būti naudojama siųsti prašymams, susijusiems su kitų rūšių mokesčiais ar muitais.

Tačiau jeigu prašymas pranešti apie dokumentus susijęs su daugiau nei vienos rūšies mokesčiais ar muitais, prašančioji institucija tą prašymą siunčia į pašto dėžutę, skirtą bent vienai iš išieškotinių mokesčių ar muitų rūšių, nurodytų dokumentuose, apie kuriuos turi būti pranešama.

4.2 STRAIPSNIS

Įgyvendinimo taisyklės, susijusios su suvienodintu dokumentu,
kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje

1. Šio Protokolo PVAT.2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos administracinės nuobaudos, baudos, mokesčiai, priemokos, palūkanos ir išlaidos, kurie pagal prašančiojoje valstybėje galiojančias taisykles gali būti mokėtini nuo pirminio dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, dienos iki dienos, einančios prieš dieną, kurią išsiunčiamas prašymas vykdyti reikalavimą, gali būti įtraukiami į suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje.
2. Vienas suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, remiantis pirminiu (-iais) dokumentu (-ais), kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje, gali būti išduodamas dėl kelių reikalavimų ir kelių asmenų.
3. Jeigu pirminiai dokumentai, kuriais leidžiama kelių reikalavimų vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje, jau buvo pakeisti bendru dokumentu, kuriuo leidžiama visų tų reikalavimų vykdymą užtikrinti toje valstybėje, suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, gali būti grindžiamas pirminiais dokumentais, kuriais leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje, arba tuo bendru dokumentu, į kurį sutraukti tie prašančiosios valstybės pirminiai dokumentai.
4. Jeigu 2 dalyje nurodytame pirminiame dokumente arba 3 dalyje nurodytame bendrame dokumente pateikiami keli reikalavimai ir sumos pagal vieną ar daugiau iš jų jau surinktos arba išieškotos, suvienodintame dokumente, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, daroma nuoroda tik į tuos reikalavimus, kuriems vykdyti prašoma pagalbos.

5. Jeigu 2 dalyje nurodytame pirminiame dokumente arba 3 dalyje nurodytame bendrame dokumente pateikiami keli reikalavimai, prašančioji institucija gali tuos reikalavimus išdėstyti skirtinguose suvienodintuose dokumentuose, kuriais leidžiama reikalavimų vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, atsižvelgdama į atitinkamų prašomosios valstybės išieškojimo įstaigų kompetencijos pasidalijimą pagal mokesčių rūšį.
6. Jei prašymo negalima perduoti CCN tinklu ir jis perduodamas paštu, suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, pasirašo tinkamai įgaliotas prašančiosios institucijos pareigūnas.

4.3 STRAIPSNIS

Išieškotinių sumų perskaičiavimas

1. Prašančioji institucija išieškotiną reikalavimo sumą nurodo prašančiosios valstybės valiuta ir prašomosios valstybės valiuta.
2. Jungtinei Karalystei siunčiamuose prašymuose suteikti pagalbą vykdant reikalavimus naudojamas dieną prieš išsiunčiant prašymą Europos Centrinio Banko paskelbtas valiutos kursas. Kai tą dieną toks kursas nėra paskelbtas, naudojamas paskutinis dieną prieš išsiunčiant prašymą Europos Centrinio Banko paskelbtas valiutos kursas.

Valstybei narei siunčiamuose prašymuose suteikti pagalbą vykdant reikalavimus naudojamas dieną prieš išsiunčiant prašymą Anglijos banko paskelbtas valiutos kursas. Kai tą dieną toks kursas nėra paskelbtas, naudojamas paskutinis dieną prieš išsiunčiant prašymą Anglijos banko paskelbtas valiutos kursas.

3. Siekdama dėl šio Protokolo PVAT.30 straipsnio 2 dalyje nurodyto tikslinimo gautą reikalavimo sumą perskaičiuoti valstybės, kurioje yra prašomoji institucija, valiuta, prašančioji institucija naudoja jos pirminiame prašyme naudotą valiutos kursą.

4.4 STRAIPSNIS

Išieškotų sumų pervedimas

1. Išieškotos sumos pervedamos per du mėnesius nuo reikalavimo įvykdymo dienos, išskyrus atvejus, kai valstybės susitaria kitaip.
2. Tačiau jeigu prašomosios institucijos taikomos reikalavimo vykdymo priemonės užginčijamos dėl priežasčių, nesusijusių su prašančiosios valstybės atsakomybe, prašomoji institucija gali pagal prašančiosios valstybės reikalavimą išieškotų sumų nepervesti iki tol, kol ginčas bus išspręstas, jeigu kartu tenkinamos šios sąlygos:
 - a) prašomoji institucija mano, kad šio užginčijimo rezultatas bus palankus susijusiai šaliai, ir

- b) prašančioji institucija nepareiškė, kad grąžins jau pervestas sumas, jeigu to užginčijimo rezultatas bus palankus susijusiai šaliai.
3. Jeigu prašančioji institucija pagal 2 dalies b punktą pareiškė, kad sumas grąžins, prašomosios institucijos jau pervestas išieškotas sumas ji grąžina per vieną mėnesį nuo prašymo jas grąžinti gavimo. Tokiu atveju bet kokią kitą privalomą kompensaciją sumoka vien tik prašančioji institucija.

4.5 STRAIPSNIS

Išieškotų sumų grąžinimas

Prašomoji institucija praneša prašančiajai institucijai apie visus veiksmus, kurių imtasi prašomojoje valstybėje dėl išieškotų sumų grąžinimo arba kompensacijos, susijusios su užginčytų reikalavimų vykdymu, iš karto po to, kai prašomoji institucija informuojama apie tokius veiksmus.

Prašomoji institucija kuo labiau įtraukia prašančiąją instituciją į grąžintinos sumos ir mokėtinos kompensacijos sumokėjimo procedūras. Gavusi iš prašomosios institucijos pagrįstą prašymą, prašančioji institucija per du mėnesius nuo to prašymo gavimo perveda grąžintas sumas ir sumokėtas kompensacijas.

4.6 STRAIPSNIS

Standartinės formos

1. Suvienodintą pranešimo formą, pridedamą prie šio Protokolo PVAT.23 straipsnyje nurodyto prašymo pateikti pranešimą, valstybės rengia naudodamosi pagal A pavyzdį nustatyta forma.
2. Šio Protokolo PVAT.27 straipsnyje nurodytą suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje ir kuris pridedamas prie prašymo vykdyti reikalavimą arba prašymo imtis atsargumo priemonių, arba šio Protokolo PVAT.30 straipsnio 2 dalyje nurodytą patikslintą suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje, valstybės rengia naudodamosi pagal B pavyzdį nustatyta forma.
3. Šio Protokolo PVAT.20 straipsnyje nurodytą prašymą pateikti informaciją valstybės rengia naudodamosi pagal C pavyzdį nustatyta forma.
4. Šio Protokolo PVAT.23 straipsnyje nurodytą prašymą pateikti pranešimą valstybės rengia naudodamosi pagal D pavyzdį nustatyta forma.
5. Šio Protokolo PVAT.25 ir PVAT.31 straipsniuose nurodytą prašymą vykdyti reikalavimą arba imtis atsargumo priemonių valstybės rengia naudodamosi pagal E pavyzdį nustatyta forma.

6. Kai formos perduodamos elektroninėmis priemonėmis, jų struktūra ir išdėstymas gali būti pritaikomi elektroninės informacijos perdavimo sistemos reikalavimams ir galimybėms su sąlyga, kad jose esantys duomenys ir informacija iš esmės išliks tie patys, palyginti su toliau pateiktais pavyzdžiais.

A pavyzdys

Informacijos apie pranešamą (-us) dokumentą (-us) teikimo suvienodinta pranešimo forma

(siųstina pranešimo adresatui)⁽¹⁾

Šis dokumentas pridedamas prie dokumento (-ų), apie kurį (-iuos) praneša valstybės [prašomosios valstybės pavadinimas] kompetentinga institucija.

Šis pranešimas susijęs su valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] kompetentingų institucijų, kurios pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.23 straipsnį paprašė su pranešimu susijusios pagalbos, dokumentais.

A. PRANEŠIMO ADRESATAS

- *Vardas ir pavardė*
- *Adresas (žinomas arba nuspėjamas)*
- *Kiti adresatui identifikuoti svarbūs duomenys*

B. PRANEŠIMO PASKIRTIS

Šis pranešimas skirtas:

- ☐ *informuoti adresatą apie dokumentą (-us), prie kurio (-ių) pridedamas šis dokumentas;*
- ☐ *nutraukti dokumente (-uose), apie kurį (-iuos) pranešama, nurodyto (-ų) reikalavimo (-ų) senaties terminą;*
- ☐ *patvirtinti adresatui jo pareigą sumokėti D punkte nurodytas sumas.*

Atkreiptinas dėmesys, kad, nesumokėjus nurodytų sumų, institucijos gali imtis reikalavimo vykdymo užtikrinimo procedūrų ir (arba) gali taikyti atsargumo priemonės reikalavimo vykdymui užtikrinti. Tai sudarytų papildomų išlaidų adresatui.

Šis pranešimas adresuojamas Jums, nes esate laikomas:

- ☐ *pagrindiniu skolininku*
- ☐ *bendraskoliu*
- ☐ *kitu nei skolininkas ar bendraskolis asmeniu, atsakingu už mokesčių ir muitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, muitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus*
- ☐ *kitu nei skolininkas ar bendraskolis asmeniu, valdančiu skolininkui, bendraskoliui ar kitam asmeniui, atsakingam už reikalavimo vykdymą, priklausančią turtą, arba jiems skolingą*
- ☐ *trečiaja šalimi, kuriai gali būti taikomos kitiems asmenims skirtos reikalavimo vykdymo užtikrinimo priemonės*

(Toliau nurodyta informacija bus pateikta, jeigu pranešimo adresatas yra kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, valdantis skolininkui, bendraskoliui ar kitam asmeniui, atsakingam už reikalavimo vykdymą, priklausančią turtą, arba jiems skolingas, arba trečioji šalis, kuriai gali būti taikomos kitiems asmenims skirtos reikalavimo vykdymo užtikrinimo priemonės:

dokumentai, apie kuriuos pranešama, susiję su reikalavimais dėl mokesčių arba muitų, už kuriuos atsakingas (-i) šis (šie) asmuo (-ys):

- ☐ pagrindinis skolininkas: [vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas (žinomas arba nuspėjamas)]
- ☐ bendraskolis: [vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas (žinomas arba nuspėjamas)]
- ☐ kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, atsakingas už mokesčių ir muitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, muitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus: [vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas (žinomas arba nuspėjamas)]).

Prašančiosios valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] prašančioji institucija prašė prašomosios valstybės [prašomosios valstybės pavadinimas], kompetentingų institucijų pranešti adresatui iki [data]. Atkreiptinas dėmesys, kad ši data nesusijusi su jokių senaties terminu.

C. ĮSTAIGA (-OS), ATSAKINGA (-OS) UŽ DOKUMENTĄ (-US), APIE KURĮ (-IUOS) PRANEŠAMA

Už pridedamą (-us) dokumentą (-us) atsakinga įstaiga:

- Pavadinimas:
- Adresas:
- Kiti kontaktiniai duomenys:
- Kalba (-os), kuria (-iomis) galima kreiptis į šią įstaigą:

Daugiau informacijos apie ☐ dokumentą (-us), apie kurį (-iuos) pranešama, ☐ ir (arba) apie galimybę užginčyti pareigas galima gauti iš

- ☐ pirmiau minėtos įstaigos, atsakingos už pridedamą (-us) dokumentą (-us), ir (arba)
- ☐ šios įstaigos:
 - Pavadinimas:
 - Adresas:
 - Kiti kontaktiniai duomenys:
 - Kalba (-os), kuria (-iomis) galima kreiptis į šią įstaigą:

D. DOKUMENTO (-Ų), APIE KURĮ (-IUOS) PRANEŠAMA, APRAŠYMAS

Dokumentas [numeris]

- Registracijos numeris:
- Dokumento parengimo data:
- Dokumento, apie kurį pranešama, pobūdis:
 - ☐ *Mokesčių apskaičiavimas*
 - ☐ *Mokėjimo nurodymas*
 - ☐ *Sprendimas, priimtas gavus administracinį skundą*
 - ☐ *Kitas administracinis dokumentas:*
 - ☐ *Teismo sprendimas arba nutarimas:*
 - ☐ *Kitas teismo dokumentas*
- Reikalavimo (-ų) pavadinimas (prašančiosios valstybės kalba):
- Reikalavimo (-ų) pobūdis:
- *Reikalavimo (-ų) suma:*
 - ☐ *Pagrindinė suma:*
 - ☐ *Administracinės baudos ir nuobaudos:*
 - ☐ *Delspinigiai iki [data]:*
 - ☐ *Išlaidos iki [data]:*
 - ☐ *Mokesčiai už sertifikatus ar panašius dokumentus, išduotus vykdant administracines procedūras dėl reikalavimo, kurio pobūdis nurodytas [x] punkte:*
 - ☐ *Bendra šio (šių) reikalavimo (-ų) suma:*

- *Suma, nurodyta [x] punkte, turėtų būti sumokėta:*
 - ☐ *iki:*
 - ☐ *per [skaičius] dienų (-as) nuo šio pranešimo datos*
 - ☐ *nedelsiant.*

- *Šis mokėjimas turėtų būti atliktas:*
 - *Banko sąskaitos turėtojas:*
 - *Tarptautinis banko sąskaitos numeris (IBAN)*
 - *Banko kodas (BIC):*
 - *Banko pavadinimas:*

- *Mokėjimo nuoroda:*

- *Adresatas gali atsakyti į dokumentą (-us), apie kurį (-iuos) pranešama.*
 - ☐ *Paskutinė atsakymo diena:*
 - ☐ *Atsakymui skirtas laikotarpis:*

- *Institucijos, kuriai gali būti išsiųstas atsakymas, pavadinimas ir adresas:*

- *Galimybė užginčyti:*
 - ☐ *Reikalavimo arba dokumento (-ų), apie kurį (-iuos) pranešama, užginčijimo laikotarpis jau pasibaigė.*
 - ☐ *Paskutinė diena reikalavimui užginčyti:*
 - ☐ *Reikalavimui užginčyti skirtas laikotarpis: [dienų skaičius] nuo*
 - ☐ *šio pranešimo dienos*
 - ☐ *dokumento (-ų), apie kurį (-iuos) pranešama, parengimo*
 - ☐ *kitos datos:*

- *Institucijos, kuriai gali būti pateiktas skundas, pavadinimas ir adresas:*

Atkreiptinas dėmesys, kad ginčai dėl prašančiosios valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] valdžios institucijų reikalavimo, dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, arba kito jų išduoto dokumento, remiantis minėto Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo PVAT.29 straipsniu, priklauso prašančiosios valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] kompetentingų įstaigų kompetencijai.

Ginčai sprendžiami pagal prašančiojoje valstybėje [prašančiosios valstybės pavadinimas] galiojančias procedūras ir šios valstybės kalba.

- *Atkreiptinas dėmesys, kad reikalavimo vykdymas gali būti pradėtas nepasibaigus laikotarpiui, skirtam reikalavimui užginčyti.*

– *Kita informacija:*

⁽¹⁾ Pasvirasis tekstas yra neprivalomas.

B pavyzdys

Suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimų vykdymą pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdančiam su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.27 straipsnį⁽¹⁾

□ *SUVIENODINTAS DOKUMENTAS, KURIUO LEIDŽIAMA UŽTIKRINTI REIKALAVIMŲ VYKDYMĄ*

- *Išdavimo data:*
- *Registracijos numeris:*

□ *PATIKSLINTAS SUVIENODINTAS DOKUMENTAS, KURIUO LEIDŽIAMA UŽTIKRINTI REIKALAVIMŲ VYKDYMĄ*

- *Pirminio suvienodinto dokumento išdavimo data:*
- *Patikslinimo data:*
- *Patikslinimo priežastys:*

- *[data] [teismo pavadinimas] sprendimas arba nutarimas*
- *[data] administracinis sprendimas*
- *Registracijos numeris:*

Valstybė, kurioje išduotas šis dokumentas: [prašančiosios valstybės pavadinimas]

Reikalavimo vykdymo priemonės, kurių ėmėsi prašomoji valstybė, taikomos remiantis:

- *suvienodintu dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą pagal minėto Protokolo PVAT.27 straipsnį.*
- *patikslintu suvienodintu dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą pagal minėto Protokolo PVAT.30 straipsnį (atsižvelgiant į kompetentingos įstaigos priimtą sprendimą pagal to Protokolo PVAT.29 straipsnio 1 dalį).*

Šis dokumentas yra suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą (įskaitant atsargumo priemones). Jis susijęs su toliau nurodytu (-ais) prašančiojoje valstybėje [prašančiosios valstybės pavadinimas] neįvykdytu (-ais) reikalavimu (-ais). Apie pirminį dokumentą dėl šio (šių) reikalavimo (-ų) vykdymo buvo pranešta, kaip reikalaujama pagal prašančiosios valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] nacionalinės teisės aktus.

Ginčai dėl reikalavimo (-ų), remiantis minėto Protokolo PVAT.29 straipsniu, priklauso tik prašančiosios valstybės [prašančiosios valstybės pavadinimas] kompetentingų įstaigų kompetencijai. Bet koks ieškinys teikiamas pagal prašančiojoje valstybėje [prašančiosios valstybės pavadinimas] galiojančias procedūras ir šios valstybės kalba.

INFORMACIJA APIE ATITINKAMĄ (-US) REIKALAVIMĄ (-US) IR ASMENĮ (-IS)

Reikalavimo (-ų) identifikavimas [numeris]

1. Nuoroda:
2. Reikalavimo (-ų) pobūdis:
3. Mokesčio ir (arba) maito pavadinimas:
4. Laikotarpis arba data:
5. Reikalavimo nustatymo data:

6. Data, nuo kurios leidžiamas išieškojimo vykdymas:
7. Likusi reikalavimo suma:
- ☐ *pagrindinė suma:*
 - ☐ *administracinės baudos ir nuobaudos:*
 - ☐ *palūkanos iki prašymo išsiuntimo dienos:*
 - ☐ *išlaidos iki prašymo išsiuntimo dienos:*

 - ☐ bendra šio reikalavimo suma:
8. Pranešimo apie pirminį dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje [prašančiosios valstybės pavadinimas], data:
- ☐ *Data:*
 - ☐ *Data nežinoma*
9. Įstaiga, atsakinga už mokestinio reikalavimo apskaičiavimą:
- Pavadinimas:
 - *Adresas:*
 - *Kiti kontaktiniai duomenys:*
 - *Kalba (-os), kuria (-iomis) galima kreiptis į šią įstaigą:*
10. Daugiau informacijos dėl reikalavimo arba dėl galimybės užginčyti prievolę galima gauti iš:
- ☐ *pirmiau minėtos įstaigos*
 - ☐ *šios įstaigos, išdavusios suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą:*
 - *Pavadinimas:*
 - *Adresas:*
 - *Kiti kontaktiniai duomenys:*
 - *Kalba (-os), kuria (-iomis) galima kreiptis į šią įstaigą:*

Duomenys apie asmenis, nurodytus nacionaliniame (-iuose) dokumente (-uose), kuriuo (-iais) leidžiama vykdyti reikalavimą

a) Šis asmuo yra nurodytas nacionaliniame (-iuose) dokumente (-uose), kuriuo (-iais) leidžiama vykdyti reikalavimą

- ☐ *fizinis asmuo*
- ☐ *kitas asmuo*
 - Vardas, pavardė (pavadinimas)
 - Adresas (žinomas arba nuspėjamas)
 - Kiti adresatui identifikuoti svarbūs duomenys
- ☐ *Teisėtas atstovas*
 - Vardas, pavardė (pavadinimas)
 - Adresas (žinomas arba nuspėjamas)
 - Kiti adresatui identifikuoti svarbūs duomenys

Atsakomybės pagrindas:

- ☐ *pagrindinis skolininkas*
- ☐ *bendraskolis*
- ☐ *kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, atsakingas už mokesčių ir muitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, muitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus*

b) Šis (šie) asmuo (-enys) taip pat yra nurodytas (-i) nacionaliniame (-iuose) dokumente (-uose), kuriuo (-iais) leidžiama vykdyti reikalavimą:

- ☐ *fizinis asmuo*
- ☐ *kitas asmuo*
 - Vardas, pavardė (pavadinimas):
 - Adresas (žinomas arba nuspėjamas):
 - Kiti adresatui identifikuoti svarbūs duomenys:

- *Teisėtas atstovas*
 - *Vardas, pavardė (pavadinimas):*
 - *Adresas (žinomas arba nuspėjamas):*
 - *Kiti adresatui identifikuoti svarbūs duomenys:*

Atsakomybės pagrindas:

- *pagrindinis skolininkas*
- *bendraskolis*
- *kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, atsakingas už mokesčių ir muitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, muitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus*

Kita informacija

Bendra reikalavimo (-ų) suma

- *prašančiosios valstybės valiuta:*
- *prašomosios valstybės valiuta:*

⁽¹⁾ Pasvirasis tekstas yra neprivalomas.

C pavyzdžio forma. Prašymas pateikti informaciją

PRAŠYMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ Pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.20 straipsnį Nuoroda: AA_RA_aaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20YYMMDD_xxxxxxx_RI
--

Reikalavimo (-ų) pobūdis:

1. PRAŠANČIOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašančioji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą inicijuojanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

2. PRAŠOMOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašomoji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą tvarkanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

3. SU PRAŠYMU SUSIJUSI INFORMACIJA	
☐	Prašančiosios institucijos vardu prašau prašomosios institucijos nepranešti atitinkamam (-iems) asmeniui (-ims) apie šį prašymą.
☐	Prašančiosios institucijos vardu patvirtinu, kad gautai informacijai bus taikomos pirmiau nurodytame teisės akte nustatytos slaptumo nuostatos.

4. SU ATITINKAMU ASMENIU SUSIJUSI INFORMACIJA	
A.	Prašoma informacijos apie: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas (-ai): Pavardė: Mergautinė pavardė (pavardė gimus): Gimimo data:

Gimimo vieta:

PVM mokėtojo kodas:

Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:

Kiti atpažinties duomenys:

Šio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas

– Gatvė ir namo numeris:

– Kiti adreso duomenys:

– Pašto kodas ir vietovė:

– Šalis:

☐ Juridiniai asmenys:

Įmonės pavadinimas:

Teisinis statusas:

PVM mokėtojo kodas:

Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris:

Kiti atpažinties duomenys:

Šio juridinio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas

– Gatvė ir namo numeris:

– Kiti adreso duomenys:

– Pašto kodas ir vietovė:

– Šalis:

☐ Teisėtas atstovas

Vardas, pavardė (pavadinimas):

Šio teisėto atstovo adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas

– Gatvė ir namo numeris:

– Kiti adreso duomenys:

– Pašto kodas ir vietovė:

– Šalis:

B.	Atsakomybė. Atitinkamas asmuo yra: ☐ pagrindinis skolininkas ☐ bendraskolis ☐ kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, atsakingas už mokesčių ir maitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, maitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus ☐ kitas nei skolininkas ar bendraskolis asmuo, valdantis skolininkui, bendraskoliui ar kitam asmeniui, atsakingam už reikalavimo vykdymą, priklausantį turtą arba jiems skolingas ☐ trečioji šalis, kuriai gali daryti poveikį kitiems asmenims skirtos reikalavimo vykdymo užtikrinimo priemonės
C.	Kita naudinga informacija apie minėtus asmenis: ☐ Banko sąskaitos numeris (-iai) – Banko sąskaitos numeris (IBAN): – Banko kodas (BIC): – Banko pavadinimas: ☐ Informacija apie automobilį 20MM MM DD – automobilio registracijos numeris: – automobilio gamintojas: – automobilio spalva: ☐ Apskaičiuota arba negalutinė, arba tiksli reikalavimo (-ų) suma ☐ Kita:

5. PRAŠOMA INFORMACIJA	
☐	Informacija apie atitinkamo asmens tapatybę (fiziniai asmenys: vardas, pavardė, gimimo data ir vieta; juridiniai asmenys: įmonės pavadinimas ir teisinis statusas)
☐	Informacija apie adresą
☐	Informacija apie išieškotinas pajamas ir turtą
☐	Informacija apie įpėdinius ir (arba) teisių perėmėjus
☐	Kita:

6. TOLESNI VEIKSMAI GAVUS PRAŠYMĄ SUTEIKTI INFORMACIJĄ			
Data	Nr.	Pranešimas	Prašančioji institucija Prašomoji institucija
data	1	☐ Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad prašymas gautas.	
data ☐ Turi būti derinama su patvirtinimu	2	Prašomosios institucijos vardu prašau prašančiosios institucijos prašymą papildyti šia informacija: ☐	
data	3	☐ Prašomosios institucijos vardu pareiškiu, kad prašomos papildomos informacijos dar negavau ir jūsų prašymo nagrinėjimą užbaigsiu, jei šios informacijos negausiu iki 20MM MM DD.	
data	4	Prašančiosios institucijos vardu ☐ a pateikiu šią prašomą papildomą informaciją: ☐ b pateikti prašomos papildomos informacijos negaliu (nes:)	
data	5	☐ Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad gavome papildomą informaciją ir galime toliau nagrinėti prašymą.	
data	6	Prašomosios institucijos vardu pagalbos neteikiu ir bylą užbaigiu, nes: ☐ a neturiu kompetencijos nagrinėti nė vieno reikalavimo, su kuriuo susijęs prašymas ☐ b reikalavimas senesnis, nei numatyta Protokole ☐ c reikalavimo suma nesiekia ribos ☐ d negaliu tokios informacijos gauti panašioms nacionaliniams reikalavimams vykdyti ☐ e taip būtų atskleista komercinė, pramoninė arba profesinė paslaptis ☐ f atskleidus šią informaciją galėtų būti pakenkta valstybės saugumui arba būtų pažeista jos viešoji tvarka ☐ g prašančioji institucija nepateikė visos prašomos papildomos informacijos ☐ h kitos priežastys:	

data	7	Prašančiosios institucijos vardu prašau, kad mane informuotų apie dabartinę mano prašymo būklę. ☐
data	8	Prašomosios institucijos vardu pareiškiu, kad negaliu informacijos pateikti dabar, nes: ☐ paprašiau informacijos iš kitų viešųjų įstaigų ☐ paprašiau informacijos iš trečiosios šalies ☐ ketinu su jumis susisiekti ☐ kitos priežastys:
data	9	Prašomos informacijos negalima gauti dėl šių priežasčių: ☐ a atitinkamas asmuo nežinomas ☐ b nepakanka duomenų atitinkamo asmens tapatybei nustatyti ☐ c atitinkamas asmuo persikėlė į kitą vietą nežinomu adresu ☐ d prašomos informacijos nėra ☐ e kitos priežastys:
data	10	☐ Prašomosios institucijos vardu perduodu šią prašomos informacijos dalį:
data	11	Prašomosios institucijos vardu perduodu visą prašomą informaciją (arba galutinę jos dalį): ☐ a tapatybė patvirtinta ☐ b adresas patvirtintas ☐ c Pasikeitė (arba papildomi) šie duomenys apie atitinkamo asmens tapatybę: Fiziniai asmenys: ☐ Vardas (-ai): ☐ Pavardė: ☐ Mergautinė pavardė: ☐ Gimimo data: ☐ Gimimo vieta:

Juridiniai asmenys:

☐ Teisinis statusas:

☐ Įmonės pavadinimas:

☐ d Pasikeitė (arba papildomi) šie adreso duomenys:

☐ Gatvė ir namo Nr.:

☐ Kiti adreso duomenys:

☐ Pašto kodas ir vietovė:

☐ Šalis:

☐ Telefonas:

☐ Faksas:

☐ E. paštas:

☐ e Finansinė padėtis:

☐ Žinoma (-os) banko sąskaita (-os):

Banko sąskaitos numeris (IBAN): ...

Banko kodas (BIC): ...

Banko pavadinimas: ...

☐ Duomenys apie darbą: ☐ samdomas darbuotojas —

☐ savarankiškai dirbantis darbuotojas — ☐ bedarbis

☐ Panašu, kad atitinkamas asmuo neturi lėšų skolai grąžinti / neturi turto, iš kurio būtų galima skolą išieškoti

☐ Atitinkamas asmuo yra bankrutavęs / nemokus:

— Sprendimo data:

— Dokumento apie teisės / turto perdavimą data:

— Duomenys apie likvidatorių:

Vardas, pavardė (pavadinimas):

Gatvė ir namo Nr.:

Kiti adreso duomenys:

Pašto kodas ir vietovė:

Šalis:

	☐ Panašu, kad atitinkamas asmuo turi: ☐ mažai lėšų daliai skolos grąžinti ☐ pakankamai lėšų / turto, iš kurių būtų galima skolą išieškoti ☐ Pastabos:
	☐ f Skola užginčyta ☐ atitinkamam asmeniui patarta užginčyti skolą prašančiosios institucijos valstybėje ☐ nuorodos į ginčą, jei yra: ☐ pridedama išsami informacija
	☐ g MMMM MM DD skolininkas mirė
	☐ h Paveldėtojų / testamentą vykdytojo vardas, pavardė arba pavadinimas ir adresas:
	☐ i Kitos pastabos:
	☐ j Rekomenduoju tęsti reikalavimo vykdymo procedūras
	☐ k Nerekomenduoju tęsti reikalavimo vykdymo procedūrų
data	12 ☐ Prašančiosios institucijos vardu atsiimu savo prašymą pateikti informaciją.
data	13 ☐ Kita: ☐ prašančiosios institucijos arba ☐ Oprašomosios institucijos pastabos:

D pavyzdžio forma. Prašymas pateikti pranešimą

PRAŠYMAS PATEIKTI PRANEŠIMĄ Pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.23 straipsnį Nuoroda: AA_RA_aaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20YYMMDD_xxxxxxx_RN
--

Reikalavimo (-ų) pobūdis:

1. PRAŠANČIOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašančioji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą inicijuojanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

2. PRAŠOMOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašomoji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą tvarkanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

3. SU PRAŠYMU SUSIJUSI INFORMACIJA	
☐	Galutinė data, iki kurios turi būti pranešta apie šiuos dokumentus, siekiant išvengti su senaties terminu susijusių problemų (jei reikia): 20MM MM DD
☐	Kitos pastabos:

4. INFORMACIJA APIE PRANEŠIMO ADRESATĄ	
A.	Pranešimas turėtų būti pateiktas: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas (-ai): Pavardė: Mergautinė pavardė (pavardė gimus): Gimimo data: Gimimo vieta:

PVM mokėtojo kodas:

Mokesčių mokėtojo kodas:

Kiti atpažinties duomenys:

Šio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas:

Gatvė ir namo numeris:

Kiti adreso duomenys:

Pašto kodas ir vietovė:

Šalis:

☐ Juridiniai asmenys:

Įmonės pavadinimas:

Teisinis statusas:

PVM mokėtojo kodas:

Mokesčių mokėtojo kodas:

Kiti atpažinties duomenys:

Šio juridinio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas

Gatvė ir namo numeris:

Kiti adreso duomenys:

Pašto kodas ir vietovė:

Šalis:

☐ Teisėtas atstovas

Vardas, pavardė (pavadinimas):

Šio teisėto atstovo adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas

Gatvė ir namo numeris:

Kiti adreso duomenys:

Pašto kodas ir vietovė:

Šalis:

B. Kita naudinga informacija apie minėtus asmenis:

5.	PRANEŠIMO PASKIRTIS: žr. pridedamą suvienodintą pranešimo formą.
----	--

6.	DOKUMENTO (-Ų), APIE KURĮ (-IUOS) PRANEŠAMA, APRAŠYMAS: žr. pridedamą suvienodintą pranešimo formą.
----	---

7. TOLESNI VEIKSMAI GAVUS PRAŠYMĄ PATEIKTI PRANEŠIMĄ				
Data	Nr.	Pranešimas	Prašančioji institucija	Prašomoji institucija
data	1	☐ Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad prašymas gautas.		
data	2	☐ Prašomosios institucijos vardu prašau prašančiosios institucijos prašymą papildyti šia informacija:		
data	3	☐ Prašomosios institucijos vardu pareiškiu, kad prašomos papildomos informacijos dar negavau ir jūsų prašymo nagrinėjimą užbaigsiu, jei šios informacijos negausiu iki 20MM MM DD.		
data	4	☐ Prašančiosios institucijos vardu ☐ a pateikiu šią prašomą papildomą informaciją: ☐ b pateikti prašomos papildomos informacijos negaliu (nes:)		
data	5	☐ Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad gavome papildomą informaciją ir galime toliau nagrinėti prašymą.		

data	6 Prašomosios institucijos vardu pagalbos neteikiu ir bylą užbaigiu, nes: ☐ a į mano kompetenciją neįeina nė vienas iš mokesčių, su kuriuo susijęs prašymas ☐ b reikalavimas (-ai) senesnis (-i), nei numatyta Protokole ☐ c reikalavimo (-ų) suma nesiekia ribos ☐ d prašančioji institucija nepateikė visos prašomos papildomos informacijos e kitos priežastys: ☐
data	7 Prašančiosios institucijos vardu prašau, kad mane informuotų apie dabartinę mano prašymo būklę. ☐
data	8 Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad: ☐ a apie dokumentą (-us) adresatui pranešta, užtikrinant teisinį poveikį pagal prašomosios institucijos valstybės teisės aktus, 20MM MM DD. Pranešimas perduotas šiuo būdu: ☐ asmeniškai adresatui ☐ paštu ☐ e. paštu ☐ registruotu paštu ☐ per antstolį ☐ vadovaujantis kita tvarka

	☐ b atitinkamam asmeniui apie minėtą (-us) dokumentą (-us) nebuvo įmanoma pranešti dėl šių priežasčių: ☐ adresatas (-ai) nežinomas (-i) ☐ adresatas (-ai) miręs (-ę) ☐ adresatas (-ai) išvyko iš valstybės. Naujas adresas: ☐ kita:
data	9 ☐ Prašančiosios institucijos vardu atsiimu savo prašymą pateikti pranešimą.
data	10 Kita: ☐ prašančiosios institucijos arba ☐ prašomosios institucijos pastabos: ☐

E pavyzdžio forma. Prašymas imtis reikalavimo vykdymo arba atsargumo priemonių

PRAŠYMAS IMTIS ☐ REIKALAVIMŲ VYKDYMO PRIEMONIŲ Pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.25 straipsnį IR / ARBA ☐ ATSARGUMO PRIEMONIŲ Pagal Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės protokolo dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus PVAT.31 straipsnį Nuoroda: AA_RA_aaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20YYMMDD_xxxxxxx_RR(RP)
--

Reikalavimo (-ų) pobūdis:

1. PRAŠANČIOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašančioji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą inicijuojanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

2. PRAŠOMOSIOS INSTITUCIJOS VALSTYBĖ		
A. Prašomoji institucija Šalis: Pavadinimas: Telefonas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė: Kalbų mokėjimas		B. Prašymą tvarkanti įstaiga Pavadinimas: Adresas: Pašto kodas: Vietovė: Telefonas: E. paštas: Bylos nuoroda: Už prašymą atsakingo pareigūno vardas, pavardė:

3. INFORMACIJA APIE PRAŠYMĄ
☐ Dėl reikalavimo (-ų) pateiktas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje. ☐ Dėl reikalavimo (-ų) dar nepateiktas dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiojoje valstybėje. ☐ Reikalavimas (-ai) nėra užginčytas (-i). ☐ Reikalavimas (-ai) negali būti užginčytas (-i) administracine / teismine tvarka. ☐ Reikalavimas (-ai) užginčytas (-i), tačiau prašančiosios institucijos valstybėje galiojančiais įstatymais, kitais teisės aktais ir administracine praktika leidžiama vykdyti užginčytą reikalavimą.
☐ Bendra reikalavimų, dėl kurių prašoma pagalbos, suma yra ne mažesnė kaip 5 000 GBP. ☐ Šis prašymas susijęs su reikalavimais, kurie atitinka Protokole nustatytus amžiaus reikalavimus.

☐	Šis prašymas imtis atsargumo priemonių grindžiamas pridedame (-uose) dokumente (-uose) nurodytomis priežastimis.
☐	Prie šio prašymo pridedamas dokumentas, kuriuo leidžiama atsargumo priemonių imtis prašančiojoje valstybėje.
☐	Prašau nepranešti skolininkui / kitam atitinkamam asmeniui prieš imantis atsargumo priemonių.
☐	Prašau kreiptis į mane, jei susiklosto ši konkreti situacija (prašymo formos pabaigoje užpildykite laisvos formos teksto laukelį):
☐	Prašančiosios institucijos vardu pareiškiu, kad ji grąžins jau pervestas sumas, jeigu užginčijimo rezultatas bus palankus susijusiai šaliai.
☐	Ypatingas atvejis:

4. MOKĖJIMO NURODYMAI	
A.	Prašom išieškotą reikalavimo sumą pervesti į: – Banko sąskaitos numeris (IBAN): – Banko kodas (BIC): – Banko pavadinimas: – Banko sąskaitos turėtojo vardas, pavardė arba pavadinimas: – Banko sąskaitos turėtojo adresas: – Mokėjimo nuoroda, pateikiama pervedant pinigus:
B.	Mokėjimas dalimis: ☐ priimtinas be papildomų konsultacijų ☐ priimtinas tik po konsultacijų (šių konsultacijų tikslais naudokite 7 langelio 20 punktą) ☐ nepriimtinas

5.	INFORMACIJA APIE ASMENĮ, DĖL KURIO TEIKIAMAS PRAŠYMAS
A	Prašoma imtis reikalavimo vykdymo / atsargumo priemonių, susijusių su: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas (-ai): Pavardė: Mergautinė pavardė (pavardė gimus): Gimimo data: Gimimo vieta: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo kodas: Kiti atpažinties duomenys: Šio fizinio / juridinio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: ☐ Juridiniai asmenys: Teisinis statusas: Įmonės pavadinimas: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo kodas: Kiti atpažinties duomenys: Šio fizinio / juridinio asmens adresas: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: – Kita su šiuo asmeniu susijusi informacija:

	– ☐ Teisėtas atstovas Vardas, pavardė (pavadinimas): Kiti adreso duomenys: ☐ žinomas – ☐ nuspėjamas Gatvė ir namo numeris: Pašto kodas ir vietovė: Šalis:
B	Kita naudinga informacija, susijusi su šiuo prašymu ir (arba) asmeniu
1	☐ Šis (šie) asmuo (-enys) yra bendraskolis (-iai): [Turėtų būti įmanoma įrašyti daugiau kaip vieno tokio asmens vardą ir pavardę (pavadinimą)] – Šio asmens tapatybė: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas, pavardė: Gimimo data: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: ☐ Juridiniai asmenys: Teisinis statusas: Įmonės pavadinimas: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: – Kita informacija apie šį (šiuos) bendraskolį (-ius):

2 ☐	Šis (šie) asmuo (-enys) valdo su šiuo prašymu susijusiam (-iems) asmeniui (-ims) priklausančią turtą: [Turėtų būti įmanoma įrašyti daugiau kaip vieno tokio asmens vardą ir pavardę (pavadinimą)] – Šio asmens tapatybė: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas, pavardė: Gimimo data: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: ☐ Juridiniai asmenys: Teisinis statusas: Įmonės pavadinimas: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: – To kito asmens valdomas turtas:
3 ☐	Šis (šie) asmuo (-enys) skolingas (-i) su šiuo prašymu susijusiam (-iems) asmeniui (-ims): [Turėtų būti įmanoma įrašyti daugiau kaip vieno tokio asmens vardą ir pavardę (pavadinimą)] – Šio asmens tapatybė: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas, pavardė: Gimimo data: PVM mokėtojo kodas:

		Mokesčių mokėtojo kodas: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: ☐ Juridiniai asmenys: Teisinis statusas: Įmonės pavadinimas: PVM mokėtojo kodas Mokesčių mokėtojo kodas: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: – (būsimos) to kito asmens skolos:
4	☐	Be asmens (-ų), susijusio (-usių) su šiuo prašymu, yra kitas (-i) asmuo (-enys), atsakingas (-i) už mokesčių ir maitų skolos sumokėjimą ir kitų priemonių taikymą ar kitų reikalavimų, susijusių su šiais mokesčiais, maitais ar kitomis priemonėmis, įvykdymą pagal prašančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus. [Turėtų būti įmanoma įrašyti daugiau kaip vieno tokio asmens vardą ir pavardę (pavadinimą)] – Šio asmens tapatybė: ☐ Fiziniai asmenys: Vardas, pavardė: Gimimo data: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė:

	☐ Juridiniai asmenys: Teisinis statusas: Įmonės pavadinimas: PVM mokėtojo kodas: Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris: Gatvė ir namo numeris: Kiti adreso duomenys: Pašto kodas ir vietovė: – To kito asmens atsakomybės pagrindas arba pobūdis:
--	--

6. REIKALAVIMO (-Ų) APIBŪDINIMAS: žr. pridedamą suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašomojoje valstybėje.

7. TOLESNI VEIKSMAI GAVUS PRAŠYMĄ	Prašančioji institucija	Prašomoji institucija
data	1	☐ Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad prašymas gautas.
data ☐ Turi būti derinama su patvirtinimu	2	☐ Prašomosios institucijos vardu prašau prašančiosios institucijos prašymą papildyti šia informacija:
data	3	☐ Prašomosios institucijos vardu pareiškiu, kad prašomos papildomos informacijos dar negavau ir jūsų prašymo nagrinėjimą užbaigsiu, jei šios informacijos negausiu iki 20MM MM DD.

data	4	Prašančiosios institucijos vardu ☐ a pateikiu šią prašomą papildomą informaciją: ☐ b pateikti prašomos papildomos informacijos negaliu (nes:)
data	5	Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad gavome papildomą informaciją ir galime toliau nagrinėti prašymą. ☐
data	6	Prašomosios institucijos vardu pagalbos neteikiu ir bylą užbaigiu, nes: ☐ a neturiu kompetencijos nagrinėti reikalavimų, su kuriais susijęs jūsų prašymas ☐ b neturiu kompetencijos nagrinėti šio (šių) reikalavimo (-ų), su kuriuo susijęs jūsų prašymas: ☐ c reikalavimas (-ai) senesnis (-i), nei numatyta Protokole ☐ d bendra suma nesiekia Protokole numatytos ribos ☐ e prašančioji institucija nepateikė visos prašomos papildomos informacijos ☐ f kitos priežastys:
data	7	Prašančiosios institucijos vardu prašau, kad mane informuotų apie dabartinę mano prašymo būklę. ☐
data	8	Prašomosios institucijos vardu prašomo (-ų) veiksmo (-ų) nesiimsiu dėl šių priežasčių: ☐ a remiantis prašomosios institucijos valstybės teisės aktais ir praktika, imtis užginčytų reikalavimų vykdymo priemonių negalima. ☐ b remiantis prašomosios institucijos valstybės teisės aktais ir praktika, imtis atsargumo priemonių dėl užginčytų reikalavimų negalima.
data data data	9 ☐ a ☐ b ☐ c	Prašomosios institucijos vardu atlikau šias reikalavimo vykdymo procedūras ir (arba) ėmiausi šių atsargumo priemonių: a Užmezgiau ryšius su skolininku ir paprašiau sumokėti skolą 20MM MM DD. b Tariamės dėl mokėjimo dalimis. c Inicijavau vykdymo užtikrinimo procedūras 20MM MM DD. Imtasi šių veiksmų:

	☐ d Inicijavau atsargumo priemones 20MM MM DD. Imtasi šių veiksmų:
	☐ e Prašomosios institucijos vardu informuoju pranešančiąją instituciją, kad priemonės, kurių ėmiausi (aprašytos c ir (arba) d punktuose), turi tokį poveikį senaties terminui: ☐ terminas sustabdomas ☐ terminas nutraukiamas ☐ terminas pratęsimas ☐ iki 20MM MM DD – ☐ xx metų / mėnesių / savaitių / dienų Prašau pranešančiosios valstybės pranešti man, jei toks pat poveikis pranešančiojoje valstybėje galiojančiuose teisės aktuose nenumatytas.
	☐ f Prašomosios institucijos vardu informuoju pranešančiąją instituciją, kad pagal prašomosios valstybės teisės aktus senaties termino sustabdyti, nutraukti ar pratęsti negalima. Prašau pranešančiosios valstybės patvirtinti, ar dėl priemonių, kurių ėmiausi (aprašytos c ir (arba) d punktuose), reikalavimo vykdymo terminas buvo nutrauktas, sustabdytas ar pratęstas; jeigu taip, koks yra naujasis terminas.
data	10 ☐ Procedūros tebevykdomos. Prašomosios institucijos vardu pranešiu pranešančiajai institucijai, jei bus pasikeitimų.
data	11 ☐ a Pranešančiosios institucijos vardu patvirtinu, kad: dėl 9 punkte nurodyto veiksmo terminas pasikeitė. Naujas terminas: ...
	☐ b Pranešančiosios institucijos valstybės teisės aktuose senaties termino sustabdymas, nutraukimas ar pratęsimas nenumatytas.
data	12 ☐ a Prašomosios institucijos vardu pranešančiajai institucijai pranešu, kad: buvo išieškota visa reikalavimo suma 20MM MM DD – kurios ši dalis susijusi su prašyme minėtu reikalavimu (nurodykite prašomosios institucijos valstybės valiuta):

data data data	– kurios ši dalis susijusi su palūkanomis, mokamomis pagal prašomosios institucijos valstybės teisės aktus: ☐ b buvo išieškota dalis reikalavimo sumos 20MM MM DD – suma sudaro (nurodykite prašomosios institucijos valstybės valiuta): – kurios ši dalis susijusi su prašyme minėtu reikalavimu: – kurios ši dalis susijusi su palūkanomis, mokamomis pagal prašomosios institucijos valstybės teisės aktus: ☐ Papildomų veiksmų nesiimsiu. ☐ Tęsiu reikalavimo vykdymo procedūras. ☐ c buvo imtasi atsargumo priemonių. (Prašomosios institucijos prašoma nurodyti šių priemonių pobūdį:) ☐ d susitarta dėl tokio mokėjimo dalimis:
data	13 Prašomosios institucijos vardu patvirtinu, kad visos ar dalies reikalavimo sumos nebuvo įmanoma išieškoti / nebus imtasi atsargumo priemonių ir byla bus baigta, nes: ☐ a Atitinkamas asmuo nežinomas. ☐ b Atitinkamas asmuo žinomas, tačiau persikėlė į: ☐ c Atitinkamas asmuo žinomas, tačiau persikėlė nežinomą adresu: ☐ d Atitinkamas asmuo mirė MMMM MM DD. ☐ e Skolininkas ir (arba) bendraskolis yra nemokus. ☐ f Skolininkas ir (arba) bendraskolis bankrutavo ir buvo pateiktas reikalavimas. ☐ Sprendimo data: ... --- Dokumento apie teisės / turto perdavimą data: ... ☐ g Skolininkas ir (arba) bendraskolis bankrutavo ir (arba) neįmanoma įvykdyti reikalavimo. ☐ h Kita:
data	14 ☐ Pranešančiosios institucijos vardu patvirtinu, kad byla baigta.

data	15	Prašomosios institucijos vardu pranešu pranešančiajai institucijai, kad gavau pranešimą apie pradėtą veiksma, kuriuo siekiama užginčyti reikalavimą arba dokumentą, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą, ir sustabdysiu vykdymo užtikrinimo procedūras. Be to, ☐ a ėmiausi atsargumo priemonių, siekdamas užtikrinti, kad būtų išieškota reikalavimo suma ... ☐ b prašau pranešančiosios institucijos pranešti man, ar turėčiau vykdyti reikalavimą. ☐ c pranešu pranešančiajai institucijai, kad pagal prašomosios institucijos įsteigimo valstybėje galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką reikalavimo (tolesnis) išieškojimas neleidžiamas tol, kol jis yra užginčytas.
data	16	Remdamasis pateikta informacija apie pradėtą veiksma, kuriuo siekiama užginčyti reikalavimą arba dokumentą, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą, prašančiosios institucijos vardu ☐ a prašau prašomosios institucijos sustabdyti bet kokius veiksmus, kurių ji ėmėsi. ☐ b prašau prašomosios institucijos imtis atsargumo priemonių, siekiant užtikrinti reikalavimo vykdymą. ☐ c prašau prašomosios institucijos (toliau) vykdyti reikalavimą.
data	17	Prašomosios institucijos vardu pranešu pranešančiajai institucijai, kad pagal prašomosios institucijos įsteigimo valstybėje galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką neleidžiama imtis prašomo veiksmo: ☐ nurodyto 16 punkto b papunktyje. ☐ nurodyto 16 punkto c papunktyje.
data	18	Prašančiosios institucijos vardu ☐ a iš dalies keičiu prašymą imtis reikalavimo vykdymo / atsargumo priemonių ☐ pagal sprendimą dėl ginčijamo reikalavimo [ši informacija apie sprendimą bus įrašyta 6A langelyje] ☐ nes dalis reikalavimo sumos buvo sumokėta tiesiogiai prašančiajai institucijai; ☐ dėl kitos priežasties:

	☐	b prašau prašomosios institucijos atnaujinti vykdymo užtikrinimo procedūras, nes užginčijimo rezultatas skolininkui nebuvo palankus (šiuo klausimu kompetentingos įstaigos sprendimas).
data	19	Prašančiosios institucijos vardu atsiimu šį prašymą imtis reikalavimo vykdymo / atsargumo priemonių, nes: ☐ a suma buvo sumokėta tiesiogiai prašančiajai institucijai. ☐ b reikalavimo vykdymo veiksams skirtas terminas baigėsi. ☐ c nacionalinis teismas arba administravimo institucija reikalavimą (-us) pripažino niekiniu (-iais). ☐ d dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, panaikintas. ☐ e kitos priežastys: ...
data	20	Kita: ☐ O prašančiosios institucijos arba Oprašomosios institucijos pastabos: (Kiekvieną pastabą pradėkite nuo datos)

PROTOKOLAS
DĖL ADMINISTRACINĖS SAVITARPIO PAGALBOS MUITINIŲ VEIKLOS SRITYJE

PCUST.1 STRAIPSNIS

Apibrėžtys

1. Šiame Protokole:
 - a) prašančioji institucija – šiam tikslui Šalies paskirta kompetentinga administracinė institucija, kuri teikia prašymą suteikti pagalbą pagal šį Protokolą;
 - b) veiksmai, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai – muitų teisės aktų pažeidimai ar bandymai juos pažeisti;
 - c) prašomoji institucija – šiam tikslui Šalies paskirta kompetentinga administracinė institucija, kuri gauna prašymą suteikti pagalbą pagal šį Protokolą.
2. Jei šiame Protokole nenustatyta kitaip, šiam Protokolui taip pat taikomos šio Susitarimo antros dalies pirmo podalio I antraštinės dalies 5 skyriuje pateiktos apibrėžtys.

PCUST.2 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Šalys pagal savo kompetenciją padeda viena kitai šiame Protokole nustatyta tvarka ir sąlygomis, siekdamos užtikrinti, kad muitų teisės aktai būtų taikomi tinkamai, visų pirma užkirsdamos kelią šių teisės aktų pažeidimams, juos tirdamos ir su jais kovodamos.
2. Šio Protokolo nuostatos dėl pagalbos muitinių veiklos srityje taikomos visoms bet kurios Šalies administracinėms institucijoms, kompetentingoms taikyti šį Protokolą. Ši pagalba nedaro poveikio savitarpio pagalbą baudžiamosiose bylose reglamentuojančioms nuostatomis ir neapima informacijos, gautos pagal įgaliojimus, kuriais naudojamosi teisminės institucijos prašymu, išskyrus atvejus, kai ta institucija leidžia šią informaciją perduoti.
3. Pagalbai išieškant muitus, mokesčius ar baudas taikomas Protokolas dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir dėl savitarpio pagalbos vykdant su muitais ir mokesčiais susijusius reikalavimus.

PCUST.3 STRAIPSNIS

Pagalbos teikimas gavus prašymą

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija pateikia visą naudingą informaciją, galinčią leisti prašančiajai institucijai užtikrinti, kad muitų teisės aktai būtų taikomi teisingai, taip pat informaciją apie pastebėtus ar planuojamus veiksmus, kuriais pažeidžiami arba gali būti pažeisti muitų teisės aktai.

2. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija visų pirma jai praneša, ar:
 - a) iš vienos Šalies teritorijos eksportuotos prekės buvo tinkamai importuotos į kitos Šalies teritoriją, prireikus nurodydama prekėms taikytą muitinės procedūrą;
 - b) prekės, importuotos į vienos Šalies teritoriją, buvo tinkamai eksportuotos iš kitos Šalies teritorijos, prireikus nurodydama prekėms taikytą muitinės procedūrą.
3. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija imasi būtinų priemonių pagal savo taikytinus įstatymus ir kitus teisės aktus, kad užtikrintų specialią priežiūrą ir pateiktų prašančiajai institucijai informaciją apie:
 - a) fizinius arba juridinius asmenis, kurie, kaip galima pagrįstai manyti, dalyvauja ar dalyvavo veiksmuose, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai;
 - b) prekes, kurios yra arba gali būti vežamos taip, kad galima pagrįstai manyti, jog jos buvo naudojamos arba jas numatoma naudoti veiksams, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai;
 - c) vietas, kuriose prekės yra arba gali būti saugomos ar surenkamos taip, kad galima pagrįstai manyti, jog šios prekės buvo naudojamos arba jas numatoma naudoti veiksams, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai;

- d) transporto priemonės, kurios yra arba gali būti naudojamos taip, kad galima pagrįstai manyti, jog jas numatoma naudoti veiksams, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, ir
- e) patalpas, kurias prašančioji institucija įtaria esant naudojamą pažeidžiant muitų teisės aktus.

PCUST.4 STRAIPSNIS

Spontaniška pagalba

Jei tik įmanoma, savo iniciatyva Šalys padeda viena kitai pagal savo įstatymus ir kitus teisės aktus, teikdamos informaciją apie įvykdytus, planuojamus arba vykdomus veiksmus, kurie yra veiksmai, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, arba kurie, panašu, tokie yra ir kurie gali dominti kitą Šalį. Pateikiant šią informaciją pirmiausia nurodoma:

- a) prekės, kurios žinomos kaip veiksmų, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, objektas;
- b) asmenys, kurie, kaip galima pagrįstai manyti, dalyvauja ar dalyvavo veiksmuose, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai;
- c) transporto priemonės, kurios, kaip galima pagrįstai manyti, buvo, yra arba gali būti naudojamos veiksams, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, ir
- d) naujos priemonės ar būdai, naudojami atliekant veiksmus, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai.

PCUST.5 STRAIPSNIS

Prašymų suteikti pagalbą forma ir turinys

1. Prašymai pagal šį Protokolą teikiami raštu spausdintos arba elektroninės formos. Kartu su prašymais teikiami dokumentai, būtini tokiems prašymams vykdyti. Skubiais atvejais prašomoji institucija gali priimti ir žodinius prašymus, tačiau prašančioji institucija turi juos greitai patvirtinti raštu.
2. Pagal 1 dalį teikiamuose prašymuose nurodoma ši informacija:
 - a) prašančioji institucija ir prašymą teikiantis pareigūnas;
 - b) informacija apie prašomą pagalbą arba tokios pagalbos rūšis;
 - c) prašymo objektas ir priežastys;
 - d) taikomi įstatymai ir kiti teisės aktai, taip pat kiti teisiniai aspektai;
 - e) kuo tikslesnė ir išsamesnė informacija apie prekes ar asmenis, dėl kurių prašoma atlikti tyrimą;
 - f) susijusių faktų ir jau atliktų tyrimų santrauka, ir
 - g) bet kokia papildoma turima informacija, galinti padėti prašomajai institucijai vykdyti prašymą.

3. Prašymai teikiami valstybine prašomosios institucijos kalba arba tai institucijai priimtina kalba, o anglų kalba visada yra priimtina kalba. Šis reikalavimas netaikomas dokumentams, kurie pridedami prie prašymo pagal 1 dalį.

4. Jeigu prašymas neatitinka šiame straipsnyje nustatytų formalių reikalavimų, prašomoji institucija gali prašyti jį pataisyti ar papildyti; Kol prašymas nepataisytas ar nepapildytas, gali būti nurodyta imtis atsargumo priemonių.

PCUST.6 STRAIPSNIS

Prašymų vykdymas

1. Kad įvykdytų prašymą suteikti pagalbą, prašomoji institucija, neviršydama savo kompetencijos, greitai imasi veiksmų, lyg veiktų savo pačios iniciatyva arba paprašyta tos Šalies kitos institucijos, ir pateikia jau turimą informaciją, atlieka reikiamus tyrimus arba pasirūpina, kad tie tyrimai būtų atlikti. Ši nuostata taip pat taikoma visoms kitoms institucijoms, kurioms pagal šį Protokolą prašomoji institucija persiunčia prašymą, kai negali veikti savarankiškai. Teikdama tokią pagalbą prašomoji institucija tinkamai atsižvelgia į prašymo skubumą.

2. Prašymai suteikti pagalbą vykdomi laikantis prašomosios Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų.

PCUST.7 STRAIPSNIS

Informacijos perdavimo forma

1. Prašomoji institucija tyrimų, atliktų remiantis pagal šį Protokolą pateiktu prašymu, rezultatus prašančiajai institucijai teikia raštu kartu su susijusiais dokumentais, patvirtintomis dokumentų kopijomis ar kita medžiaga. Ši informacija gali būti teikiama elektronine forma.
2. Atsižvelgiant į kiekvienos Šalies teisinius apribojimus, dokumentų originalai perduodami tik prašančiosios institucijos prašymu tais atvejais, kai patvirtintų kopijų nepakanka. Prašančioji institucija tuos originalus grąžina kuo anksčiau.
3. Pagal 2 dalyje nurodytas nuostatas prašančioji institucija pateikia prašančiajai institucijai informaciją, susijusią su jos teritorijoje esančių oficialių įstaigų išduotų ar patvirtintų dokumentų, kuriais grindžiama prekių deklaracija, autentiškumu.

PCUST.8 STRAIPSNIS

Vienos Šalies pareigūnų buvimas kitos Šalies teritorijoje

1. Gavę kitos Šalies sutikimą ir laikydamiesi jos nustatytų sąlygų, tinkamai įgalioti Šalies pareigūnai gali atvykti į prašomosios institucijos arba bet kurios kitos PCUST.6 straipsnio 1 dalyje nurodytos susijusios institucijos patalpas, kad gautų informacijos, susijusios su veikla, kuri yra arba gali būti veiksmai, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, ir kurios prašančiajai institucijai reikia taikant šį Protokolą.

2. Gavę prašomosios Šalies sutikimą ir laikydamiesi jos nustatytų sąlygų, tinkamai įgalioti kitos Šalies pareigūnai gali dalyvauti tyrimuose, atliekamuose prašomosios Šalies teritorijoje.

PCUST.9 STRAIPSNIS

Įteikimas ir pranešimas

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija, laikydamasi jai taikytinų įstatymų ir kitų teisės aktų, imasi visų reikiamų priemonių, kad adresatui, gyvenančiam arba įsteigtam prašomosios institucijos valstybės teritorijoje, įteiktų bet koki dokumentą ar praneštų apie bet koki sprendimą, kuriuos parengė prašančioji institucija ir kurie priklauso šio Protokolo taikymo sričiai.
2. Tokie prašymai įteikti dokumentus arba pranešti apie sprendimus teikiami raštu valstybine prašomosios institucijos kalba arba tai institucijai priimtina kalba.

PCUST.10 STRAIPSNIS

Automatiniai informacijos mainai

1. Abipusiu susitarimu pagal šio Protokolo PCUST.15 straipsnį Šalys gali:
 - a) automatiškai keistis bet kokia informacija, kuriai taikomas šis Protokolas;

b) keistis konkrečia informacija prieš atvežant siuntas į kitos Šalies teritoriją.

2. Tam, kad galėtų keistis informacija pagal 1 dalies a ir b punktus, Šalys gali nustatyti tvarką, susijusią su informacijos, kuria jos nori keistis, rūšimi, formatu ir siuntimo dažniu.

PCUST.11 STRAIPSNIS

Pareigos suteikti pagalbą išimtys

1. Teikti šiame Protokole numatytą pagalbą gali būti atsisakoma arba ji gali būti teikiama tik įvykdžius tam tikras sąlygas ar reikalavimus, jei, Šalies nuomone, tokia pagalba:

- a) tikėtina, būtų pažeistas Jungtinės Karalystės arba valstybės narės, kurios buvo prašoma suteikti pagalbą pagal šį Protokolą, suverenitetas;
- b) tikėtina, būtų pakenkta viešajai tvarkai, saugumui ar kitiems esminiams interesams arba
- c) būtų pažeista pramoninė, komercinė ar profesinė paslaptis.

2. Prašomoji institucija gali atidėti pagalbos teikimą, jeigu tokia pagalba trukdytų atliekamam tyrimui, teisminiam persekiojimui arba bylos nagrinėjimui teisme. Tokiu atveju prašomoji institucija tariausi su prašančiąja institucija, kad išsiaiškintų, ar pagalba gali būti teikiama prašomosios institucijos nustatytais sąlygomis.

3. Jeigu prašančioji institucija prašo pagalbos, kurios ji pati paprašyta suteikti negalėtų, savo prašyme ji atkreipia į tai dėmesį. Tuomet prašomoji institucija pati sprendžia, kaip atsakyti į tokį prašymą.

4. 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais prašomoji institucija nedelsdama pateikia savo sprendimą ir jo motyvus prašančiajai institucijai.

PCUST.12 STRAIPSNIS

Informacijos mainai ir konfidencialumas

1. Pagal šį Protokolą gauta informacija naudojama tik šiame Protokole nustatytais tikslais.

2. Laikoma, kad pagal šį Protokolą gauta informacija administraciniuose ar teismo procesuose, vykdomuose dėl veiksmų, kuriais pažeidžiami muitų teisės aktai, naudojama taikant šį Protokolą. Todėl Šalys pagal šio Protokolo nuostatas gautą informaciją ir dokumentus gali naudoti kaip įrodymus savo protokoluose, pranešimuose, liudytojų parodymuose, teismo procesuose ir kaltinimuose. Prašomoji institucija gali nustatyti sąlygą, kad informacija ar teisė naudotis dokumentais suteikiama tik jai apie pranešus apie tokį naudojimą.

3. Kai viena iš Šalių tokią informaciją nori naudoti kitiems tikslams, ji turi iš anksto raštu prašyti institucijos, pateikusios tą informaciją, sutikimo. Vėliau informacija naudojama laikantis tos institucijos nustatytų apribojimų.

4. Pagal šį Protokolą bet kuria forma perduota informacija laikoma konfidencialia arba riboto naudojimo, atsižvelgiant į kiekvienoje Šalyje taikytinus įstatymus ir kitus teisės aktus. Tai informacijai taikomas įpareigojimas išlaikyti profesinę paslaptį ir ji saugoma taip, kaip pagal atitinkamus gaunančiosios Šalies įstatymus ir kitus teisės aktus saugoma panaši informacija, nebent informaciją pateikusi Šalis iš anksto sutinka, kad tokia informacija būtų atskleista. Šalys viena kitai perduoda informaciją apie savo taikytinus įstatymus ir kitus teisės aktus.

PCUST.13 STRAIPSNIS

Ekspertai ir liudytojai

Prašomoji institucija gali įgalioti savo pareigūnus, neviršijant suteiktų įgaliojimų, būti ekspertais arba liudytojais teismo ar administraciniuose procesuose, susijusiuose su klausimais, kuriems taikomas šis Protokolas, ir pateikti daiktinius įrodymus, dokumentus arba konfidencialias ar patvirtintas jų kopijas, kurių gali prireikti nagrinėjant bylas. Šaukime atvykti į teismą privalo būti nurodyta, į kurias teismo ar administracines institucijas pareigūnas turės atvykti, kokia byla bus nagrinėjama ir pagal kokį statusą (pareigas ar kvalifikaciją) pareigūnas bus apklausiamas.

PCUST.14 STRAIPSNIS

Pagalbos išlaidos

1. Laikydamosi 2 ir 3 dalių, Šalys atsisako kelti viena kitai reikalavimus dėl išlaidų, patirtų vykdant šį Protokolą, kompensavimo.

2. Išlaidas ir išmokas ekspertams, liudytojams, vertėjams žodžiu ir vertėjams raštu, išskyrus valstybės tarnautojus, atitinkamai padengia besikreipiančioji Šalis.

3. Jei prašymo vykdymas yra arba bus susijęs su didelėmis ar ypatingomis išlaidomis, Šalys tariausi, kad nustatytų, kokiomis sąlygomis turi būti vykdomas prašymas ir kokia tvarka turi būti padengiamos išlaidos.

PCUST.15 STRAIPSNIS

Įgyvendinimas

1. Įgyvendinti šį Protokolą pavedama Jungtinės Karalystės muitinėms ir atitinkamai Europos Komisijos kompetentingoms tarnyboms bei Europos Sąjungos valstybių narių muitinėms. Jos sprendžia dėl visų šio Protokolo įgyvendinimo praktinių priemonių ir tvarkos, atsižvelgdamos į taikytinus savo įstatymus ir kitus teisės aktus, visų pirma dėl asmens duomenų apsaugos.

2. Šalys informuoja viena kitą apie išsamias įgyvendinimo priemones, kurių jos imasi pagal šio Protokolo nuostatas, ypač apie tinkamai įgaliotas tarnybas ir pareigūnus, paskirtus kompetentingais siųsti ir gauti šiame Protokole numatytus pranešimus.

3. Sąjungoje šio Protokolo nuostatomis nedaromas poveikis Europos Komisijos kompetentingų tarnybų ir valstybių narių muitinių keitimuisi informacija, gauta pagal šį Protokolą.

PCUST.16 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai

Šio Protokolo nuostatos yra viršesnės už bet kurio dvišalio susitarimo dėl administracinės savitarpio pagalbos muitinės veiklos srityje, kuris buvo arba gali būti sudarytas tarp pavienių Sąjungos valstybių narių ir Jungtinės Karalystės, nuostatas, jeigu tų dvišalių susitarimų nuostatos nesuderinamos su šio Protokolo nuostatomis.

PCUST.17 STRAIPSNIS

Konsultacijos

Šalys konsultuojasi viena su kita dėl šio Protokolo aiškinimo ir įgyvendinimo klausimų, kad juos išspręstų Specialiajame prekybos komitete muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams.

PCUST.18 STRAIPSNIS

Ateities įvykiai

Siekdamas padidinti šiame Protokole numatytą savitarpio pagalbos mastą, Specialusis prekybos komitetas muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams gali priimti sprendimą išplėsti šio Protokolo taikymo sritį, sudarant susitarimus dėl konkrečių sektorių ar klausimų pagal atitinkamus Šalių muitų teisės aktus.

PROTOKOLAS
DĖL SOCIALINĖS APSAUGOS KOORDINAVIMO

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

SSC.1 STRAIPSNIS

Apibrėžtys

Šiame Protokole vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) darbas pagal darbo sutartį – veikla arba statusas, laikomi tokiais pagal tos valstybės, kurioje verčiamasi tokia veikla arba egzistuoja toks statusas, socialinės apsaugos įstatymus;
- b) savarankiškas darbas – bet kuri veikla arba lygiavertis statusas, laikomi tokiais pagal tos valstybės, kurioje verčiamasi tokia veikla arba egzistuoja lygiavertis statusas, socialinės apsaugos teisės aktus;
- c) pagalbinių apvaisinimo paslaugos – medicinos, chirurgijos ar akušerijos paslaugos, teikiamos siekiant padėti susilaukti vaiko;

- d) išmokos natūra –
- i) III antraštinės dalies 1 skyriaus tikslais – išmokos natūra, nustatytos pagal valstybės teisės aktus ir skirtos medicininės priežiūros ir papildomų tokios priežiūros produktų bei paslaugų teikimui, prieinamumui, tiesioginiam išlaidų apmokėjimui ir kompensavimui užtikrinti;
 - ii) III antraštinės dalies 2 skyriaus tikslais – visos su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis susijusios išmokos natūra, apibrėžtos i punkte ir nustatytos valstybių nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų sistemose;
- e) vaiko auginimo laikotarpis – laikotarpis, kuris pagal valstybės pensijų teisės aktus įskaičiuojamas į pensijos stažą arba už kurį tiesiogiai dėl tos priežasties, kad asmuo augino vaiką, prie pensijos pridedama papildoma išmoka, neatsižvelgiant į tam laikotarpiui apskaičiuoti taikytą metodą ir į tai, ar jis įgytas auginant vaiką, ar pripažintas atgaline data;
- f) valstybės tarnautojas – asmuo, kurį tokiu laiko ar kaip tokį traktuoja valstybė, kuriai pavaldi jį į darbą priėmusi administracija;
- g) kompetentinga institucija – kiekvienos valstybės ministras, ministrai arba kita lygiavertė institucija, atsakingi už socialinės apsaugos sistemas visos atitinkamos valstybės teritorijoje arba bet kurioje jos dalyje;
- h) kompetentinga įstaiga –
- i) įstaiga, kurioje atitinkamas asmuo yra apdraustas prašymo skirti išmoką pateikimo metu, arba

- ii) įstaiga, iš kurios atitinkamas asmuo turi ar turėtų teisę gauti išmokas, jeigu jis, jo šeimos narys ar nariai gyventų valstybėje, kurioje yra ši įstaiga; arba
 - iii) įstaiga, kurią paskiria atitinkamos valstybės kompetentinga institucija, arba
 - iv) kai sistema susijusi su darbdavio atsakomybe už SSC.3 straipsnio 1 dalyje nurodytas išmokas – darbdavys arba atitinkamas draudikas, arba, jei jie nevykdo šių įsipareigojimų, atitinkamos valstybės kompetentingos institucijos paskirta įstaiga arba institucija;
- i) kompetentinga valstybė – valstybė, kurioje yra kompetentinga įstaiga;
 - j) išmoka mirties atveju – mirties atveju mokama vienkartinė išmoka, neįskaitant w punkte nurodytų vienkartinių išmokų;
 - k) šeimos išmoka – visos išmokos natūra arba pinigais, skirtos padengti šeimos išlaidoms;
 - l) pasienio darbuotojas – darbuotojas, kuris pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba vienoje valstybėje, o gyvena kitoje valstybėje, į kurią paprastai grįžta kasdien arba bent kartą per savaitę;
 - m) pagrindinė buvimo vieta – kurioje įprastai prasideda ir baigiasi įgulos nario darbo laikas arba darbo laikų seka ir kurioje įprastomis sąlygomis veiklos vykdytojas arba oro transporto bendrovė nėra atsakingi už atitinkamo įgulos nario apgyvendinimą;

- n) institucija – kiekvienos valstybės įstaiga arba institucija, atsakinga už visų ar tam tikrų teisės aktų įgyvendinimą;
- o) gyvenamosios vietos įstaiga ir buvimo vietos įstaiga – atitinkamai įstaiga, kompetentinga mokėti išmokas atitinkamam asmeniui pagal jo gyvenamąją vietą, ir įstaiga, kompetentinga mokėti išmokas atitinkamam asmeniui pagal jo buvimo vietą, remiantis tų įstaigų įgyvendinamais teisės aktais, arba, kai tokios įstaigos nėra, valstybės kompetentingos institucijos paskirta įstaiga;
- p) apdraustasis asmuo – kalbant apie III antraštinės dalies 1 skyriuje ir 3 skyriuje nurodytas socialinės apsaugos sritis, bet kuris asmuo, atitinkantis valstybės, kuri yra kompetentinga pagal II antraštinę dalį, teisės aktų sąlygas dėl teisės į išmokas, atsižvelgiant į šio Protokolo nuostatas;
- q) teisės aktai – kiekvienos valstybės įstatymai, kiti teisės aktai ir kitos teisinės nuostatos bei visos kitos įgyvendinimo priemonės, susiję su socialinės apsaugos sritimis, kurioms taikoma SSC.3 straipsnio 1 dalis, ir tos sutartinės nuostatos, kurios skirtos šiame punkte nurodytais įstatymais ir kitais teisės aktais nustatyti draudimo pareigai įgyvendinti arba kurios valdžios institucijų sprendimu tampa privalomos arba išplečiama jų taikymo sritis, jeigu susijusi valstybė padaro dėl to pareiškimą ir apie jį pranešama Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui. Europos Sąjunga tokį pareiškimą paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

- r) ilgalaikės priežiūros išmoka – išmoka natūra arba pinigais, kuria siekiama patenkinti asmens, kuriam dėl sveikatos sutrikimo ilgesnį laiką reikalinga didelė pagalba, įskaitant, pavyzdžiui, kito asmens ar asmenų pagalbą svarbiausiems kasdieniams veiksams atlikti siekiant padidinti jo savarankiškumą, priežiūros poreikius; čia priklauso ir išmokos, skiriamos tuo pačiu tikslu tokią pagalbą teikiančiam asmeniui;
- s) šeimos narys – tai:
- i) A) asmuo, kuris kaip šeimos narys apibrėžiamas ar pripažįstamas arba namų ūkio nariu įvardijamas teisės aktuose, pagal kuriuos skiriamos išmokos;
 - B) kiek tai susiję su išmokomis natūra pagal III antraštinės dalies 1 skyrių – asmuo, kuris kaip šeimos narys apibrėžiamas ar pripažįstamas arba namų ūkio nariu įvardijamas valstybės, kurioje jis gyvena, teisės aktuose;
 - ii) jeigu valstybės teisės aktuose, taikytinuose remiantis i papunkčiu, šeimos nariai neišskiriami iš kitų asmenų, kuriems tie teisės aktai taikytini, šeimos nariais laikomi sutuoktinis, nepilnamečiai vaikai ir pilnametystės amžiaus sulaukę išlaikytiniai vaikai;
 - iii) jeigu valstybės teisės aktuose, taikytinuose remiantis i ir ii papunkčiais, asmuo šeimos arba namų ūkio nariu laikomas tik jeigu jis gyvena tame pačiame namų ūkyje kaip ir apdraustasis asmuo arba pensininkas, ši sąlyga laikoma įvykdyta, jeigu tas asmuo iš esmės yra to apdraustojo asmens ar pensininko išlaikomas;

- t) darbo pagal darbo sutartį laikotarpis arba savarankiško darbo laikotarpis – laikotarpiai, kurie kaip tokie apibrėžiami arba pripažįstami teisės aktuose, pagal kuriuos jie buvo įgyti, ir visi taip traktuojami laikotarpiai, jeigu pagal tuos teisės aktus jie prilyginami darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpiams;
- u) draudimo laikotarpiai – įmokų mokėjimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpiai, kurie kaip tokie apibrėžiami arba pripažįstami teisės aktuose, pagal kuriuos jie buvo įgyti arba laikomi įgytais, ir visi taip traktuojami laikotarpiai, jeigu pagal tuos teisės aktus jie prilyginami draudimo laikotarpiams;
- v) gyvenimo laikotarpiai – laikotarpiai, kurie kaip tokie apibrėžiami arba pripažįstami teisės aktuose, pagal kuriuos jie buvo įgyti arba laikomi įgytais;
- w) pensija – ne tik pensija, bet ir vienkartinės išmokos, kurios gali būti mokamos vietoj pensijų, mokėjimai, susiję su įmokų kompensavimu, ir periodiškai padidinimai bei priemokos pagal III antraštinės dalies nuostatas;
- x) priešpensinė išmoka – visos išmokos pinigais, išskyrus bedarbio išmoką arba ankstyvąją senatvės išmoką, kurios nuo tam tikro amžiaus skiriamos darbuotojams, sumažinusiems veiklos krūvį, nutraukusiems arba sustabdžiusiems atlyginamą darbinę veiklą nesukakus amžiaus, suteikiančio teisę gauti senatvės arba ankstyvąją ištarnauto laiko pensiją, ir kurios mokamos nepriklausomai nuo to, ar konkretus asmuo yra kompetentingos valstybės įdarbinimo tarnybų žinioje; ankstyvoji senatvės išmoka – išmoka, mokama nesukakus įprasto amžiaus, nuo kurio įgyjama teisė į pensijų išmokas, o kai minėtas amžius sukanka, mokama toliau arba pakeičiama kita senatvės išmoka;

- y) pabėgėlis – terminas, vartojamas 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašytos Konvencijos dėl pabėgėlių statuso 1 straipsnyje nustatyta reikšmė;
- z) registruota buveinė ar veiklos vieta – registruota buveinė arba veiklos vieta, kur priimami svarbūs įmonės sprendimai ir kur vykdomos jos centrinės administracijos funkcijos;
- aa) gyvenamoji vieta – vieta, kurioje asmuo įprastai gyvena;
- bb) specialios neįmokinės išmokos pinigais – išmokos:
 - i) yra skirtos teikti:
 - A) papildomam, pakaitiniam arba pagalbiniam draudimui nuo rizikos, kurią apima SSC.3 straipsnio 1 dalyje nurodytos socialinės apsaugos sritys, ir, atsižvelgiant į atitinkamos valstybės ekonominę ir socialinę padėtį, garantuojančios atitinkamiems asmenims minimalias gyvenimo pajamas, arba
 - B) tik specialiai neįgaliųjų apsaugai, glaudžiai susijusiai su to asmens socialine aplinka atitinkamoje valstybėje, ir
 - ii) finansuojamos tik iš privalomųjų mokesčių, skirtų bendroms viešosioms išlaidoms padengti, o išmokų skyrimo ir apskaičiavimo sąlygos nepriklauso nuo išmokos gavėjo įmokų. Tačiau išmokos, skiriamos kaip įmokinės išmokos priedas, vien dėl šios priežasties nelaikomos įmokinėmis;

- cc) speciali valstybės tarnautojų sistema – socialinės apsaugos sistema, kuri skiriasi nuo bendrosios atitinkamoje valstybėje taikomos samdomų darbuotojų socialinės apsaugos sistemos ir yra tiesiogiai skirta visų arba tam tikrų kategorijų valstybės tarnautojams;
- dd) asmuo be pilietybės – terminas, vartojamas 1954 m. rugsėjo 28 d. Niujorke pasirašytos Konvencijos dėl asmenų be pilietybės statuso 1 straipsnyje nustatyta reikšmė;
- ee) buvimo vieta – laikina gyvenamoji vieta.

SSC.2 STRAIPSNIS

Į taikymo sritį patenkantys asmenys

Šis Protokolas taikomas asmenims, įskaitant asmenis be pilietybės ir pabėgėlius, kuriems yra ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių teisės aktai, ir jų šeimų nariams ir maitintojo netekusiems asmenims.

SSC.3 STRAIPSNIS

Taikymo sritys

1. Šis Protokolas taikomas šioms socialinės apsaugos sritims:
 - a) ligos išmokoms;

- b) motinystės ir lygiavertės tėvystės išmokoms;
- c) neįgalumo išmokoms;
- d) senatvės išmokoms;
- e) maitintojo netekimo išmokoms;
- f) išmokoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų;
- g) išmokoms mirties atveju;
- h) bedarbio išmokoms;
- i) priešpensinėms išmokoms.

2. Jeigu SSC-6 priede nenustatyta kitaip, šis Protokolas taikomas bendrosioms ir specialiosioms socialinės apsaugos sistemoms, neatsižvelgiant į tai, ar jos įmokinės, ar neįmokinės, ir sistemoms, susijusioms su darbdavio arba laivo savininko pareigomis.

3. Tačiau III antraštinės dalies nuostatos nedaro poveikio nė vienos valstybės teisinėms nuostatomis dėl laivo savininko pareigų.

4. Šis Protokolas netaikomas:

- a) specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, išvardytoms SSC-1 priedo 1 dalyje;

- b) socialinei paramai ir medicininei pagalbai;
- c) išmokoms, kai valstybė prisiima atsakomybę už asmenims padarytą žalą ir suteikia kompensaciją, pavyzdžiui, išmokoms karo ar karinių veiksmų arba jų pasekmių aukoms; nusikaltimų, nužudymo arba teroro aktų aukoms; dėl savo pareigas vykdančių valstybės pareigūnų padarytos žalos nukentėjusiems asmenims; arba aukoms, kurios pateko į nepalankią padėtį dėl politinių ar religinių priežasčių arba dėl savo kilmės;
- d) ilgalaikės priežiūros išmokoms, išvardytoms SSC-1 priedo 2 dalyje;
- e) pagalbinių apvaisinimo paslaugoms;
- f) išmokoms, susijusioms su 1 dalyje nurodyta socialinės apsaugos sritimi ir:
 - i) išmokamoms šildymo išlaidoms šaltu oru padengti, ir
 - ii) išvardytoms SSC-1 priedo 3 dalyje;
- g) šeimos išmokoms.

SSC.4 STRAIPSNIS

Valstybių narių nediskriminavimas

1. Šiuo Protokolu nustatytos socialinės apsaugos koordinavimo priemonės grindžiamos valstybių narių nediskriminavimo principu.
2. Šis straipsnis nedaro poveikio jokiai Jungtinės Karalystės ir Airijos nustatytai tvarkai dėl bendros kelionių erdvės.

SSC.5 STRAIPSNIS

Vienodas požiūris

1. Jeigu šiame Protokole nenustatyta kitaip, SSC.3 straipsnio 1 dalyje nurodytose socialinės apsaugos srityse asmenims, kuriems taikomas šis Protokolas, pagal bet kurios valstybės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės, kaip ir tos valstybės piliečiams.
2. Ši nuostata netaikoma SSC.3 straipsnio 4 dalyje nurodytoms sritims.

SSC.6 STRAIPSNIS

Vienodas požiūris į išmokas, pajamas, faktus ir įvykius

Jeigu šiame Protokole nenustatyta kitaip, valstybės užtikrina vienodo požiūrio į išmokas, pajamas, faktus ar įvykius principo taikymą tokiu būdu:

- a) jeigu pagal kompetentingos valstybės teisės aktus socialinės apsaugos išmokų ir kitų pajamų gavimas turi tam tikrą teisinį poveikį, atitinkamos tų teisės aktų nuostatos taip pat taikomos lygiaverčių išmokų, teisė į kurias buvo įgyta pagal kitos valstybės teisės aktus, gavimui arba kitoje valstybėje įgytoms pajamoms;
- b) jeigu pagal kompetentingos valstybės teisės aktus laikoma, kad teisinis poveikis atsirado dėl tam tikrų faktų arba įvykių, ta valstybė atsižvelgia į tokius faktus arba įvykius, atsiradusius bet kurioje valstybėje, tartum jie būtų atsiradę jos pačios teritorijoje.

SSC.7 STRAIPSNIS

Laikotarpių sumavimas

Jeigu šiame Protokole nenustatyta kitaip, valstybės kompetentinga įstaiga, kiek tai būtina, įskaito draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės teisės aktus, tartum jie būtų įgyti pagal jos taikomus teisės aktus, jeigu jos teisės aktuose nustatyta, kad tik įgijus draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ar gyvenimo laikotarpius:

- a) įgyjama, išsaugoma, pratęsiama arba atgaunama teisė į išmokas;
- b) taikomi teisės aktai, arba
- c) galima apsidrausti privalomu, neprivalomu nuolatiniu arba savanorišku draudimu arba būti atleistam nuo jo.

SSC.8 STRAIPSNIS

Gyvenamosios vietos taisyklių atsisakymas

Valstybės užtikrina, kad pagal a ir b punktus būtų taikomas išmokų pinigais perkeliamumo principas:

- a) išmokos pinigais, mokėtinos pagal vienos valstybės teisės aktus arba šį Protokolą, negali būti kaip nors sumažinamos, pakeičiamos, sustabdomos, nutraukiamos ar konfiskuojamos dėl to, kad jų gavėjas arba jo šeimos nariai gyvena ne toje valstybėje, kurioje yra įstaiga, atsakinga už išmokų mokėjimą;
- b) a punktas netaikomas išmokoms pinigais, nurodytoms SSC.3 straipsnio 1 dalies c ir h punktuose.

SSC.9 STRAIPSNIS

Išmokų sutapimo vengimas

Jeigu nenustatyta kitaip, pagal šį Protokolą negali būti nei suteikta, nei išsaugota teisė gauti kelias tos pačios rūšies išmokas už vieną ir tą patį privalomojo draudimo laikotarpį.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TAIKYTINŲ TEISĖS AKTŲ NUSTATYMAS

SSC.10 STRAIPSNIS

Bendrosios taisyklės

1. Asmenims, kuriems taikomas šis Protokolas, taikomi tik vienos valstybės teisės aktai. Tie teisės aktai nustatomi pagal šią antraštinę dalį.

2. Šioje antraštinėje dalyje asmenys, gaunantys išmokas pinigais už darbą pagal darbo sutartį arba savarankišką darbą, laikomi dirbančiais minėtą darbą. Ši nuostata netaikoma neįgalumo, senatvės ir maitintojo netekimo pensijoms, pensijoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir ligos išmokoms pinigais už neriboto laikotarpio gydymą.

3. Atsižvelgiant į SSC.11, SSC.12 ir SSC.13 straipsnius:

- a) vienoje valstybėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantiems asmenims taikomi tos valstybės teisės aktai;
- b) valstybės tarnautojams taikomi tos valstybės teisės aktai, kurie galioja juos į darbą priėmusiai administracijai;
- c) visiems kitiems asmenims, kuriems netaikomi a ir b punktai, taikomi gyvenamosios vietos valstybės teisės aktai, nedarant poveikio kitoms šio Protokolo nuostatoms, garantuojančioms jiems išmokas pagal kitos arba kelių kitų valstybių teisės aktus.

4. Taikant šią antraštinę dalį, darbas pagal darbo sutartį arba savarankiškas darbas, paprastai atliekami laive, kuris plaukioja su valstybės vėliava, laikomas darbu toje valstybėje. Tačiau asmeniui, dirbančiam su valstybės vėliava plaukiojančiame laive ir gaunančiam atlyginimą už šį darbą iš įmonės ar asmens, kurių registruota buveinė ar veiklos vieta yra kitos valstybės teritorijoje, taikomi pastarosios valstybės teisės aktai, jeigu asmuo gyvena tos valstybės teritorijoje. Įmonė ar asmuo, mokantis atlyginimą, taikant minėtus teisės aktus, laikomas darbdaviu.

5. Skrydžio įgulos ar keleivių salono įgulos nario, teikiančio keleivių ar krovinių vežimo oro transportu paslaugas, veikla laikoma vykdoma toje valstybėje, kurioje yra jo pagrindinė buvimo vieta.

SSC.11 STRAIPSNIS

Komandiruoti darbuotojai

1. Nukrypstant nuo SSC.10 straipsnio 3 dalies, dėl situacijos, buvusios iki šio Susitarimo įsigaliojimo, nustatoma ši pereinamojo laikotarpio priemonė: tarp SSC-8 priedo A kategorijai priskirtų valstybių narių ir Jungtinės Karalystės taikomos tokios taisyklės dėl taikytinų teisės aktų:
 - a) asmeniui, kuris valstybėje pagal darbo sutartį dirba darbdaviui, paprastai ten vykdančiam savo veiklą, ir kurį tas darbdavys išsiunčia į kitą valstybę dirbti jo vardu, toliau taikomi pirmosios valstybės teisės aktai, su sąlyga, kad:
 - i) numatyta tokio darbo trukmė neviršija 24 mėnesių, ir
 - ii) jis nesiunčiamas pakeisti kito komandiruito darbuotojo.
 - b) asmeniui, kuris valstybėje paprastai dirba kaip savarankiškai dirbantis asmuo ir kuris vyksta dirbti panašaus darbo į kitą valstybę, toliau taikomi pirmosios valstybės teisės aktai, su sąlyga, kad numatyta tokio darbo trukmė neviršija 24 mėnesių.

2. Iki šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Sąjunga praneša Jungtinei Karalystei, kuriai iš šių kategorijų priskiriama kiekviena valstybė narė:
- a) A kategorija: valstybė narė pranešė Sąjungai apie savo pageidavimą nukrypti nuo SSC.10 straipsnio pagal šį straipsnį;
 - b) B kategorija: valstybė narė pranešė Sąjungai apie savo pageidavimą nenukrypti nuo SSC.10 straipsnio, arba
 - c) C kategorija: valstybė narė nepranešė Sąjungai, ar pageidauja nukrypti nuo SSC.10 straipsnio.
3. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną 2 dalyje nurodytas dokumentas tampa SSC-8 priedo turiniu.
4. 1 dalies a ir b punktai taikomi valstybėms narėms, kurios šio Susitarimo įsigaliojimo dieną priskirtos prie A kategorijos.
5. Vieną mėnesį nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos 1 dalies a ir b punktai taikomi ir valstybėms narėms, kurios šio Susitarimo įsigaliojimo dieną buvo priskirtos prie C kategorijos, tarsi tos valstybės narės būtų priskirtos prie A kategorijos. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas valstybę narę iš C kategorijos perkelia į A kategoriją, jei Sąjunga jam praneša, kad ta valstybė narė pageidauja būti perkelta.

6. Praėjus mėnesiui nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos B ir C kategorijos nebeegzistuoja. Po to Šalys kuo skubiau paskelbia atnaujintą SSC-8 priedą. 1 dalies tikslu laikoma, kad nuo to paskelbimo dienos SSC-8 priede yra tik A kategorijos valstybės narės.
7. Jei asmuo į 1 dalyje nurodytą situaciją, su kuria susijusi C kategorijos valstybė, patenka iki paskelbiant pagal 6 dalį atnaujintą SSC-8 priedą, 1 dalis tam asmeniui toliau taikoma visą darbo pagal 1 dalį laikotarpį.
8. Sąjunga praneša Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui, kad valstybė narė pageidauja būti išbraukta iš SSC-8 priedo A kategorijos, o šis Sąjungos prašymu tą valstybę narę išbraukia iš SSC-8 priedo A kategorijos. Šalys paskelbia atnaujintą SSC-8 priedą ir jis taikomas nuo pirmos antrojo mėnesio, einančio po to, kai Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas gauna prašymą, dienos.
9. Jei asmuo į 1 dalyje nurodytą situaciją patenka iki paskelbiant pagal 8 dalį atnaujintą SSC-8 priedą, 1 dalis tam asmeniui toliau taikoma visą darbo pagal 1 dalį laikotarpį.

SSC.12 STRAIPSNIS

Darbas dviejose ar daugiau valstybių

1. Paprastai vienoje ar daugiau valstybių narių ir Jungtinėje Karalystėje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi:

- a) gyvenamosios vietos valstybės teisės aktai, jeigu didelę veiklos dalį tas asmuo vykdo toje valstybėje, arba
- b) jeigu didelę veiklos dalį tas asmuo vykdo ne gyvenamosios vietos valstybėje:
 - i) valstybės, kurioje yra įmonės arba darbdavio registruota buveinė arba veiklos vieta, teisės aktai, jei tas asmuo dirba vienoje įmonėje arba vienam darbdaviui, arba
 - ii) valstybės, kurioje yra įmonių arba darbdavių registruota buveinė arba veiklos vieta, teisės aktai, jei tas asmuo dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviem ar daugiau darbdavių, kurių registruota buveinė arba veiklos vieta yra tik vienoje valstybėje, arba
 - iii) kitos nei gyvenamosios vietos valstybės, kurioje yra įmonės arba darbdavio registruota buveinė arba veiklos vieta, teisės aktai, jei tas asmuo dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviem ar daugiau darbdavių, kurių registruotos buveinės arba veiklos vietos yra valstybėje narėje ir Jungtinėje Karalystėje, o viena iš šių valstybių yra gyvenamosios vietos valstybė, arba

- iv) gyvenamosios vietos valstybės teisės aktai, jei jis dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviem ar daugiau darbdavių, iš kurių bent dviejų registruota buveinė ar veiklos vieta yra skirtingose valstybėse ir kitoje nei gyvenamosios vietos valstybėje.

2. Paprastai vienoje ar daugiau valstybių narių ir Jungtinėje Karalystėje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi:

- a) gyvenamosios vietos valstybės teisės aktai, jeigu didelę veiklos dalį tas asmuo vykdo toje valstybėje, arba
- b) valstybės, kurioje yra jo veiklos centras, teisės aktai, jeigu tas asmuo negyvena vienoje iš valstybių, kurioje jis vykdo didelę veiklos dalį.

3. Asmeniui, kuris paprastai pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba dviejose ar daugiau valstybių, taikomi tos valstybės, kurioje tas asmuo dirba pagal darbo sutartį, teisės aktai arba, jeigu tokia veikla jis verčiasi dviejose ar daugiau valstybių, teisės aktai, nustatyti pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

4. Asmeniui, kuris valstybės tarnautoju dirba vienoje valstybėje, o pagal darbo sutartį ir (arba) savarankiškai – kitoje arba keliose kitose valstybėse, taikomi tos valstybės teisės aktai, kurie galioja tą asmenį į darbą priėmusiai administracijai.

5. Asmeniui, kuris paprastai pagal darbo sutartį dirba dviejose ar daugiau valstybių narių (o ne Jungtinėje Karalystėje), taikomi Jungtinės Karalystės teisės aktai, jeigu tas asmuo didelės tos veiklos dalies nevykdo gyvenamosios vietos valstybėje ir tas asmuo:

- a) dirba vienoje ar daugiau įmonių ar vienam ar daugiau darbdavių, kurių visų registruota buveinė arba veiklos vieta yra Jungtinėje Karalystėje;
- b) gyvena valstybėje narėje ir dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviem ar daugiau darbdavių, kurių visų registruota buveinė ar veiklos vieta yra Jungtinėje Karalystėje ir gyvenamosios vietos valstybėje narėje;
- c) gyvena Jungtinėje Karalystėje ir dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviem ar daugiau darbdavių, iš kurių bent dviejų registruota buveinė ar veiklos vieta yra skirtingose valstybėse narėse, arba
- d) gyvena Jungtinėje Karalystėje ir dirba vienoje ar daugiau įmonių arba vienam ar daugiau darbdavių, iš kurių nė vieno registruota buveinė ar veiklos vieta yra kitoje valstybėje.

6. Asmeniui, kuris paprastai savarankiškai dirba dviejose ar daugiau valstybių narių (o ne Jungtinėje Karalystėje), nevykdydamas didelės tos veiklos dalies gyvenamosios vietos valstybėje, taikomi Jungtinės Karalystės teisės aktai, jeigu jo veiklos centras yra Jungtinėje Karalystėje.

7. 6 dalis netaikoma asmeniui, kuris paprastai pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirba dviejose ar daugiau valstybių narių.

8. Asmenys, nurodyti 1–6 dalyse, pagal šias nuostatas nustatytų teisės aktų tikslais traktuojami taip, tartum jie visą veiklą pagal darbo sutartį arba savarankiškai vykdytų ir visas pajamas gautų atitinkamoje valstybėje.

SSC.13 STRAIPSNIS

Savanoriškas arba neprivalomas nuolatinis draudimas

1. SSC.10, SSC.11 ir SSC.12 straipsniai savanoriškam arba neprivalomam nuolatiniam draudimui netaikomi, išskyrus tuos atvejus, kai, kiek tai susiję su SSC.3 straipsnyje nurodytomis sritimis, valstybėje egzistuoja tik savanoriško draudimo sistema.
2. Jeigu, remiantis valstybės teisės aktais, atitinkamas asmuo turi būti apdraustas privalomuoju draudimu toje valstybėje, tam asmeniui savanoriško arba neprivalomo nuolatinio draudimo sistema negali būti taikoma kitoje valstybėje. Visais kitais atvejais, kai atitinkamoje srityje galima rinktis iš kelių savanoriško arba neprivalomo nuolatinio draudimo sistemų, atitinkamas asmuo prisijungia tik prie pasirinktos sistemos.
3. Tačiau, kiek tai susiję su neįgalumo, senatvės ir maitintojo netekimo išmokomis, atitinkamas asmuo gali prisijungti prie valstybės savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo sistemos, net jeigu tam asmeniui privalomi kitos valstybės teisės aktai, su sąlyga, kad kažkuriuo to asmens profesinės veiklos etapu dirbant pagal darbo sutartį ar savarankiškai arba dėl tokios jo veiklos jam buvo taikomi pirmosios valstybės teisės aktai ir kad toks sutapimas tiesiogiai ar netiesiogiai pripažįstamas pirmosios valstybės teisės aktuose.

4. Jeigu, remiantis valstybės teisės aktais, savanorišku arba neprivalomu nuolatiniu draudimu gali būti draudžiami tik toje valstybėje gyvenantys asmenys arba tik tie asmenys, kurie anksčiau dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai, SSC.6 straipsnio b punktas taikomas tik tiems asmenims, kuriems anksčiau buvo taikomi tos valstybės teisės aktai remiantis tuo, kad jie dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai.

SSC.14 STRAIPSNIS

Darbdavio pareigos

1. Darbdavys, kurio registruota buveinė arba veiklos vieta yra už kompetentingos valstybės ribų, vykdo visas jo darbuotojams taikytinuose teisės aktuose nustatytas pareigas, visų pirma pareigą mokėti tuose teisės aktuose nustatytas įmokas, tarsi jo registruota buveinė arba veiklos vieta būtų kompetentingoje valstybėje.
2. Darbdavys, kuris neturi veiklos vietos valstybėje, kurios teisės aktai yra taikytini, ir pagal sutartį dirbantis darbuotojas gali susitarti, kad pastarasis savo darbdavio vardu atliks jo pareigą mokėti įmokas, tačiau tai neturi įtakos susijusioms darbdavio pareigoms. Darbdavys pranešimą apie tokį susitarimą siunčia tos valstybės kompetentingai įstaigai.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, SUSIJUSIOS SU ĮVAIRIOMIS IŠMOKŲ KATEGORIJOMIS

1 SKYRIUS

LIGOS, MOTINYSTĖS IR LYGIAVERTĖS TĖVYSTĖS IŠMOKOS

1 SKIRSNIS

APDRAUSTIEJI ASMENYS IR JŲ ŠEIMŲ NARIAI, IŠSKYRUS PENSININKUS IR JŲ ŠEIMŲ NARIUS

SSC.15 STRAIPSNIS

Gyvenimas valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

Apdraustasis asmuo ir jo šeimos nariai, gyvenantys valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, gyvenamosios vietos valstybėje gauna išmokas natūra, kurias kompetentingos įstaigos vardu moka gyvenamosios vietos įstaiga pagal tos įstaigos taikomus teisės aktus, tartum atitinkami asmenys būtų apdrausti pagal minėtus teisės aktus.

SSC.16 STRAIPSNIS

Buvimas kompetentingoje valstybėje, kai gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje.

Specialiosios taisyklės pasienio darbuotojų šeimų nariams

1. Jeigu 2 dalyje nenustatyta kitaip, SSC.15 straipsnyje nurodytas apdraustasis ir jo šeimos nariai taip pat turi teisę gauti išmokas natūra būdami kompetentingoje valstybėje. Kompetentinga įstaiga pagal jos taikomus teisės aktus išmokas natūra savo lėšomis moka taip, tartum atitinkami asmenys gyventų toje valstybėje.
2. Pasienio darbuotojo šeimos nariai teisę į išmokas natūra turi tol, kol būna kompetentingoje valstybėje.

Tačiau jei kompetentinga valstybė yra nurodyta SSC-2 priede, pasienio darbuotojo šeimos nariai, gyvenantys toje pačioje valstybėje, kurioje gyvena pasienio darbuotojas, kompetentingoje valstybėje turi teisę į išmokas natūra tik SSC.17 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis.

SSC.17 STRAIPSNIS

Buvimas už kompetentingos valstybės ribų

1. Jeigu 2 dalyje nenustatyta kitaip, apdraustasis asmuo ir jo šeimos nariai, būnantys valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, turi teisę gauti išmokas natūra, kurias kompetentingos įstaigos vardu buvimo vietos įstaiga teikia pagal jos taikomus teisės aktus, tartum atitinkami asmenys būtų apdrausti pagal tuos teisės aktus, kai:

- a) išmokų natūra teikėjo nuomone, atsižvelgiant į išmokų pobūdį ir numatomą buvimo trukmę, išmokos natūra jų buvimo laikotarpiu tampa būtinos dėl medicininių priežasčių;
- b) asmuo nevyko į tą valstybę siekdamas gauti išmokas natūra, išskyrus atvejus, kai asmuo yra į tą valstybę plaukiančio laivo ar skrendančio orlaivio keleivis arba įgulos narys, o išmokos natūra tapo būtinos kelionės ar skrydžio metu dėl medicininių priežasčių, ir
- c) pagal SSC-7 priedo SSCI.22 straipsnio 1 dalį pateiktas galiojantis teisę patvirtinantis dokumentas.

2. SSC-7 priedo SSCI-2 priedėlyje pateikiamas išmokų natūra, dėl kurių mokėjimo atitinkamam asmeniui būnant kitoje valstybėje praktiniais sumetimais reikalingas išankstinis atitinkamo asmens ir gydymą teikiančios įstaigos susitarimas, sąrašas.

SSC.18 STRAIPSNIS

Vykimas į kitą valstybę siekiant gauti išmokas natūra.

Leidimas gauti tinkamą gydymą už gyvenamosios vietos valstybės ribų

1. Jeigu šiame Protokole nenustatyta kitaip, apdraustasis asmuo, vykstantis į kitą valstybę tam, kad buvimo joje metu gautų išmokas natūra, turi gauti kompetentingos įstaigos leidimą.
2. Apdraustasis asmuo, gavęs kompetentingos įstaigos leidimą vykti į kitą valstybę, kad gautų tinkamą gydymą, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę, gauna išmokas natūra, kurias kompetentingos įstaigos vardu moka buvimo vietos įstaiga pagal jos taikomus teisės aktus, tartum tas asmuo būtų apdraustas pagal minėtus teisės aktus. Leidimas išduodamas tuomet, kai atitinkamas gydymas yra numatytas tarp kitų išmokų tos valstybės, kurioje gyvena atitinkamas asmuo, teisės aktuose ir kai toje šalyje toks gydymas, atsižvelgiant į jo esamą sveikatos būklę ir tikėtiną ligos eigą, jam negali būti suteiktas per mediciniškai pateisinamą laiką.
3. 1 ir 2 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustojo asmens šeimos nariams.
4. Jeigu apdraustojo asmens šeimos nariai gyvena ne toje valstybėje, kurioje gyvena apdraustasis asmuo, o pirmoji valstybė pasirinko fiksuotais dydžiais paremtą atsiskaitymą, 2 dalyje nurodytų išmokų natūra sąnaudas dengia šeimos narių gyvenamosios vietos įstaiga. Tokiu atveju 1 dalies tikslais šeimos narių gyvenamosios vietos įstaiga laikoma kompetentinga įstaiga.

SSC.19 STRAIPSNIS

Išmokos pinigais

1. Apdraustasis asmuo ir jo šeimos nariai, gyvenantys arba būnantys valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, turi teisę gauti išmokas pinigais, kurias kompetentinga įstaiga moka pagal jos įgyvendinamų teisės aktų nuostatas. Tačiau kompetentingos įstaigos ir gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigos susitarimu tokias išmokas kompetentingos įstaigos lėšomis pagal kompetentingos valstybės teisės aktus gali mokėti gyvenamosios arba buvimo vietos įstaiga.
2. Valstybės, kurios teisės aktuose nustatyta, kad išmokos pinigais apskaičiuojamos remiantis baziniu pajamų arba įmokų vidurkiu, kompetentinga įstaiga tokį bazinį pajamų arba įmokų vidurkį nustato atsižvelgdama tik į patvirtintas pajamas arba bazines įmokas, kurios buvo mokamos arba taikomos laikotarpiais pagal minėtus teisės aktus.
3. Valstybės, kurios teisės aktuose nustatyta, kad išmokos pinigais apskaičiuojamos remiantis pastoviomis pajamomis, kompetentinga įstaiga atsižvelgia tik į pastovias pajamas arba, kai tikslinga, į pastovių pajamų vidurkį, gautą laikotarpiais pagal minėtus teisės aktus.
4. 2 ir 3 dalys *mutatis mutandis* taikomos tais atvejais, kai kompetentingos įstaigos taikomuose teisės aktuose yra nustatytas konkretus įskaitytinas laikotarpis, visiškai arba iš dalies atitinkantis laikotarpius, kuriuos atitinkamas asmuo įgijo pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus.

SSC.20 STRAIPSNIS

Pareiškėjai pensijai gauti

1. Apdraustasis asmuo, kuris pateikdamas prašymą pensijai gauti arba šio prašymo nagrinėjimo laikotarpiu praranda teisę į išmokas natūra pagal paskutinės kompetentingos valstybės teisės aktus, išlaiko teisę gauti tokias išmokas pagal tos valstybės, kurioje jis gyvena, teisės aktus, su sąlyga, kad pareiškėjas pensijai gauti tenkina 2 dalyje nurodytos valstybės teisės aktuose numatytas draudimo sąlygas. Teisę į išmokas natūra gyvenamosios vietos valstybėje turi ir pareiškėjo pensijai gauti šeimos nariai.
2. Už išmokų natūra mokėjimą yra atsakinga tos valstybės, kuri paskyrus pensiją tapdą kompetentinga pagal SSC.21, SSC.22 ir SSC.23 straipsnius, įstaiga.

2 SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS PENSININKAMS IR JŲ ŠEIMŲ NARIAMS

SSC.21 STRAIPSNIS

Teisė į išmokas natūra pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus

Asmuo, gaunantis pensiją ar pensijas pagal dviejų ar daugiau valstybių, viena iš kurių yra gyvenamosios vietos valstybė, teisės aktus ir turintis teisę į išmokas natūra pagal tos valstybės teisės aktus, kartu su savo šeimos nariais gauna tokias išmokas natūra iš gyvenamosios vietos įstaigos arba jos lėšomis, tartum tas asmuo būtų pensininkas, kuriam pensija mokama tik pagal tos valstybės teisės aktus.

SSC.22 STRAIPSNIS

Teisės į išmokas natūra pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus neturėjimas

1. Asmuo, kuris:
 - a) gyvena valstybėje;
 - b) gauna pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus, ir

- c) neturi teisės į išmokas natūra pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus,

vis dėlto gauna jam ir jo šeimos nariams skirtas tokias išmokas, jei pensininkas turėtų teisę jas gauti pagal valstybės arba bent vienos iš valstybių, atsakingų už jo pensiją, teisės aktus, jeigu jis gyventų toje valstybėje. Išmokas natūra 2 dalyje nurodytos įstaigos lėšomis moka gyvenamosios vietos įstaiga, tartum atitinkamas asmuo turėtų teisę gauti pensiją ir išmokas natūra pagal tos valstybės teisės aktus.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais išmokų natūra išlaidas padengia įstaiga, nustatyta pagal šias taisykles:

- a) jeigu traktuojama taip, kad pensininkas turi teisę gauti išmokas natūra pagal vienos valstybės teisės aktus, tų išmokų išlaidas padengia tos valstybės kompetentinga įstaiga;
- b) jeigu traktuojama taip, kad pensininkas turi teisę gauti išmokas natūra pagal dviejų ar daugiau valstybių teisės aktus, jų išlaidas padengia tos valstybės, kurios teisės aktai asmeniui buvo taikomi ilgiausiai, kompetentinga įstaiga;
- c) jeigu, taikant b punkto taisyklę, atsakingomis už išmokų išlaidas tampa kelios įstaigos, tas išlaidas padengia valstybės, kurios teisės aktai pensininkui buvo taikomi paskiausiai, kompetentinga įstaiga.

SSC.23 STRAIPSNIS

Pensijos, mokėtinos pagal vienos ar daugiau valstybių,
kurios nėra gyvenamosios vietos valstybė, teisės aktus,
kai teisė į išmokas natūra įgyta pastarojoje valstybėje

Jeigu asmuo, gaunantis pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus, gyvena toje valstybėje, pagal kurios teisės aktus teisė gauti išmokas natūra nepriklauso nuo draudimo sąlygų arba darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo sąlygų, ir tas asmuo iš gyvenamosios vietos valstybės negauna pensijos, jam ir jo šeimos nariams mokamų išmokų natūra išlaidas padengia vienos iš valstybių, atsakingų už to asmens pensijas, nustatytas remiantis SSC.22 straipsnio 2 dalimi, įstaiga su sąlyga, kad pensininkas ir jo šeimos nariai turėtų teisę gauti tokias išmokas, jeigu jie gyventų toje valstybėje.

SSC.24 STRAIPSNIS

Šeimos narių gyvenimas kitoje valstybėje nei ta,
kurioje gyvena pensininkas

Jeigu asmuo:

- a) gauna pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus ir

b) gyvena kitoje valstybėje nei ta, kurioje gyvena jo šeimos nariai,

tie to asmens šeimos nariai turi teisę gauti išmokas natūra iš savo gyvenamosios vietos įstaigos pagal jos taikomas teisės aktus, jeigu pensininkas turi teisę gauti išmokas natūra pagal valstybės teisės aktus. Šių išmokų išlaidas padengia kompetentinga įstaiga, atsakinga už pensininkui jo gyvenamosios vietos valstybėje mokamų išmokų natūra išlaidas.

SSC.25 STRAIPSNIS

Pensininko arba jo šeimos narių buvimas kitoje valstybėje nei gyvenamosios vietos valstybė.

Buvimas kompetentingoje valstybėje.

Leidimas gauti tinkamą gydymą už gyvenamosios vietos valstybės ribų

1. SSC.17 straipsnis taikomas *mutatis mutandis*:

a) asmeniui, gaunančiam pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus ir turinčiam teisę gauti išmokas natūra pagal vienos iš valstybių, kurios moka jo pensiją (-as), teisės aktus;

b) jo šeimos nariams,

kurie būna kitoje valstybėje nei ta, kurioje jie gyvena.

2. SSC.16 straipsnio 1 dalis *mutatis mutandis* taikoma 1 dalyje nurodytiems asmenims, jeigu jie būna toje valstybėje, kurioje yra kompetentinga įstaiga, atsakinga už išmokų natūra, mokamų pensininkui gyvenamosios vietos valstybėje, išlaidas ir jeigu ta valstybė pasirinko tokią sistemą ir yra nurodyta SSC-3 priede.
3. SSC.18 straipsnis *mutatis mutandis* taikomas pensininkui arba jo šeimos nariams, kurie būna kitoje valstybėje nei ta, kurioje jie gyvena, kad gautų toje valstybėje tinkamą gydymą, atsižvelgiant į jų sveikatos būklę.
4. Jeigu 5 dalyje nenustatyta kitaip, 1–3 dalyse nurodytų išmokų natūra išlaidas padengia kompetentinga įstaiga, atsakinga už išmokų natūra, mokamų pensininkui jo gyvenamosios vietos valstybėje, išlaidas.
5. 3 dalyje nurodytų išmokų natūra išlaidas padengia pensininko arba jo šeimos narių gyvenamosios vietos įstaiga, jeigu šie asmenys gyvena toje valstybėje, kuri pasirinko fiksuotais dydžiais paremtą atsiskaitymą. Šiais atvejais 3 dalies tikslais laikoma, kad kompetentinga įstaiga yra pensininko ar jo šeimos narių gyvenamosios vietos įstaiga.

SSC.26 STRAIPSNIS

Išmokos pinigais pensininkams

1. Išmokas pinigais asmeniui, gaunančiam pensiją arba pensijas pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus, moka tos valstybės, kurioje yra kompetentinga įstaiga, atsakinga už pensininkui jo gyvenamosios vietos valstybėje mokamų išmokų natūra išlaidas, kompetentinga įstaiga. SSC.19 straipsnis taikomas *mutatis mutandis*.
2. 1 dalies nuostatos taikomos ir pensininko šeimos nariams.

SSC.27 STRAIPSNIS

Pensininkų mokamos įmokos

1. Valstybės įstaiga, pagal kurios taikomus teisės aktus ji yra atsakinga už įmokų atskaitymus ligos, motinystės ir lygiavertėms tėvystės išmokoms gauti, gali reikalauti atlikti ir padengti tuos atskaitymus, apskaičiuotus pagal jos taikomus teisės aktus, tik jeigu tų išmokų išlaidas pagal SSC.21–SSC.24 straipsnius padengia minėtosios valstybės įstaiga.
2. Jeigu SSC.23 straipsnyje nurodytais atvejais ligos, motinystės ir lygiaverčių tėvystės išmokų gavimas priklauso nuo įmokų arba panašių mokėjimų pagal valstybės, kurioje atitinkamas pensininkas gyvena, teisės aktus, šios įmokos nėra mokėtinos gyvenamosios vietos pagrindu.

3 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

SSC.28 STRAIPSNIS

Bendrosios nuostatos

SSC.21–SSC.27 straipsniai netaikomi pensininkui ar pensininko šeimos nariams, turintiems teisę gauti išmokas pagal valstybės teisės aktus darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo pagrindu. Tokiais atvejais atitinkamam asmeniui šio skyriaus tikslais taikomi SSC.15–SSC.19 straipsniai.

SSC.29 STRAIPSNIS

Teisės į išmokas natūra pirmenybės nustatymas.

Specialioji taisyklė dėl šeimos narių teisės į išmokas gyvenamosios vietos valstybėje

1. Jei 2 ir 3 dalyse nenustatyta kitaip, nepriklausoma šeimos narių teisė į išmokas natūra pagal valstybės teisės aktų arba šio skyriaus nuostatas yra viršesnė už šeimos narių išvestinę teisę į išmokas.
2. Jei 3 dalyje nenustatyta kitaip, kai nepriklausoma teisė gyvenamosios vietos valstybėje tiesiogiai paremta tik tuo, kad atitinkamas asmuo gyvena toje valstybėje, išvestinė teisė į išmokas natūra yra viršesnė už nepriklausomą teisę.

3. Nepaisant 1 ir 2 dalių, išmokos natūra mokamos apdraustojo asmens šeimos nariams valstybės, kurioje jie gyvena, kompetentingos įstaigos lėšomis, jeigu:

- a) tie šeimos nariai gyvena valstybėje, pagal kurios teisės aktus teisė į išmokas natūra nepriklauso nuo draudimo sąlygų ar darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo sąlygų, ir
- b) apdraustojo asmens sutuoktinis arba vaiką prižiūrintis asmuo toje valstybėje dirba pagal darbo sutartį arba savarankiškai arba iš tos valstybės gauna pensiją kaip pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantis asmuo.

SSC.30 STRAIPSNIS

Atsiskaitymai tarp įstaigų

1. Išmokų natūra, kurias pagal šio skyriaus nuostatas teikia vienos valstybės įstaiga kitos valstybės įstaigos vardu, išlaidos turi būti visiškai kompensuojamos.

2. 1 dalyje nurodytos kompensuojamos sumos apskaičiuojamos ir sumokamos remiantis SSC-7 priede nustatyta tvarka pagal patvirtintas faktines išlaidas arba fiksuoto dydžio mokėjimus, jeigu pagal valstybių teisines ir administracines struktūras išlaidų pagal faktines išlaidas kompensuoti neįmanoma.

3. Valstybės ir jų kompetentingos įstaigos gali nustatyti kitus atsiskaitymo būdus arba gali atsisakyti bet kokio atsiskaitymo tarp jų jurisdikcijai priklausančių įstaigų.

2 SKYRIUS

IŠMOKOS DĖL NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ

SSC.31 STRAIPSNIS

Teisė į išmokas natūra ir pinigais

1. Nedarant poveikio palankesnėms šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatoms, išmokoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar profesinių ligų taip pat taikomas SSC.15 straipsnis, SSC.16 straipsnio 1 dalis, SSC.17 straipsnio 1 dalis ir SSC.18 straipsnio 1 dalis.
2. Asmuo, kuris patyrė nelaimingą atsitikimą darbe arba susirgo profesine liga ir kuris gyvena arba būna valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, turi teisę į specialias nelaimingus atsitikimus ir profesines ligas aprėpiančios sistemos išmokas natūra, kurias kompetentingos įstaigos vardu moka gyvenamosios arba buvimo vietos įstaiga pagal savo taikomus teisės aktus, tartum jis būtų apdraustas remiantis minėtais teisės aktais.

3. Kompetentinga įstaiga negali atsisakyti suteikti SSC.18 straipsnio 1 dalyje numatyto leidimo asmeniui, patyrusiam nelaimingą atsitikimą darbe arba susirgusiam profesine liga, turinčiam teisę į tos įstaigos mokamas išmokas, jeigu valstybėje, kurioje tas asmuo gyvena, per mediciniškai pateisinamą laikotarpį negali būti suteiktas tinkamas gydymas, atsižvelgiant į jo esamą sveikatos būklę ir tikėtiną ligos eigą.

4. Šiame skyriuje nurodytoms išmokoms taikomas ir SSC.19 straipsnis.

SSC.32 STRAIPSNIS

Pervežimo išlaidos

1. Valstybės, kurios teisės aktais nustatytas darbe nelaimingą atsitikimą patyrusio arba profesine liga sergančio asmens pervežimo į jo gyvenamąją vietą arba ligoninę išlaidų apmokėjimas, kompetentinga įstaiga tokias išlaidas padengia iki atitinkamos vietos valstybėje, kurioje asmuo gyvena, jeigu ta įstaiga iš anksto leidžia pervežti asmenį, deramai atsižvelgdama į pateisinančias priežastis. Tokio leidimo nereikalaujama pervežant pasienio darbuotoją.

2. Valstybės, kurios teisės aktais nustatytas darbe nelaimingo atsitikimo metu žuvusio asmens palaikų pervežimo į laidojimo vietą išlaidų padengimas, kompetentinga įstaiga privalo pagal jos taikomus teisės aktus padengti šias išlaidas iki atitinkamos vietos valstybėje, kurioje asmuo gyveno nelaimingo atsitikimo metu.

SSC.33 STRAIPSNIS

Išmokos dėl profesinės ligos, kai ja sergantis asmuo
buvo susidūręs su ta pačia rizika keliose valstybėse

Jeigu profesine liga susirgęs asmuo pagal dviejų ar daugiau valstybių teisės aktus dirbo darbą, galėjusį sukelti tą ligą, išmokos, dėl kurių jis arba jo, kaip maitintojo, netekę asmenys gali kreiptis, skiriamos tik pagal paskutinės iš tų valstybių teisės aktus, kurių sąlygos tenkinamos.

SSC.34 STRAIPSNIS

Profesinės ligos paūmėjimas

Paūmėjus profesinei ligai, už kurią asmuo gavo ar gauna išmokas pagal valstybės teisės aktus, taikomos šios taisyklės:

- a) jeigu atitinkamas asmuo, gaudamas išmokas, pagal kitos valstybės teisės aktus nedirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai nedirbo tokio darbo, kuris galėjo sukelti profesinę ligą arba dėl kurio profesinė liga galėjo paūmėti, pirmosios valstybės kompetentinga įstaiga, atsižvelgdama į ligos paūmėjimą, pagal jos taikomų teisės aktų nuostatas padengia išmokų išlaidas;

- b) jeigu atitinkamas asmuo, gaudamas išmokas, pagal kitos valstybės teisės aktus dirbo tokį darbą, pirmosios valstybės kompetentinga įstaiga, neatsižvelgdama į ligos paūmėjimą, pagal jos taikomų teisės aktų nuostatas padengia išmokų išlaidas. Antrosios valstybės kompetentinga įstaiga atitinkamam asmeniui moka priedą, kurio dydis turi būti lygus skirtumui tarp ligai paūmėjus mokėtinos išmokos dydžio ir išmokos dydžio, kurį reikėtų mokėti iki ligos paūmėjimo pagal jos taikomus teisės aktus, jeigu atitinkama liga būtų nustatyta pagal tos valstybės teisės aktus;
- c) valstybės teisės aktuose nustatytos taisyklės dėl išmokų sumažinimo, mokėjimo sustabdymo ar nutraukimo netaikomos asmenims, gaunantiems išmokas, kurias pagal b punkto nuostatas moka dviejų valstybių įstaigos.

SSC.35 STRAIPSNIS

Atsižvelgimo į tam tikrų teisės aktų ypatumus taisyklės

1. Jeigu valstybėje, kurioje atitinkamas asmuo gyvena arba būna, nėra draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe arba profesinių ligų arba jeigu toks draudimas yra, tačiau nėra už išmokų natūra mokėjimą atsakingos įstaigos, tas išmokas moka gyvenamosios vietos arba buvimo vietos įstaiga, atsakinga už išmokas natūra ligos atveju.

2. Jeigu kompetentingoje valstybėje nėra draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų, šio skyriaus nuostatos dėl išmokų natūra vis tiek taikomos asmeniui, kuris turi teisę gauti tas ligos, motinystės ar lygiavertės tėvystės išmokas pagal tos valstybės teisės aktus, jei tas asmuo darbe patiria nelaimingą atsitikimą arba suserga profesine liga gyvendamas arba būdamas kitoje valstybėje. Išlaidas padengia ta įstaiga, kuri pagal kompetentingos valstybės teisės aktus yra kompetentinga mokėti išmokas natūra.

3. Nustatant nedarbingumo laipsnį, teisę į išmokas ar jų dydį, valstybės kompetentingai įstaigai taikomos SSC.6 straipsnio nuostatos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, kurie arba įvyko, arba buvo vėliau patvirtinti pagal kitos valstybės teisės aktus, lygiavertiškumo, jeigu:

- a) už profesinę ligą arba nelaimingą atsitikimą darbe, kurie įvyko arba kurie buvo patvirtinti anksčiau pagal jos taikomus teisės aktus, nėra mokėtina jokia kompensacija, ir
- b) už profesinę ligą arba nelaimingą atsitikimą darbe, kurie įvyko arba kurie buvo patvirtinti vėliau pagal kitos valstybės teisės aktus, pagal kuriuos įvyko arba buvo patvirtintas nelaimingas atsitikimas darbe arba profesinė liga, nėra mokėtina jokia kompensacija.

SSC.36 STRAIPSNIS

Atsiskaitymai tarp įstaigų

1. SSC.30 straipsnis taip pat taikomas ir šiame skyriuje nurodytoms išmokoms; kompensuotinos sumos mokamos pagal faktines išlaidas.

2. Valstybės arba jų kompetentingos įstaigos gali nustatyti kitus atsiskaitymo būdus arba gali atsisakyti bet kokio atsiskaitymo tarp jų jurisdikcijai priklausančių įstaigų.

3 SKYRIUS

IŠMOKOS MIRTIES ATVEJU

SSC.37 STRAIPSNIS

Teisė į išmokas, jeigu asmuo mirė arba teisę gauti išmoką turintis asmuo gyvena valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

1. Jeigu apdraustasis arba jo šeimos narys miršta valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, laikoma, kad mirtis įvyko kompetentingoje valstybėje.
2. Kompetentinga įstaiga pagal jos taikomus teisės aktus mirties atveju mokamas išmokas privalo skirti netgi tada, kai teisę jas gauti turintis asmuo gyvena valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė.
3. 1 ir 2 dalies nuostatos taip pat taikomos ir tuo atveju, jeigu mirtis įvyksta dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba dėl profesinės ligos.

SSC.38 STRAIPSNIS

Išmokų mokėjimas mirus pensininkui

1. Mirus pensininkui, turėjusiam teisę gauti pensiją pagal vienos valstybės teisės aktus arba pensijas pagal dviejų ar daugiau valstybių teisės aktus, jeigu šis pensininkas gyveno ne toje valstybėje, kurios įstaiga buvo atsakinga už išmokų natūra mokėjimą pagal SSC.22 ir SSC.23 straipsnius, ta įstaiga išmoką, mirties atveju mokėtiną pagal jos įgyvendinamus teisės aktus, moka savo lėšomis, tartum pensininkas savo mirties dieną būtų gyvenęs toje valstybėje, kurioje yra ta įstaiga.
2. 1 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos pensininko šeimos nariams.

4 SKYRIUS

NEĮGALUMO IŠMOKOS

SSC.39 STRAIPSNIS

Neįgalumo išmokų apskaičiavimas

Nedarant poveikio SSC.7 straipsniui, kai pagal valstybės, kompetentingos pagal šio Protokolo II antraštinę dalį, teisės aktus neįgalumo išmokų dydis priklauso nuo draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ar gyvenimo laikotarpių trukmės, kompetentinga valstybė, apskaičiuodama mokėtiną neįgalumo išmokos dydį, neprivalo įskaityti tokių laikotarpių, įgytų pagal kitos valstybės teisės aktus.

SSC.40 STRAIPSNIS

Specialiosios nuostatos dėl laikotarpių sumavimo

Valstybės, pagal kurios teisės aktus teisės į išmokas įgijimas, išlaikymas arba atgavimas priklauso nuo įgytų draudimo arba gyvenimo laikotarpių, kompetentinga įstaiga prireikus *mutatis mutandis* taiko SSC.46 straipsnį.

SSC.41 STRAIPSNIS

Neįgalumo pasunkėjimas

Pasunkėjus neįgalumui, už kurį remiantis šiuo Protokolu asmuo gauna išmoką pagal valstybės teisės aktus, išmoka pagal šį skyrį skiriama toliau, atsižvelgiant į pasunkėjimą.

SSC.42 STRAIPSNIS

Neįgalumo išmokų pakeitimas senatvės išmokomis

1. Jei tai nustatyta pagal šį Protokolą neįgalumo išmokas mokančios valstybės teisės aktuose, neįgalumo išmokos pakeičiamos senatvės išmokomis teisės aktų, pagal kuriuos jos mokamos, nustatytais sąlygomis ir laikantis III antraštinės dalies 5 skyriaus.

2. Jeigu asmuo, gaunantis neįgalumo išmokas, pagal SSC.45 straipsnį gali kreiptis dėl senatvės išmokų pagal vienos arba daugiau valstybių teisės aktus, bet kuri už neįgalumo išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga pagal valstybės teisės aktus ir toliau tokiam asmeniui moka neįgalumo išmokas, į kurias jis turi teisę pagal jos taikomus teisės aktus, tol, kol tai įstaigai taps taikytinos 1 dalies nuostatos arba kol atitinkamas asmuo atitiks sąlygas, nustatytas tokių išmokų gavimui.

SSC.43 STRAIPSNIS

Specialiosios nuostatos valstybės tarnautojams

SSC.7, SSC.39, SSC.41, SSC.42 straipsniai ir SSC.55 straipsnio 2 ir 3 dalys *mutatis mutandis* taikomos asmenims, kuriems taikoma speciali valstybės tarnautojų sistema.

5 SKYRIUS

SENATVĖS IR MAITINTOJO NETEKIMO PENSIJOS

SSC.44 STRAIPSNIS

Vaiko auginimo laikotarpių įskaitymas

1. Kai pagal valstybės, kuri yra kompetentinga pagal II antraštinę dalį, teisės aktus vaiko auginimo laikotarpiai neįskaitomi, valstybės, kurios teisės aktai pagal II antraštinę dalį atitinkamam asmeniui buvo taikomi todėl, kad jis veiklą vykdė pagal darbo sutartį arba kaip savarankiškai dirbantis asmuo tuo metu, kai pagal tuos teisės aktus imta įskaityti atitinkamo vaiko auginimo laikotarpį, įstaiga lieka atsakinga už tai, kad pagal jos pačios teisės aktus šis laikotarpis būtų įskaitytas kaip vaiko auginimo laikotarpis, tarsi šis vaikas būtų augintas jos pačios teritorijoje.
2. 1 dalis netaikoma, jei atitinkamam asmeniui kitos valstybės teisės aktai taikomi ar pradedami taikyti dėl to, kad jis pagal darbo sutartį ar kaip savarankiškai dirbantis asmuo vykdo veiklą.

SSC.45 STRAIPSNIS

Bendrosios nuostatos

1. Visos kompetentingos įstaigos, gavusios prašymą skirti išmoką, teisę į išmoką nustato pagal visus valstybių teisės aktus, kurie buvo taikomi atitinkamam asmeniui, jei atitinkamas asmuo aiškiai nepaprašo atidėti senatvės išmokų skyrimo pagal vienos ar daugiau valstybių teisės aktus.
2. Jeigu tam tikru metu atitinkamas asmuo netenkina arba nebetenkina sąlygų, nustatytų visuose valstybių teisės aktuose, kurie jam taikomi, įstaigos, taikančios tuos teisės aktus, kurių sąlygos buvo tenkinamos, atlikdamos skaičiavimus pagal SSC.47 straipsnio 1 dalies a arba b punktus, neįskaito laikotarpių, įgytų pagal tuos teisės aktus, kurių sąlygos nebuvo tenkinamos arba jau nebetenkinamos, jeigu dėl to išmoka sumažėja.
3. 2 dalies nuostatos taikomos *mutatis mutandis*, jeigu atitinkamas asmuo aiškiai paprašė atidėti senatvės išmokų skyrimą.
4. Naujas skaičiavimas atliekamas automatiškai, jeigu arba po to, kai patenkinamos pagal kitus teisės aktus tenkintinos sąlygos arba kai asmuo paprašo atidėti senatvės išmokos skyrimą pagal 1 dalies nuostatas, jei pagal kitus teisės aktus įgyti laikotarpiai dar nėra įskaityti pagal 2 arba 3 dalį.

SSC.46 STRAIPSNIS

Specialiosios nuostatos dėl laikotarpių sumavimo

1. Jeigu pagal valstybės teisės aktus tam tikrų išmokų skyrimas priklauso nuo draudimo laikotarpių, įgytų tik dirbant konkretų darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai arba pagal profesiją, priklausančią specialiai sistemai, taikomai pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantiems asmenims, tos valstybės kompetentinga įstaiga įskaito pagal kitų valstybių teisės aktus įgytus laikotarpius, jeigu jie buvo įgyti pagal atitinkamą sistemą arba, jei tokios sistemos nėra, dirbant pagal tą pačią profesiją, arba, kai tikslinga, dirbant tokį patį darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai.

Jeigu taip susumuoti įgyti laikotarpiai nesuteikia atitinkamam asmeniui teisės šioms specialios sistemos išmokoms gauti, šie laikotarpiai sumuojami skiriant išmokas pagal bendrąją sistemą arba, atitinkamai, jei tokios sistemos nėra, pagal fizinio arba protinio darbo darbuotojams taikytiną sistemą, jeigu tik atitinkamam asmeniui buvo taikoma kuri nors viena iš šių sistemų.

2. Draudimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės specialią sistemą, sumuojami skiriant išmokas, atitinkamai, pagal kitos valstybės bendrąją sistemą arba, jei tokios sistemos nėra, pagal fizinio arba protinio darbo darbuotojams taikytiną sistemą, jeigu tik atitinkamam asmeniui taikoma kuri nors viena iš šių sistemų, net jei šie laikotarpiai jau buvo įskaičiuoti pagal pastarosios valstybės specialią sistemą.

3. Jeigu pagal valstybės teisės aktus arba specialiąją sistemą teisės į išmokas įgijimas, išlaikymas arba atgavimas priklauso nuo to, ar atitinkamas asmuo buvo apdraustas draudiminio įvykio metu, laikoma, kad ši sąlyga buvo įvykdyta, jeigu asmuo buvo anksčiau apdraustas pagal tos valstybės teisės aktus arba specialiąją sistemą ir draudiminio įvykio metu yra apdraustas pagal kitos valstybės teisės aktus nuo to paties draudiminio įvykio arba, jei taip nėra apsidraudęs, pagal kitos valstybės teisės aktus jam priklauso išmoka dėl to paties draudiminio įvykio. Tačiau pastaroji sąlyga laikoma įvykdyta SSC.52 straipsnyje nurodytais atvejais.

SSC.47 STRAIPSNIS

Išmokų skyrimas

1. Kompetentinga įstaiga mokėtinos išmokos sumą apskaičiuoja:
 - a) pagal jos taikomus teisės aktus, jei tik sąlygos gauti išmokas buvo patenkinamos vien pagal nacionalinės teisės aktus (nepriklausoma išmoka);
 - b) teorinę sumą, o vėliau – faktinę sumą (proporcingoji išmoka) apskaičiuodama taip:
 - i) teorinis išmokos dydis yra lygus išmokai, dėl kurios atitinkamas asmuo galėtų kreiptis, jeigu visi draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpiai, kurie buvo įgyti pagal kitų valstybių teisės aktus, būtų įgyti pagal jos taikomus teisės aktus išmokos skyrimo dieną. Jeigu pagal šiuos teisės aktus išmokos dydis nepriklauso nuo įgytų laikotarpių trukmės, toks dydis laikomas teoriniu dydžiu;

- ii) vėliau kompetentinga įstaiga, remdamasi apskaičiuotu teoriniu dydžiu, faktinį proporcingosios išmokos dydį nustato pagal santykį tarp laikotarpių, įgytų iki draudiminio įvykio pagal tos įstaigos taikomus teisės aktus, trukmės ir bendros laikotarpių, įgytų iki draudiminio įvykio pagal visų atitinkamų valstybių teisės aktus, trukmės.

2. Kai tikslinga, kompetentinga įstaiga pagal 1 dalies a ir b punktus apskaičiuotam dydžiui taiko visas taisykles dėl išmokų sumažinimo, jų mokėjimo sustabdymo ar nutraukimo, nustatytas jos taikomuose teisės aktuose, pagal SSC.48, SSC.49 ir SSC.50 straipsniuose nustatytus apribojimus.

3. Atitinkamas asmuo turi teisę iš kiekvienos valstybės kompetentingos įstaigos gauti didesniąją iš pagal 1 dalies a ir b punktus apskaičiuotų išmokų.

4. Jeigu pagal 1 dalies a punktą vienoje valstybėje apskaičiuota nepriklausoma išmoka visada yra lygi pagal 1 dalies b punktą apskaičiuotai proporcingajai išmokai arba yra už ją didesnė, kompetentinga įstaiga atsisako apskaičiuoti proporcingosios išmokos dydį, jeigu:

- a) tokia situacija numatyta SSC-4 priedo 1 dalyje;
- b) netaikomi teisės aktai, kuriuose nustatytos išmokų sutapimo vengimo, kaip nurodyta SSC.49 ir SSC.50 straipsniuose, taisyklės, išskyrus atvejus, kai yra įvykdytos SSC.50 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos, ir
- c) šio atvejo konkrečiomis aplinkybėmis SSC.52 straipsnis netaikytinas laikotarpiams, kurie buvo įgyti pagal kitos valstybės teisės aktus.

5. Nepaisant 1, 2 ir 3 dalių, proporcingosios išmokos dydžio apskaičiavimas netaikomas sistemoms, pagal kurias teikiamos išmokos, kurias apskaičiuojant neatsižvelgiama į laikotarpius, jeigu tokios sistemos yra išvardytos SSC-4 priedo 2 dalyje. Tokiais atvejais atitinkamas asmuo turi teisę į išmoką, apskaičiuotą pagal atitinkamos valstybės teisės aktus.

SSC.48 STRAIPSNIS

Išmokų sutapimo vengimo taisyklės

1. Bet koks senatvės ir maitintojo netekimo išmokų, apskaičiuotų ar mokamų pagal to paties asmens įgytus draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpius, sutapimas laikomas tos pačios rūšies išmokų sutapimu.
2. Išmokų, kurios, kaip apibrėžta 1 dalyje, negali būti laikomos tos pačios rūšies, sutapimas laikomas skirtingų rūšių išmokų sutapimu.
3. Valstybės teisės aktais nustatytų taisyklių, skirtų išvengti senatvės ir maitintojo netekimo išmokos sutapimo su tos pačios arba kitos rūšies išmoka ar kitomis pajamomis, tikslais taikytinos šios nuostatos:
 - a) kompetentinga įstaiga kitoje valstybėje įgytas išmokas arba pajamas įskaito tik tuo atveju, jeigu užsienyje įgytų išmokų arba pajamų įskaitymas yra nustatytas jos taikomuose teisės aktuose;

- b) kompetentinga įstaiga pagal SSC-7 priede nustatytas sąlygas ir procedūras įskaito kitos valstybės mokėtinų išmokų dydžius neatskaičius mokesčių, socialinio draudimo įmokų ir kitų individualių mokesčių ir atskaitymų, jei jos taikomuose teisės aktuose nėra numatytos sutapimo po tokių atskaitymų vengimo taisyklės;
- c) kompetentinga įstaiga neįskaito išmokų, įgytų pagal kitos valstybės teisės aktus savanoriško arba neprivalomo nuolatinio draudimo pagrindu, dydžio;
- d) jeigu viena valstybė išmokų sutapimo vengimo taisyklės taiko dėl to, kad atitinkamas asmuo gauna tos pačios rūšies arba skirtingų rūšių išmokas pagal kitų valstybių teisės aktus arba pajamas, gautas kitose valstybėse, mokėtina išmoka gali būti sumažinta tik tokių išmokų arba tokių pajamų dydžiu.

SSC.49 STRAIPSNIS

Tos pačios rūšies išmokų sutapimas

1. Jeigu pagal dviejų ar daugiau valstybių teisės aktus mokėtinos tos pačios rūšies išmokos sutampa, valstybės teisės aktuose nustatytos sutapimo vengimo taisyklės proporcingai išmokai netaikytinos.

2. Išmokų sutapimo vengimo taisyklės nepriklausomai išmokai taikomos tik tuomet, jeigu atitinkama išmoka yra:

- a) išmoka, kurios dydis nepriklauso nuo draudimo arba gyvenimo laikotarpių trukmės, arba
- b) išmoka, kurios dydis nustatomas remiantis įskaitytu laikotarpiu, laikomu įgytu nuo draudiminio įvykio dienos iki vėlesnės dienos, ir kuri sutampa su:
 - i) tos pačios rūšies išmoka, išskyrus atvejus, kai dvi ar daugiau valstybių sudarė susitarimą, kad būtų išvengta to paties įskaitytino laikotarpio įskaitymo daugiau negu vieną kartą, arba
 - ii) išmoka, nurodyta a punkte.

Išmokos ir susitarimai, nurodyti a ir b punktuose, yra išvardyti SSC-5 priede.

SSC.50 STRAIPSNIS

Skirtingų rūšių išmokų sutapimas

1. Jeigu norint gauti skirtingų rūšių išmokas arba kitas pajamas reikia taikyti išmokų sutapimo vengimo taisykles, nustatytas atitinkamų valstybių teisės aktuose dėl:

- a) dviejų ar daugiau nepriklausomų išmokų, kompetentingos įstaigos įskaitytas išmokos, išmokų arba kitų pajamų sumas dalija iš išmokų, kurioms taikytinos minėtos taisyklės, skaičiaus;

tačiau, laikantis SSC-7 priede nustatytų sąlygų ir procedūrų, taikant šį punktą negali būti panaikinamas atitinkamo asmens kaip pensininko statusas, galiojantis pagal kitų šios antraštinės dalies skyrių nuostatas;

- b) vienos ar daugiau proporcingųjų išmokų, kompetentingos įstaigos įskaito išmoką ar išmokas arba kitas pajamas ir atsižvelgia į visus veiksnius, kuriems numatyta taikyti išmokų sutapimo vengimo taisykles, kaip draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpių, nustatytų SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytam skaičiavimui, santykį;
- c) vienos ar daugiau nepriklausomų išmokų ir vienos ar daugiau proporcingųjų išmokų, kompetentingos įstaigos *mutatis mutandis* taiko a punktą dėl nepriklausomų išmokų ir b punktą dėl proporcingųjų išmokų.

2. Kompetentinga įstaiga neatlieka nepriklausomoms išmokoms nustatyto padalijimo, jeigu jos taikomuose teisės aktuose numatyta įskaityti kitos rūšies išmokas arba kitas pajamas ir atsižvelgti į visus kitus veiksnius, dalį jų sumos skaičiuojant kaip SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytą draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpių santykį.

3. 1 ir 2 dalys taikomos *mutatis mutandis*, jeigu vienos ar daugiau valstybių teisės aktuose numatyta, kad teisė į išmoką negali būti įgyjama tuo atveju, jeigu atitinkamas asmuo gauna kitos rūšies išmoką, mokėtiną pagal kitos valstybės teisės aktus, arba kitas pajamas.

SSC.51 STRAIPSNIS

Papildomos išmokų skaičiavimo nuostatos

1. Apskaičiuojant SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus teorinį ir proporcingą dydžius, taikomos šios taisyklės:
 - a) jeigu bendra draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpį, įgytų iki draudiminio įvykio pagal visų atitinkamų valstybių teisės aktus, trukmė yra ilgesnė, negu pagal vienos iš valstybių teisės aktus nustatytas maksimalus laikotarpis visai išmokai gauti, tos valstybės kompetentinga įstaiga įskaito šį maksimalų laikotarpį, užuot įskaičiusi bendrą įgytų laikotarpių trukmę; šis skaičiavimo metodas neįpareigoja tos įstaigos padengti išmokos išlaidų, didesnių negu visa išmoka, nustatyta pagal jos taikomus teisės aktus. Ši nuostata netaikoma išmokoms, kurių dydis nepriklauso nuo draudimo trukmės;
 - b) sutampančių laikotarpių įskaitymo tvarka yra nustatyta SSC-7 priede;
 - c) jeigu pagal valstybės teisės aktus išmokos apskaičiuojamos remiantis pajamomis, įmokomis, bazinėmis įmokomis, priedais, darbo užmokesčiu, kitomis sumomis arba daugiau negu vienu iš jų (vidutiniais, proporcingais, fiksuotais ar įskaitytais dydžiais), kompetentinga įstaiga:
 - i) išmokų skaičiavimo pagrindą nustato remdamasi tik pagal jos taikomus teisės aktus įgytais laikotarpiais;

- ii) išmokų sumą, kuri turi būti apskaičiuojama remiantis draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpiais, įgytais pagal kitų valstybių teisės aktus, nustato remdamasi tais pačiais veiksniais, pagal kuriuos buvo nustatyti arba įskaityti pagal jos taikomus teisės aktus įgyti draudimo laikotarpiai;

kai būtina pagal SSC-6 priede atitinkamai valstybei nustatytas procedūras;

- d) tuo atveju, kai c punktas netaikomas, nes pagal valstybės teisės aktus išmoka apskaičiuojama remiantis kitais nei draudimo arba gyvenimo laikotarpiai veiksniais, kurie nėra susiję su laiku, kompetentinga įstaiga kiekvieno draudimo arba gyvenimo laikotarpio, kuris įgytas pagal kitos valstybės teisės aktus, atžvilgiu įskaito sukaupto kapitalo dydį, kapitalą, kuris laikomas sukauptu, ar atsižvelgia į bet kurį kitą apskaičiavimo pagal jos įgyvendinamus teisės aktus veiksnį, padalintą iš atitinkamos pensijų sistemos laikotarpių atitinkamų vienetų.

2. Jeigu valstybės teisės aktuose numatytas pakartotinis veiksnų įskaitymas apskaičiuojant išmokas, atitinkamai tos valstybės kompetentinga įstaiga pagal 1 dalies nuostatas šiuos veiksnius įskaito draudimo arba gyvenimo laikotarpiams, įgytiems pagal kitų valstybių teisės aktus.

SSC.52 STRAIPSNIS

Trumpesni nei vienerių metų draudimo laikotarpiai

1. Nepaisant SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto, valstybės įstaiga neprivalo skirti išmokų už laikotarpius, kurie buvo įgyti pagal jos taikomus teisės aktus, kurie yra įskaitomi įvykus draudimui įvykiui, jeigu:

- a) minėtų laikotarpių trukmė yra trumpesnė nei vieni metai, ir
- b) įskaitant tik šiuos laikotarpius, pagal tų teisės aktų nuostatas neįgyjama jokia teisė į išmoką.

Šiame straipsnyje laikotarpiai – visi draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo laikotarpiai, kuriuos įgijus mokama atitinkama išmoka arba ji tiesiogiai padidėja.

2. Kiekvienos atitinkamos valstybės kompetentinga įstaiga įskaito 1 dalyje nurodytus laikotarpius, taikydama SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto i papunkčio nuostatas.

3. Jeigu taikant 1 dalį atitinkamų valstybių visos įstaigos būtų atleistos nuo jų prievolės mokėti išmokas, išmokos turėtų būti skiriamos tik pagal paskutinės iš minėtų valstybių teisės aktus, kurių sąlygos tenkinamos, tartum visi įgyti ir pagal SSC.7 straipsnį ir SSC.46 straipsnio 1 ir 2 dalis įskaityti draudimo ir gyvenimo laikotarpiai būtų įgyti pagal tos valstybės teisės aktus.

4. Šis straipsnis netaikomas SSC-4 priedo 2 dalyje išvardytoms sistemoms.

SSC.53 STRAIPSNIS

Priedo skyrimas

1. Išmokų gavėjui, kuriam taikomas šis skyrius, gyvenamosios vietos valstybėje, pagal kurios teisės aktus jam mokama išmoka, negali būti paskirta mažesnė nei minimali išmoka, nustatyta pagal tuos teisės aktus už draudimo arba gyvenimo laikotarpį, lygų visiems laikotarpiams, įskaitomiems mokant pagal šį skyrių.
2. Tos valstybės kompetentinga įstaiga gavėjo gyvenimo jos teritorijoje laikotarpiu moka priedą, lygų pagal šį skyrių mokamų išmokų bendro dydžio ir minimalios išmokos dydžio skirtumui.

SSC.54 STRAIPSNIS

Pakartotinis išmokų perskaičiavimas ir įvertinimas

1. Jeigu valstybės teisės aktais išmokų nustatymo metodas arba jų apskaičiavimo taisyklės pakeičiamos arba iš esmės pakinta asmens padėtis, dėl kurios pagal tuos teisės aktus išmokos dydis patikslinamas, išmokos perskaičiuojamos pagal SSC.47 straipsnį.
2. Kita vertus, jei išaugus gyvenimo išlaidoms arba pakitus pajamoms ar dėl kitų priežasčių atitinkamos valstybės mokamos išmokos keičiamos tam tikra procentine dalimi arba fiksuotu dydžiu, toks procentinis arba fiksuotas dydis tiesiogiai taikomi išmokoms, nustatytoms remiantis SSC.47 straipsniu, jų neperskaičiuojant.

SSC.55 STRAIPSNIS

Specialiosios nuostatos valstybės tarnautojams

1. SSC.7, SSC.45 straipsniai, SSC.46 straipsnio 3 dalis ir SSC.47–SSC.54 straipsniai *mutatis mutandis* taikomi asmenims, kuriems taikoma speciali valstybės tarnautojų sistema.
2. Tačiau jeigu pagal kompetentingos valstybės teisės aktus teisės į išmokas įgijimas, panaikinimas, išlaikymas arba atgavimas pagal specialią valstybės tarnautojų sistemą priklauso nuo sąlygos, kad visi draudimo laikotarpiai toje valstybėje būtų įgyti pagal vieną arba kelias specialias valstybės tarnautojų sistemas arba kad pagal tos valstybės teisės aktus jie būtų laikomi lygiaverčiais tokiems laikotarpiams, tos valstybės kompetentinga įstaiga įskaito tik tuos laikotarpius, kurie gali būti pripažinti pagal jos taikomus teisės aktus.

Jeigu, įskaičius įgytus laikotarpius, atitinkamas asmuo netenkina sąlygų gauti šias išmokas, skiriant išmokas šie laikotarpiai pagal bendrąją sistemą arba atitinkamais atvejais, jeigu tokios sistemos nėra, pagal fizinį arba protinį darbą dirbantiems asmenims taikomą sistemą.
3. Jeigu pagal valstybės teisės aktus išmokos pagal specialią valstybės tarnautojų sistemą skaičiuojamos remiantis paskutiniu darbo užmokesčiu arba darbo užmokesčiais, gautais per ataskaitinį laikotarpį, tos valstybės kompetentinga įstaiga, skaičiuodama išmoką, įskaito tik tuos tinkamai perkainotus darbo užmokesčius, kurie buvo gauti už laikotarpį arba laikotarpius, kai atitinkamam asmeniui buvo taikomi tie teisės aktai.

6 SKYRIUS

BEDARBIO IŠMOKOS

SSC.56 STRAIPSNIS

Specialiosios nuostatos dėl draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpių sumavimo

1. Valstybės, pagal kurios teisės aktus teisė į išmokas įgijimas, išlaikymas, atgavimas arba trukmė priklauso nuo įgytų draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpių, kompetentinga įstaiga įskaito reikiamo dydžio draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpius, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės teisės aktus, tartum jie būtų įgyti pagal jos taikomus teisės aktus.

Tačiau jeigu pagal taikytinus teisės aktus teisė į išmokas priklauso nuo draudimo laikotarpių įgijimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpiai, įgyti pagal kitos valstybės teisės aktus, neįskaitomi, išskyrus atvejus, kai šie laikotarpiai laikomi draudimo laikotarpiais, jeigu jie įgyti pagal taikomus teisės aktus.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatų taikymas, remiantis teisės aktu, pagal kuriuos prašoma skirti išmokas, nuostatomis, priklauso nuo atitinkamo asmens vėliausiai įgytų:

a) draudimo laikotarpių, jeigu pagal tuos teisės aktus yra reikalaujama draudimo laikotarpių;

- b) darbo pagal darbo sutartį laikotarpių, jeigu pagal tuos teisės aktus reikalaujama darbo pagal darbo sutartį laikotarpių, arba
- c) savarankiško darbo laikotarpių, jeigu pagal tuos teisės aktus reikalaujami savarankiško darbo laikotarpiai.

SSC.57 STRAIPSNIS

Bedarbio išmokų apskaičiavimas

1. Jeigu bedarbio išmokos apskaičiuojamos remiantis atitinkamo asmens ankstesnio darbo užmokesčio arba profesinės veiklos pajamų dydžiu, kompetentinga valstybė įskaito tik tą darbo užmokestį arba profesinės veiklos pajamas, kuriuos atitinkamas asmuo pagal kompetentingos valstybės teisės aktus gavo už savo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankišką darbą.
2. Jeigu kompetentingos valstybės taikomuose teisės aktuose numatytas konkretus įskaitytinas darbo užmokesčio arba profesinių pajamų nustatymo laikotarpis, kuriuo remiantis apskaičiuojamas išmokos dydis, ir jeigu visą šį įskaitytiną laikotarpį arba jo dalį atitinkamam asmeniui buvo taikomi kitos valstybės teisės aktai, kompetentinga valstybė įskaito tik darbo užmokestį arba profesines pajamas, kuriuos asmuo pagal tuos teisės aktus gavo už savo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankišką darbą.

7 SKYRIUS

PRIŠPENSINŠ IŠMOKOS

SSC.58 STRAIPSNIS

Išmokos

Jeigu pagal taikytinus teisės aktus teisė į priešpensines išmokas priklauso nuo draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpių įgijimo, SSC.7 straipsnis netaikomas.

IV ANTRAŠTINŠ DALIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

SSC.59 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas

1. Valstybių kompetentingos institucijos praneša Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui apie visus svarbius arba šio Protokolo įgyvendinimą galinčius paveikti savo teisės aktų pakeitimus, susijusius su socialinės apsaugos sritimis, kurioms taikomas SSC.3 straipsnis.

2. Jeigu pagal šį Protokolą nereikalaujama, kad Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui būtų pateikta tokia informacija, valstybių kompetentingos institucijos praneša viena kitai apie šiam Protokolui įgyvendinti priimtas priemones, apie kurias nepranešama pagal 1 dalį ir kurios yra svarbios šiam Protokolui įgyvendinti.

3. Šio Protokolo tikslais valstybių institucijos ir įstaigos vienos kitoms teikia paslaugas ir veikia taip, kaip įgyvendintų savo teisės aktus. Tų institucijų ir įstaigų teikiama administracinė parama paprastai būna nemokama. Tačiau Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato kompensuojamų išlaidų pobūdį ir ribas, kurias viršijus jos turi būti kompensuojamos.

4. Valstybių valdžios institucijos ir įstaigos šio Protokolo tikslais gali tiesiogiai bendrauti tarpusavyje ir su atitinkamais asmenimis ar jų atstovais.

5. Įstaigos ir asmenys, kuriems taikomas šis Protokolas, privalo abipusiškai keistis informacija ir bendradarbiauti, kad būtų užtikrintas tinkamas šio Protokolo įgyvendinimas.

Pagal gero administravimo principą įstaigos į visas užklausas atsako per pagrįstą laikotarpį ir visiems atitinkamiems asmenims pateikia visą su tuo susijusią informaciją, reikalingą norint naudotis šiuo Protokolu suteiktomis teisėmis.

Atitinkami asmenys privalo kuo greičiau pranešti kompetentingos valstybės ir gyvenamosios vietos valstybės įstaigoms apie visus jų asmeninės arba šeiminės padėties pasikeitimus, kurie turi įtakos jų teisei į išmokas pagal šį Protokolą.

6. Nevykdant informacijos teikimo įsipareigojimo, nurodyto 5 dalies trečioje pastraipoje, gali būti taikomos nacionalinėje teisėje numatytos proporcingos priemonės. Vis dėlto šios priemonės turi būti lygiavertės toms, kurios taikytinos pagal vidaus teisę panašiais atvejais, ir dėl jų pareiškėjams neturi būti neįmanoma arba pernelyg sudėtinga praktikoje naudotis šiuo Protokolu jiems suteiktomis teisėmis.

7. Atsiradus šio Protokolo aiškinimo arba taikymo sunkumų, dėl kurių galėtų kilti grėsmė asmens, kuriam taikomas šis Protokolas, teisėms, kompetentingos valstybės arba atitinkamo asmens gyvenamosios vietos valstybės įstaiga kreipiasi į atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) įstaigą (-as). Jeigu per pagrįstą laikotarpį sprendimo nerandama, Šalis gali prašyti surengti konsultacijas Specialiajame socialinės apsaugos koordinavimo komitete.

8. Vienos valstybės institucijos, įstaigos ir teismai negali atmesti paraiškų ar kitų jiems pateiktų dokumentų dėl to, kad jie parašyti oficialiąja Sąjungos kalba, įskaitant anglų kalbą.

SSC.60 STRAIPSNIS

Duomenų tvarkymas

1. Valstybės, keisdamosi ir naudodamosi duomenimis, kurie reikalingi taikant šį Protokolą, ir juos tvarkydamos vis labiau naudoja naujas technologijas.
2. Kiekviena valstybė atsako už savo duomenų tvarkymo paslaugų dalies valdymą.

3. Jokia vienos valstybės institucija ar įstaiga negali atmesti elektroninio dokumento, atsiųsto ar išduoto kitos valstybės įstaigos laikantis šio Protokolo ir SSC-7 priedo, dėl to, kad jis buvo gautas elektroninėmis priemonėmis, jeigu gaunančioji įstaiga yra pareiškusi galinti priimti elektroninius dokumentus. Tokių dokumentų atkūrimas ir įrašymas laikomas teisingu ir tiksliu dokumento originalo atkūrimu arba su juo susijusios informacijos pateikimu, jeigu nėra įrodymų, kad yra priešingai.

4. Elektroninis dokumentas laikomas galiojančiu, jeigu kompiuterinėje sistemoje, kurioje jis įrašytas, yra įdiegtos apsaugos priemonės, neleidžiančios keisti arba atskleisti įrašo ir neteisėtai juo naudotis. Turi būti įmanoma bet kuriuo metu atkurti įrašytą informaciją tokia forma, kad ją iš karto būtų galima perskaityti.

SSC.61 STRAIPSNIS

Atleidimas nuo mokesčių

1. Pagal vienos valstybės teisės aktus nustatytas bet koks atleidimas nuo mokesčių, žyminio mokesčio, notarinio ar registracijos mokesčio arba jų sumažinimas už pažymėjimų ar dokumentų, kuriuos reikia pateikti pagal tos valstybės teisės aktus, išdavimą, galioja panašioms pažymėjimams ir dokumentams, kuriuos reikia pateikti pagal kitos valstybės teisės aktus arba šį Protokolą.

2. Nereikalaujama jokių pareiškimų, dokumentų ir pažymėjimų, kurie turi būti pateikti taikant šį Protokolą, autentiškumo patvirtinimo diplomatinėse ar konsulinėse įstaigose.

SSC.62 STRAIPSNIS

Reikalavimai, pareiškimai ar skundai

Bet koks reikalavimas, pareiškimas ar skundas, kuris, laikantis vienos valstybės teisės aktų, per nustatytą terminą turėjo būti pateiktas tos valstybės institucijai, įstaigai ar teismui, turi būti priimtas, jei per tą patį terminą jis pateikiamas kitos valstybės atitinkamai institucijai, įstaigai ar teismui. Tokiu atveju institucija, įstaiga arba teismas priimtą reikalavimą, pareiškimą ar skundą tiesiogiai arba per atitinkamos valstybės kompetentingą instituciją nedelsiant persiunčia pirmosios valstybės kompetentingai institucijai, įstaigai arba teismui. Reikalavimo, pareiškimo ar skundo pateikimo antrosios valstybės institucijai, įstaigai ar teismui data laikoma jų pateikimo kompetentingai institucijai, įstaigai ar teismui data.

SSC.63 STRAIPSNIS

Sveikatos patikrinimai

1. Vienos valstybės teisės aktais nustatytus sveikatos patikrinimus kompetentingos įstaigos prašymu gali atlikti kitos valstybės, kurios teritorijoje gyvena teisę į išmokas turintis asmuo, gyvenamosios ar buvimo vietos įstaiga pagal SSC7 priede nustatytas sąlygas arba pagal atitinkamų valstybių kompetentingų institucijų susitarimu sutartas sąlygas.
2. Pagal 1 dalyje nustatytas sąlygas atlikti sveikatos patikrinimai laikomi atliktais kompetentingos valstybės teritorijoje.

SSC.64 STRAIPSNIS

Įmokų surinkimas ir išmokų atgavimas

1. Vienos valstybės įstaigai mokėtinos įmokos gali būti surenkamos ir vienos valstybės įstaigos suteiktos, bet permokėtos išmokos gali būti atgaunamos kitoje valstybėje, remiantis administravimo tvarka ir garantijomis bei privilegijomis, taikytinomis įmokų, mokėtinų atitinkamai pastarosios valstybės įstaigai, surinkimui ir jos sumokėtų, bet permokėtų išmokų atgavimui.
2. Vykdytini teisminių ir administracinių institucijų sprendimai dėl įmokų, palūkanų ir bet kokių kitų mokesčių surinkimo arba sumokėtų, tačiau asmeniui nepriklausančių išmokų atgavimo pagal vienos valstybės teisės aktus kitos valstybės kompetentingos įstaigos prašymu pripažįstami ir vykdomi remiantis pastarosios valstybės teisės aktų nustatyta tvarka ir joje nustatytais apribojimais bei bet kokiomis kitomis jos procedūromis, taikytinomis panašioms pastarosios valstybės sprendimams. Tokie sprendimai skelbiami vykdytinais toje valstybėje tiek, kiek to reikalaujama tos valstybės teisės aktais ir bet kokiomis kitomis procedūromis.
3. Vienos valstybės įstaigos reikalavimams kitoje valstybėje nagrinėjamose vykdomosiose, bankroto bylose arba vykstant susitarimo procedūroms galioja tos pačios privilegijos, kurios pagal pastarosios valstybės teisės aktus taikomos tos pačios rūšies reikalavimams.
4. Šio straipsnio įgyvendinimo tvarka, įskaitant išlaidų kompensavimą, reglamentuojama SSC-7 priedu arba prireikus papildomais valstybių susitarimais.

SSC.65 STRAIPSNIS

Istaigų teisės

1. Jeigu asmuo dėl žalos, patirtos vienoje valstybėje, gauna išmokas pagal kitos valstybės teisės aktus, įstaigos, atsakingos už išmokų mokėjimą trečiajai šaliai, privalančiai kompensuoti už padarytą žalą, teisės reglamentuojamos šiomis taisyklėmis:

- a) jeigu už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga pagal jos taikomus teisės aktus perėmė gavėjo teises trečiosios šalies atžvilgiu, šį perėmimą pripažįsta kiekviena valstybė;
- b) jeigu už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga turi tiesiogines teises trečiosios šalies atžvilgiu, šias teises pripažįsta kiekviena valstybė.

2. Jeigu asmuo dėl žalos, patirtos vienoje valstybėje, gauna išmokas pagal kitos valstybės teisės aktus, minėtų teisės aktų nuostatos, pagal kurias nustatomi atvejai, kuriais darbdaviams arba jų darbuotojams civilinė atsakomybė netaikoma, taikomos minėtam asmeniui ar kompetentingai įstaigai.

1 dalis taip pat taikoma bet kurioms įstaigoms, atsakingoms už išmokų darbdaviams ar jų darbuotojams mokėjimą, teisėms tais atvejais, kai jų atsakomybė nustatyta.

3. Jeigu pagal SSC.30 straipsnio 3 dalį arba SSC.36 straipsnio 2 dalį dvi ar daugiau valstybių arba jų kompetentingos institucijos yra susitarusios atsisakyti atsiskaitymų tarp jų jurisdikcijai priklausančių įstaigų arba jeigu atsiskaitymas nepriklauso nuo faktiškai išmokėtų išmokų dydžio, bet kurios teisės, atsirandančios atsakingos trečiosios šalies atžvilgiu, reglamentuojamos šiomis taisyklėmis:

- a) jeigu valstybės gyvenamosios ar buvimo vietos įstaiga moka išmokas asmeniui dėl žalos, patirtos jos teritorijoje, ta įstaiga, pagal jos taikomų teisės aktų nuostatas, naudojasi perėmimo teise arba teise pateikti tiesioginį ieškinį trečiajai šaliai, privalančiai kompensuoti už padarytą žalą;
- b) taikant a punktą:
 - i) išmokas gaunantis asmuo laikomas apdraustu jo gyvenamosios ar buvimo vietos įstaigoje, ir
 - ii) tokia įstaiga laikoma įstaiga, atsakinga už išmokų mokėjimą;
- c) 1 ir 2 dalys ir toliau taikytinos bet kurioms išmokoms, nenurodytoms susitarime dėl atsisakymo, arba kompensacijai, kuri nepriklauso nuo faktiškai išmokėtų išmokų dydžio.

SSC.66 STRAIPSNIS

Teisės aktų įgyvendinimas

Specialiosios tam tikros valstybės teisės aktų įgyvendinimo nuostatos yra nurodytos Protokolo SSC-6 priede.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

SSC.67 STRAIPSNIS

Individualių teisių apsauga

1. Šalys, remdamosi savo vidaus teisine tvarka, užtikrina, kad Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo nuostatos įgytų įstatymo galią tiesiogiai arba pagal vidaus teisės aktus, kuriais tos nuostatos įgyvendinamos, kad juridiniai ar fiziniai asmenys galėtų tomis nuostatomis naudotis nacionaliniuose teismuose ir administracinėse institucijose.
2. Šalys užtikrina priemonės, kuriomis juridiniai ir fiziniai asmenys galėtų veiksmingai apginti savo teises pagal šį protokolą, pavyzdžiui, galimybę teikti skundus administracinėms įstaigoms arba iškelti bylą kompetentingame teisme pagal atitinkamą teisminę procedūrą, kad būtų laiku imtasi tinkamų teisių gynimo priemonių.

SSC.68 STRAIPSNIS

Daliniai pakeitimai

Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas gali iš dalies keisti šio Protokolo priedus ir priedėlius.

SSC.69 STRAIPSNIS

Šio Protokolo nutraukimas

Nedarant poveikio šio Susitarimo 779 straipsniui, kiekviena Šalis gali bet kuriuo metu nutraukti šio Protokolo taikymą, apie tai raštu pranešdama diplomatiniais kanalais. Tokiu atveju šis Protokolas nustoja galioti pirmąją devinto mėnesio po pranešimo datos dieną.

SSC.70 STRAIPSNIS

Laikino galiojimo sąlyga

1. Šis Protokolas nustoja būti taikomas praėjus penkiolikai metų po šio Susitarimo įsigaliojimo.
2. Likus ne mažiau kaip 12 mėnesių iki tol, kol šis Protokolas nustoja būti taikomas pagal 1 dalį, Šalys praneša viena kitai apie savo pageidavimą pradėti derybas dėl atnaujinto protokolo sudarymo.

SSC.71 STRAIPSNIS

Po nutraukimo taikytina tvarka

Kai šis Protokolas nustoja būti taikomas pagal SSC.69 straipsnį, SSC.70 straipsnį arba šio Susitarimo 779 straipsnį, apdraustieji asmenys išlaiko teises į išmokas, grindžiamas anksčiau, nei šis Protokolas nustoja būti taikomas, įgytais laikotarpiais arba atsiradusiais faktais ar įvykiais. Likus pakankamai laiko iki tol, kol šis Protokolas nustoja būti taikomas, Partnerystės taryba gali nustatyti papildomą tinkamų konsekvencinių ir pereinamojo laikotarpio priemonių taikymo tvarką.

TAM TIKROS IŠMOKOS PINIGAI,
KURIOMS ŠIS PROTOKOLAS NETAIKOMAS

1 DALIS

SPECIALIOS NEĮMOKINĖS IŠMOKOS PINIGAI
(Šio Protokolo SSC.3 straipsnio 4 dalies a punktas)

- i) JUNG TINĖ KARALYSTĖ
- a) Valstybinės pensijų paskolos (2002 m. Valstybinių pensijų paskolų aktas ir 2002 m. Valstybinių pensijų paskolų aktas (Šiaurės Airija));
- b) pagal pajamas nustatomos pašalpos darbo ieškantiems asmenims (1995 m. Aktas dėl darbo ieškančių asmenų ir 1995 m. Įsakymas dėl darbo ieškančių asmenų (Šiaurės Airija));
- c) negalios pragyvenimo pašalpos judumo dalis (1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų aktas ir 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) aktas);
- d) asmeninio nepriklausomumo išmokos judumo dalis (2012 m. Gerovės reformos aktas (4 dalis) ir 2015 m. Gerovės reformos (Šiaurės Airija) potvarkis (5 dalis));

- e) užimtumo ir paramos išmoka pagal pajamas (2007 m. Gerovės reformos aktas ir 2007 m. Gerovės reformos aktas (Šiaurės Airija));
 - f) „Best Start Foods“ išmoka (2019 m. programos „Welfare Foods“ („Best Start Foods“) nuostatai (Škotija) (SSI 2019/193));
 - g) „Best Start Grants“ (nėštumo ir kūdikystės išmoka, ankstyvojo mokymosi išmoka, už mokyklinio amžiaus vaikus skiriama išmoka) (2018 m. programos „Early Years Assistance“ („Best Start Grants“) programos nuostatai (Škotija) (SSI 2018/370));
 - h) laidojimo išlaidų rėmimo išmoka (2019 m. laidojimo išlaidų rėmimo taisyklės (Škotija) (SSI 2019/292)).
- ii) VALSTYBĖS NARĖS

AUSTRIJA

Kompensacinis priedas (1955 m. rugsėjo 9 d. Federalinis įstatymas dėl bendrojo socialinio draudimo – ASVG, 1978 m. spalio 11 d. Federalinis įstatymas dėl asmenų, vykdančių prekybinę ir komercinę veiklą, socialinio draudimo – GSVG ir 1978 m. spalio 11 d. Federalinis įstatymas dėl ūkininkų socialinio draudimo – BSVG).

BELGIJA

- a) Pajamas pakeičianti pašalpa (1987 m. vasario 27 d. įstatymas);
- b) garantuotos pajamos pagyvenusiems asmenims (2001 m. kovo 22 d. įstatymas).

BULGARIJA

Socialinė senatvės pensija (Socialinio draudimo kodekso 89 straipsnis).

KIPRAS

- a) Socialinė pensija (1995 m. Socialinių pensijų įstatymas (įstatymas Nr. 25(I)/95) su pakeitimais);
- b) sunkios judėjimo negalios pašalpa (Ministrų Tarybos sprendimai: 1992 m. spalio 16 d. Nr. 38210, 1994 m. rugpjūčio 1 d. Nr. 41370, 1997 m. birželio 11 d. Nr. 46183 ir 2001 m. gegužės 16 d. Nr. 53675);
- c) speciali išmoka akliesiems (1996 m. Specialiųjų išmokų įstatymas (įstatymas Nr. 77(I)/96) su pakeitimais).

ČEKIJA

Socialinė pašalpa (Valstybinės socialinės paramos įstatymas Nr. 117/1995 Sb.).

DANIJA

Pensininkų apgyvendinimo išlaidos (1995 m. kovo 29 d. įstatymu Nr. 204 konsoliduotas Įstatymas dėl individualios apgyvendinimo paramos).

ESTIJA

- a) Pašalpa neįgaliems suaugusiems asmenims (1999 m. sausio 27 d. Socialinės apsaugos išmokų neįgaliesiems įstatymas);

- b) valstybinė bedarbio išmoka (2005 m. rugsėjo 29 d. Darbo rinkos paslaugų ir paramos įstatymas).

SUOMIJA

- a) Būsto pašalpa pensininkams (įstatymas dėl būsto pašalpos pensininkams 571/2007);
- b) darbo rinkos rėmimas (Bedarbio išmokų įstatymas Nr. 1290/2002);
- c) speciali parama imigrantams (Įstatymas dėl specialios paramos imigrantams Nr. 1192/2002).

PRANCŪZIJA

- a) Papildomos pašalpos, skiriamos iš:
 - i) Specialaus neįgalumo fondo, ir
 - ii) Senatvės solidarumo fondo atsižvelgiant į įgytas teises(1956 m. birželio 30 d. įstatymas, kodifikuotas Socialinės apsaugos kodekso VIII knygoje);
- b) neįgalių suaugusiųjų pašalpa (1975 m. birželio 30 d. įstatymas, kodifikuotas Socialinės apsaugos kodekso VIII knygoje);
- c) speciali pašalpa (1952 m. liepos 10 d. įstatymas, kodifikuotas Socialinės apsaugos kodekso VIII knygoje) atsižvelgiant į įgytas teises;

- d) senatvės solidarumo pašalpa (2004 m. birželio 24 d. įsakymas, kodifikuotas Socialinės apsaugos kodekso VIII knygoje), mokama nuo 2006 m. sausio 1 d.

VOKIETIJA

- a) Pagyvenusiems asmenims ir sumažėjusio darbingumo asmenims minimalų pragyvenimo lygį garantuojančios pajamos pagal Socialinio kodekso XII knygos 4 skyrių;
- b) išmokos, skirtos garantuoti lėšas pragyvenimui pagal pagrindinę nuostatą dėl darbo ieškančių asmenų, išskyrus atvejus, kai šių išmokų atžvilgiu įvykdomi tinkamumo reikalavimai gauti laikiną priedą po to, kai gauta bedarbio išmoka (Socialinio kodekso II knygos 24 straipsnio 1 dalis).

GRAIKIJA

Specialios išmokos pagyvenusiems asmenims (įstatymas Nr. 1296/82).

VENGRIJA

- a) Metinė neįgalumo išmoka (Ministrų Tarybos dekretas Nr. 83/1987 (XII 27) dėl metinių neįgalumo išmokų);
- b) neįmokinė senatvės pašalpa (1993 m. III-asis įstatymas dėl socialinio administravimo ir socialinės apsaugos išmokų);
- c) transporto pašalpa (Vyriausybės dekretas Nr. 164/1995 (XII 27) dėl transporto pašalpų asmenims su sunkia fizine negalia).

AIRIJA

- a) Bedarbio išmoka (2005 m. Konsoliduoto socialinės gerovės akto 3 dalies 2 skyrius);
- b) valstybinė pensija (neįmokinė) (2005 m. Konsoliduoto socialinės gerovės akto 3 dalies 4 skyrius);
- c) našlės (neįmokinė) pensija ir našlio (neįmokinė) pensija (2005 m. Konsoliduoto socialinės gerovės akto 3 dalies 6 skyrius);
- d) neįgalumo pašalpa (2005 m. Konsoliduoto socialinės gerovės akto 3 dalies 10 skyrius);
- e) judumo pašalpa (1970 m. Sveikatos akto 61 skirsnis);
- f) aklių pensija (2005 m. Konsoliduoto socialinės gerovės akto 3 dalies 5 skyrius).

ITALIJA

- a) Socialinės pensijos asmenims be pragyvenimo šaltinio (1969 m. balandžio 30 d. įstatymas Nr. 153);
- b) pensijos ir pašalpos civiliams neįgaliesiems ar invalidams (1971 m. kovo 30 d. įstatymas Nr. 118, 1980 m. vasario 11 d. įstatymas Nr. 18 ir 1988 m. lapkričio 21 d. įstatymas Nr. 508);
- c) kurčėnylių pensijos ir pašalpos (1970 m. gegužės 26 d. įstatymas Nr. 381 ir 1988 m. lapkričio 21 d. įstatymas Nr. 508);

- d) pensijos ir pašalpos civiliams akliesiems (1970 m. gegužės 27 d. įstatymas Nr. 382 ir 1988 m. lapkričio 21 d. įstatymas Nr. 508);
- e) minimalias pensijas papildančios išmokos (1952 m. balandžio 4 d. įstatymas Nr. 218, 1983 m. lapkričio 11 d. įstatymas Nr. 638 ir 1990 m. gruodžio 29 d. įstatymas Nr. 407);
- f) neįgalumo pašalpas papildančios išmokos (1984 m. birželio 12 d. įstatymas Nr. 222);
- g) socialinė pašalpa (1995 m. rugpjūčio 8 d. įstatymas Nr. 335);
- h) socialinė priemoka (1988 m. gruodžio 29 d. įstatymo Nr. 544 1 straipsnio 1 ir 12 dalys bei vėlesni šio įstatymo pakeitimai).

LATVIJA

- a) Valstybinė socialinės apsaugos išmoka (2003 m. sausio 1 d. Valstybinių socialinės apsaugos išmokų įstatymas);
- b) pašalpa, skirta kompensuoti transporto išlaidas neįgaliesiems, turintiems sutrikusią judėjimo funkciją (2003 m. sausio 1 d. Valstybinių socialinės apsaugos išmokų įstatymas).

LIETUVA

- a) Šalpos pensija (2005 m. Valstybinių šalpos išmokų įstatymo 5 straipsnis);
- b) šalpos kompensacija (2005 m. Valstybinių šalpos išmokų įstatymo 15 straipsnis);

- c) transporto išlaidų kompensacija, skiriama neįgaliesiems, turintiems sutrikusią judėjimo funkciją (2000 m. Transporto lengvatų įstatymo 7 straipsnis).

LIUKSEMBURGAS

Pajamos asmenims su didele negalia (2003 m. rugsėjo 12 d. įstatymo 1 straipsnio 2 dalis), išskyrus asmenis, kurie pripažinti neįgaliais darbuotojais ir kurie dirba įprastinėmis darbo sąlygomis arba saugioje aplinkoje.

MALTA

- a) Papildoma pašalpa (1987 m. Socialinės apsaugos akto (318 sk.) 73 skirsnis);
- b) senatvės pensija (1987 m. Socialinės apsaugos aktas (318 sk.)).

NYDERLANDAI

- a) 1997 m. balandžio 24 d. Paramos jaunų neįgalių asmenų darbui ir užimtumui įstatymas (*Wet Wajong*).
- b) 1986 m. lapkričio 6 d. Papildomų išmokų įstatymas (TW).

LENKIJA

Socialinė pensija (2003 m. birželio 27 d. įstatymas dėl socialinių pensijų).

PORTUGALIJA

- a) Neįmokinė valstybinė senatvės ir neįgalumo pensija (1980 m. spalio 13 d. įstatymo galios dekretas Nr. 464/80);
- b) neįmokinė našlystės pensija (1981 m. lapkričio 11 d. vyriausybės dekretas Nr. 52/81);
- c) solidarumo pašalpa pagyvenusiesiems (2005 m. gruodžio 29 d. įstatymo galios dekretas Nr. 232/2005, iš dalies pakeistas 2006 m. gruodžio 11 d. įstatymo galios dekretu Nr. 236/2006).

SLOVAKIJA

- a) Pensijų, kurios yra vienintelis pajamų šaltinis, koregavimas anksčiau nei 2004 m. sausio 1 d.;
- b) socialinė pensija, paskirta anksčiau nei 2004 m. sausio 1 d.

SLOVĖNIJA

- a) Valstybinė pensija (1999 m. gruodžio 23 d. Pensijų ir negalios draudimo įstatymas);
- b) pensininkų pajamų rėmimas (1999 m. gruodžio 23 d. Pensijų ir negalios draudimo įstatymas);
- c) išlaikymo pašalpa (1999 m. gruodžio 23 d. Pensijų ir negalios draudimo įstatymas).

ISPANIJA

- a) Minimalių pajamų garantija (1982 m. balandžio 7 d. įstatymas Nr. 13/82);
- b) išmokos pinigais pagyvenusiems asmenims ir negalintiems dirbti invalidams remti (1981 m. liepos 24 d. Karališkasis dekretas Nr. 2620/81);
 - i) neįmokinės neįgalumo pensijos ir ištarnauto laiko pensijos, kaip numatyta Bendrojo įstatymo dėl socialinės apsaugos konsoliduoto teksto, patvirtinto 2015 m. spalio 30 d. karališkuoju įstatymo galią turinčiu dekretu Nr. 8/2015, VI antraštinės dalies II skyriuje, ir
 - ii) išmokos, papildančios minėtąsias pensijas, kaip numatyta pagal *Comunidades Autónomas* teisės aktus; minėtosiomis papildomomis išmokomis garantuojamos minimalų pragyvenimo lygį užtikrinančios pajamos, atsižvelgiant į ekonominę ir socialinę padėtį atitinkamoje *Comunidades Autónomas*;
- c) pašalpos, skirtos judumui skatinti ir transporto išlaidoms kompensuoti (1982 m. balandžio 7 d. įstatymas Nr. 13/1982).

ŠVEDIJA

- a) Būsto priedai pensiją gaunantiems asmenims (įstatymas 2001:761);
- b) finansinė parama pagyvenusiems asmenims (įstatymas 2001:853).

2 DALIS

ILGALAIKĖS PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

(Šio Protokolo SSC.3 straipsnio 4 dalies d punktas)

i) JUNG TINĖ KARALYSTĖ

- a) Priežiūros pašalpa (1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų aktas, 1991 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (priežiūros pašalpų), 1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) aktas ir 1992 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (priežiūros pašalpų) (Šiaurės Airija);
- b) slaugymo pašalpa (1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų aktas, 1976 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (neįgaliųjų priežiūros pašalpų), 1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) aktas ir 1976 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (neįgaliųjų priežiūros pašalpų) (Šiaurės Airija);
- c) negalios pragyvenimo pašalpa priežiūros dalis (1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų aktas, 1991 m. nuostatos dėl socialinės apsaugos (neįgalumo pragyvenimo pašalpų), 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) aktas ir 1992 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (neįgalumo pragyvenimo pašalpų) (Šiaurės Airija);

- d) asmeninio nepriklausomumo išmokos kasdienio pragyvenimo dalis (2012 m. Gerovės reformos aktas (4 dalis), 2013 m. nuostatai dėl socialinės apsaugos (asmeninio nepriklausomumo išmokų), 2013 m. nuostatai dėl asmeninio nepriklausomumo išmokos (pereinamojo laikotarpio nuostatos), 2019 m. nuostatai dėl asmeninio nepriklausomumo išmokos (pereinamojo laikotarpio nuostatos) (pakeitimas), 2015 m. Gerovės reformos (Šiaurės Airija) potvarkis (5 dalis), 2016 m. nuostatai dėl asmeninio nepriklausomumo išmokos (Šiaurės Airija), 2016 m. nuostatai dėl asmeninio nepriklausomumo išmokos (pereinamojo laikotarpio nuostatos) ir 2019 m. nuostatai dėl asmeninio nepriklausomumo išmokos (pereinamojo laikotarpio nuostatos) (pakeitimas) (Šiaurės Airija);
- e) slaugymo pašalpos priedas (2018 m. Socialinės apsaugos (Škotijos) aktas);
- f) 2020 m. nuostatai dėl jaunojo slaugytojo išmokos (slaugytojų paramos (jaunojo slaugytojo išmokų) (Škotija) (su pakeitimais).

ii) VALSTYBĖS NARĖS

AUSTRIJA

- a) Federalinis ilgalaikės priežiūros pašalpos įstatymas (*Bundespflegegeldgesetz, BPGG*), pirminė redakcija BGBl. Nr. 110/1993, paskutinis pakeitimas BGBl-I Nr. 100/2016.
- b) Potvarkis dėl federalinės ilgalaikės priežiūros pašalpos skyrimo tvarkos (*Einstufungsverordnung zum Bundespflegegeldgesetz (EinstV)*).

- c) Darbo, socialinių reikalų ir vartotojų apsaugos federalinio ministro potvarkis dėl vaikų ir jaunimo priežiūros poreikių vertinimo pagal Federalinį slaugos įstatymą (*Bundespflegegeldgesetz, Kinder-EinstV*).
- d) Įvairūs taikytini įstatyminiai aktai, pvz., federalinės vyriausybės ir federalinių žemių susitarimas dėl asmenims, kuriems reikalinga priežiūra, taikomų bendrų priemonių. Federalinių žemių įstatymai dėl socialinės paramos ir neįgaliųjų.
- e) Priežiūros fondų įstatymas (*Pflegefondsgesetz, PFG*), pirminė redakcija: Oficialusis leidinys (BGBl. I) Nr. 57/2011.
- f) 2012 m. potvarkis dėl priežiūros paslaugų statistikos duomenų (*Pflegedienstleistungsstatistik-Verordnung 2012*).
- g) Visą parą teikiamų priežiūros paslaugų rėmimas: federalinis įstatymas dėl ilgalaikės priežiūros pašalpos (*Bundespflegegeldgesetz, BPGG*).
- h) Visą parą teikiamų priežiūros paslaugų rėmimo gairės (Federalinio ilgalaikės priežiūros pašalpos įstatymo (*Bundespflegegeldgesetz*) 21b straipsnis).
- i) Išmokų skyrimo šeimos narius prižiūrintiems šeimos nariams remti gairės (Federalinio ilgalaikės priežiūros pašalpos įstatymo (*Bundespflegegeldgesetz*) 21a straipsnis).
- j) Draudimas naudoti priežiūros paslaugas gaunančio asmens turtą priežiūros reikmėms.

- k) Federalinis įstatymas dėl specialaus priedo, taikomo dėl galimybės gauti lėšų panaikinimo, kai asmenys apgyvendinami stacionarinės sveikatos priežiūros įstaigose.
- l) Federalinis įstatymas dėl specialaus priedo, 2019 m. ir 2020 m. taikomo dėl galimybės gauti lėšų panaikinimo, kai asmenys apgyvendinami stacionarinės sveikatos priežiūros įstaigose (BGBl. I Nr. 95/2019).

BELGIJA

- a) Įstatymas dėl sveikatos priežiūros ir ligos išmokų privalomojo draudimo (*Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités / Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen*), suderintas 1994 m. liepos 14 d.
- b) 1987 m. vasario 27 d. įstatymas dėl išmokų neįgaliesiems (*Loi relative aux allocations aux personnes handicapées / Wet betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten*).
- c) Flandrijos socialinė apsauga (*Vlaamse sociale bescherming*): 2018 m. gegužės 18 d. Flandrijos parlamento dekretas dėl Flandrijos socialinės apsaugos organizavimo (*Decreet houdende Vlaamse sociale bescherming*) ir 2018 m. lapkričio 30 d. Flandrijos vyriausybės įsakymai.
- d) Valonijos socialinių veiksmų ir sveikatos kodeksas (*Code wallon de l'Action sociale et de la Santé*) (dekretais priimtos nuostatos). 1 dalies IIIb knyga, įtraukta 2018 m. lapkričio 8 d. dekretu.
- e) Valonijos socialinių veiksmų ir sveikatos reglamentavimo kodekso I/1 dalis, įtraukta 2018 m. gruodžio 21 d. Valonijos vyriausybės dekretu.

- f) 2018 m. gruodžio 13 d. dekretas dėl paslaugų vyresnio amžiaus asmenims ar išlaikomiems asmenims ir palaikomosios slaugos (*Dekret über die Angebote für Senioren und Personen mit Unterstützungsbedarf sowie über die Palliativpflege*).
- g) 2007 m. birželio 4 d. dekretas dėl psichiatrijos slaugos namų (*Dekret über die psychiatrischen Pflegewohnheime*).
- h) 2017 m. birželio 20 d. vyriausybės dekretas dėl pagalbos judumui (*Erlass über die Mobilitätshilfen*).
- i) 2016 m. gruodžio 13 d. dekretas dėl steigiamos vokiečių bendruomenės savarankiško gyvenimo organizacijos (*Dekret zur Schaffung einer Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für selbstbestimmtes Leben*).
- j) 1990 m. kovo 5 d. karališkasis dekretas dėl paramos vyresnio amžiaus asmenims išmokos (*Arrêté royal du 5 mars 1990 relatif à l'allocation pour l'aide aux personnes âgées*).
- k) 2019 m. gruodžio 19 d. vyriausybės dekretas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su procedūra, pagal kurią išduodamas išankstinis leidimas padengti ilgalaikės reabilitacijos užsienyje išlaidas arba tos išlaidos patvirtinamos (*Erlass der Regierung zur übergangsweisen Regelung des Verfahrens zur Erlangung einer Vorabgenehmigung oder Zustimmung zwecks Kostenübernahme oder Kostenbeteiligung für eine Langzeitrehabilitation im Ausland*).
- l) 2018 m. gruodžio 21 d. įsakymas dėl Briuselio sveikatos draudimo įstaigų, vykdančių veiklą sveikatos priežiūros ir asmenims teikiamos pagalbos srityje (*Ordonnance du 21 décembre 2018 relative aux organismes assureurs bruxellois dans le domaine des soins de santé et de l'aide aux personnes*).

- m) Federacinių subjektų bendradarbiavimas:
- n) 2018 m. gruodžio 31 d. Flandrijos bendruomenės, Valonijos regiono, Prancūzijos bendruomenės komisijos, Jungtinės bendruomenės komisijos ir vokiškai kalbančios bendruomenės bendradarbiavimo susitarimas dėl pagalbos judumui.
- o) 2018 m. gruodžio 31 d. Flandrijos bendruomenės, Valonijos regiono, Prancūzijos bendruomenės, Jungtinės bendruomenės komisijos, Prancūzijos bendruomenės komisijos ir vokiškai kalbančios bendruomenės bendradarbiavimo susitarimas dėl priežiūros finansavimo tais atvejais, kai naudojamos už federacinio vieneto ribų esančių priežiūros įstaigų paslaugomis.

BULGARIJA

- a) 1999 m. Socialinio draudimo kodeksas (*Кодекс за социално осигуряван*) (pavadinimas iš dalies pakeistas 2003 m.).
- b) 1998 m. Socialinės paramos įstatymas (*Закон за социално подпомагане*).
- c) 1998 m. Socialinės paramos įstatymo įgyvendinimo reglamentas (*Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане*).
- d) 2019 m. įstatymas dėl neįgaliųjų integracijos 2019 m. (*Закон за хората с увреждания*).
- e) 2019 m. Asmeninės pagalbos įstatymas (*Закон за хората с увреждания*), įsigaliojęs 2019 m. rugsėjo 1 d.
- f) 2004 m. Neįgaliųjų integracijos įstatymo įgyvendinimo reglamentas (*Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания*).

- g) 2010 m. Potvarkis dėl medicininės ekspertizės (*Наредба за медицинската експертиза*).
- h) 2003 m. iš valstybės biudžeto finansuojamų socialinių paslaugų mokesčių tarifas (*Тарифа за таксите за социални услуги, финансирани от държавния бюджет*).

KROATIJA

- a) 2013 m. Socialinės gerovės įstatymas (*Zakon o socijalnoj skrbi*), OL Nr. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17 ir 98/19.
- b) Įstatymas dėl globėjų šeimų (*Zakon o udomiteljstvu*) su pakeitimais, OL Nr. 90/11 ir 78/12.
- c) 2014 m. Potvarkis dėl minimalių socialinių paslaugų teikimo reikalavimų (*Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga*), OL 40/14 ir 66/15.
- d) 1998 m. Potvarkis dėl paramos gavėjų dalyvavimo padengiant apgyvendinimo už šeimos ribų išlaidas ir jų apmokėjimo būdo (*Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika I drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji*) su pakeitimais, OL 112/98 ir 05/02.
- e) 2015 m. Potvarkis dėl asmenų, kurie verčiasi profesine socialinių paslaugų teikimo veikla, apskaitos turinio ir tvarkos (*Pravilnik o sadržaju I načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje profesionalno pružaju socijalne usluge*), OL Nr. 66/15.

KIPRAS

- a) Socialinės gerovės paslaugos (*Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας*).
- b) Nuostatai ir potvarkiai dėl garantuotų minimalių pajamų ir bendrųjų socialinės apsaugos išmokų (neatidėliotinų poreikių ir priežiūros poreikių) (su pakeitimais arba pakeisti).
1991–2011 m. įstatymai dėl vyresnio amžiaus asmenų ir neįgaliųjų būsto (*Οι περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμοι*) [L. 222/91 ir L. 65(I)/2011].
- c) Įstatymai dėl suaugusiųjų dienos užimtumo centrų (*Οι περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμοι*)(L. 38(I)/1997 ir L.64(I)/2011).
- d) Valstybės pagalbos schema pagal Reglamentą 360/2012 dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (*De minimis*) teikimo [*Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων ‘Ησσονος Σημασίας, βάση του Κανονισμού 360/2012 για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος*].
- e) Socialinės apsaugos išmokų administravimo paslauga (*Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας*).
- f) 2014 m. įstatymas dėl garantuotų minimalių pajamų ir bendrųjų socialinės apsaugos išmokų (su pakeitimais arba pakeistas).
- g) Nuostatai ir potvarkiai dėl garantuotų minimalių pajamų ir bendrųjų socialinės apsaugos išmokų (su pakeitimais arba pakeisti).

ČEKIJA

- a) Įstatymas Nr. 108/2006 dėl socialinių paslaugų (*Zákon o sociálních službách*).
- b) Įstatymas Nr. 372/2011 dėl sveikatos priežiūros paslaugų (*Zákon o zdravotních službách*).
- c) Įstatymas Nr. 48/1997 dėl visuomenės sveikatos draudimo (*Zákon o veřejném zdravotním pojištění*).

DANIJA

- a) 2017 m. rugpjūčio 17 d. konsoliduotas įstatymas Nr. 988 dėl socialinių paslaugų (*om social service*).
- b) 2019 m. vasario 1 d. konsoliduotas įstatymas Nr. 119 dėl socialinio būsto (*om almene boliger*).

ESTIJA

2016 m. įstatymas dėl socialinės gerovės (*Sotsiaalhoolekande seadus*).

SUOMIJA

- a) 1987 m. balandžio 3 d. įstatymas dėl paslaugų ir pagalbos neįgaliesiems (*Laki vammaisuuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista*).
- b) 2012 m. gruodžio 28 d. įstatymas dėl senstančių gyventojų funkcinų gebėjimų remimo ir dėl socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vyresnio amžiaus žmonėms (*Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista*).

- c) 2014 m. gruodžio 30 d. įstatymas dėl socialinės gerovės (*Sosiaalihuoltolaki*).
- d) 2010 m. gruodžio 30 d. įstatymas dėl sveikatos priežiūros (*Terveydenhuoltolaki*).
- e) 1972 m. sausio 28 d. įstatymas dėl pirminės sveikatos priežiūros (*Kansanterveyslaki*).
- f) 2005 m. gruodžio 2 d. įstatymas dėl neformaliosios priežiūros rėmimo (*Laki omaishoidon tuesta*).
- g) 2015 m. kovo 20 d. įstatymas dėl rūpinimosi šeima (*Perhehoitolaki*).

PRANCŪZIJA

- a) Už trečiojo asmens paslaugas mokamas priedas (*majoration pour tierce personne*, MTP): Socialinės apsaugos kodekso (*Code de la sécurité sociale*) L. 341-4 ir L. 355-1 straipsniai.
- b) Papildoma išmoka už naudojimąsi trečiojo asmens paslaugomis (*prestation complémentaire pour recours à tierce personne*): Socialinės apsaugos kodekso L. 434-2 straipsnis.
- c) Priedas už neįgalaus vaiko specialųjį ugdymą (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*): Socialinės apsaugos kodekso L. 541-1 straipsnis.
- d) Negalios kompensacinė išmoka (*prestation de compensation du handicap*, PCH): Socialinių veiksmų ir šeimos kodekso (*Code de l'action sociale et des familles*) L. 245-1 – L. 245-14 straipsniai.

- e) Kompensacija už savarankiškumo praradimą (*allocation personnalisée d'autonomie, APA*): Socialinių veiksmų ir šeimos kodekso (*Code de l'action sociale et des familles*) L. 232-1 – L. 232-28 straipsniai.

VOKIETIJA

- a) Ilgalaikės priežiūros draudimas (*Pflegeversicherung*).
- b) Socialinis ilgalaikės priežiūros draudimas asmenims, apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu, ir privatus privalomasis ilgalaikės priežiūros draudimas asmenims, apdraustiems privačiu sveikatos draudimu: *Social Code Sozialgesetzbuch*, XI knyga (SGB XI) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. gruodžio 21 d. įstatymo (BGBI. I p. 2913) 2 straipsniu.

GRAIKIJA

- a) Įstatymas Nr. 1140/1981 su pakeitimais.
- b) Teisėkūros procedūra priimtas aktas Nr. 162/73 ir bendras ministro sprendimas Nr. Π4β/5814/1997.
- c) 2001 m. spalio 9 d. Ministro sprendimas Nr. Π1γ/ΑΓΠ/οικ.14963.
- d) Įstatymas Nr. 4025/2011.
- e) Įstatymas Nr. 4109/2013.
- f) Įstatymo Nr. 4199/2013 127 straipsnis.

- g) Įstatymo Nr. 4368/2016 334 straipsnis.
- h) Įstatymo Nr. 4483/2017 153 straipsnis.
- i) Įstatymo Nr. 498/1-11-2018 28, 30 ir 31 straipsniai dėl Nacionalinės sveikatos paslaugų teikėjų organizacijos (EOPYY) „Bendrojo sveikatos priežiūros paslaugų reglamento“.

VENGRIJA

- a) Ilgalaikės priežiūros paslaugos, kuriomis teikiamos asmeninės socialinės globos paslaugos (socialinės paslaugos).
- b) 1993 m. III-asis įstatymas dėl socialinio administravimo ir socialinės paramos (*törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról*), papildytas vyriausybės ir ministro dekretais.

AIRIJA

- a) 1970 m. Sveikatos įstatymas (Nr. 1, 1970 m.).
- b) 2009 m. Įstatymas dėl slaugos namų rėmimo programos (Nr. 15, 2009 m.).
- c) 2005 m. konsoliduotas socialinės gerovės įstatymas.
- d) Nuolatinės priežiūros išmoka.
- e) Slaugytojo išmoka.
- f) Slaugytojo pašalpa.

g) Slaugytojo paramos dotacija.

h) Priežiūros namuose pašalpa.

ITALIJA

- a) 1971 m. kovo 30 d. įstatymas Nr. 118 dėl gyventojų neįgalumo išmokų (*Legge 30 Marzo 1971, n. 118 - Conversione in Legge del D.L. 30 gennaio 1971, n. 5 e nuove norme in favore dei mutilati ed invalidi civili*).
- b) 1980 m. vasario 11 d. įstatymas Nr. 18 dėl nuolatinės priežiūros išmokos (*Legge 11 Febbraio 1980, n. 18 - Indennità di accompagnamento agli invalidi civili totalmente inabili*).
- c) 1992 m. vasario 5 d. įstatymo Nr. 104 (pagrindų įstatymo dėl neįgalumo) (*Legge 5 Febbraio 1992, n. 104 - Legge-quadro per l'assistenza, l'integrazione sociale e i diritti delle persone handicappate*) 33 straipsnis.
- d) 1998 m. kovo 31 d. įstatymo galios dekretas Nr. 112 dėl valstybės teisėkūros užduočių ir administracinės kompetencijos perdavimo regionams ir vietos subjektams (*Decreto Legislativo 31 Marzo 1998, n. 112 - Conferimento di funzioni e compiti amministrativi dello Stato alle regioni ed agli enti locali, in attuazione del capo I della Legge 15 Marzo 1997, n. 59*).
- e) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/04 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (*Regolamento (CE) 883 del 29 aprile 2004 del Parlamento Europeo e del Consiglio, relativo al coordinamento dei sistemi di sicurezza sociale - SNCB – 70 str. ir X priedas*).

- f) 2010 m. lapkričio 4 d. įstatymo Nr. 183, kuriuo iš dalies keičiamos taisyklės dėl leidimų teikti pagalbą sunkumų patiriantiems neįgaliesiems (*Legge n. 183 del 4 Novembre 2010, art. 24 - Modifiche alla disciplina in materia di permessi per l'assistenza a portatori di handicap in situazione di gravità*).
- g) 2013 m. gruodžio 27 d. įstatymas Nr. 147, į kurį įtrauktos nuostatos dėl metinio ir daugiamečio valstybės biudžeto sudarymo – 2014 m. Stabilumo įstatymas (*Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato - Legge di stabilità 2014*).

LATVIJA

- a) 2002 m. spalio 31 d. Socialinių paslaugų ir socialinės paramos įstatymas (*Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums*).
- b) 1997 m. birželio 12 d. Medicininio gydymo įstatymas (*Ārstniecības likums*).
- c) 2009 m. gruodžio 30 d. Pacientų teisių įstatymas (*Pacientu tiesību likums*).
- d) 2018 m. rugpjūčio 28 d. Ministrų kabineto nutarimas Nr. 555 dėl sveikatos priežiūros organizavimo ir mokėjimo tvarkos (*Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumi Nr.555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”*).
- e) 2003 m. gegužės 27 d. Ministrų kabineto nutarimas Nr. 275 dėl socialinės priežiūros ir socialinės rehabilitacijos paslaugų apmokėjimo tvarkos ir paslaugų išlaidų padengimo iš vietos valdžios institucijos biudžeto tvarkos (*Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumi Nr.275 „Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta”*).

- f) 2019 m. balandžio 2 d. Ministrų kabineto nutarimas Nr. 138 dėl socialinių paslaugų ir socialinės paramos gavimo (*Ministru kabineta 2019.gada 2.aprīļa noteikumi Nr 138 “Noteikumi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu”*).

LIETUVA

- a) 2016 m. birželio 29 d. Tikslinių kompensacijų įstatymas (Nr. XII-2507).
- b) 2006 m. sausio 19 d. Socialinių paslaugų įstatymas (Nr. X-493).
- c) 1996 m. gegužės 21 d. Sveikatos draudimo įstatymas (Nr. I-1343).
- d) 1994 m. liepos 19 d. Sveikatos sistemos įstatymas (Nr. I-552).
- e) 1996 m. birželio 6 d. Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas (Nr. I-1367).

LIUKSEMBURGAS

1998 m. birželio 19 d. įstatymas, kuriuo nustatomas priklausomybės dėl amžiaus draudimas, iš dalies pakeistas 2005 m. gruodžio 23 d. įstatymu ir 2017 m. rugpjūčio 29 d. įstatymu.

MALTA

- a) Socialinės apsaugos įstatymas (*Att dwar is-Sigurta' Socjali*) (318 sk.).

- b) Įgyvendinamieji teisės aktai 318.19: Valstybinių įstaigų ir slaugos įstaigose taikomų tarifų taisyklės (*Regolamenti dwar it-trasferiment ta' Fondi għal Hostels statali indikati*).
- c) Įgyvendinamieji teisės aktai 318.17: Lėšų pervedimo (vyriausybės finansuojamo apgyvendinimo slaugos įstaigose) taisyklės (*Regolamenti dwar it-Trasferiment ta' Fondi għal Sodod Iffinanzjati mill-Gvern*).
- d) Įgyvendinamieji teisės aktai 318.13: Valstybės finansuojamų apgyvendinimo paslaugų tarifų taisyklės (*Regolamenti dwar Rati għal Servizzi Residenzjali Finanzjali mill-Istat*).

NYDERLANDAI

Ilgalaikės priežiūros įstatymas (*Wet langdurige zorg (WLZ)*) (2014 m. gruodžio 3 d. įstatymas).

LENKIJA

- a) 2004 m. rugpjūčio 27 d. Įstatymas dėl valstybinėmis lėšomis finansuojamų sveikatos priežiūros paslaugų (*Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*).
- b) 2004 m. kovo 12 d. Socialinės paramos įstatymas (*Ustawa o pomocy społecznej*).
- c) 2003 m. lapkričio 28 d. Išmokų šeimai įstatymas (*Ustawa o świadczeniach rodzinnych*).
- d) 2003 m. birželio 27 d. Socialinės pensijos įstatymas (*Ustawa o rencie socjalnej*).
- e) 1998 m. gruodžio 17 d. Įstatymas dėl socialinio draudimo fondo pensijų (*Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*).

- f) 1997 m. rugpjūčio 27 d. Profesinės ir socialinės neįgaliųjų reabilitacijos ir užimtumo įstatymas (*Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*).
- g) 2016 m. lapkričio 4 d. Įstatymas dėl paramos nėščiosioms ir jų šeimoms „Už gyvybę“ (*Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin “Za życiem”*).
- h) 2019 m. liepos 31 d. Įstatymas dėl papildomos išmokos asmenims, kurie negali gyventi savarankiškai (*Ustawa o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji*).

PORTUGALIJA

- a) Socialinis draudimas ir pakankamų išteklių garantavimas.
- b) 1999 m. liepos 14 d. Įstatyminis dekretas Nr. 265/99 dėl ilgalaikės priežiūros priedo (*complemento por dependência*) su keliais kartais padarytais pakeitimais.
- c) 2009 m. rugpjūčio 31 d. Aktas Nr. 90/2009 dėl neįgaliesiems taikomos specialios apsaugos sistemos (*regime especial de proteção na invalidez*); pakartotinai paskelbta konsoliduota redakcija, priėmus 2015 m. spalio 20 d. Įstatyminį dekretą Nr. 246/2015 su pakeitimais.
- d) Socialinės apsaugos sistema ir Nacionalinė sveikatos tarnyba.

- e) 2006 m. birželio 6 d. Įstatyminis dekretas Nr. 101/06 dėl nacionalinio integruotos tęstinės priežiūros tinklo (*rede de cuidados continuados integrados*); pakartotinai paskelbta konsoliduota redakcija, priėmus 2015 m. liepos 28 d. įstatymo galios dekretą 136/2015.
- f) 2010 m. sausio 28 d. įstatymo galios dekretas Nr. 8/2010, iš dalies pakeistas ir pakartotinai paskelbtas 2011 m. vasario 10 d. įstatymo galios dekretu Nr. 22/2011 dėl integruotos tęstinės priežiūros skyrių ir grupių sukūrimo psichikos sveikatos srityje (*unidades e equipas de cuidados continuados integrados de saúde mental*).
- g) 2015 m. spalio 12 d. dekretas Nr. 343/2015 dėl standartų, taikomų stacionariajai sveikatos priežiūrai ir ambulatorinei vaikų sveikatos priežiūrai, taip pat išrašymo iš ligoninės grupių ir vaikų sveikatos priežiūros grupių veiklai nacionaliniame ilgalaikės integruotosios sveikatos priežiūros tinkle (*condições de instalação e funcionamento das unidades de internamento de cuidados integrados pediátricos e de ambulatório pediátricos, bem como as condições a que devem obedecer as equipas de gestão de altas e as equipas de cuidados continuados integrados destinadas a cuidados pediátricos da Rede Nacional de Cuidados Continuados Integrados*).
- h) Rugsėjo 6 d. Įstatymas Nr. 6/2009 dėl neformaliojo slaugytojo statuso (*Estatuto do cuidador informal*).

RUMUNIJĄ

- a) 2000 m. kovo 6 d. Įstatymas Nr. 17 dėl socialinės paramos vyresnio amžiaus asmenims (*Legea privind asistența socială a persoanelor vârstnice*) su vėlesniais pakeitimais.
- b) 2006 m. gruodžio 6 d. Įstatymas Nr. 448 dėl neįgaliųjų teisių apsaugos ir skatinimo (*Legea privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*) su vėlesniais pakeitimais.

- c) 2011 m. gruodžio 20 d. Socialinės paramos įstatymas (*Legge asistenza sociale*) Nr. 292.

SLOVAKIJA

- a) Socialinių paslaugų įstatymas (*Zákon o sociálnych službách*) Nr. 448/2008.
- b) Įstatymas dėl finansinių lengvatų, taikomų neįgaliesiems mokamoms kompensacijoms (*Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia*) Nr. 447/2008.
- c) Įstatymas dėl sveikatos priežiūros ir paslaugų, susijusių su sveikatos priežiūra (*Zákon o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti*) Nr. 576/2004.
- d) Įstatymas dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų, medicinos darbuotojų ir profesinių medicinos asociacijų (*Zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch a stavovských organizáciách v zdravotníctve*) Nr. 578/2004.
- e) Įstatymas dėl pragyvenimo minimumo (*Zákon o životnom minime*) Nr. 601/2003.
- f) Įstatymas dėl šeimos (*Zákon o rodine*) Nr. 36/2005.
- g) Įstatymas dėl socialinės ir teisinės vaikų apsaugos ir socialinės globos (*Zákon o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele*) Nr. 305/2005.
- h) Įstatymas dėl socialinio darbo (*Zákon o sociálnej práci*) Nr. 219/2014.

SLOVĖNIJA

Nėra konkrečių su ilgalaike priežiūra susijusių teisės aktų.

Ilgalaikės priežiūros išmokos numatytos šiuose teisės aktuose:

- a) Pensijų ir neįgalumo draudimo įstatymas (*Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 96/2012; ir vėlesni pakeitimai).
- b) Finansinės socialinės paramos įstatymas (*Zakon o socialno varstvenih prejemkih*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 61/2010; ir vėlesni pakeitimai).
- c) Naudojimosi teisėmis į valstybines lėšas įstatymas (*Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 62/2010; ir vėlesni pakeitimai).
- d) Socialinės apsaugos įstatymas (*Zakon o socialnem varstvu*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 3/2004 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).
- e) Tėvų globos ir šeimos išmokų įstatymas (*Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 110/2006 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).
- f) Įstatymas dėl protinę ir fizinę negalią turinčių asmenų (*Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 41/83; ir vėlesni pakeitimai).

- g) Sveikatos priežiūros ir sveikatos draudimo įstatymas (*Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 72/2006 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).
- h) Įstatymas dėl karo veteranų (*Zakon o vojnih veteranih*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 59/06 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).
- i) Įstatymas dėl karo invalidų (*Zakon o vojnih invalidih*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 63/59 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).
- j) Fiskalinio balanso įstatymas (*Zakon za uravnoteženje javnih finance* (ZUJF)) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 40/2012; ir vėlesni pakeitimai).
- k) Įstatymas dėl lėšų pervedimo asmenims ir namų ūkiams Slovėnijos Respublikoje koordinavimo (*Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji*) (Slovėnijos Respublikos Oficialusis leidinys, Nr. 114/2006 – oficialus konsoliduotas tekstas; ir vėlesni pakeitimai).

ISPANIJA

- a) 2006 m. gruodžio 14 d. Įstatymas Nr. 39/2006 dėl asmenų, kurie patiria priklausomumo problemų, savarankiškumo didinimo ir paramos jiems (su pakeitimais).
- b) 1969 m. balandžio 15 d. Ministro įsakymas.

- c) 1995 m. liepos 21 d. karališkasis dekretas Nr. 1300/95 su pakeitimais.
- d) 1997 m. spalio 31 d. karališkasis dekretas Nr. 1647/97 su pakeitimais.

ŠVEDIJA

- a) 2001 m. Socialinių paslaugų įstatymas (*Socialtjänstlagen* (2001:453)).
- b) 2017 m. Sveikatos priežiūros įstatymas (*Hälso- och sjukvårdslag* (2017:30)).

3 DALIS

IŠMOKOS, SUSIJUSIOS SU ŠIO PROTOKOLO
SSC.3 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTA SOCIALINĖS APSAUGOS SRITIMI IR
IŠMOKAMOS ŠILDYMO IŠLAIDOMS ŠALTU ORU PADENGTI
(Šio Protokolo SSC.3 straipsnio 4 dalies f punktas)

i) JUNG TINĖ KARALYSTĖ

Išmoka už šildymą žiemą (1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų aktas, 2000 m. nuostatai dėl išmokų už šildymą žiemą skyrimo iš socialinio fondo, 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) aktas ir 2000 m. nuostatai dėl išmokų už šildymą žiemą skyrimo iš socialinio fondo (Šiaurės Airija)).

ii) VALSTYBĖS NARĖS

DANIJA

a) Socialinių ir valstybinių pensijų įstatymas, LBK Nr. 983, 2019 09 23.

b) Socialinių ir valstybinių pensijų taisyklės, BEK Nr. 1602, 2019 12 27.

TEISIŲ Į IŠMOKAS NATŪRA APRIBOJIMAS
PASIENIO DARBUOTOJŲ ŠEIMOS NARIAMS

(nurodyta šio Protokolo SSCI.16 straipsnio 2 dalyje)

KROATIJA

DANIJA

AIRIJA

SUOMIJA

ŠVEDIJA

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

PAPILDOMOS TEISĖS PENSININKAMS,
GRĮŽTANTIEMS Į KOMPETENTINGĄ VALSTYBĘ

(šio Protokolo SSC.25 straipsnio 2 dalis)

AUSTRIJA

BELGIJA

BULGARIJA

KIPRAS

ČEKIJA

PRANCŪZIJA

VOKIETIJA

GRAIKIJA

VENGRIJA

LIUKSEMBURGAS

NYDERLANDAI

LENKIJA

SLOVĖNIJA

ISPANIJA

ŠVEDIJA

ATVEJAI, KAI PROPORCINGOSIOS IŠMOKOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMO ATSISAKOMA
ARBA JIS NETAIKOMAS

(šio Protokolo SSC.47 straipsnio 4 ir 5 dalys)

1 DALIS

ATVEJAI, KAI PROPORCINGOSIOS IŠMOKOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMO ATSISAKOMA
PAGAL SSC.47 STRAIPSNIO 4 DALĮ

AUSTRIJA

- a) Visi prašymai dėl išmokų pagal 1955 m. rugsėjo 9 d. Federalinį įstatymą dėl bendrojo socialinio draudimo (ASVG), 1978 m. spalio 11 d. Federalinį įstatymą dėl savarankiškai dirbančių asmenų, vykdančių prekybinę ir komercinę veiklą, socialinio draudimo (GSVG), 1978 m. spalio 11 d. Federalinį įstatymą dėl savarankiškai dirbančių ūkininkų socialinio draudimo (BSVG) ir 1978 m. lapkričio 30 d. Federalinį įstatymą dėl savarankiškai dirbančių laisvųjų profesijų atstovų socialinio draudimo (FSVG).
- b) Visi prašymai dėl maitintojo netekimo pensijų, pagrįstų pensijų sąskaita pagal 2004 m. lapkričio 18 d. Bendrąjį pensijų įstatymą (APG), išskyrus atvejus, minimus 2 dalyje.

- c) Visi prašymai dėl Austrijos gydytojų provincijų rūmų (*Landesärztekammer*) maitintojo netekimo pensijų, pagrįstų pagrindine nuostata (bazinė ir papildoma išmoka arba bazinė pensija).
- d) Visi prašymai iš Austrijos veterinarijos gydytojų rūmų pensijų fondo teikiamai paramai netekus maitintojo gauti.
- e) Visi prašymai dėl išmokų dėl našlių ir našlaičių pensijų pagal Austrijos advokatų asociacijų socialinės gerovės įstaigų įstatų A dalį.
- f) Visi prašymai gauti išmokas pagal 1972 m. vasario 3 d. Notarinio draudimo įstatymą – NVG 1972.

KIPRAS

Visi prašymai dėl senatvės, našlės ir našlio pensijų.

DANIJA

Visi prašymai dėl pensijų, nurodytų Socialinių pensijų įstatyme, išskyrus šio Protokolo SSC-5 priede nurodytas pensijas.

AIRIJA

Visi prašymai dėl valstybinių pensijų (pereinamasis laikotarpis), valstybinių (įmokinių) pensijų, našlės (įmokinių) pensijų ir našlio (įmokinių) pensijų.

LATVIJA

Visi prašymai dėl maitintojo netekimo pensijų (1996 m. sausio 1 d. Valstybinių pensijų įstatymas; 2001 m. liepos 1 d. Valstybės finansuojamų pensijų įstatymas).

LIETUVA

Visi prašymai dėl valstybinių socialinio draudimo maitintojo netekimo pensijų, apskaičiuotų remiantis maitintojo netekimo pensijos baziniu dydžiu (Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas).

NYDERLANDAI

Visi prašymai dėl senatvės pensijų pagal Bendrojo senatvės draudimo įstatymą (AOW).

LENKIJA

Visi prašymai dėl senatvės pensijų pagal nustatytą išmokų sistemą ir maitintojo netekimo pensijų, išskyrus atvejus, kai bendri pagal daugiau nei vienos šalies teisės aktus įgyti draudimo laikotarpiai sudaro 20 ar daugiau metų moterims ir 25 ar daugiau metų vyrams, tačiau nacionaliniai draudimo laikotarpiai yra trumpesni už šiuos laikotarpius (bet ne trumpesni nei 15 metų moterims ir 20 metų vyrams), o apskaičiuojama pagal 1998 m. gruodžio 17 d. akto 27 ir 28 straipsnius (OL 2015, 748 punktas).

PORTUGALIJA

Visi prašymai dėl senatvės ir maitintojo netekimo pensijų, išskyrus atvejus, kai bendri pagal daugiau nei vienos šalies teisės aktus įgyti draudimo laikotarpiai sudaro 21 ar daugiau kalendorinių metų, tačiau nacionaliniai draudimo laikotarpiai sudaro 20 ar mažiau metų, o apskaičiuojama pagal 2007 m. gegužės 10 d. įstatymo galios dekreto Nr. 187/2007 32 ir 33 straipsnius.

SLOVAKIJA

- a) Visi prašymai dėl maitintojo netekimo pensijų (našlės, našlio ir našlaičio pensijų), apskaičiuojamų pagal teisės aktus, galiojusius anksčiau nei 2004 m. sausio 1 d., kurių dydis nustatomas pagal anksčiau mirusiajam mokėtą pensiją.
- b) Visi prašymai dėl pensijų, apskaičiuojamų pagal įstatymą Nr. 461/2003 Rink. dėl socialinio draudimo su pakeitimais.

ŠVEDIJA

- a) Visi prašymai dėl senatvės pensijos kaip garantuojamos pensijos (Socialinio draudimo kodeksas, 66 ir 67 skyriai).
- b) Visi prašymai dėl senatvės pensijos kaip papildomos pensijos (Socialinio draudimo kodeksas, 63 skyrius).

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Visi prašymai dėl ištarnauto laiko pensijų, valstybinių pensijų pagal 2014 m. Pensijų akto 1 dalį, našlių ir maitintojo netekimo išmokų, išskyrus tas, kurioms per mokestinius metus, kurie prasidėjo 1975 m. balandžio 6 d. arba vėliau:

- i) atitinkama šalis įgijo draudimo, darbo pagal sutartį ar gyvenimo laikotarpius pagal Jungtinės Karalystės ir valstybės narės teisės aktus; ir vieni (ar daugiau) mokestiniai metai nebuvo įskaityti kaip metai, nuo kurių pradeda skaičiuoti, kaip tai suprantama Jungtinės Karalystės teisės aktuose;
- ii) draudimo laikotarpiai, įgyti pagal galiojančius laikotarpiams iki 1948 m. liepos 5 d. Jungtinėje Karalystėje taikomus teisės aktus, šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto tikslais būtų įskaičiuoti atsižvelgiant į draudimo, darbo pagal darbo sutartį ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal valstybės narės teisės aktus.

Visi prašymai gauti papildomą pensiją pagal 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų akto 44 skirsnį ir 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų (Šiaurės Airija) akto 44 skirsnį.

2 DALIS

ATVEJAI, KURIAIS TAIKOMA SSC.47 STRAIPSNIO 5 DALIS

AUSTRIJA

- a) Senatvės ir jų pagrindu skaičiuojamos maitintojo netekimo pensijos, pagrįstos pensijų sąskaitų sistema pagal 2004 m. lapkričio 18 d. Bendrąjį pensijų įstatymą (APG).
- b) Privalomosios pašalpos pagal 2001 m. gruodžio 28 d. federalinio įstatymo BGBI I Nr. 154 dėl Austrijos vaistinininkų bendrojo atlyginimų fondo (*Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich*) 41 straipsnį.
- c) Austrijos gydytojų provincijų rūmų ištarnauto laiko ir ankstyvos ištarnauto laiko pensijos, pagrįstos pagrindine nuostata (bazinė ir visos papildomos išmokos arba bazinė pensija), ir visos Austrijos gydytojų provincijų rūmų pensijų išmokos, pagrįstos papildoma nuostata (papildoma arba individuali pensija).
- d) Senatvės parama iš Austrijos veterinarijos gydytojų rūmų pensijų fondo.
- e) Išmokos pagal Austrijos advokatų asociacijų socialinės gerovės įstaigų įstatų A ir B dalis, išskyrus prašymus dėl išmokų dėl našlių ir našlaičių pensijų pagal Austrijos advokatų asociacijų socialinės gerovės įstaigų įstatų A dalį.

- f) Išmokos, kurias Architektų ir konsultacijas teikiančių inžinierių federalinių rūmų socialinės gerovės įstaigos moka pagal 1993 m. Austrijos civilinių inžinierių rūmų aktą (*Ziviltechnikerkammergesetz*) ir socialinės gerovės įstaigų įstatus, išskyrus išmokas dėl maitintojo netekimo išmokų, susijusias su minėtomis išmokomis.
- g) Išmokos pagal Profesionalių apskaitininkų ir mokesčių konsultantų federalinių rūmų gerovės įstaigos įstatus, kaip nustatyta Austrijos profesionalių apskaitininkų ir mokesčių konsultantų akte (*Wirtschaftstreuhandberufsgesetz*).

BULGARIJA

Senatvės pensijos iš papildomo privalomojo pensijų draudimo pagal Socialinio draudimo kodekso II dalies II antraštinę dalį.

KROATIJA

Pensijos pagal privalomą draudimo sistemą, grindžiamą kapitalizuotomis asmeninėmis santaupomis pagal Privalomųjų ir savanoriškų pensijų fondų įstatymą (OG 49/99, su pakeitimais) ir Pensijų draudimo įmonių ir pensijų mokėjimo remiantis kapitalizuotomis asmeninėmis santaupomis įstatymą (OG 106/99, su pakeitimais), išskyrus Privalomųjų ir savanoriškų pensijų fondų įstatymo 47 ir 48 straipsniuose nustatytus atvejus, ir maitintojo netekimo pensija.

ČEKIJA

Pensijos mokamos pagal antrosios pakopos schemą, įkurtą Aktu Nr. 426/2011 Rink. dėl pensijų kaupimo.

DANIJA

- a) Asmeninės pensijos;
- b) išmokos mirties atveju (sukauptos remiantis įnašais į *Arbejdsmarkedets Tillægspension* laikotarpiu iki 2002 m. sausio 1 d.);
- c) išmokos mirties atveju (sukauptos remiantis įnašais į *Arbejdsmarkedets Tillægspension* laikotarpiu po 2002 m. sausio 1 d.), nurodytos Konsoliduotame darbo rinkos papildomų pensijų įstatyme (*Arbejdsmarkedets Tillægspension*) 942:2009.

ESTIJA

Privalomojo kaupimo senatvės pensijų sistema.

PRANCŪZIJA

Pagrindinės arba papildomos sistemos, pagal kurias senatvės išmokos apskaičiuojamos remiantis pensiniais taškais.

VENGRIJA

Pensijų išmokos, pagrįstos dalyvavimu privačiuose pensijų fonduose.

LATVIJA

Senatvės pensijos (1996 m. sausio 1 d. Valstybinių pensijų įstatymas; 2001 m. liepos 1 d. Valstybės finansuojamų pensijų įstatymas).

LENKIJA

Senatvės pensijos pagal nustatytą įmokų sistemą.

PORTUGALIJA

Papildomos pensijos, skiriamos pagal 2008 m. vasario 22 d. įstatymo galios dekretą Nr. 26/2008 (valstybinė kaupimo sistema).

SLOVAKIJA

Privalomas senatvės pensijų kaupimas.

SLOVĖNIJA

Pensijos pagal privalomą papildomą pensijų draudimą.

ŠVEDIJA

Senatvės pensijos kaip pajamų pensijos ir pirmenybinės pensijos (Socialinio draudimo kodekso 62 ir 64 skyriai).

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Diferencijuotos ištarnauto laiko išmokos, mokamos pagal 1965 m. Nacionalinio draudimo akto 36 ir 37 skirsnius ir 1966 m. Nacionalinio draudimo akto (Šiaurės Airija) 35 ir 36 skirsnius.

**IŠMOKOS IR SUSITARIMAI, LEIDŽIANTYS
TAIKYTI SSC.49 STRAIPSNĮ**

- I. Šio Protokolo SSC.49 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos išmokos, kurių dydis nepriklauso nuo įgytų draudimo laikotarpių arba išgyvento laiko trukmės

DANIJA

Visa Danijos valstybinė senatvės pensija, įgyta asmenų, kuriems pensija paskirta ne vėliau kaip 1989 m. spalio 1 d., išgyvenus šalyje 10 metų.

SUOMIJA

Nacionalinės pensijos ir sutuoktinio pensijos, nustatytos remiantis pereinamojo laikotarpio taisyklėmis ir paskirtos iki 1994 m. sausio 1 d. (Nacionalinių pensijų akto įgyvendinamasis aktas Nr. 569/2007).

Papildoma vaiko pensijos suma apskaičiuojant nepriklausomą išmoką pagal Nacionalinių pensijų įstatymą (Nacionalinių pensijų įstatymas Nr. 568/2007).

PRANCŪZIJA

Našlio arba našlės neįgalumo pensija pagal bendrąją socialinės apsaugos sistemą arba žemės ūkio darbuotojams taikomą sistemą, jeigu ji skaičiuojama remiantis mirusio sutuoktinio neįgalumo pensija, kurios dydis buvo nustatytas vadovaujantis SSC.47 straipsnio 1 dalies a punktu.

GRAIKIJA

Išmokos pagal Įstatymą Nr. 4169/1961 dėl žemės ūkio darbuotojų draudimo sistemos (OGA).

NYDERLANDAI

1995 m. gruodžio 21 d. Bendrasis įstatymas dėl maitintojo netekusių giminaičių (ANW).

2005 m. lapkričio 10 d. Darbo ir pajamų pagal darbingumą įstatymas (WIA).

ISPANIJA

Maitintojo netekimo pensijos, skiriamos pagal bendrąją ir specialiąją programas, išskyrus specialiąją valstybės tarnautojų sistemą.

ŠVEDIJA

Su pajamomis susieta ligos kompensacija ir su pajamomis susieta veiklos kompensacija (Socialinio draudimo kodekso 34 skyrius).

Garantuota pensija ir garantuota kompensacija, kurios pakeitė viso dydžio valstybines pensijas, numatytas pagal valstybinių pensijų teisės aktus, kurie buvo taikomi anksčiau nei 1993 m. sausio 1 d., ir viso dydžio valstybinę pensiją, skiriamą pagal nuo tos dienos taikomų teisės aktų pereinamojo laikotarpio taisykles.

- II. Šio Protokolo SSC.49 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos išmokos, kurių dydis yra nustatomas atsižvelgiant į kredituojamą laikotarpį, kuris laikomas įgytu tarp draudiminio įvykio datos ir vėlesnės datos:

SUOMIJA

Darbo pensijos, kurias skiriant įskaitomi būsimi laikotarpiai pagal nacionalinės teisės aktus.

VOKIETIJA

Maitintojo netekimo pensijos, kurias skiriant įskaitomas papildomas laikotarpis.

Senatvės pensijos, kurias skiriant įskaitomas jau įgytas papildomas laikotarpis.

ITALIJA

Italijos pensijos už visišką nedarbingumą (*inabilità*).

LATVIJA

Maitintojo netekimo pensija, apskaičiuojama remiantis numatomais draudimo laikotarpiais (1996 m. sausio 1 d. Valstybinių pensijų įstatymo 23 straipsnio 8 dalis).

LIETUVA

- a) Valstybinės socialinio draudimo netekto darbingumo pensijos, mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą.
- b) Maitintojo netekimo ir našlaičių valstybinės socialinio draudimo pensijos, skaičiuojamos remiantis mirusiojo netekto darbingumo pensija pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą.

LIUKSEMBURGAS

Maitintojo netekimo pensijos.

SLOVAKIJA

Slovakijos maitintojo netekimo pensija, grindžiama neįgalumo pensija.

ISPANIJA

Senatvės pensijos pagal specialiąją valstybės tarnautojų programą, mokėtinos pagal Valstybės pensininkų įstatymo suvestinio teksto I antraštinę dalį, jeigu draudiminio įvykio metu pensijos gavėjas buvo dirbantis valstybės tarnautojas arba laikomas tokiu; mirties ir maitintojo netekimo (našlės arba našlio, našlaičių ir tėvų) pensijos, mokėtinos pagal Valstybės pensininkų įstatymo suvestinio teksto I antraštinę dalį, jeigu mirties metu valstybės tarnautojas dirbo arba buvo laikomas dirbančiu.

ŠVEDIJA

Ligos kompensacija ir veiklos kompensacija garantijų kompensacijos forma (Socialinio draudimo kodekso 35 skyrius).

Maitintojo netekimo pensijos, skaičiuojamos pagal kredituojamus draudimo laikotarpius (Socialinio draudimo kodekso 76–85 skyriai).

- III. Šio Protokolo SSC.49 straipsnio 2 dalies b punkto i papunktyje nurodyti susitarimai, užkertantys kelią tam, kad į tą patį kredituojamą laikotarpį būtų atsižvelgiama du ar daugiau kartų:

1997 m. balandžio 28 d. Suomijos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos socialinės apsaugos susitarimas.

2000 m. lapkričio 10 d. Suomijos Respublikos ir Liuksemburgo Didžiosios Kunigaikštystės socialinės apsaugos susitarimas.

2003 m. rugpjūčio 18 d. Šiaurės šalių konvencija dėl socialinės apsaugos.

**SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL VALSTYBIŲ NARIŲ IR
JUNGTINĖS KARALYSTĖS TEISĖS AKTŲ TAIKYMO**

(SSC.3 straipsnio 2 dalis, SSC.51 straipsnio 1 dalis ir SSC.66 straipsnis)

AUSTRIJA

1. Siekiant įgyti pensinio draudimo laikotarpius, mokymasis kitos valstybės mokykloje arba panašioje švietimo įstaigoje prilyginamas mokymuisi mokykloje arba švietimo įstaigoje pagal Bendrojo įstatymo dėl socialinio draudimo (*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz* (ASVG)) 227 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir 228 straipsnio 1 dalies 3 punktą, Federalinio įstatymo dėl asmenų, vykančių prekybinę ir komercinę veiklą, socialinio draudimo (*Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz* (GSVG)) 116 straipsnio 7 dalį ir Įstatymo dėl ūkininkų socialinio draudimo (*Bauern-Sozialversicherungsgesetz* (BSVG)) 107 straipsnio 7 dalį, jeigu atitinkamam asmeniui kuriuo nors metu buvo taikomi Austrijos teisės aktai dėl to, kad jis dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai, ir yra sumokėtos specialios įmokos, numatytos pagal ASVG 227 straipsnio 3 dalį, GSVG 116 straipsnio 9 dalį ir BSVG 107 straipsnio 9 dalį dėl tokių mokymosi laikotarpių pirkimo.

2. Apskaičiuojant šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą proporcingą išmoką, neatsižvelgiama į specialų papildomo draudimo ir papildomos išmokos kalnakasiams įmokų padidėjimą pagal Austrijos teisės aktus. Tokiais atvejais proporcingoji išmoka, apskaičiuota neatsižvelgus į šias įmokas, jei tinkama, padidinama atitinkamais specialiais nesumažintais papildomo draudimo ir papildomų išmokų kalnakasiams dydžiais.
3. Jeigu pagal šio Protokolo SSC.7 straipsnį buvo įgyti pakaitiniai laikotarpiai pagal Austrijos pensijų draudimo sistemą, tačiau jais negalima remtis atliekant skaičiavimus pagal ASVG 238 ir 239 straipsnius, GSVG 122 ir 123 straipsnius bei BSVG 113 ir 114 straipsnius, naudojamas vaiko priežiūros laikotarpių skaičiavimo pagal ASVG 239 straipsnį, GSVG 123 straipsnį ir BSVG 114 straipsnį pagrindas.

BULGARIJA

Bulgarijos sveikatos draudimo akto 33 straipsnio 1 dalis taikoma visiems asmenims, kurių atžvilgiu Bulgarija yra kompetentinga valstybė narė pagal šio Protokolo III antraštinės dalies 1 skyrių.

KIPRAS

Šio Protokolo SSC.7, SSC.46 ir SSC.56 straipsnių nuostatų taikymo tikslu kiekvieno laikotarpio, prasidedančio 1980 m. spalio 6 d. arba vėliau, draudimo savaitė pagal Kipro Respublikos teisės aktus nustatoma padalijant visą atitinkamo laikotarpio apdraustąjį darbo užmokestį iš pagrindinio apdraustojo darbo užmokesčio, taikomo atitinkamais įmokų mokėjimo metais, savaitinės sumos, jeigu taip nustatytų savaitių skaičius neviršija atitinkamo laikotarpio kalendorinių savaitių skaičiaus.

ČEKIJA

Nustatant šeimos narius pagal šio Protokolo SSC.1 straipsnio s punktą, sąvoka „sutuoktinis“ apima registruotą partnerį, kaip apibrėžta Čekijos Respublikos akte Nr. 115/2006 Rink. dėl registruotos partnerystės.

DANIJA

1. a) Apskaičiuojant pensiją pagal Socialinių pensijų įstatymą (*lov om social pension*), darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpiai, kuriuos pagal Danijos teisės aktus įgijo pasienio darbuotojas arba darbuotojas, kuris atvyko į Daniją dirbti sezoninio darbo, yra laikomi gyvenimo laikotarpiais, kuriuos Danijoje įgijo pergyvenęs sutuoktinis, jeigu šiais laikotarpiais pergyvenęs sutuoktinis ir pirmiau minėtas darbuotojas buvo susiję santuokos ryšiais ir negyveno skyriumi arba *de facto* negyveno skyriumi dėl nesuderinamumo ir jeigu šiais laikotarpiais sutuoktinis gyveno kitos valstybės teritorijoje. Šio punkto tikslais sezoninis darbas reiškia sezonų kaitos nulemtą kiekvienais metais pasikartojantį darbą.
- b) Apskaičiuojant pensiją pagal Socialinių pensijų įstatymą (*lov om social pension*), darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo laikotarpiai, kuriuos asmuo, kuriam netaikomas a punktas, pagal Danijos teisės aktus įgijo anksčiau nei 1984 m. sausio 1 d., yra laikomi gyvenimo laikotarpiais, kuriuos Danijoje įgijo pergyvenęs sutuoktinis, jeigu šiais laikotarpiais pergyvenęs sutuoktinis ir pirmiau minėtas asmuo buvo susiję santuokos ryšiais ir negyveno skyriumi arba *de facto* negyveno skyriumi dėl nesuderinamumo ir jeigu šiais laikotarpiais sutuoktinis gyveno kitos valstybės teritorijoje.

- c) Laikotarpiai, kurie turi būti įskaityti pagal a ir b punktus, neįskaitomi, jeigu jie sutampa su laikotarpiais, kurie buvo įskaityti apskaičiuojant pensiją, kuri turi būti mokama atitinkamam asmeniui pagal kitos valstybės privalomojo draudimo teisės aktus, arba su laikotarpiais, kuriais atitinkamas asmuo gavo pensiją pagal tokius teisės aktus. Tačiau šie laikotarpiai įskaitomi, jeigu metinis minėtos pensijos dydis yra mažesnis už pusę socialinės pensijos bazinio dydžio.
2. a) Nepaisant šio Protokolo SSC.7 straipsnio nuostatų, asmenys, kurie nedirbo mokamo darbo vienoje arba keliose valstybėse, turi teisę gauti Danijos socialinę pensiją tik tuo atveju, jei jie nuolat gyvena arba anksčiau nuolat gyveno Danijoje ne trumpiau kaip trejus metus, atsižvelgiant į Danijos teisės aktuose nustatytus amžiaus apribojimus. Atsižvelgiant į šio Protokolo SSC.5 straipsnį, šio Protokolo SSC.8 straipsnis netaikomas Danijos socialinei pensijai, į kurią tokie asmenys įgijo teisę.
- b) a punkte nurodytos nuostatos netaikomos asmenų, kurie dirba arba dirbo mokamą darbą Danijoje, šeimos narių arba studentų ar jų šeimų narių teisei į Danijos socialinę pensiją.
3. Laikiniai išmokai, skiriamai bedarbiams, kuriems buvo leista pasinaudoti lankstaus darbo sistema (*ledighedsydelse*) (1997 m. birželio 10 d. Įstatymas Nr. 455), taikomas šio Protokolo III antraštinės dalies 6 skyrius.

4. Tuo atveju, kai Danijos socialinės pensijos gavėjas taip pat turi teisę gauti maitintojo netekimo pensiją kitoje valstybėje, šios pensijos įgyvendinant Danijos teisės aktus laikomos tos pačios rūšies išmokomis, kaip tai suprantama SSC.48 straipsnio 1 dalyje, tačiau su sąlyga, kad asmuo, kurio draudimo arba gyvenimo laikotarpių pagrindu apskaičiuojama maitintojo netekimo pensija, taip pat yra įgijęs teisę į Danijos socialinę pensiją.

ESTIJA

Tėvystės išmokų apskaičiavimo tikslais darbo pagal darbo sutartį laikotarpiai, įgyti ne Estijoje, o kitoje valstybėje, laikomi pagrįstais tuo pačiu socialinio mokesčio vidurkiu, kuris buvo mokamas darbo pagal darbo sutartį Estijoje laikotarpiais, su kuriais jie susumuojami. Jeigu referenciniais metais asmuo dirbo pagal darbo sutartį tik kitose valstybėse, laikoma, kad išmokos apskaičiavimas yra pagrįstas socialinio mokesčio vidurkiu, kuris buvo sumokėtas Estijoje laikotarpiu nuo referencinių metų iki motinystės atostogų.

SUOMIJA

1. Nustatant teisę gauti išmokas ir apskaičiuojant Suomijos nacionalinės pensijos dydį pagal šio Protokolo SSC.47, SSC.48 ir SSC.49 straipsnius, pagal kitos valstybės teisės aktus įgytos pensijos prilyginamos pagal Suomijos teisės aktus įgytoms pensijoms.

2. Kai taikant šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktį apskaičiuojamas uždarbis pagal Suomijos teisės aktus, reglamentuojančius su uždarbiu susijusias pensijas, įskaitytu laikotarpiu, jeigu asmuo yra įgijęs pensinio draudimo laikotarpį, pagrįstų darbu pagal darbo sutartį arba savarankiškai kitoje valstybėje daliai referencinio laikotarpio pagal Suomijos teisės aktus, įskaityto laikotarpio uždarbis yra lygus visam uždarbiui, gautam per referencinio laikotarpio dalį Suomijoje, padalytam iš mėnesių, kuriais referenciniu laikotarpiu Suomijoje buvo įgyti draudimo laikotarpiai, skaičiaus.

PRANCŪZIJA

1. Asmenų, Prancūzijoje gaunančių išmokas natūra pagal šio Protokolo SSC.15 arba SSC.24 straipsnius, kurie yra Prancūzijos Aukštutinio Reino, Žemutinio Reino arba Mozelio departamentų nuolatiniai gyventojai, išmokos natūra, teikiamos kitos valstybės, kuri yra atsakinga už jų finansavimą, įstaigos vardu, apima išmokas, kurios mokamos ir pagal bendrąją sveikatos draudimo sistemą, ir pagal Elzaso ir Mozelio vietinę privalomąją papildomą sveikatos draudimo sistemą.
2. Taikant šio Protokolo III antraštinės dalies 5 skyrių Prancūzijos teisės aktai, taikomi asmeniui, kuris dirba arba anksčiau dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai, apima ir pagrindinę (-es) senatvės draudimo sistemą (-as), ir papildomą (-as) pensijų sistemą (-as), kuri (kurios) buvo taikoma (-os) tam asmeniui.

VOKIETIJA

1. Nepaisant šio Protokolo SSC.6 straipsnio a punkto ir Socialinio kodekso (*Sozialgesetzbuch*) VI tomo 5 straipsnio 4 dalies 1 punkto, asmuo, kuris gauna visą senatvės pensiją pagal kitos valstybės teisės aktus, gali prašyti būti apdraustas privalomuoju draudimu pagal Vokietijos pensijų draudimo sistemą.

2. Nepaisant šio Protokolo SSC.6 straipsnio a punkto ir Socialinio kodekso (*Sozialgesetzbuch*) VI tomo 7 straipsnio, asmuo, kuris yra apdraustas privalomuoju draudimu kitoje valstybėje arba gauna senatvės pensiją pagal kitos valstybės teisės aktus, Vokietijoje gali apsidrausti pagal savanoriško draudimo sistemą.
3. Kad išmokėtų išmokas pinigais pagal Socialinio kodekso V tomo 47 straipsnio 1 dalį, Socialinio kodekso VII tomo 47 straipsnio 1 dalį ir *Reichsversicherungsordnung* 200 straipsnio 2 dalį apdraustiems asmenims, gyvenantiems kitoje valstybėje, Vokietijos draudimo sistemos apskaičiuoja grynąjį darbo užmokestį, kuris naudojamas išmokoms įvertinti, tarsi apdraustas asmuo gyventų Vokietijoje, išskyrus atvejus, kai apdraustas asmuo prašo įvertinimo remiantis jo realiai gaunamu darbo užmokesčiu.
4. Kitų valstybių piliečiai, kurių nuolatinė ar pagrindinė gyvenamoji vieta yra ne Vokietijoje ir kurie atitinka Vokietijos pensijų draudimo sistemos bendrąsias sąlygas, gali savanoriškai mokėti įmokas tik tuo atveju, jei kažkada anksčiau jie buvo apdrausti savanorišku ar privalomuoju draudimu Vokietijos pensijų draudimo sistemoje; tai taip pat taikoma asmenims be pilietybės ir pabėgėliams, kurių nuolatinė ar pagrindinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje.
5. Fiksuotas įskaitytas laikotarpis (*Pauschale Anrechnungszeit*) pagal Socialinio kodekso (*Sozialgesetzbuch*) VI tomo 253 straipsnį nustatomas vien tik Vokietijoje įgytų laikotarpių atžvilgiu.
6. Tais atvejais, kai pensijos perskaičiavimui taikomi 1991 m. gruodžio 31 d. galioję pensijas reglamentuojantys Vokietijos teisės aktai, Vokietijos pakaitinių laikotarpių (*Ersatzzeiten*) įskaitymui taikomi tik Vokietijos teisės aktai.

7. Taikant šį Protokolą, nepaisant Užsienio pensijų akto (*Fremdrentengesetz*) 2 dalies nuostatų, toliau taikomi Vokietijos teisės aktai dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, už kuriuos turi būti atlyginta pagal užsienio pensijas reglamentuojantį įstatymą, ir dėl išmokų už draudimo laikotarpius, kurie gali būti įskaityti pagal užsienio pensijas reglamentuojantį įstatymą Perkeltų asmenų ir pabėgėlių reikalų akto (*Bundesvertriebenengesetz*) 1 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytose teritorijose.
8. Apskaičiuojant šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nurodytą teorinį dydį laisvosioms profesijoms skirtose pensijų sistemose, kompetentinga įstaiga, atsižvelgdama į kiekvienus draudimo metus, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės teisės aktus, remiasi vidutiniu metiniu teisės į pensiją, kuri įgyjama mokant įmokas kompetentingoms įstaigoms per priklausymo joms laikotarpį, dydžiu.

GRAIKIJA

1. Įstatymas Nr. 1469/84 dėl Graikijos piliečių ir graikų kilmės užsienio valstybių piliečių savanoriško dalyvavimo pensijų draudimo sistemoje taikomas kitų valstybių piliečiams, asmenims be pilietybės ir pabėgėliams, kai atitinkami asmenys, neatsižvelgiant į jų gyvenamąją ar buvimo vietą, kažkada praeityje buvo apdrausti privalomu ar savanorišku draudimu Graikijos pensijų draudimo sistemoje.
2. Nepaisant šio Protokolo SSC.6 straipsnio a punkto ir įstatymo Nr. 1140/1981 34 straipsnio, asmuo, pagal kitos valstybės teisės aktus gaunantis pensiją dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar profesinių ligų, gali prašyti būti apdraustas privalomuoju draudimu pagal žemės ūkio darbuotojų draudimo sistemoje (OGA) taikomus teisės aktus, jei jis užsiima veikla, patenkančia į tų teisės aktų taikymo sritį.

AIRIJA

1. Nepaisant šio Protokolo SSC.19 straipsnio 2 dalies ir SSC.57 straipsnio, apskaičiuojant apdraustojo asmens nustatytą apskaičiuojamą savaitinį darbo užmokestį skiriant ligos arba bedarbio išmokas pagal Airijos teisės aktus, suma, lygi atitinkamų nustatytų metų pagal darbo sutartį dirbančio asmens savaitinio darbo užmokesčio vidurkiui, įskaitoma to apdraustojo asmens kiekvienai darbo pagal sutartį savaitei, kurią jis tais nustatytais metais dirbo pagal kitos valstybės teisės aktus.

MALTA

Specialiosios nuostatos valstybės tarnautojams

- a) Tik šio Protokolo SSC.43 straipsnio ir SSC.55 straipsnio taikymo tikslais asmenys, kurie yra įdarbinti pagal Maltos ginkluotųjų pajėgų įstatymą (Maltos įstatymų 220 skyrių), Policijos įstatymą (Maltos įstatymų 164 skyrių) ir Kalėjimų įstatymą (Maltos įstatymų 260 skyrių), laikomi valstybės tarnautojais.
- b) Pagal minėtus įstatymus ir pagal Pensijų įsakymą (Maltos įstatymų 93 skyrius) mokamos pensijos, tik šio Protokolo SSC.1 straipsnio c c punkto tikslais, laikomos specialia valstybės tarnautojų sistema.

NYDERLANDAI

1. Sveikatos priežiūros draudimas

- a) Kiek tai susiję su teise į išmokas natūra pagal Nyderlandų teisės aktus, šio Protokolo III antraštinės dalies 1 ir 2 skyrių įgyvendinimo tikslais teisę į išmokas natūra turintys asmenys yra:
 - i) asmenys, kurie pagal Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) 2 straipsnį privalo sudaryti draudimo sutartį su sveikatos draudiku, ir
 - ii) jei jie nepatenka į i papunkčio taikymo sritį, aktyvios tarnybos karinio personalo šeimos nariai, gyvenantys kitoje valstybėje, ir asmenys, gyvenantys kitoje valstybėje ir pagal šio Protokolą įgiję teisę į sveikatos priežiūrą savo gyvenamosios vietos valstybėje, kurių išlaidas padengia Nyderlandai.
- b) 1 dalies a punkto i papunktyje nurodyti asmenys pagal Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) nuostatas turi būti sudarę draudimo sutartį su sveikatos priežiūros draudiku, o 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodyti asmenys turi būti užsiregistravę Sveikatos priežiūros draudimo valdyboje (*College voor zorgverzekeringen*).
- c) a punkte nurodytiems asmenims ir jų šeimos nariams taikomos Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) ir Bendrojo įstatymo dėl išskirtinių medicininių išlaidų (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*) nuostatos dėl pareigos mokėti įmokas. Šeimos narių atžvilgiu įmokas moka tas asmuo, per kurį įgyjama teisė į sveikatos priežiūrą, išskyrus karinio personalo šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje; jie įmokas moka tiesiogiai.

- d) Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) nuostatos dėl pavėluoto draudimo *mutatis mutandis* taikomos a punkto ii papunktyje nurodytiems asmenims pavėluotos registracijos Sveikatos priežiūros draudimo valdyboje (*College voor zorgverzekeringen*) atveju.
- e) Asmenys, kurie turi teisę į išmokas natūra ne pagal Nyderlandų, o pagal kitos valstybės teisės aktus ir kurie gyvena arba laikinai būna Nyderlanduose, turi teisę gauti išmokas natūra pagal polisą, kuri apdraustiesiems Nyderlanduose suteikia gyvenamosios vietos arba buvimo vietos įstaiga, atsižvelgiant į Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) 11 straipsnio 1, 2 bei 3 dalis ir 19 straipsnio 1 dalį, taip pat išmokas natūra, numatytas Bendrajame įstatyme dėl išskirtinių medicininių išlaidų (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*).
- f) Šio Protokolo SSC.21–SSC.27 straipsnių tikslais toliau išvardytos išmokos, be pensijų, kurioms taikomi šio Protokolo III antraštinės dalies 4 ir 5 skyriai, prilyginamos pagal Nyderlandų teisės aktus mokėtinoms pensijoms:
- pensijos, skiriamos pagal 1966 m. sausio 6 d. Įstatymą dėl valstybės tarnautojų ir maitintojo netekusių asmenų pensijų (Nyderlandų valstybės tarnautojų pensijų įstatymas) (*Algemene burgerlijke pensioenwet*),
 - pensijos, skiriamos pagal 1966 m. spalio 6 d. Įstatymą dėl kariškių ir maitintojo netekusių asmenų pensijų (Karinės tarnybos pensijų įstatymas) (*Algemene militaire pensioenwet*),

- nedarbingumo išmokos, skiriamos pagal 1972 m. birželio 7 d. Įstatymą dėl nedarbingumo išmokų kariškiams (Kariškių nedarbingumo įstatymas) (*Wetarbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen*),
- pensijos, skiriamos pagal 1967 m. vasario 15 d. Įstatymą dėl Nyderlandų geležinkelių bendrovės (*NV Nederlandse Spoorwegen*) darbuotojų ir maitintojo netekusių asmenų pensijų (Geležinkelių pensijų įstatymas) (*Spoorwegpensioenwet*),
- pensijos, skiriamos pagal įdarbinimo Nyderlandų geležinkelių bendrovėje sąlygas (*Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen*),
- išmokos, skiriamos į pensiją išėjusiems asmenims, kol jie nepasiekė pensinio 65 metų amžiaus, pagal pensiją, skirtą senatvėje aprūpinti pajamomis anksčiau pagal darbo sutartį dirbusius asmenis, arba išmokos, numatytos ankstyvo pasitraukimo iš darbo rinkos atveju pagal valstybės nustatytą sistemą arba pagal kolektyvinį susitarimą, skirtą 55 metų amžiaus ar vyresniems asmenims,
- išmokos, pagal atleidimo dėl darbo vietų mažinimo, senatvės pensijos ir ankstyvo išėjimo į pensiją atveju taikomą sistemą skiriamos kariškiams ir valstybės tarnautojams.

- g) Šio Protokolo SSC.16 straipsnio 1 dalies tikslais, šios dalies a punkto ii papunktyje nurodyti ir laikinai Nyderlanduose būnantys asmenys turi teisę gauti išmokas natūra pagal polisą, kuri apdraustiesiems asmenims Nyderlanduose suteikia buvimo vietos įstaiga, atsižvelgiant į Sveikatos priežiūros draudimo įstatymo (*Zorgverzekeringswet*) 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis ir 19 straipsnio 1 dalį, taip pat išmokas natūra, numatytas Bendrajame įstatyme dėl išskirtinių medicininių išlaidų (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*).

2. Bendrojo senatvės pensijų įstatymo (*Algemene Ouderdomswet* (AOW)) taikymas

- a) Bendrojo senatvės pensijų įstatymo (AOW) 13 straipsnio 1 dalyje nurodytas sumažinimas netaikomas kalendoriniams metams iki 1957 m. sausio 1 d., kuriais išmokų gavėjas, neatitinkantis sąlygų, pagal kurias tokie metai laikomi draudimo laikotarpiais:
- būdamas 15–65 metų amžiaus gyveno Nyderlanduose,
 - gyvendamas kitoje valstybėje, Nyderlanduose dirbo Nyderlanduose įsisteigusiam darbdaviui, arba
 - dirbo kitoje valstybėje laikotarpiais, kurie pagal Nyderlandų socialinės apsaugos sistemą laikomi draudimo laikotarpiais.

Nukrypstant nuo AOW 7 straipsnio, kiekvienas asmuo, kuris pirmiau nurodytomis sąlygomis Nyderlanduose gyveno arba dirbo tik iki 1957 m. sausio 1 d., taip pat laikomas turinčiu teisę į pensiją.

- b) AOW 13 straipsnio 1 dalyje nurodytas sumažinimas netaikomas kalendoriniams metams iki 1989 m. rugpjūčio 2 d., kuriais, būdamas 15–65 metų amžiaus, kitos nei Nyderlandai valstybės teritorijoje gyvenęs, vedęs ar tuo metu vedęs asmuo buvo neapdraustas pagal pirmiau minėtą teisės aktą, jeigu tie kalendoriniai metai sutampa su draudimo laikotarpiais, kuriuos asmens sutuoktinis įgijo pagal pirmiau nurodytą teisės aktą, arba su kalendoriniais metais, kuriuos reikia įskaityti pagal 2 dalies a punktą, jeigu tuo metu šių asmenų santuoka nebuvo iširusi.

Nukrypstant nuo AOW 7 straipsnio, laikoma, kad toks asmuo turi teisę į pensiją.

- c) AOW 13 straipsnio 2 dalyje nurodytas sumažinimas netaikomas kalendoriniams metams iki 1957 m. sausio 1 d., kuriais pensininko sutuoktinis, neatitinkantis sąlygų, pagal kurias tokie metai laikomi draudimo laikotarpiais:
- būdamas 15–65 metų amžiaus gyveno Nyderlanduose arba
 - gyvendamas kitoje valstybėje, Nyderlanduose dirbo Nyderlanduose įsisteigusiam darbdaviui, arba
 - dirbo kitoje valstybėje laikotarpiais, kurie pagal Nyderlandų socialinės apsaugos sistemą laikomi draudimo laikotarpiais.

- d) AOW 13 straipsnio 2 dalyje nurodytas sumažinimas netaikomas kalendoriniams metams iki 1989 m. rugpjūčio 2 d., kuriais, būdamas 15–65 metų amžiaus, kitoje nei Nyderlandai valstybėje gyvenęs pensininko sutuoktinis buvo neapdraustas pagal AOW, jeigu tie kalendoriniai metai sutampa su draudimo laikotarpiais, kuriuos pensininkas įgijo pagal tą teisės aktą, arba su kalendoriniais metais, kurie turi būti įskaityti pagal 2 dalies a punktą, jeigu tuo metu šių asmenų santuoka nebuvo iširusi.
- e) 2 dalies a, b, c ir d punktai netaikomi laikotarpiams, sutampantiems su:
- laikotarpiais, kuriuos galima įskaityti apskaičiuojant teises į pensiją pagal kitos nei Nyderlandai valstybės senatvės draudimo teisės aktus, arba
 - laikotarpiais, kuriais atitinkamam asmeniui buvo mokama senatvės pensija pagal tokius teisės aktus.

Šio punkto tikslais neįskaitomi savanoriško draudimo laikotarpiai, įgyti pagal kitos valstybės sistemą.

- f) 2 dalies a, b, c ir d punktai taikomi tik tuo atveju, jeigu atitinkamas asmuo, būdamas vyresnis nei 59 metų amžiaus, šešerius metus gyveno vienoje arba keliose valstybėse ir tik tiek laiko, kiek jis gyveno vienoje iš tų valstybių.
- g) Nukrypstant nuo AOW IV skyriaus, kiekvienam kitos nei Nyderlandai valstybės gyventojui, kurio sutuoktiniui pagal tą teisės aktą taikomas privalomasis draudimas, leidžiama apsidrausti savanorišku draudimu pagal tą teisės aktą tais laikotarpiais, kuriais jo sutuoktinis yra apdraustas privalomuoju draudimu.

Šis leidimas galioja ir tada, kai dėl mirties nutrūksta sutuoktinio privalomasis draudimas ir kai maitintojo netekęs asmuo gauna tik pensiją pagal Bendrąjį įstatymą dėl maitintojo netekusių giminaičių (*Algemene Nabestaandenwet*).

Bet kuriuo atveju leidimas apsidrausti savanorišku draudimu nustoja galioti asmeniui sulaukus 65 metų.

Savanoriško draudimo įmokos nustatomos remiantis nuostatomis dėl savanoriško draudimo įmokų nustatymo pagal AOW. Tačiau jeigu savanorišku draudimu apsidraudžiama po 2 dalies b punkte nurodyto draudimo laikotarpio, įmoka nustatoma remiantis nuostatomis dėl privalomojo draudimo įmokų nustatymo pagal AOW ir laikoma, kad pajamos, kurias reikia įskaityti, buvo gautos Nyderlanduose.

- h) 2 dalies g punkte nurodytas leidimas nesuteikiamas asmenims, apdraustiems pagal kitos valstybės teisės aktus, reglamentuojančius pensijas arba maitintojo netekimo išmokas.
- i) Asmuo, norintis apsidrausti savanorišku draudimu pagal 2 dalies g punktą, turi kreiptis į Socialinio draudimo banką (*Sociale Verzekeringsbank*) ne vėliau kaip per vienus metus nuo dienos, kai įvykdomos savanoriško draudimo sąlygos.

3. Bendrojo įstatymo dėl maitintojo netekusių giminaičių (*Algemene Nabestaandenwet* (ANW)) taikymas

- a) Jeigu, vadovaujantis šio Protokolo SSC.46 straipsnio 3 dalimi, pergyvenęs sutuoktinis turi teisę į maitintojo netekimo pensiją pagal Bendrąjį įstatymą dėl maitintojo netekusių giminaičių (ANW), ta pensija apskaičiuojama pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą.

Taikant šias nuostatas, iki 1959 m. spalio 1 d. įgyti draudimo laikotarpiai taip pat laikomi pagal Nyderlandų teisės aktus įgytais draudimo laikotarpiais, jeigu šiais laikotarpiais apdraustasis, būdamas vyresnis nei 15 metų amžiaus:

- gyveno Nyderlanduose arba
 - gyvendamas kitoje valstybėje, Nyderlanduose dirbo Nyderlanduose įsisteigusiam darbdaviui, arba
 - dirbo kitoje valstybėje laikotarpiais, kurie pagal Nyderlandų socialinės apsaugos sistemą laikomi draudimo laikotarpiais.
- b) Neįskaitomi laikotarpiai, kurie turi būti įskaityti pagal 3 dalies a punktą ir kurie sutampa su privalomojo draudimo laikotarpiais, įgytais pagal kitos valstybės teisės aktus dėl maitintojo netekimo pensijų.
- c) Šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto tikslais draudimo laikotarpiais laikomi tik tie draudimo laikotarpiai, kuriuos pagal Nyderlandų teisės aktus asmuo įgijo būdamas vyresnis nei 15 metų.
- d) Nukrypstant nuo ANW 63a straipsnio 1 dalies, kitos nei Nyderlandai valstybės gyventojui, kurio sutuoktinis yra apdraustas privalomuoju draudimu pagal ANW, leidžiama tik laikotarpiais, kuriais sutuoktinis yra apdraustas privalomuoju draudimu, apsidrausti savanorišku draudimu pagal ANW, jeigu toks draudimas jau buvo įsigaliojęs iki šio Protokolo taikymo pradžios dienos.

Toks leidimas nebegalioja nuo sutuoktinio privalomojo draudimo pagal ANW pasibaigimo dienos, išskyrus atvejus, kai sutuoktinio privalomasis draudimas pasibaigia dėl jo mirties ir kai maitintojo netekęs asmuo gauna tik pensiją pagal ANW.

Bet kuriuo atveju leidimas apsidrausti savanorišku draudimu nustoja galioti asmeniui sulaukus 65 metų.

Savanoriško draudimo įmokos nustatomos remiantis nuostatomis dėl savanoriško draudimo įmokų nustatymo pagal ANW. Tačiau jeigu savanorišku draudimu apsidraudžiama po 2 dalies b punkte nurodyto draudimo laikotarpio, įmoka nustatoma remiantis nuostatomis dėl privalomojo draudimo įmokų nustatymo pagal ANW ir laikoma, kad pajamos, kurias reikia įskaityti, buvo gautos Nyderlanduose.

4. Nyderlandų teisės aktų, susijusių su nedarbingumu, taikymas

Apskaičiuodamos išmokas pagal WAO, WIA arba WAZ, Nyderlandų įstaigos įskaito:

- Nyderlanduose anksčiau nei 1967 m. liepos 1 d. įgytus mokamo darbo laikotarpius ir jiems prilygintus laikotarpius,
- pagal WAO įgytus draudimo laikotarpius,

- vyresnio nei 15 metų amžiaus asmens pagal Bendrąjį nedarbingumo įstatymą (*Algemene Arbeidsongeschiktheidswet*) įgytus draudimo laikotarpius, jeigu tie laikotarpiai nesutampa su pagal WAO įgytais draudimo laikotarpiais,
- pagal WAZ įgytus draudimo laikotarpius,
- pagal WIA įgytus draudimo laikotarpius.

ISPANIJA

1. Šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies 1 punkto b papunkčio įgyvendinimo tikslu metai, kurių darbuotojui trūksta iki pensinio arba privalomo išėjimo į pensiją amžiaus, nustatyto Valstybės pensininkų įstatymo (*Ley de clases Pasivas del Estado*) suvestinės redakcijos 31 straipsnio 4 dalyje, įskaitomi kaip faktiškai tarnybos valstybei metai tik tuo atveju, jeigu įvykus draudimui įvykiui, dėl kurio turi būti mokamos našlių ir našlaičių pensijos, išmokų gavėjui buvo taikoma speciali Ispanijos valstybės tarnautojams skirta sistema arba jeigu jis vertėsi veikla, kuriai pagal tą sistemą taikomos panašios sąlygos, arba jeigu įvykus draudimui įvykiui, dėl kurio turi būti mokamos pensijos, išmokų gavėjas vertėsi veikla, kurią vykdant atitinkamam asmeniui turėjo būti taikoma valstybės tarnautojams, ginkluotosioms pajėgoms ir teismams skirta speciali valstybės sistema, jei ši veikla būtų buvusi vykdoma Ispanijoje.
2. a) Pagal SSC.51 straipsnio 1 dalies c punktą, Ispanijos teorinė išmoka apskaičiuojama remiantis faktinėmis asmens įmokomis, kurias jis mokėjo prieš paskutiniosios įmokos Ispanijos socialinei apsaugai sumokėjimą ėjusiais metais. Tais atvejais, kai apskaičiuojant bazinę pensiją turi būti atsižvelgta į draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpius pagal kitų valstybių teisės aktus, tiems laikotarpiams naudojama Ispanijos įmokų bazė, taikyta referenciniams laikotarpiams artimiausiu laiku, atsižvelgiant į mažmeninių kainų indekso raidą.

- b) Įgytos pensijos dydis padidinamas suma, apskaičiuota pagal kiekvienų kitų metų tos pačios rūšies pensijų padidinimą ir pakartotinį vertinimą.
3. Kitose valstybėse įgyti laikotarpiai, kurie turi būti apskaičiuojami valstybės tarnautojų, ginkluotųjų pajėgų ir teismų administracijos specialioje sistemoje, bus šio Protokolo SSC.51 straipsnio tikslais prilyginami laiko atžvilgiu artimiausiems kaip valstybės tarnautojui Ispanijoje taikomiems laikotarpiams.
4. Visiems pagal šį Protokolą išmokas gaunantiems asmenims, kurie savo vardu mokėjo įmokas pagal Ispanijos teisės aktus iki 1967 m. sausio 1 d., priklauso papildomos sumos atsižvelgiant į amžių, nurodytos Bendrojo socialinės apsaugos įstatymo antrojoje pereinamojo laikotarpio nuostatoje; tik šio Protokolo tikslais nebus įmanoma, taikant šio Protokolo SSC.6 straipsnį, draudimo laikotarpių, įgytų kitoje valstybėje iki 1967 m. sausio 1 d., traktuoti taip pat kaip Ispanijoje sumokėtų įmokų. Vietoje 1967 m. sausio 1 d., jūrininkams skirtos specialios sistemos atveju taikoma 1970 m. rugpjūčio 1 d., o specialios kalnakasybai skirtos socialinės apsaugos sistemos atveju – 1969 m. balandžio 1 d.

ŠVEDIJA

1. Šio Protokolo nuostatos dėl draudimo laikotarpių ir gyvenimo laikotarpių sumavimo netaikomos pereinamojo laikotarpio nuostatoms, numatytoms Švedijos teisės aktuose, reglamentuojančiuose teisę į garantuotą pensiją ne vėliau kaip 1937 m. gimusiems asmenims, kurie, prieš pateikdami prašymą gauti pensiją, nustatytą laikotarpį gyveno Švedijoje (Įstatymas 2000:798).

2. Pagal Valstybinio draudimo įstatymo (*Lag (1962:381) om allmän försäkring*) 8 skyrių apskaičiuojant pajamas hipotetinei su pajamomis susijusiai ligos kompensacijai ir su pajamomis susijusiai veiklos kompensacijai, taikomos šios nuostatos:
 - a) jeigu referenciniu laikotarpiu apdraustajam taip pat buvo taikomi vienos arba kelių kitų valstybių teisės aktai todėl, kad jis dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai, atitinkamoje (-ose) valstybėje (-ėse) gautos pajamos laikomos lygiomis bendrų pajamų, kurias apdraustasis gavo Švedijoje referencinio laikotarpio Švedijoje metu, vidurkiui, kuris apskaičiuojamas Švedijoje gautą uždarbį padalijant iš metų, kuriais tas uždarbis buvo sukauptas, skaičiaus.
3. a) Apskaičiuojant pagal pajamas nustatomos maitintojo netekimo pensijos hipotetinę pensijai sukaupą kapitalą (Įstatymas 2000:461), jeigu nebuvo įvykdytas Švedijos teisės aktuose nustatytas reikalavimas dėl teisės į pensiją bent trejus iš paskutinių penkerių kalendorinių metų iki apdraustojo mirties (referencinis laikotarpis), įskaitomi ir kitose valstybėse įgyti draudimo laikotarpiai taip, lyg jie būtų įgyti Švedijoje. Kitose valstybėse įgyti draudimo laikotarpiai apskaičiuojami remiantis vidutine Švedijos pensija. Jeigu atitinkamas asmuo Švedijoje įgijo tik vienų metų laikotarpį, suteikiantį teisę į pensiją, kiekvienas kitoje valstybėje įgytas draudimo laikotarpis laikomas lygiaverčiu tokiai pačiai sumai.

- b) 2003 m. sausio 1 d. arba vėlesnių mirčių atveju apskaičiuojant hipotetinius pensijų kreditus, suteikiančius teisę į našlių pensiją, jeigu nebuvo įvykdytas Švedijos teisės aktuose nustatytas reikalavimas dėl pensijų kreditų bent dvejus iš paskutinių ketverių metų iki apdraustojos mirties (referencinis laikotarpis), o draudimo laikotarpiai referenciniu laikotarpiu buvo įgyti kitoje valstybėje, laikoma, kad tie metai yra apskaičiuojami pagal tokius pačius pensijų kreditus, pagal kuriuos jie apskaičiuojami Švedijoje.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1. Kai pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus asmuo gali turėti teisę į ištarnauto laiko pensiją, jeigu:
 - a) buvusio sutuoktinio įmokos įskaitomos prilyginant jas to asmens įmokoms arba
 - b) to asmens sutuoktinis arba buvęs sutuoktinis tenkina atitinkamas įmokoms nustatytas sąlygas, tuomet, jeigu kiekvienu atveju sutuoktinis arba buvęs sutuoktinis dirba arba dirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai ir jam buvo taikomi dviejų arba daugiau valstybių teisės aktai, taikomos šio Protokolo III antraštinės dalies 5 skyriaus nuostatos siekiant nustatyti teisę į išmokas pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus. Tokiu atveju šio Protokolo SSC.44 ir SSC 55 straipsniuose nuorodos į draudimo laikotarpius laikomos nuorodomis į draudimo laikotarpius, kuriuos įgijo:
 - i) sutuoktinis arba buvęs sutuoktinis, kai prašymą pateikia:
 - ištekęs moteris arba

- asmuo, kurio santuoka nutrūko ne dėl sutuoktinio mirties, arba

ii) buvęs sutuoktinis, kai prašymą pateikia:

- našlys, kuris prieš pat pensinį amžių neturi teisės į našlio tėvystės pašalpą, arba
- našlė, kuri prieš pat pensinį amžių neturi teisės į našlės motinystės pašalpą, našlio tėvystės pašalpą arba našlės pensiją, arba kuri turi teisę tik į su amžiumi susijusią našlės pensiją, apskaičiuotą pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą, ir šiuo tikslu „su amžiumi susijusi našlės pensija“ reiškia sumažinto tarifo našlės pensiją pagal 1992 m. Socialinės apsaugos įmokų ir išmokų akto 39 straipsnio 4 dalį.

2. Šio Protokolo SSC.8 straipsnio taikymo senatvės ar maitintojo netekimo išmokoms pinigais, pensijoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar profesinių ligų bei išmokoms mirties atveju tikslais, bet kuris naudos pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus gavėjas, kuris būna kitos valstybės teritorijoje, šio buvimo metu laikomas nuolat gyvenusiu tos kitos valstybės teritorijoje.

3. 1) Apskaičiuojant uždarbio koeficientą siekiant nustatyti teisę į išmokas pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus, laikoma, kad atitinkamas asmuo už kiekvieną savaitę, kurią jis dirbo pagal darbo sutartį pagal valstybės narės teisės aktus ir kuri prasidėjo atitinkamais pajamų mokesčio metais, kaip tai suprantama Jungtinės Karalystės teisės aktuose, mokėjo įmokas kaip pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas arba gavo uždarbį, nuo kurio buvo sumokėtos įmokos, remiantis uždarbiu, lygiu dviem trečdaliams tų metų didžiausio uždarbio normos.
- 2) Šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto tikslais, kai:
- a) bet kuriais pajamų mokesčio metais, prasidedančiais 1975 m. balandžio 6 d. arba vėliau, pagal darbo sutartį dirbantis asmuo įgijo draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba gyvenimo laikotarpių vien tik valstybėje narėje, o, taikant šios dalies 1 punktą, tie metai šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto i papunkčio tikslais laikomi reikalavimus atitinkančiais metais, kaip tai suprantama Jungtinės Karalystės teisės aktuose, laikoma, kad toje valstybėje narėje jis tais metais buvo apdraustas 52 savaites;
 - b) bet kurie pajamų mokesčio metai, prasidedantys 1975 m. balandžio 6 d. arba vėliau, šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punkto i papunkčio tikslais nelaikomi reikalavimus atitinkančiais metais, kaip tai suprantama Jungtinės Karalystės teisės aktuose, visi draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba gyvenimo laikotarpiai, įgyti tais metais, neįskaitomi.

- 3) Uždarbio koeficientą perskaičiuojant į draudimo laikotarpius, atitinkamais pajamų mokesčio metais pasiektas uždarbio koeficientas, kaip tai suprantama Jungtinės Karalystės teisės aktuose, padalijamas iš tų metų mažiausio uždarbio normos. Rezultatas išreiškiamas sveikuoju skaičiumi, be trupmenų. Laikoma, kad taip apskaičiuotas skaičius nurodo draudimo savaitių, tais metais įgytų pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus, skaičių, jeigu šis skaičius neviršija savaitių, kuriomis asmeniui tais metais buvo taikomi minėti teisės aktai, skaičiaus.
-

ĮGYVENDINIMO DALIS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

SSCI.1 STRAIPSNIS

Apibrėžtys

1. Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos šio Protokolo SSC.1 straipsnyje.
2. Be 1 dalyje nurodytų terminų apibrėžčių, vartojamos šios:
 - a) prieigos centras – subjektas:
 - i) nurodantis elektroninį kontaktinį punktą;

- ii) automatiškai parenkantis maršrutą pagal adresą, ir
 - iii) parenkantis išmanųjį maršrutą naudodamas programinę įrangą, kuri suteikia galimybę automatiškai (pavyzdžiui, dirbtinio intelekto taikomąja programa) arba rankiniu būdu patikrinti arba parinkti maršrutą;
- b) susižinojimo tarnyba – tarnyba, valstybės kompetentingos valdžios institucijos paskirta vienos arba daugiau šio Protokolo SSC.3 straipsnyje nurodytų socialinės apsaugos sričių klausimams; jos paskirtis – atsakyti į prašymus gauti informaciją ir padėti taikyti šį Protokolą ir šį priedą; ji taip pat turi atlikti pagal šio priedo IV antraštinę dalį jai paskirtas užduotis;
 - c) dokumentas – duomenų rinkinys, neatsižvelgiant į tai, kokia laikmena naudojama, kurio struktūra yra tokia, kad juo galima pakeisti elektroninėmis priemonėmis, ir kuris turi būti perduotas tam, kad galėtų būti taikomas šis Protokolas ir šis priedas;
 - d) struktūrizuotas elektroninis dokumentas – bet koks tam tikros struktūros dokumentas, skirtas valstybių elektroniniam keitimuisi informacija;
 - e) perdavimas elektroninėmis priemonėmis – duomenų perdavimas naudojantis elektronine duomenų tvarkymo (įskaitant skaitmeninį glaudinimą) įranga, taip pat laidais, radijo ryšiu, optinėmis technologijomis arba kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis;

- f) sukčiavimas – tyčinis veiksmas arba tyčinis neveikimas siekiant:
- i) gauti socialinės apsaugos išmokas arba sudaryti sąlygas kitam asmeniui gauti socialinės apsaugos išmokas, kai atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) teisės aktuose arba Protokole nustatytos sąlygos teisei į tokias išmokas įgyti yra neįvykdytos, arba
 - ii) išvengti socialinio draudimo įmokų mokėjimo arba sudaryti sąlygas kitam asmeniui išvengti socialinio draudimo įmokų mokėjimo, kai tokios įmokos turi būti mokamos pagal atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) teisės aktus arba šį Protokolą.

2 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMO IR KEITIMOSI DUOMENIMIS NUOSTATOS

SSCI.2 STRAIPSNIS

Įstaigų tarpusavio keitimosi informacija taikymo sritis ir taisyklės

1. Šio priedo tikslais valstybių valdžios institucijų ir įstaigų bei asmenų, kuriems taikomas šis Protokolas, keitimasis duomenimis grindžiamas viešųjų paslaugų teikimo, veiksmingumo, aktyvios pagalbos, greito vykdymo ir prieinamumo, įskaitant e. prieinamumą, visų pirma neįgaliesiems bei pagyvenusiems asmenims, principais.

2. Įstaigos nedelsdamos teikia visus duomenis arba keičiasi visais duomenimis, kurie būtini norint apibrėžti ir nustatyti asmenų, kuriems taikomas šis Protokolas, teises ir pareigas. Tokius duomenis iš vienos valstybės į kitą tiesiogiai perduoda pačios įstaigos arba jie netiesiogiai perduodami per susižinojimo tarnybas.
3. Jei asmuo per klaidą pateikė informaciją, dokumentus arba prašymus įstaigai, esančiai ne tos valstybės, kurioje yra pagal šį priedą paskirta įstaiga, o kitos valstybės teritorijoje, pirmiau nurodyta įstaiga nedelsdama perduoda informaciją, dokumentus ar prašymus pagal šį priedą paskirtai įstaigai, nurodydama pirminio jų pateikimo datą. Pastaroji įstaiga privalo pripažinti šią datą. Tačiau valstybių įstaigos nelaikomos atsakingomis, arba nelaikoma, jog jos priėmė sprendimą dėl to, kad jos nesiėmė veiksmų kitų valstybių įstaigoms uždelsus perduoti informaciją, dokumentus ar prašymus.
4. Kai duomenys perduodami netiesiogiai per paskirties valstybės susižinojimo tarnybą, atsakymo į prašymus terminai skaičiuojami nuo dienos, kurią ši susižinojimo tarnyba gavo prašymą, tarsi jį būtų gavusi šios valstybės įstaiga.

SSCI.3 STRAIPSNIS

Atitinkamų asmenų ir įstaigų keitimosi informacija taikymo sritis ir taisyklės

1. Valstybės užtikrina, kad atitinkamiems asmenims būtų suteikta reikiama informacija apie šiuo Protokolu ir šiuo priedu nustatytas nuostatas, kad jie galėtų įtvirtinti savo teises. Jos taip pat numato patogias vartotojui paslaugas.

2. Asmenys, kuriems taikomas šis Protokolas, turi pateikti atitinkamai įstaigai informaciją, dokumentus ar patvirtinamuosius įrodymus, kurių reikia jų arba jų šeimos padėčiai nustatyti, jų teisėms ir pareigoms nustatyti ar išlaikyti ir taikytiniems teisės aktams bei jų pareigoms pagal juos nustatyti.
3. Atitinkamos įstaigos nedelsdamos ir bet kuriuo atveju per atitinkamos valstybės teisės aktuose nustatytą laikotarpį perduoda informaciją ir atitinkamiems asmenims išduoda dokumentus, kurių reikia šiam Protokolui ir šiam priedui taikyti.

Atitinkama įstaiga praneša pareiškėjui, kuris gyvena ar būna kitoje valstybėje, apie savo sprendimą tiesiogiai arba per jo gyvenamosios ar buvimo vietos valstybės susižinojimo tarnybą. Atsisakiusi mokėti išmokas, ji taip pat nurodo atsisakymo priežastis, teisių gynimo priemonės ir skundų pateikimo terminus. Tokio sprendimo nuorašas nusiunčiamas kitoms susijusioms įstaigoms.

SSCI.4 STRAIPSNIS

Keitimosi duomenimis formos, dokumentai ir būdai

1. Atsižvelgiant į SSCI.75 straipsnį ir SSCI-2 priedėlį, dėl valstybių vardu išduodamų šiam Protokolui įgyvendinti reikalingų formų ir dokumentų struktūros, turinio ir formato susitaria Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas.

2. Įstaigos ar susižinojimo tarnybos gali duomenis viena kitai perduoti naudodamosi elektroniniu keitimusi socialinės apsaugos informacija, jei Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas tam pritaria. Jei 1 dalyje nurodyti dokumentai ir formos perduodami naudojantis elektroniniu keitimusi socialinės apsaugos informacija, jie turi atitikti toje sistemoje taikomas taisykles.

Jei įstaigos ar susižinojimo tarnybos duomenis viena kitai perduoda ne elektroninio keitimosi socialinės apsaugos informacija būdu, atitinkamos įstaigos ir susižinojimo tarnybos naudojami konkrečiam atvejui tinkamomis priemonėmis, stengdamosi kuo daugiau naudotis elektroninėmis priemonėmis.

3. Bendraudamos su atitinkamais asmenimis atitinkamos įstaigos naudojami konkrečiam atvejui tinkamomis priemonėmis, stengdamosi kuo daugiau naudotis elektroninėmis priemonėmis.

SSCI.5 STRAIPSNIS

Kitoje valstybėje išduotų dokumentų ir patvirtinamųjų įrodymų teisinė galia

1. Valstybių įstaigos priima kitos valstybės įstaigos išduotus asmens padėtį liudijančius dokumentus, reikalingus šio Protokolo ir šio priedo taikymo tikslais, ir patvirtinamuosius įrodymus, kurių pagrindu tie dokumentai buvo išduoti, nebent valstybė, kurioje jie buvo išduoti, juos anuliutų arba paskelbtų negaliojančiais.

2. Jei kyla abejonių dėl dokumento galiojimo arba dėl faktų, kuriais grindžiami jame išdėstyti teiginiai, tikslumo, dokumentą gaunančios valstybės įstaiga paprašo dokumentą išdavusios įstaigos pateikti reikiamus paaiškinimus, o kai tinkama – anuliuoti tą dokumentą. Išdavusioji įstaiga persvarsto dokumento išdavimo pagrindą ir prireikus jį anuliuoja.
3. Vadovaujantis 2 dalimi, tais atvejais, kai kyla abejonių dėl atitinkamų asmenų pateiktos informacijos, dokumentų ar patvirtinančių įrodymų galiojimo arba faktų, kuriais pagrįsti juose pateikti teiginiai, tikslumo, buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga kompetentingos įstaigos prašymu, jeigu tai įmanoma, atlieka reikiamą tokios informacijos ar dokumento patikrinimą.
4. Jei atitinkamoms įstaigoms nepavyksta susitarti, ne anksčiau kaip po mėnesio nuo tos dienos, kurią dokumentą gavusi įstaiga pateikė prašymą, kompetentingos institucijos gali perduoti klausimą Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas stengiasi suderinti skirtingas nuomones per šešis mėnesius nuo dienos, kurią į jį buvo kreiptasi.

SSCI.6 STRAIPSNIS

Laikinas teisės aktų taikymas ir laikinas išmokų skyrimas

1. Išskyrus atvejus, kai šiame priede numatyta kitaip, jei dviejų arba daugiau valstybių įstaigos ar valdžios institucijos nesutaria dėl to, kurie teisės aktai taikomi, atitinkamam asmeniui laikinai taikomi vienos iš tų valstybių teisės aktai tokia pirmumo tvarka:
 - a) valstybės, kurioje asmuo faktiškai dirba pagal darbo sutartį arba savarankiškai, teisės aktai, jei asmuo pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba tik vienoje valstybėje;
 - b) valstybės, kurioje asmuo gyvena, teisės aktai, jei atitinkamas asmuo pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba dviejose arba daugiau valstybių ir dalį darbo arba savarankiškos veiklos atlieka gyvenamosios vietos valstybėje, arba jei atitinkamas asmuo nedirba nei pagal darbo sutartį, nei savarankiškai;
 - c) visais kitais atvejais – valstybės, kuriai buvo pirmiausia pateiktas prašymas dėl jos teisės aktų taikymo, teisės aktai, jei asmuo vykdo vienos ar daugiau rūšių veiklą dviejose ar daugiau valstybių.
2. Jei dviejų ar daugiau valstybių įstaigos arba valdžios institucijos nesutaria, kuri įstaiga turėtų mokėti išmokas pinigais arba natūra, atitinkamas asmuo, kuris galėtų gauti išmokas, jeigu nebūtų ginčijamasi, turi teisę laikinai gauti išmokas, numatytas jo gyvenamosios vietos įstaigos taikomuose teisės aktuose, arba, jeigu tas asmuo negyvena vienos iš atitinkamų valstybių teritorijoje, jis turi teisę gauti išmokas, numatytas įstaigos, kuriai jo prašymas buvo pateiktas pirmiausia, taikomuose teisės aktuose.

3. Jei atitinkamoms įstaigoms ar valdžios institucijoms nepavyksta susitarti, ginčo šalis gali klausimą perduoti Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui, tačiau ne anksčiau kaip po vieno mėnesio nuo tos dienos, kurią kilo 1 arba 2 dalyje nurodytas nesutarimas. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas siekia suderinti skirtingas nuomones per šešis mėnesius nuo dienos, kurią į jį buvo kreiptasi.
4. Jei nustatoma, kad turi būti taikomi kitos valstybės nei ta, kurioje asmuo buvo laikinai apdraustas, teisės aktai, arba kad išmokas laikinai suteikusi įstaiga nebuvo kompetentinga įstaiga, kompetentinga pripažinta įstaiga tokia laikoma atgaline data, tarsi to nesutarimo nebūtų buvę, vėliausiai nuo tos dienos, kai asmuo buvo laikinai apdraustas, arba nuo pirmojo atitinkamų išmokų laikino suteikimo.
5. Jei būtina, kompetentinga pripažinta įstaiga ir įstaiga, kuri laikinai mokėjo išmokas pinigais arba laikinai gavo įmokas, išsprendžia atitinkamo asmens finansinės padėties klausimus, susijusius su įmokomis ir laikinai mokėtomis piniginėmis išmokomis, kai tinkama, laikydamasi šio priedo IV antraštinės dalies 2 skyriaus.

Išmokas natūra, kurias įstaiga laikinai suteikė pagal 2 dalies nuostatas, kompetentinga įstaiga kompensuoja pagal šio priedo IV antraštinę dalį.

SSCI.7 STRAIPSNIS

Laikinas išmokų ir įmokų apskaičiavimas

1. Išskyrus atvejus, kai šiame priede numatyta kitaip, jei asmuo turi teisę gauti išmoką arba privalo mokėti įmoką pagal šį Protokolą ir kompetentinga įstaiga neturi visos informacijos apie padėtį kitoje valstybėje, kurios reikia norint atlikti tos išmokos arba įmokos galutinį apskaičiavimą, ta įstaiga suteikia šią išmoką atitinkamo asmens prašymu arba laikinai apskaičiuoja šią įmoką, jei taip apskaičiuoti įmanoma remiantis tos įstaigos turima informacija.
2. Atitinkamos išmokos arba įmokos dydis apskaičiuojamas iš naujo, kai atitinkama įstaiga gauna visus reikiamus patvirtinamuosius įrodymus ar dokumentus.

3 SKYRIUS

KITOS ŠIO PROTOKOLO TAIKymo BENDROSIOS NUOSTATOS

SSCI.8 STRAIPSNIS

Kitos valdžios institucijų ir įstaigų atliekamos procedūros

1. Dvi ar daugiau valstybių arba jų kompetentingos institucijos gali susitarti dėl kitų procedūrų nei numatytosios šiame priede, jei tokios procedūros neturi neigiamos įtakos atitinkamų asmenų teisėms ir pareigoms.
2. Apie visus šiuo tikslu sudarytus susitarimus pranešama Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui ir jie įtraukiami į SSCI-1 priedėlį.
3. Įgyvendinimo susitarimų, kuriuos dvi ar daugiau valstybių sudarė tuo pačiu tikslu arba kurie yra panašūs į 2 dalyje nurodytus susitarimus, nuostatos, kurios galioja dieną prieš šio Susitarimo įsigaliojimą, tebetaikomos tų valstybių santykių palaikymo tikslais, jei jos taip pat yra įtrauktos į šio Protokolo SSCI-1 priedėlį.

SSCI.9 STRAIPSNIS

Sutaptinių išmokų vengimas

Nepaisant kitų šio Protokolo nuostatų, tais atvejais, kai išmokos, mokėtinos pagal dviejų arba daugiau valstybių teisės aktus, yra tarpusavyje sumažinamos, sustabdomos ar nutraukiamos, sumos, kurios nebūtų išmokėtos griežtai taikant atitinkamų valstybių teisės aktais nustatytas taisykles dėl išmokų sumažinimo, sustabdymo ar nutraukimo, padalijamos iš išmokų, kurioms taikytas sumažinimas, sustabdymas ar nutraukimas, skaičiaus.

SSCI.10 STRAIPSNIS

Gyvenamosios vietos nustatymo kriterijai

1. Jei dviejų arba daugiau valstybių įstaigos nesutaria dėl asmens, kuriam taikomas šis Protokolas, gyvenamosios vietos nustatymo, šios įstaigos bendru susitarimu nustato atitinkamo asmens interesų centrą remdamosi visos su svarbiais faktais susijusios informacijos bendru įvertinimu; šie faktai gali apimti atitinkamai:
 - a) buvimo atitinkamų valstybių teritorijoje trukmę ir nenutrūkstumą;

b) to asmens padėtį, įskaitant:

- i) vykdomos veiklos pobūdį ir konkrečias savybes, visų pirma vietą, kurioje tokia veikla paprastai vykdoma, veiklos pastovumą ir darbo sutarties trukmę;
- ii) to asmens šeiminių padėčių ir šeimyninius ryšius;
- iii) visą jo vykdomą neapmokamą veiklą;
- iv) studentų atveju – studento pajamų šaltinį;
- v) to asmens būsto sąlygas, visų pirma būsto pastovumą;
- vi) valstybę, kurios rezidentu mokesčių tikslais tas asmuo laikomas.

2. Jei, atsižvelgdamos į įvairius kriterijus, pagrįstus 1 dalyje išvardytais atitinkamais faktais, atitinkamos įstaigos nesusitaria, nustatant asmens faktinę gyvenamąją vietą lemiamu veiksmu laikomi asmens ketinimai, apie kuriuos galima spręsti iš tokių faktų ir aplinkybių, ypač priežastys, dėl kurių tas asmuo persikraustė.
3. Nelaikoma, kad studento, vykstančio į kitą valstybę studijuoti dieninėse studijose, veiklos centras yra studijų valstybėje visą studijų toje valstybėje laikotarpį, nedarant poveikio galimybei šią prielaidą paneigti.

4. 3 dalis *mutatis mutandis* taikoma studento šeimos nariams.

SSCI.11 STRAIPSNIS

Laikotarpių sumavimas

1. SSC.7 straipsnio taikymo tikslais kompetentinga įstaiga kreipiasi į valstybių, kurių teisės aktai buvo taikomi atitinkamam asmeniui, įstaigas, kad nustatytų visus pagal jų teisės aktus įgytus laikotarpius.
2. Atitinkami draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės teisės aktus, pridedami prie laikotarpių, įgytų pagal bet kurios kitos valstybės teisės aktus, kiek tai būtina SSC.7 straipsnio taikymo tikslais, su sąlyga, kad šie laikotarpiai nesutampa.
3. Jeigu privalomojo draudimo ar gyvenimo laikotarpis, įgytas pagal vienos valstybės teisės aktus, sutampa su draudimo laikotarpiu, įgytu pagal savanorišką ar neprivalomą nuolatinį draudimą pagal kitos valstybės teisės aktus, įskaitomas tik tas laikotarpis, kuris buvo įgytas pagal privalomąjį draudimą.
4. Jeigu draudimo ar gyvenimo laikotarpis, išskyrus pagal vienos valstybės teisės aktus įgytą lygiavertį laikotarpį, sutampa su lygiaverčiu laikotarpiu, įgytu pagal kitos valstybės teisės aktus, įskaitomas tik tas laikotarpis, kuris nėra lygiavertis laikotarpis.

5. Visus laikotarpius, kurie laikomi lygiaverčiais pagal dviejų arba daugiau valstybių teisės aktus, įskaito tik tos valstybės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo privalomai taikomi paskutinį kartą prieš tą laikotarpį, įstaiga. Tuo atveju, jei atitinkamam asmeniui iki to laikotarpio nebuvo privalomai taikomi valstybės teisės aktai, jį įskaito valstybės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo privalomai taikomi pirmą kartą po to laikotarpio, įstaiga.
6. Kai neįmanoma tiksliai nustatyti, kuriuo metu pagal vienos valstybės teisės aktus buvo įgyti atskiri draudimo arba gyvenimo laikotarpiai, laikoma, kad tokie laikotarpiai nesutampa su draudimo ar gyvenimo laikotarpiais, įgytais pagal kitos valstybės teisės aktus, jei tai naudinga atitinkamam asmeniui ir į juos pagrįstai galima atsižvelgti.

SSCI.12 STRAIPSNIS

Laikotarpių perskaičiavimo taisyklės

1. Jeigu laikotarpiai, įgyti pagal vienos valstybės teisės aktus, išreiškiami kitokiais vienetais, nei numatyta kitos valstybės teisės aktuose, perskaičiavimas, kurio reikia norint juos susumuoti pagal SSC.7 straipsnį, atliekamas pagal šias taisykles:
 - a) perskaičiavimo pagrindu turi būti laikomas laikotarpis, apie kurį praneša valstybės, pagal kurios teisės aktus laikotarpis buvo įgytas, įstaiga;

- b) schemų, pagal kurias laikotarpiai išreiškiami dienomis, atveju dienų perskaičiavimas kitais vienetais ir *vice versa*, taip pat skirtingų dienomis pagrįstų schemų duomenų perskaičiavimas atliekami pagal šią lentelę:

Schemos pagrindas	1 diena atitinka	1 savaitė atitinka	1 mėnuo atitinka	1 ketvirtis atitinka	Didžiausias dienų skaičius per vienus kalendorinius metus
5 dienos	9 valandas	5 dienas	22 dienas	66 dienas	264 dienos
6 dienos	8 valandas	6 dienas	26 dienas	78 dienas	312 dienų
7 dienos	6 valandas	7 dienas	30 dienų	90 dienų	360 dienų

- c) schemų, kuriose laikotarpiai išreiškiami ne dienomis, o kitais vienetais, atveju,
- i) trys mėnesiai arba 13 savaitių lygios vienam ketvirčiui, ir *vice versa*;
 - ii) vieni metai lygūs keturiems ketvirčiams, 12 mėnesių arba 52 savaitėmis, ir *vice versa*;
 - iii) perskaičiuojant savaites į mėnesius ir *vice versa*, savaitės ir mėnesiai perskaičiuojami į dienas pagal b punkto lentelę taikant perskaičiavimo taisykles, nustatytas schemoms, kurių pagrindas yra šešios dienos;
- d) tuo atveju, kai laikotarpiai išreiškiami dalimis, šie skaičiai perskaičiuojami į artimiausius mažesnius sveikus vienetus taikant b ir c punktuose nustatytas taisykles. Metų dalys perskaičiuojamos į mėnesius, išskyrus atvejus, kai atitinkamos schemos pagrindas yra ketvirčiai;

e) jei perskaičiuojant pagal šią dalį gaunamas rezultatas yra vieneto dalis, laikoma, kad perskaičiavimo pagal šią dalį rezultatas yra kitas didesnysis sveikas vienetas.

2. Pagal 1 dalį susumavus visus per vienus kalendorinius metus įgytus laikotarpius negali būti gaunama suma, didesnė už 1 dalies b punkto paskutiniame lentelės stulpelyje nurodytą dienų skaičių, 52 savaites, 12 mėnesių ar keturis ketvirčius.

Jei perskaičiuojami laikotarpiai pagal valstybės, kurioje jie buvo įgyti, teisės aktus atitinka didžiausią metinį laikotarpių skaičių, taikant 1 dalį per vienus metus negali susidaryti laikotarpiai, trumpesni nei atitinkamuose teisės aktuose numatytas galimas didžiausias metinis laikotarpių skaičius.

3. Perskaičiuojama atliekant vieną operaciją, apimančią visus laikotarpius, apie kuriuos buvo pateikti susumuoti duomenys, arba imant kiekvienus metus atskirai, jei apie laikotarpius buvo pranešta išskirstant pagal metus.
4. Įstaiga, pranešanti apie dienomis išreikštus laikotarpius, kartu nurodo, ar jos administruojamos schemos pagrindas yra penkios, šešios ar septynios dienos.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TAIKYTINŲ TEISĖS AKTŲ NUSTATYMAS

SSCI.13 STRAIPSNIS

Šio Protokolo SSC.11 ir SSC.12 straipsnių
patikslinimas

1. SSC.11 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo tikslais „asmuo, kuris valstybėje pagal darbo sutartį dirba darbdaviui, paprastai ten vykdančiam savo veiklą, ir kurį tas darbdavys išsiunčia į kitą valstybę“, apima asmenį, įdarbintą siekiant jį išsiųsti į kitą valstybę, jei atitinkamam asmeniui prieš pat jo darbo pagal darbo sutartį pradžią jau taikomi valstybės, kurioje yra įsisteigęs jo darbdavys, teisės aktai.
2. Šio Protokolo SSC.11 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo tikslais žodžiai „paprastai ten vykdančias savo veiklą“ reiškia darbdavį, kuris valstybėje, kurioje yra įsisteigęs, paprastai vykdo didelę veiklos dalį, išskyrus vien tik vidaus valdymo veiklą, atsižvelgiant į visus kriterijus, apibūdinančius atitinkamos įmonės vykdomą veiklą. Atitinkami kriterijai turi atitikti kiekvieno darbdavio konkrečias savybes ir tikrąjį vykdomos veiklos pobūdį.

3. Šio Protokolo SSC.11 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo tikslais žodžiai „paprastai dirba kaip savarankiškai dirbantis asmuo“ reiškia asmenį, kuris paprastai vykdo didelę veiklos dalį valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, teritorijoje. Visų pirma tas asmuo turi kurį laiką jau vykdyti savo veiklą iki dienos, kurią jis nori pasinaudoti to straipsnio nuostatomis, ir laikinos veiklos kitoje valstybėje laikotarpiu turi valstybėje, kurioje jis yra įsisteigęs, toliau laikytis jo veiklos vykdymui taikomų reikalavimų, kad galėtų sugrįžęs ją tęsti.
4. Šio Protokolo SSC.11 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo tikslais kriterijus, kuriuo vadovaujantis nustatoma, ar veikla, kurią vykdyti savarankiškai dirbantis asmuo vyksta į kitą valstybę, yra panaši į įprastą savarankiškai vykdomą veiklą, yra faktinis veiklos pobūdis, o ne tai, kaip ši pagal darbo sutartį arba savarankiškai vykdoma veikla vadinama kitoje valstybėje.
5. Šio Protokolo SSC.12 straipsnio 1 ir 5 dalių taikymo tikslais asmuo, kuris paprastai dirba pagal darbo sutartį vienoje ar daugiau valstybių narių ir Jungtinėje Karalystėje arba atitinkamai dviejose ar daugiau valstybių narių, taip pat reiškia asmenį, kuris vienu metu arba pakaitomis tose valstybėse vykdo vienos arba daugiau atskirų rūšių veiklą tai pačiai įmonei arba darbdaviui arba įvairioms įmonėms arba darbdaviams.
6. Šio Protokolo SSC.12 straipsnio 1 ir 5 dalių taikymo tikslais pagal darbo sutartį dirbantiems skrydžio įgulos arba keleivių salono įgulos nariams, paprastai teikiantiems keleivių arba krovinių pervežimo oro transportu paslaugas dviejose ar daugiau valstybių, taikomi valstybės, kurioje yra pagrindinė buvimo vieta, kaip apibrėžta šio Protokolo SSC.1 straipsnyje, teisės aktai.

7. Pagal šio Protokolo SSC.12 straipsnį nustatant taikytinus teisės aktus į labai nedidelės apimties veiklą neatsižvelgiama. SSCI.15 straipsnis taikomas visiems atvejams pagal šį straipsnį.
8. Šio Protokolo SSC.12 straipsnio 2 ir 6 dalių taikymo tikslais asmuo, kuris paprastai dirba savarankiškai vienoje ar daugiau valstybių narių ir Jungtinėje Karalystėje arba atitinkamai dviejose ar daugiau valstybių narių, taip pat visų pirma reiškia asmenį, kuris vienu metu arba pakaitomis tose valstybėse vykdo vienos arba daugiau atskirų rūšių savarankišką veiklą, neatsižvelgiant į šios veiklos pobūdį.
9. Siekiant atskirti veiklą, kuriai taikomos šio straipsnio 5 ir 8 dalys, nuo šio Protokolo SSC.11 straipsnio 1 dalyje apibūdintų atvejų, lemiamas veiksnys yra veiklos vienoje ar daugiau valstybių trukmė (nesvarbu, ar ji yra nuolatinio, *ad hoc* ar laikino pobūdžio). Šiais tikslais atliekamas bendras visų atitinkamų veiksmų įvertinimas, įskaitant, visų pirma pagal sutartį dirbančio asmens atveju, darbo sutartyje apibrėžtą darbo vietą.
10. Šio Protokolo SSC.12 straipsnio 1, 2, 5 ir 6 dalių taikymo tikslais valstybėje vykdoma „didelė visos pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbančio asmens veiklos dalis“ reiškia, kad ten vykdoma kiekybiškai didelė visos pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbančio asmens veiklos dalis, tačiau tai neturi būtinai būti didžioji šios veiklos dalis.
11. Nustatant, ar valstybėje vykdoma didelė veiklos dalis, atsižvelgiama į šiuos orientacinius kriterijus:
 - a) darbo pagal darbo sutartį atveju – darbo laiką arba atlyginimą, ir

- b) savarankiško darbo atveju – apyvartą, darbo laiką, suteiktų paslaugų skaičių arba pajamas.

Atliekant bendrą vertinimą, jei mažiau kaip 25 % veiklos atitinka pirmiau nurodytus kriterijus, tai reiškia, kad atitinkamoje valstybėje didelė veiklos dalis nevykdoma.

- 12. Šio Protokolo SSC.12 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo tikslais savarankiškai dirbančio asmens „veiklos centras“ nustatomas atsižvelgiant į visus to asmens profesinės veiklos aspektus, visų pirma vietą, kurioje yra pastovi ir nuolatinė jo veiklos vieta, įprastinį jo vykdomos veiklos pobūdį arba trukmę, suteiktų paslaugų skaičių ir atitinkamo asmens ketinimus, apie kuriuos galima spręsti iš visų aplinkybių.
- 13. Nustatydamos taikytinus teisės aktus pagal 10, 11 ir 12 dalis, atitinkamos įstaigos atsižvelgia į numatomą artimiausių 12 kalendorinių mėnesių padėtį.
- 14. Jei asmuo dirba pagal darbo sutartį dviejose arba daugiau valstybių darbdaviui, įsisteigusiam ne tų valstybių teritorijoje, ir jei tas asmuo gyvena valstybėje nevykdydamas joje didelės veiklos dalies, jam taikomi gyvenamosios vietos valstybės teisės aktai.

SSCI.14 STRAIPSNIS

Šio Protokolo SSC.10 straipsnio 3 dalies b punkto, 4 dalies ir
SSC.11 straipsnio taikymo tvarka
(susijusi su informacijos teikimu atitinkamoms įstaigoms)

1. Jei šio priedo SSCI.15 straipsnyje nenumatyta kitaip, tuo atveju, kai asmuo dirba ne kompetentingoje valstybėje, jo darbdavys arba, jei asmuo dirba ne pagal darbo sutartį, – pats asmuo apie tai informuoja, jei įmanoma, iš anksto, tos valstybės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentingą įstaigą. Ta įstaiga atitinkamam asmeniui išduoda šio priedo SSCI.16 straipsnio 2 dalyje nurodytą patvirtinimo dokumentą ir nedelsdama perduoda informaciją dėl tam asmeniui pagal šio Protokolo SSC.10 straipsnio 3 dalies b punktą arba SSC.11 straipsnį taikytinų teisės aktų valstybės, kurioje vykdoma veikla, kompetentingos institucijos paskirtai įstaigai.
2. Darbdavys, kaip tai suprantama šio Protokolo SSC.10 straipsnio 4 dalyje, kurio darbuotojas dirba laive, plaukiojančiame su kitos valstybės vėliava, jei įmanoma, iš anksto apie tai informuoja valstybės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentingą įstaigą. Ta įstaiga valstybės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kuriame dirba darbuotojas, kompetentingos institucijos paskirtai įstaigai nedelsdama perduoda informaciją dėl tam asmeniui pagal šio Protokolo SSC.10 straipsnio 4 dalį taikytinų teisės aktų.

SSCI.15 STRAIPSNIS

Šio Protokolo SSC.12 straipsnio taikymo tvarka

1. Jei asmuo vykdo veiklą dviejose ar daugiau valstybių arba jei taikoma SSC.12 straipsnio 5 arba 6 dalis, jis apie tai informuoja gyvenamosios vietos valstybės kompetentingos institucijos paskirtą įstaigą.
2. Paskirtoji gyvenamosios vietos įstaiga nedelsdama nustato tam asmeniui taikytinus teisės aktus, atsižvelgdama į šio Protokolo SSC.12 straipsnį ir šio priedo SSCI.13 straipsnį. Toks pirminis nustatymas yra laikinas. Ta įstaiga apie tokį laikiną nustatymą informuoja visų valstybių, kuriose vykdoma veikla, paskirtąsias įstaigas.
3. 2 dalyje numatytas laikinas taikytinų teisės aktų nustatymas tampa galutiniu per du mėnesius nuo tada, kai atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) kompetentingų institucijų paskirtos įstaigos apie tai informuojamos pagal 2 dalį, išskyrus atvejus, kai teisės aktai jau yra galutinai nustatyti remiantis 4 dalimi arba kai bent viena iš atitinkamų įstaigų iki šio dviejų mėnesių laikotarpio pabaigos gyvenamosios vietos valstybės kompetentingos institucijos paskirtą įstaigą informuoja apie tai, kad dar negali sutikti su nustatymu arba kad laikosi kitos nuomonės šiuo klausimu.
4. Jeigu nustatant taikytinus teisės aktus kyla abejonių ir dėl to dviejų ar daugiau valstybių įstaigos arba valdžios institucijos turi palaikyti ryšius, vienos arba kelių įstaigų, paskirtų atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) kompetentingų institucijų, prašymu arba pačių kompetentingų institucijų prašymu atitinkamam asmeniui taikytini teisės aktai nustatomi bendru susitarimu, atsižvelgiant į šio Protokolo SSC.12 straipsnį ir atitinkamas šio priedo SSCI.13 straipsnio nuostatas.

Jei atitinkamų įstaigų arba kompetentingų institucijų nuomonės išsiskiria, šios tarnybos siekia susitarti laikydamosi pirmiau išdėstytų sąlygų ir taikomas SSCI.6 straipsnis.

5. Valstybės, kurios teisės aktai nustatomi laikinai arba galutinai taikytinai, kompetentinga įstaiga nedelsdama informuoja atitinkamą asmenį.
6. Jei atitinkamas asmuo nepateikia 1 dalyje nurodytos informacijos, šis straipsnis taikomas gyvenamosios vietos valstybės kompetentingos institucijos paskirtos įstaigos iniciatyva, kai tik ji sužino apie to asmens padėtį; tai gali įvykti tarpininkaujant kitai atitinkamai įstaigai.

SSCI.16 STRAIPSNIS

Informacijos teikimas atitinkamiems asmenims ir darbdaviams

1. Valstybės, kurios teisės aktai tampa taikytini pagal šio Protokolo II antraštinę dalį, kompetentinga įstaiga praneša atitinkamam asmeniui ir, kai tinkama, jo darbdaviui (-iams) apie tuose teisės aktuose nustatytas pareigas. Ji teikia jiems pagal tuos teisės aktus privalomiems formalumams atlikti reikiamą pagalbą.
2. Atitinkamo asmens ar darbdavio prašymu valstybės, kurios teisės aktai yra taikytini pagal II antraštinę dalį, kompetentinga įstaiga išduoda dokumentą, patvirtinantį, kad tokie teisės aktai yra taikytini, ir, kai tinkama, nurodo, iki kada ir kokiomis sąlygomis jie taikytini.

SSCI.17 STRAIPSNIS

Įstaigų bendradarbiavimas

1. Atitinkamos įstaigos perduoda valstybės, kurios teisės aktai yra taikytini asmeniui pagal šio Protokolo II antraštinę dalį, kompetentingai įstaigai informaciją, būtiną nustatant dieną, kurią pradedami taikyti tie teisės aktai, ir įmokas, kurias šis asmuo ir jo darbdavys (-iai) turi mokėti pagal tuos teisės aktus.
2. Valstybės, kurios teisės aktai tampa taikomi asmeniui pagal šio protokolo II antraštinę dalį, kompetentinga įstaiga pateikia informaciją, nurodančią, kurią dieną pradedami taikyti šie teisės aktai, valstybės, kurios teisės aktai tam asmeniui buvo taikomi iki tol, kompetentingos institucijos paskirtai įstaigai.

SSCI.18 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas tuo atveju, jei kyla abejonių dėl išduotų dokumentų,
susijusių su taikytinais teisės aktais, galiojimo

1. Jei kyla abejonių dėl dokumento, liudijančio su taikytinais teisės aktais susijusių asmens padėtį, galiojimo arba dėl faktų, kuriais grindžiamas tas dokumentas, tikslumo, dokumentą gaunančios valstybės įstaiga paprašo dokumentą išdavusios įstaigos pateikti reikiamus paaiškinimus, o kai tinkama – anuliuoti arba pataisyti tą dokumentą. Prašančioji įstaiga savo prašymą pagrindžia ir pateikia atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus, paskatinusius pateikti tokį prašymą.

2. Gavusi tokį prašymą, dokumentą išdavusi įstaiga persvarsto jo išdavimo pagrindą ir, jei aptinkama klaida, anuliuoja arba ištaiso dokumentą per 30 darbo dienų nuo prašymo gavimo. Anuliavimas arba ištaisymas galioja atgaline data. Vis dėlto, kai esama neproporcingų padarinių rizikos, visų pirma rizikos, kad asmuo visu atitinkamu laikotarpiu arba dalį tokio laikotarpio praras apdraustojo statusą atitinkamoje (-ose) valstybėje (-se), valstybės apsvarsto galimybę tokiu atveju taikyti proporcingesnę tvarką. Jei turimi įrodymai leidžia išdavusiajai įstaigai padaryti išvadą, kad to dokumento prašęs asmuo sukčiavo, ji nedelsdama anuliuoja arba ištaiso tą dokumentą atgaline data.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, SUSIJUSIOS SU ĮVAIRIOMIS IŠMOKŲ KATEGORIJOMIS

1 SKYRIUS

LIGOS, MOTINYSTĖS IR LYGIAVERTĖS TĖVYSTĖS IŠMOKOS

SSCI.19 STRAIPSNIS

Bendrosios įgyvendinimo nuostatos

1. Kai išmokos natūra gaunamos valstybėje, kuri nėra kompetentingos įstaigos valstybė, kompetentingos institucijos arba įstaigos užtikrina, kad apdraustieji galėtų gauti visą būtiną informaciją apie tokių išmokų suteikimo tvarką ir sąlygas.

2. Nepaisant šio Protokolo SSC.6 straipsnio a punkto, valstybė gali tapti atsakinga už išmokų išlaidas pagal šio Protokolo SSC.20 straipsnį tik tuo atveju, jei apdraustasis pateikė prašymą pensijai gauti pagal tos valstybės teisės aktus arba jei pagal šio Protokolo SSC.21–SSC.27 straipsnius jis gauna pensiją pagal tos valstybės teisės aktus.

SSCI.20 STRAIPSNIS

Sistema, taikytina tuo atveju, kai gyvenamosios vietos arba buvimo vietos valstybėje yra daugiau nei viena sistema

Jeigu gyvenamosios vietos arba buvimo vietos valstybės teisės aktuose yra nustatyta daugiau nei viena ligos, motinystės arba tėvystės draudimo sistema daugiau nei vienai apdraustųjų asmenų kategorijai, pagal šio Protokolo SSC.15 straipsnį, SSC.17 straipsnio 1 dalį, SSC.18, SSC.20, SSC.22 ir SSC.24 straipsnius taikytinos nuostatos yra teisės aktų dėl pagal darbo sutartį dirbančių asmenų bendrosios sistemos nuostatos.

SSCI.21 STRAIPSNIS

Gyvenimas valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

Procedūra ir teisės apimtis

1. Šio Protokolo SSC.15 straipsnio taikymo tikslais apdraustasis arba jo šeimos nariai privalo kuo greičiau įsiregistruoti gyvenamosios vietos įstaigoje. Šių asmenų teisę į išmokas natūra gyvenamosios vietos valstybėje patvirtina kompetentingos įstaigos dokumentas, išduotas apdraustojo arba gyvenamosios vietos įstaigos prašymu.
2. 1 dalyje nurodytas dokumentas galioja tol, kol kompetentinga įstaiga informuoja gyvenamosios vietos įstaigą apie jo anuliavimą.

Gyvenamosios vietos įstaiga praneša kompetentingai įstaigai apie kiekvieną registraciją pagal 1 dalį ir apie visus tos registracijos pakeitimus ar jos anuliavimą.

3. Šis straipsnis *mutatis mutandis* taikomas asmenims, nurodytiems šio Protokolo SSC.20, SSC.22, SSC.23 ir SSC.24 straipsniuose.

Kompensavimas

4. Jei asmuo arba to asmens šeimos nariai:
 - a) gavo 1 dalyje nurodytą dokumentą;

- b) pagal 1 dalį įregistravo tą dokumentą gyvenamosios vietos įstaigoje ir
- c) gyvenamosios vietos valstybėje tas asmuo arba jo šeimos nariai sumokėjo arba jų vardu buvo sumokėtas sveikatos mokestis, kaip leidimo atvykti į tą valstybę arba joje būti, dirbti ar gyventi paraiškos dalis,

tas asmuo arba to asmens šeimos nariai gali gyvenamosios vietos valstybės įstaigai pateikti prašymą sumokėtą sveikatos mokestį (visą ar jo dalį, atsižvelgiant į konkretų atvejį) kompensuoti.

- 5. Jei pateikiamas prašymas pagal 1 dalį, gyvenamosios vietos valstybės įstaiga priima sprendimą dėl tokio prašymo per tris kalendorinius mėnesius nuo dienos, kurią gautas prašymas, ir atlieka kompensaciją pagal šį straipsnį.
- 6. Jei 1 dalyje nurodyto dokumento galiojimo laikotarpis yra trumpesnis nei laikotarpis, už kurį sumokėtas sveikatos mokestis, kompensacijos suma turi neviršyti sveikatos mokesčio dalies, atitinkančios laikotarpį, kuriam buvo išduotas dokumentas.
- 7. Jei sveikatos mokestį sumokėjo kitas asmuo asmens, kuriam taikomas šis straipsnis, vardu, gali būti kompensuojama tam kitam asmeniui.

SSCI.22 STRAIPSNIS

Buvimas valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

Procedūra ir teisės apimtis

1. Šio Protokolo SSC.17 straipsnio taikymo tikslais apdraustasis buvimo vietos valstybės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjui pateikia kompetentingos įstaigos išduotą teisę patvirtinantį dokumentą, kuriame nurodytos jo teisės į išmokas natūra. Jeigu apdraustasis tokio dokumento neturi, buvimo vietos įstaiga, gavusi prašymą arba jei to reikia dėl kitų priežasčių, kreipiasi į kompetentingą įstaigą prašydama jį išduoti.
2. Tuo dokumentu patvirtinama, kad pagal šio Protokolo SSC.17 straipsnyje nustatytas sąlygas apdraustasis turi teisę gauti išmokas natūra tomis pačiomis sąlygomis, kokios taikytinos asmenims, apdraustiems pagal buvimo vietos valstybės teisės aktus, ir jis turi atitikti SSCI-2 priedėlio reikalavimus.
3. Šio Protokolo SSC.17 straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokos natūra yra išmokos natūra, teikiamos buvimo vietos valstybėje pagal jos teisės aktus ir yra būtinos dėl sveikatos priežasčių siekiant užtikrinti, kad apdraustasis, norėdamas gauti reikalingą gydymą, nebūtų priverstas grįžti anksčiau, nei jis buvo numatęs, į kompetentingą valstybę.

Išmokų natūra išlaidų mokėjimo ir kompensavimo tvarka bei procedūros

4. Jeigu apdraustasis faktiškai apmokėjo visas išmokų natūra, suteiktų pagal šio Protokolo SSC.17 straipsnį, išlaidas arba jų dalį ir jeigu buvimo vietos įstaigos taikomuose teisės aktuose numatyta galimybė apdraustajam kompensuoti tas išlaidas, jis gali buvimo vietos įstaigai pateikti prašymą kompensuoti išlaidas. Tokiu atveju ta įstaiga tiesiogiai tam asmeniui kompensuoja tas išmokas atitinkančią išlaidų sumą, neviršydama savo teisės aktuose nustatytų tarifų ir laikydamasi kompensavimo tarifų nustatymo sąlygų.
5. Jeigu nebuvo tiesiogiai paprašyta buvimo vietos įstaigos kompensuoti tokias išlaidas, patirtas išlaidas atitinkamam asmeniui kompensuoja kompetentinga įstaiga, atsižvelgdama į buvimo vietos įstaigos administruojamus kompensavimo tarifus arba į sumas, kurias būtų kompensavusi buvimo vietos įstaiga, jei atitinkamu atveju būtų buvęs taikomas SSCI.47 straipsnis.

Kompetentingai įstaigai pateikus prašymą, buvimo vietos įstaiga pateikia jai visą būtiną informaciją apie šiuos tarifus arba sumas.

6. Nukrypstant nuo 5 dalies, kompetentinga įstaiga gali kompensuoti patirtas išlaidas, neviršydama savo teisės aktuose nustatytų ribų ir laikydamasi sąlygų dėl kompensavimo tarifų, jeigu apdraustasis sutinka, kad jam būtų taikoma ši nuostata.

7. Jeigu buvimo vietos valstybės teisės aktuose atitinkamu atveju nenumatytas kompensavimas pagal 4 ir 5 dalis, kompetentinga įstaiga gali kompensuoti išlaidas neviršydama savo teisės aktuose nustatytų tarifų ir laikydamasi sąlygų dėl kompensavimo be apdraustojo sutikimo.
8. Bet kuriuo atveju apdraustajam mokama kompensacija neviršija faktiškai jo patirtų išlaidų sumos.
9. Didelių išlaidų atveju kompetentinga įstaiga gali apdraustajam iš anksto sumokėti atitinkamą sumą, kai tik tas asmuo pateikia jai prašymą dėl kompensavimo.

Šeimos nariai

10. 1–9 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustojo šeimos nariams.

Kompensacijos studentams

11. Jeigu asmuo:
 - a) turi SSCI-2 priedėlyje nurodytą kompetentingos įstaigos išduotą teisę patvirtinantį dokumentą;
 - b) yra priimtas į aukštojo mokslo įstaigą kitoje valstybėje nei kompetentinga valstybė (toliau – studijų valstybė), kad galėtų studijuoti dieninėse studijose, po kurių suteikiama tos valstybės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija, įskaitant diplomus, pažymėjimus arba daktaro laipsnį, gaunamus aukštojo mokslo įstaigoje, ir kurios pagal nacionalinę teisę gali apimti tokioms studijoms skirtus parengiamuosius kursus arba privalomą stažuotę;

- c) laikotarpiu, su kuriuo susijęs sveikatos mokestis, studijų valstybėje nedirba arba nedirbo pagal darbo sutartį arba savarankiškai, ir
- d) studijų valstybėje tas asmuo sumokėjo arba jo vardu buvo sumokėtas sveikatos mokestis, kaip leidimo atvykti į tą valstybę arba joje būti ar gyventi, siekiant toje valstybėje studijuoti dieninėse studijose, paraiškos dalis,

tas asmuo gali studijų valstybės įstaigai pateikti prašymą sumokėtą sveikatos mokestį (visą ar jo dalį, atsižvelgiant į konkretų atvejį) kompensuoti.

- 12. Jei pateikiamas prašymas pagal 11 dalį, studijų valstybės įstaiga išnagrinėja tokį prašymą ir priima sprendimą per pagrįstą laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos, ir atlieka kompensaciją pagal šį straipsnį.
- 13. Jei 11 dalies a punkte nurodyto teisę patvirtinančio dokumento galiojimo laikotarpis yra trumpesnis nei laikotarpis, už kurį sumokėtas sveikatos mokestis, sveikatos mokesčio kompensacijos suma atitinka sumokėtą sumą, atitinkančią to dokumento galiojimo laikotarpį.
- 14. Jei sveikatos mokestį sumokėjo kitas asmuo asmens, kuriam taikomas šis straipsnis, vardu, gali būti kompensuojama tam kitam asmeniui.
- 15. 11–14 dalys *mutatis mutandis* taikomos to asmens šeimos nariams.
- 16. Šis straipsnis įsigalioja praėjus 12 mėnesių po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos.

17. Asmuo, kuris laikotarpiu nuo šio Susitarimo įsigaliojimo iki 16 dalyje nurodyto termino atitiko 11 dalyje nustatytas sąlygas, gali, įsigaliojus šiam straipsniui, pagal 11 dalį pateikti kompensacijos prašymą, susijusį su tuo laikotarpiu.
18. Nukrypstant nuo SSC.5 straipsnio 1 dalies, studijų valstybė gali pagal savo nacionalinę teisę nustatyti mokestį už SSC.17 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytų kriterijų neatitinkančias išmokas natūra, suteiktas asmeniui, gavusiam kompensaciją jo buvimo laikotarpiu; mokestis taikomas tam pačiam laikotarpiui kaip kompensacija.

SSCI.23 STRAIPSNIS

Planinis gydymas

Leidimo išdavimo tvarka

1. Šio Protokolo SSC.18 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais apdraustasis buvimo vietos įstaigai pateikia kompetentingos įstaigos išduotą dokumentą. Šio straipsnio tikslais kompetentinga įstaiga reiškia įstaigą, kuri padengia planinio gydymo išlaidas; Šio Protokolo SSC.18 straipsnio 4 dalyje ir SSC.25 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais, kai gyvenamosios vietos valstybėje mokamos išmokos natūra yra kompensuojamos fiksuotais dydžiais, kompetentinga įstaiga yra gyvenamosios vietos įstaiga.

2. Jei apdraustasis negyvena kompetentingoje valstybėje, jis dėl leidimo kreipiasi į gyvenamosios vietos įstaigą, o ši gautą prašymą nedelsdama persiunčia kompetentingai įstaigai.

Tokiu atveju gyvenamosios vietos įstaiga pažymoje patvirtina, ar gyvenamosios vietos valstybėje yra įvykdytos šio Protokolo SSC.18 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodytos sąlygos.

Kompetentinga įstaiga gali atsisakyti suteikti prašomą leidimą tik tuo atveju, jeigu pagal gyvenamosios vietos įstaigos įvertinimą šio Protokolo SSC.18 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodytos sąlygos nėra įvykdytos apdraustojo gyvenamosios vietos valstybėje arba jeigu tokį patį gydymą galima suteikti pačioje kompetentingoje valstybėje per medicinos požiūriu pagrįstą laiką atsižvelgiant į atitinkamo asmens tuometinę sveikatos būklę ir tikėtiną ligos eigą.

Kompetentinga įstaiga apie savo sprendimą informuoja gyvenamosios vietos įstaigą.

Jeigu per jos nacionalinės teisės aktuose nustatytus terminus negaunama atsakymo, laikoma, kad kompetentinga įstaiga leidimą suteikė.

3. Jei apdraustajam, kuris negyvena kompetentingoje Šalyje, reikia skubaus gyvybiškai būtino gydymo ir pagal šio Protokolo SSC.18 straipsnio 2 dalies antrą sakinį negalima atsisakyti suteikti leidimo, leidimą suteikia gyvenamosios vietos įstaiga kompetentingos įstaigos vardu; gyvenamosios vietos įstaiga apie tai nedelsdama praneša kompetentingai įstaigai.

Kompetentinga įstaiga pripažįsta leidimą išdavusios gyvenamosios vietos valstybės įstaigos patvirtintų gydytojų diagnozę ir gydymo pasirinkimus, susijusius su skubai ir gyvybiškai būtino gydymo poreikiu.

4. Vykstant leidimo suteikimo procedūrai, kompetentinga įstaiga pasilieka teisę bet kuriuo metu surengti apdraustojų sveikatos patikrinimą, kurį atliktų jos pasirinktas gydytojas buvimo ar gyvenamojoje Šalyje.
5. Buvimo vietos įstaiga, nedarydama poveikio sprendimams dėl leidimo suteikimo, praneša kompetentingai įstaigai, ar medicininio požiūriu reikia papildyti esamame leidime numatytą gydymą.

Apdraustojų patirtų išmokų natūra išlaidų apmokėjimas

6. Nedarant poveikio 7 daliai, SSCI.22 straipsnio 4 ir 5 dalys taikomos *mutatis mutandis*.
7. Jei apdraustasis pats faktiškai padengė visas arba dalį medicininio gydymo, kuriam buvo suteiktas leidimas, išlaidų ir jei išlaidos, kurias kompetentinga įstaiga privalo kompensuoti buvimo vietos įstaigai arba apdraustajam pagal 6 dalį (faktinės išlaidos), yra mažesnė už išlaidas, kurias būtų reikėję sumokėti už tą patį gydymą kompetentingoje valstybėje (hipotetinės išlaidos), kompetentinga įstaiga apdraustojų prašymu kompensuoja jo patirtas gydymo išlaidas neviršydama hipotetinių ir faktinių išlaidų skirtumo. Tačiau kompensuojama suma negali viršyti faktiškai apdraustojų patirtų išlaidų, ir gali būti atsižvelgta į sumą, kurią apdraustasis būtų turėjęs sumokėti, jei gydymas būtų suteiktas kompetentingoje valstybėje.

Kelionės ir pragyvenimo išlaidų apmokėjimas planinio gydymo atveju

8. Tais atvejais, kai kompetentingos įstaigos nacionalinės teisės aktuose numatyta kompensuoti kelionės ir pragyvenimo išlaidas, neatsiejamas nuo apdraustojo gydymo, ta kompetentinga įstaiga tais atvejais, kai suteiktas leidimas gydymui kitoje valstybėje, apmoka atitinkamo asmens ir prireikus lydinčiojo asmens išlaidas.

Šeimos nariai

9. 1–8 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustojo šeimos nariams.

SSCI.24 STRAIPSNIS

Išmokos pinigais dėl nedarbingumo būnant arba gyvenant valstybėje,
kuri nėra kompetentinga valstybė

Procedūra, kurios turi laikytis apdraustasis

1. Jeigu kompetentingos valstybės teisės aktuose numatyta, kad apdraustasis privalo pateikti pažymėjimą, kad gautų teisę į išmokas pinigais dėl nedarbingumo pagal šio Protokolo SSC.19 straipsnio 1 dalį, apdraustasis paprašo jo sveikatos būklę nustatiusio gyvenamosios vietos valstybės gydytojo patvirtinti jo nedarbingumą ir numatomą nedarbingumo trukmę.

2. Apdraustasis pažymėjimą kompetentingai įstaigai nusiunčia per kompetentingos valstybės teisės aktuose nustatytą laikotarpį.
3. Jeigu gyvenamosios vietos valstybės gydantys gydytojai neišduoda nedarbingumo pažymėjimų, ir jeigu tokių pažymėjimų reikalaujama pagal kompetentingos valstybės teisės aktus, atitinkamas asmuo kreipiasi tiesiogiai į gyvenamosios vietos įstaigą. Ta įstaiga nedelsdama pasirūpina, kad būtų atliktas medicininis to asmens nedarbingo įvertinimas ir kad būtų parengtas 1 dalyje nurodytas pažymėjimas. Pažymėjimas nedelsiant nusiunčiamas kompetentingai įstaigai.
4. 1, 2 ir 3 dalyse nurodyto dokumento persiuntimas neatleidžia apdraustojo nuo taikytinuose teisės aktuose numatytų pareigų, ypač nuo pareigų to asmens darbdaviui. Kai tinkama, darbdavys arba kompetentinga įstaiga gali pakviesti pagal sutartį dirbantį darbuotoją dalyvauti veikloje, skirtoje asmeniui skatinti ir padėti grįžti į darbą.

Procedūra, kurios turi laikytis gyvenamosios vietos valstybės įstaiga

5. Kompetentingos įstaigos prašymu gyvenamosios vietos įstaiga atlieka visus būtinus administracinius patikrinimus arba atitinkamo asmens sveikatos patikrinimą pagal pastarosios įstaigos taikomus teisės aktus. Patikrinimą atlikusio gydytojo išvadas, kuriose visų pirma nurodoma numanoma nedarbingumo trukmė, gyvenamosios vietos įstaiga nedelsdama nusiunčia kompetentingai įstaigai.

Procedūra, kurios turi laikytis kompetentinga įstaiga

6. Kompetentinga įstaiga pasilieka teisę surengti apdraustojų sveikatos patikrinimą, kurį atliktų jos pasirinktas gydytojas.
7. Nedarant poveikio šio Protokolo SSC.19 straipsnio 1 dalies antram sakiniui, kompetentinga įstaiga išmokas pinigais moka tiesiogiai atitinkamam asmeniui ir prireikus apie tai praneša gyvenamosios vietos įstaigai.
8. Šio Protokolo SSC.19 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais kitoje valstybėje remiantis patikrinimą atlikusio gydytojo ar įstaigos diagnoze išduotas apdraustojų nedarbingumo pažymėjimas turi tokia pačią teisinę vertę kaip ir kompetentingoje valstybėje išduotas pažymėjimas.
9. Jeigu kompetentinga įstaiga atsisako skirti išmokas pinigais, apie savo sprendimą ji praneša apdraustajam ir tuo pačiu metu jo gyvenamosios vietos įstaigai.

Procedūra, kurios laikomasi tuo atveju, kai būnama valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

10. 1–9 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustajam būnant valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė.

SSCI.25 STRAIPSNIS

Pensininkų mokamos įmokos

Jeigu asmuo gauna pensiją daugiau nei vienoje valstybėje, iš visų pensijų atskaičiuojamų įmokų dydis jokiais aplinkybėmis negali būti didesnis už sumą, kuri išskaičiuojama iš kompetentingoje valstybėje tokio paties dydžio pensiją gaunančio asmens pensijos.

SSCI.26 STRAIPSNIS

Specialios įgyvendinimo priemonės

1. Tais atvejais, kai asmens arba asmenų grupės prašymu jie atleidžiami nuo pareigos apsidrausti privalomuoju sveikatos draudimu ir todėl tiems asmenims netaikoma sveikatos draudimo sistema, kuriai taikomas šis Protokolas, valstybės įstaiga tik dėl tokio atleidimo netampa atsakinga už šiems asmenims arba jų šeimos nariams pagal šio Protokolo SSC.15 ir SSC.30 straipsnius išmokėtų išmokų natūra ar pinigais išlaidų padengimą.
2. Tais atvejais, kai 1 dalyje nurodyti asmenys ir jų šeimos nariai gyvena valstybėje, kurioje teisė gauti išmokas natūra nepriklauso nuo draudimo sąlygų arba nuo darbo pagal darbo sutartį ar nuo savarankiškos veiklos vykdymo, jie turi sumokėti visą jų gyvenamosios vietos valstybėje suteiktų išmokų natūra sumą.

2 SKYRIUS

IŠMOKOS DĖL NELAIMINGŲ ATŠITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ

SSCI.27 STRAIPSNIS

Teisė į išmokas natūra ir pinigais
gyvenant arba būnant valstybėje,
kuri nėra kompetentinga valstybė

1. Šio Protokolo SSC.31 straipsnio taikymo tikslais *mutatis mutandis* taikomos šio priedo SSCI.21–SSCI.24 straipsniuose nustatytos procedūros.
2. Teikdama specialias išmokas natūra, susijusias su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis, pagal buvimo vietos ar gyvenamosios vietos valstybės nacionalinės teisės aktus, tos valstybės įstaiga apie tai nedelsdama praneša kompetentingai įstaigai.

SSCI.28 STRAIPSNIS

Tvarka, kurios laikomasi nelaimingam atsitikimui darbe įvykus arba profesine liga susirgus valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė

1. Jei nelaimingas atsitikimas darbe įvyksta arba profesinė liga pirmą kartą diagnozuojama valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė, apie nelaimingą atsitikimą darbe ar profesinę ligą deklaruojama arba pranešama, jeigu nacionalinės teisės aktuose tokia deklaracija ar pranešimas numatyti, pagal kompetentingos valstybės teisės aktų nuostatas, nedarant poveikio, kai tinkama, bet kurioms kitoms taikytinoms teisinėms nuostatoms, galiojančioms valstybėje, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba pirmą kartą buvo nustatyta profesinės ligos medicininė diagnozė; tokiais atvejais pastarosios valstybės teisės aktų nuostatos tebėra taikytinos. Deklaracija arba pranešimas pateikiami kompetentingai įstaigai.
2. Valstybės, kurios teritorijoje įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba kurioje pirmą kartą buvo diagnozuota profesinė liga, įstaiga informuoja kompetentingą įstaigą apie tos valstybės teritorijoje atliktų sveikatos patikrinimų pažymėjimus.
3. Jeigu dėl nelaimingo atsitikimo, įvykusio valstybės, kuri nėra kompetentinga valstybė, teritorijoje kelionės į darbą ar iš darbo metu, yra būtina atlikti tyrimą pirmosios valstybės teritorijoje, kad būtų nustatyta teisė gauti atitinkamas išmokas, kompetentinga įstaiga gali paskirti asmenį šiuo tikslu; apie tai ji praneša tos valstybės valdžios institucijoms. Įstaigos bendradarbiauja tarpusavyje, kad būtų įvertinta visa susijusi informacija ir susipažinta su ataskaitomis bei kitais dokumentais, susijusiais su nelaimingu atsitikimu.

4. Baigus gydymą, kompetentingos įstaigos prašymu jai nusiunčiamas išsamus pranešimas ir sveikatos patikrinimo pažymos, susiję su ilgalaikiais nelaimingo atsitikimo ar ligos padariniais, visų pirma su nukentėjusio asmens dabartine būkle, išgijimu ar sveikatos būklės stabilizavimusi po sužalojimo. Kai tinkama, atitinkamus mokesčius sumoka gyvenamosios arba buvimo vietos įstaiga pagal tos įstaigos taikomus tarifus, kuriuos padengia kompetentinga įstaiga.
5. Gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigos prašymu, kai tinkama, kompetentinga įstaiga praneša jai apie sprendimą, kuriuo nustatyta išgijimo ar sveikatos būklės stabilizavimosi po sužalojimo data, ir, kai tinkama, apie sprendimą dėl pensijos paskyrimo.

SSCI.29 STRAIPSNIS

Ginčai dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos profesinio pobūdžio

1. Kompetentingai įstaigai užginčijus su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis susijusių teisės aktų taikymą pagal šio Protokolo SSC.31 straipsnio 2 dalį, ji apie tai nedelsdama praneša išmokas natūra suteikusiai gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigai; tokiu atveju išmokos natūra laikomos sveikatos draudimo išmokomis.
2. Priėmus tuo klausimu galutinį sprendimą, kompetentinga įstaiga nedelsdama apie tai praneša gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigai, kuri suteikė išmokas natūra.

Jeigu nenustatoma, kad tai yra nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos atvejis, išmokos natūra toliau teikiamos kaip ligos išmokos, jeigu atitinkamas asmuo turi teisę jas gauti.

Jeigu nustatoma, kad tai yra nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos atvejis, atitinkamam asmeniui teikiamos ligos išmokos natūra nuo tos dienos, kai įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba kai buvo pirmą kartą diagnozuota profesinė liga, laikomos išmokomis dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos.

3. SSCI.6 straipsnio 5 dalies antra pastraipa taikoma *mutatis mutandis*.

SSCI.30 STRAIPSNIS

Tvarka, kurios laikomasi, kai dviejose arba daugiau valstybių buvo susidurta su
rizika susirgti profesine liga

1. Šio Protokolo SSC.33 straipsnyje nurodytu atveju deklaracija arba pranešimas apie profesinę ligą nusiunčiamas valstybės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo paskutinį kartą dirbo darbą, galėjusį sukelti tą ligą, profesinių ligų srityje kompetentingai įstaigai.

Jeigu įstaiga, kuriai buvo nusiųsta deklaracija ar pranešimas, nustato, kad galėjęs sukelti atitinkamą profesinę ligą darbas paskutinį kartą buvo dirbamas pagal kitos valstybės teisės aktus, ji nusiunčia deklaraciją ar pranešimą kartu su visomis papildomomis pažymomis tos kitos valstybės lygiavertei įstaigai.

2. Jeigu valstybės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo paskutinį kartą dirbo darbą, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaiga nustato, kad atitinkamas asmuo arba jo kaip maitintojo netekęs asmenys neatitinka tų teisės aktų nustatytų reikalavimų, *inter alia*, dėl to, kad atitinkamas asmuo toje valstybėje niekada nedirbo darbo, kuris sukėlė profesinę ligą, arba dėl to, kad ta valstybė nepripažįsta ligos profesinio pobūdžio, ta įstaiga nedelsdama nusiunčia valstybės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo anksčiau dirbo darbą, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaigai deklaraciją ar pranešimą ir visas papildomas pažymas, įskaitant visas pirmosios įstaigos atlikto sveikatos patikrinimo išvadas ir susijusius pranešimus.
3. Kai tinkama, įstaigos, laikydamosi 2 dalyje nustatytos tos pačios tvarkos, kreipiasi į valstybės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo pirmą kartą dirbo darbą, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, lygiavertę įstaigą.

SSCI.31 STRAIPSNIS

Įstaigų keitimasis informacija ir išankstiniai mokėjimai,
kai pateikiamas skundas dėl sprendimo atmesti prašymą

1. Pateikus skundą dėl valstybės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo dirbo darbą, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaigos sprendimo atsisakyti mokėti išmokas, ta įstaiga apie tai praneša įstaigai, kuriai SSCI.30 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka buvo išsiųsta deklaracija ar pranešimas, o vėliau praneša jai apie galutinį sprendimą.

2. Jei asmuo turi teisę į išmokas pagal įstaigos, kuriai buvo išsiųsta deklaracija ar pranešimas, taikomus teisės aktus, ta įstaiga iš anksto sumoka sumą, kuri nustatoma, kai tinkama, pasitarus su įstaiga, dėl kurios sprendimo buvo pateiktas skundas, ir padaro tai tokiu būdu, kad būtų išvengta permokėjimo. Pastaroji įstaiga kompensuoja išankstinio mokėjimo sumą, jeigu išnagrinėjus skundą paaiškėja, kad išmokas turi mokėti ji. Tokiu atveju ši suma išskaičiuojama iš atitinkamam asmeniui mokėtinų išmokų, laikantis SSCI.56 ir SSCI.57 straipsniuose numatytos tvarkos.
3. SSCI.6 straipsnio 5 dalies antra pastraipa taikoma *mutatis mutandis*.

SSCI.32 STRAIPSNIS

Profesinės ligos paūmėjimas

Šio Protokolo SSC.34 straipsnyje numatytais atvejais pareiškėjas turi pateikti valstybės, kurioje jis prašo suteikti teisę į išmokas, įstaigai visą informaciją apie anksčiau dėl atitinkamos profesinės ligos skirtas išmokas. Ta įstaiga gali kreiptis į bet kurią anksčiau buvusią kompetentingą įstaigą, kad gautų visą, jos manymu, būtiną informaciją.

SSCI.33 STRAIPSNIS

Nedarbingumo lygio nustatymas anksčiau ar vėliau darbe įvykusio nelaimingo atsitikimo arba anksčiau ar vėliau nustatytos profesinės ligos atveju

Jeigu ankstesnio ar vėlesnio nedarbingumo priežastis yra nelaimingas atsitikimas, įvykęs, kai atitinkamam asmeniui buvo taikomi valstybės teisės aktai, kurie nediferencijuoja nedarbingumo pagal jo priežastis, kompetentinga įstaiga arba atitinkamos valstybės kompetentingos institucijos paskirta įstaiga:

- a) kitos valstybės kompetentingos įstaigos prašymu pateikia jai informaciją apie ankstesnio ar vėlesnio nedarbingumo lygį ir, jeigu įmanoma, informaciją, leidžiančią nustatyti, ar nedarbingumą sukėlė nelaimingas atsitikimas darbe, kaip tai suprantama tos kitos valstybės įstaigos taikomuose teisės aktuose;
- b) pagal taikytinus teisės aktus nustatydamą teisę į išmoką ir išmokos dydį, atsižvelgia į nedarbingumo, kurį sukėlė ankstesnis arba vėlesnis atvejis, lygį.

SSCI.34 STRAIPSNIS

Prašymų skirti pensiją arba papildomas išmokas pateikimas ir nagrinėjimas

Norėdami gauti pensiją ar papildomą išmoką pagal valstybės teisės aktus, atitinkamas asmuo arba jo kaip maitintojo netekę asmenys, gyvenantys kitos valstybės teritorijoje, kai tinkama, prašymą pateikia kompetentingai įstaigai arba gyvenamosios vietos įstaigai, o ši jį prašymą siunčia kompetentingai įstaigai.

Prašyme pateikiama informacija, kurią būtina pateikti pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus.

3 SKYRIUS

IŠMOKOS MIRTIES ATVEJU

SSCI.35 STRAIPSNIS

Prašymas skirti išmoką mirties atveju

Šio Protokolo SSC.37 ir SSC.38 straipsnių taikymo tikslais prašymas skirti išmoką mirties atveju pateikiamas kompetentingai įstaigai arba pareiškėjo gyvenamosios vietos įstaigai, o ši jį siunčia kompetentingai įstaigai.

Prašyme pateikiama informacija, kurią būtina pateikti pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus.

4 SKYRIUS

NEĮGALUMO IŠMOKOS IR SENATVĖS BEI MAITINTOJO NETEKIMO PENSIJOS

SSCI.36 STRAIPSNIS

Papildomos išmokų apskaičiavimo nuostatos

1. Pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą apskaičiuojant teorinį ir faktinį išmokos dydį taikomos šio priedo SSCI.11 straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalyse nustatytos taisyklės.
2. Jei savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpiai nebuvo įskaičiuoti pagal šio priedo SSC.11 straipsnio 3 dalį, valstybės, pagal kurios teisės aktus šie laikotarpiai buvo įgyti, įstaiga tuos laikotarpius atitinkantį išmokos dydį apskaičiuoja pagal jos taikomus teisės aktus. Prie faktinio išmokos dydžio, apskaičiuoto pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą, pridedama suma, atitinkanti savanoriško arba neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpius.

3. Kiekvienos valstybės įstaiga, remdamasi jos taikomais teisės aktais, apskaičiuoja išmokos dydį, atitinkantį savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpius, kuriems pagal šio Protokolo SSC.48 straipsnio 3 dalies c punktą netaikomos kitos valstybės išmokų sumažinimo, jų mokėjimo sustabdymo ar nutraukimo taisyklės.

Jei pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus neįmanoma tiesiogiai nustatyti šios sumos todėl, kad pagal tuos teisės aktus draudimo laikotarpiams suteikiamos skirtingos vertės, gali būti nustatomas hipotetinis dydis. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato tokio hipotetinio dydžio nustatymo išsamią tvarką.

SSCI.37 STRAIPSNIS

Prašymai skirti išmokas

Prašymų skirti senatvės ir maitintojo netekimo pensijas pateikimas

1. Pareiškėjas prašymą teikia savo gyvenamosios vietos įstaigai arba paskutinės valstybės, kurios teisės aktai jam buvo taikytini, įstaigai. Jeigu atitinkamam asmeniui niekada nebuvo taikomi gyvenamosios vietos įstaigos taikomi teisės aktai, ta įstaiga prašymą perduoda paskutinės valstybės, kurios teisės aktai jam buvo taikytini, įstaigai.
2. Prašymo pateikimo data galioja visoms atitinkamoms įstaigoms.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, jei pareiškėjas nepraneša apie tai, kad jis buvo įdarbintas ar gyveno kitose valstybėse, nors buvo paprašytas tai padaryti, data, kurią pareiškėjas užbaigia savo pirminio prašymo pateikimo procedūrą arba pateikia naują prašymą dėl trūkstamų darbo ir (arba) gyvenimo valstybėje laikotarpių, laikoma prašymo pateikimo atitinkamus teisės aktus taikančiai įstaigai data, atsižvelgiant į palankesnes tų teisės aktų nuostatas.

SSCI.38 STRAIPSNIS

Pažymėjimai ir informacija, kuriuos pareiškėjas turi pateikti kartu su prašymu

1. Pareiškėjas prašymą pateikia laikydamasis SSCI.37 straipsnio 1 dalyje nurodytos įstaigos taikomų teisės aktų nuostatų ir prie jo prideda pagal tuos teisės aktus būtinus patvirtinamuosius dokumentus. Visų pirma pareiškėjas pateikia visą turimą atitinkamą informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su draudimo laikotarpiais (įstaigos, identifikavimo numeriai), darbu pagal darbo sutartį (darbdaviai) ar savarankišku darbu (veiklos pobūdis ir vieta) ir gyvenamąją vietą (adresai), kurie galėjo būti įgyti pagal kitus teisės aktus, ir nurodo tokių laikotarpių trukmę.
2. Jeigu pagal šio Protokolo SSC.45 straipsnio 1 dalį pareiškėjas paprašo atidėti senatvės išmokų skyrimą pagal vienos ar kelių valstybių teisės aktus, jis tai nurodo savo prašyme, taip pat nurodydamas teisės aktus, pagal kuriuos prašo atidėti išmokų skyrimą. Siekdamas pareiškėjui sudaryti sąlygas naudotis ta teise, pareiškėjo prašymu atitinkamos įstaigos suteikia jam visą turimą informaciją, kad jis galėtų įvertinti išmokų, kurių jis gali reikalauti, skyrimo tuo pačiu metu ar viena po kitos pasekmes.

3. Jeigu pareiškėjas atsiima prašymą skirti išmokas, kaip numatyta tam tikros valstybės teisės aktuose, nelaikoma, kad tuo pačiu metu jis atsiima prašymus skirti išmokas pagal kitos valstybės teisės aktus.

SSCI.39 STRAIPSNIS

Prašymų nagrinėjimas atitinkamose įstaigose

Kontaktinė įstaiga

1. Įstaiga, kuriai pagal SSCI.37 straipsnio 1 dalį pateikiamas arba perduodamas prašymas skirti išmoką, toliau vadinama „kontaktine įstaiga“. Gyvenamosios vietos įstaiga nevadinama kontaktine įstaiga, jei atitinkamam asmeniui niekada nebuvo taikomi tos įstaigos taikomi teisės aktai.

Ši įstaiga ne tik nagrinėja prašymą skirti išmokas pagal jos taikomus teisės aktus, bet ir, būdama kontaktinė įstaiga, sudaro sąlygas keistis duomenimis, pranešti apie sprendimus ir imtis veiksmų, būtinų prašymui nagrinėti atitinkamose įstaigose, be to, pareiškėjo prašymu pateikia jam informaciją, susijusią su taikant šį Protokolą kylančiais nagrinėjimo klausimais, ir informuoja jį apie nagrinėjimo pažangą.

Prašymų skirti senatvės ir maitintojo netekimo pensijas nagrinėjimas

2. Kontaktinė įstaiga nedelsdama perduoda prašymus skirti išmokas, visus turimus dokumentus ir, kai tinkama, atitinkamus pareiškėjo pateiktus dokumentus visoms atitinkamoms įstaigoms, kad jos visos tuo pačiu metu galėtų pradėti nagrinėti prašymą. Kontaktinė įstaiga praneša kitoms įstaigoms apie draudimo arba gyvenimo laikotarpius, kuriems taikomi jos teisės aktai. Ji taip pat nurodo, kurie dokumentai bus pateikti vėlesnę datą, ir kuo greičiau papildo prašymą.
3. Kiekviena atitinkama įstaiga kuo greičiau kontaktinei įstaigai ir kitoms atitinkamoms įstaigoms praneša apie draudimo ir gyvenimo laikotarpius, kuriems taikomi jos teisės aktai.
4. Kiekviena atitinkama įstaiga skaičiuoja išmokų dydį pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnį ir praneša kontaktinei įstaigai bei kitoms atitinkamoms įstaigoms apie savo sprendimą, apie mokėtinų išmokų dydį ir visą informaciją, būtiną šio Protokolo SSC.48–SSC.50 straipsnių tikslais.
5. Jeigu įstaiga, remdamasi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta informacija, nustato, kad taikytina šio Protokolo SSC.52 straipsnio 2 arba 3 dalis, ji praneša apie tai kontaktinei įstaigai ir kitoms atitinkamoms įstaigoms.

SSCI.40 STRAIPSNIS

Pranešimas apie sprendimus pareiškėjui

1. Kiekviena įstaiga pareiškėjui praneša apie sprendimą, kurį ji priėmė pagal taikytinus teisės aktus. Kiekviename sprendime tiksliai nurodomos teisių gynimo priemonės ir skundų pateikimo terminai. Kai kontaktinei įstaigai pranešta apie visus kiekvienos įstaigos priimtus sprendimus, pareiškėjui ir kitoms atitinkamoms įstaigoms ji siunčia tų sprendimų santrauką. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas parengia santraukos pavyzdį. Santrauka pareiškėjui siunčiama įstaigos kalba arba, pareiškėjo prašymu, – bet kuria jo pasirinkta kalba, kuri yra pripažinta oficialiąja Sąjungos kalba, įskaitant anglų kalbą.
2. Jeigu gavus santrauką pareiškėjui atrodo, kad dviejų ar daugiau įstaigų priimtų sprendimų sąveika galėjo turėti neigiamos įtakos jo teisėms, pareiškėjas turi teisę prašyti, kad atitinkamos įstaigos peržiūrėtų sprendimus laikydamosi atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytų terminų. Terminai pradedami skaičiuoti santraukos gavimo dieną. Apie peržiūros rezultatus pareiškėjui pranešama raštu.

SSCI.41 STRAIPSNIS

Neįgalumo lygio nustatymas

Kiekviena įstaiga pagal savo teisės aktus gali pasirinkti gydytoją ar kitą ekspertą, kuris patikrintų pareiškėjo sveikatą ir nustatytų neįgalumo lygį. Tačiau valstybės įstaiga atsižvelgia į iš kitos valstybės įstaigos gautus dokumentus, medicininės išvadas ir administracinio pobūdžio informaciją, lyg jie būtų parengti jos pačios valstybės teritorijoje.

SSCI.42 STRAIPSNIS

Laikinas išmokų mokėjimas dalimis ir išankstinis išmokos mokėjimas

1. Nepaisant šio priedo SSCI.7 straipsnio, bet kuri įstaiga, kuri nagrinėdama prašymą skirti išmokas nustato, kad pagal taikytinus teisės aktus pareiškėjas turi teisę į nepriklausomą išmoką pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies a punktą, nedelsdama sumoka tą išmoką. Ši išmoka laikoma laikina, jei skirta suma galėtų pasikeisti išnagrinėjus prašymą.
2. Kai iš turimos informacijos akivaizdu, kad pareiškėjas turi teisę gauti iš įstaigos išmoką pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą, ta įstaiga moka išankstinę išmoką, kurios dydis turi būti kuo artimesnis sumai, kuri greičiausiai bus mokama pagal šio Protokolo SSC.47 straipsnio 1 dalies b punktą.

3. Laikinas išmokas arba išankstines išmokas pagal 1 arba 2 dalis mokėti privalanti įstaiga apie tai nedelsdama informuoja pareiškėją, atkreipdama jo dėmesį visų pirma į tai, kad priemonė yra laikina, ir į teisę pateikti skundą pagal jos taikomus teisės aktus.

SSCI.43 STRAIPSNIS

Išmokų perskaičiavimas

1. Jeigu išmokos perskaičiuojamos pagal šio Protokolo SSC.45 straipsnio 4 dalį ir SSC.54 straipsnio 1 dalį, *mutatis mutandis* taikytinas šio priedo SSCI.42 straipsnis.
2. Jeigu išmokos perskaičiuojamos, jų mokėjimas sustabdomas arba nutraukiamas, šį sprendimą priėmusi įstaiga nedelsdama apie tai praneša atitinkamam asmeniui ir visoms įstaigoms, iš kurių šis asmuo turi teisę gauti išmoką.

SSCI.44 STRAIPSNIS

Pensijų apskaičiavimui pagreitinoti skirtos priemonės

1. Siekiant palengvinti ir pagreitinoti prašymų nagrinėjimą ir išmokų mokėjimą, įstaigos, kurių teisės aktai buvo taikomi asmeniui:
 - a) keičiasi su kitų valstybių įstaigomis arba joms leidžia susipažinti su duomenimis, leidžiančiais nustatyti asmenų, kuriems iš pradžių taikomi vieni nacionalinės teisės aktai, o paskui kiti, tapatybę ir kartu užtikrina, kad šie tapatybės nustatymo duomenys būtų saugomi ir atitiktų, o jei taip nėra, suteikia šiems asmenims priemones tiesiogiai susipažinti su jų tapatybės nustatymo duomenimis;
 - b) likus pakankamai laiko iki minimalaus amžiaus, nuo kurio įgyjamos teisės į pensiją, arba prieš pagal nacionalinės teisės aktus nustatytiną amžių su atitinkamu asmeniu ir kitų valstybių įstaigomis keičiasi informacija arba atitinkamam asmeniui ir kitų valstybių įstaigoms leidžia susipažinti su informacija (įgyti laikotarpiai ir kiti svarbūs duomenys) apie asmenų, kuriems iš pradžių taikytini vieni teisės aktai, o paskui kiti, teises į pensiją arba, jeigu jos to nepadaro, informuoja tuos asmenis apie priemones, kuriomis galima susipažinti su būsimomis jų teisėmis į išmokas, arba tas priemones jiems suteikia.
2. 1 dalies taikymo tikslais Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato, kokia informacija turi būti keičiamasi arba leidžiama su ja susipažinti, ir nustato tinkamas procedūras ir mechanizmus, atsižvelgdama į nacionalinių pensijų sistemų ypatybes, jų administracinę ir techninę sąrangą bei jų turimas technologines priemones. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas užtikrina tokių pensijų sistemų įgyvendinimą parengdamas tolesnius veiksmus, susijusius su vykdomomis priemonėmis ir jų taikymu.

3. 1 dalies taikymo tikslais šiame straipsnyje nurodyta informacija turėtų būti suteikta įstaigai pirmojoje valstybėje, kurioje socialinės apsaugos administravimo tikslais asmeniui suteiktas asmens kodas.

SSCI.45 STRAIPSNIS

Koordinavimo priemonės valstybėse

1. Nedarant poveikio šio Protokolo SSC.46 straipsniui, jei nacionalinės teisės aktuose yra nustatytos atsakingos įstaigos ar taikytinos sistemos nustatymo arba draudimo laikotarpių priskyrimo konkrečiai sistemai taisyklės, tos taisyklės taikomos atsižvelgiant tik į tuos draudimo laikotarpius, kurie įgyti pagal atitinkamos valstybės teisės aktus.
2. Jei nacionalinės teisės aktuose numatytos valstybės tarnautojams taikytinų specialių sistemų ir pagal darbo sutartį dirbančių asmenų bendrosios sistemos koordinavimo taisyklės, šio Protokolo ir šio priedo nuostatos toms taisyklėms poveikio nedaro.

5 SKYRIUS

BEDARBIO IŠMOKOS

SSCI.46 STRAIPSNIS

Laikotarpių sumavimas ir išmokų apskaičiavimas

1. Šio priedo SSC.11 straipsnio 1 dalis *mutatis mutandis* taikoma šio Protokolo SSC.56 straipsniui. Nedarant poveikio pagrindinėms susijusių įstaigų pareigoms, atitinkamas asmuo kompetentingai įstaigai gali pateikti valstybės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi, kai jis dirbo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, įstaigos išduotą dokumentą, kuriame nurodomi laikotarpiai, įgyti pagal tuos teisės aktus.
2. Šio Protokolo SSC.57 straipsnio taikymo tikslais valstybės, kurios teisės aktuose nustatyta, kad išmokų apskaičiavimas priklauso nuo šeimos narių skaičiaus, kompetentinga įstaiga taip pat atsižvelgia į atitinkamo asmens šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje, lyg jie gyventų kompetentingoje valstybėje. Ši nuostata netaikoma tuo atveju, jei šeimos narių gyvenamosios vietos valstybėje kitas asmuo turi teisę gauti bedarbio išmoką, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į šeimos narių skaičių.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

IŠMOKŲ IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMAS TAIKANT ŠIO PROTOKOLO SSC.30 STRAIPSNĮ IR SSC.36 STRAIPSNĮ

1 SKIRSNIS

IŠMOKŲ KOMPENSAVIMAS REMIANTIS FAKTINĖMIS IŠLAIDOMIS

SSCI.47 STRAIPSNIS

Principai

1. Šio Protokolo SSC.30 straipsnio ir SSC.36 straipsnio taikymo tikslais, kompetentinga įstaiga faktines išmokų natūra išlaidas jas suteikusiai įstaigai kompensuoja pagal tos įstaigos sąskaitas, išskyrus atvejus, kai taikytinas šio priedo SSCI.57 straipsnis.

2. Jeigu 1 dalyje nurodytų išmokų arba jų dalies faktinių išlaidų dydis jas mokėjusios įstaigos sąskaitoje nenurodytas, kompensuotina suma nustatoma remiantis vienkartinėmis išmokomis, apskaičiuotomis remiantis visais turimais tinkamais duomenimis. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas įvertina vienkartinių išmokų apskaičiavimo pagrindus ir nustato jų dydį.
3. Kompensuojant gali būti neatsižvelgiama į normas, didesnes už taikytinas išmokoms natūra, teikiamoms apdraustiesiems asmenims pagal 1 dalyje nurodytas išmokas mokančios įstaigos taikomas teisės aktus.

2 SKIRSNIS

IŠMOKŲ KOMPENSAVIMAS REMIANTIS FIKSUOTAIS DYDŽIAIS

SSCI.48 STRAIPSNIS

Atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) nustatymas

1. Šio Protokolo SSC.30 straipsnio 2 dalyje nurodytos valstybės, pagal kurių teisines ar administracines struktūras išlaidų pagal faktines išlaidas kompensuoti neįmanoma, yra išvardytos šio priedo SSCI-3 priedėlyje.

2. SSCI-3 priedėlyje išvardytų valstybių atveju išmokų natūra, sumokėtų:

- a) šeimos nariams, kurie gyvena kitoje valstybėje nei apdraustasis asmuo, kaip numatyta šio Protokolo SSC.15 straipsnyje, ir
- b) pensininkams bei jų šeimos nariams, kaip numatyta šio Protokolo SSC.22 straipsnio 1 dalyje, SSC.23 ir SSC.24 straipsniuose,

sumą kompetentingos įstaigos kompensuoja tas išmokas teikusioms įstaigoms remdamosi kiekvieniems kalendoriniams metams nustatytu fiksuotu dydžiu. Šis fiksuotas dydis turi būti kuo artimesnis faktinėms išlaidoms.

SSCI.49 STRAIPSNIS

Mėnesinių fiksuotų dydžių ir bendro fiksuoto dydžio apskaičiavimo metodas

1. Kiekvienos išmokas mokančios valstybės mėnesinis fiksuotas dydis vienam asmeniui (F_i) kalendoriniams metams apskaičiuojamas padalijant vienam asmeniui tenkančias vidutines metines išlaidas (Y_i) (suskirsčius asmenis į įvairias amžiaus grupes (i)) iš 12 ir gautą dydį sumažinant (X) pagal šią formulę:

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1-X)$$

kur:

- indeksu i (i vertės = 1, 2 ir 3) žymimos trys amžiaus grupės, į kurias asmenys suskirstomi apskaičiuojant fiksuotus dydžius:
- $i = 1$: jaunesni nei 20 metų amžiaus asmenys,
- $i = 2$: 20–64 metų amžiaus asmenys,
- $i = 3$: 65 metų amžiaus ir vyresni asmenys,
- Y_i žymi vienam i amžiaus grupės asmeniui tenkančias vidutines metines išlaidas, kaip apibrėžta 2 dalyje,
- koeficientu X (0,20 arba 0,15) žymimas sumažinimas, kaip apibrėžta 3 dalyje.

2. Vienam i amžiaus grupės asmeniui tenkančios vidutinės metinės išlaidos (Y_i) apskaičiuojamos visų išmokų natūra, kurias išmokas mokančios valstybės įstaigos skyrė visiems atitinkamos amžiaus grupės asmenims, kuriems taikomi tos valstybės teisės aktai ir kurie gyvena jos teritorijoje, metines išlaidas padalijus iš tos amžiaus grupės atitinkamų asmenų vidutinio skaičiaus atitinkamais kalendoriniais metais. Apskaičiavimas grindžiamas išlaidomis, susijusiomis su SSC1.20 straipsnyje nurodytomis sistemomis.
3. Apskaičiuojant mėnesinį fiksuotą dydį taikytinas sumažinimas iš principo yra lygus 20 % ($X = 0,20$). Tais atvejais, kai kompetentinga valstybė nenurodyta šio Protokolo SSC-3 priede, pensininkams ir jų šeimos nariams taikomas sumažinimas yra 15 % ($X = 0,15$).

4. Kiekvienai už išmokų mokėjimą atsakingai valstybei bendras fiksuotas dydis kalendoriniams metams yra suma, apskaičiuojama kiekvienoje i amžiaus grupėje vienam asmeniui nustatytus mėnesinius fiksuotus dydžius padauginant iš mėnesių, per kuriuos atitinkami tos amžiaus grupės asmenys įgijo teisę į išmokas mokančioje valstybėje, skaičiaus.

Mėnesių, per kuriuos atitinkami asmenys įgijo teisę į išmokas mokančioje valstybėje, skaičius yra kalendorinių metų kalendorinių mėnesių, per kuriuos atitinkami asmenys, gyvendami išmokas mokančios valstybės teritorijoje, turėjo teisę gauti išmokas natūra toje teritorijoje iš už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės, suma. Šie mėnesiai apskaičiuojami pagal šiam tikslui gyvenamosios vietos įstaigos pildomą sąrašą, kuris sudaromas remiantis kompetentingos įstaigos pateiktais išmokų gavėjų teises įrodančiais dokumentais.

5. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas gali pateikti pasiūlymą dėl pakeitimų, kurie gali būti reikalingi siekiant užtikrinti, kad apskaičiuoti fiksuoti dydžiai būtų kuo artimesni patirtoms faktinėms išlaidoms ir kad 3 dalyje nurodytas sumažinimas nesudarytų sąlygų valstybių nesuderintiems ar dvigubiems mokėjimams.
6. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato šiame straipsnyje nurodytiems fiksuotiems dydžiams apskaičiuoti būtinų elementų nustatymo metodus.

SSCI.50 STRAIPSNIS

Pranešimas apie vidutines metines išlaidas

Apie kiekvienos amžiaus grupės vieno asmens tam tikrais metais patirtų vidutinių metinių išlaidų sumą Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui pranešama ne vėliau kaip iki antrųjų metų, einančių po tų metų, apie kuriuos informuojama, pabaigos. Jei šis pranešimas iki šio termino nepateikiamas, bus remiamasi vienam asmeniui tekusių vidutinių metinių išlaidų suma, kurią ankstesniems metams paskutinį kartą buvo nustatęs Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas.

3 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

SSCI.51 STRAIPSNIS

Atsiskaitymų tarp įstaigų tvarka

1. Atsiskaitymai tarp valstybių vykdomi kuo greičiau. Kiekviena atitinkama įstaiga privalo kuo greičiau atsiskaityti pagal pateiktus reikalavimus iki šiame skirsnyje nurodytų terminų. Ginčas dėl tam tikro reikalavimo neturi kliudyti atsiskaityti pagal kitą reikalavimą ar kitus reikalavimus.

2. Šio Protokolo SSC.30 ir SSC.36 straipsniuose numatyti atsiskaitymai tarp valstybių narių ir Jungtinės Karalystės įstaigų atliekami tarpininkaujant susižinojimo tarnybai. Už atsiskaitymus pagal šio Protokolo SSC.30 straipsnį ir SSC.36 straipsnį gali būti atsakingos skirtingos susižinojimo tarnybos.

SSCI.52 STRAIPSNIS

Reikalavimų pateikimo ir nagrinėjimo terminai

1. Faktinėmis išlaidomis pagrįsti reikalavimai pateikiami už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės susižinojimo tarnybai per 12 mėnesių nuo kalendorinių metų pusmečio, per kurį tie reikalavimai buvo užfiksuoti išmokas mokančios įstaigos sąskaitose, pabaigos.
2. Reikalavimai dėl fiksuotų dydžių už kalendorinius metus pateikiami už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės susižinojimo tarnybai per 12 mėnesių po to mėnesio, kurį tų metų vidutinės išlaidas patvirtino Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas. SSCI.49 straipsnio 4 dalyje nurodyti sąrašai pateikiami iki metų, einančių po ataskaitinių metų, pabaigos.
3. SSCI.7 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodytu atveju šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas terminas prasideda nustačius kompetentingą įstaigą.
4. Reikalavimai, pateikti praėjus 1 ir 2 dalyse nurodytiems terminams, nesvarstomi.

5. Už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga SSCI.51 straipsnyje nurodytai išmokas mokančios valstybės susižinojimo tarnybai atsiskaito už reikalavimus per 18 mėnesių nuo to mėnesio, per kurį šie reikalavimai buvo pateikti už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės susižinojimo tarnybai, pabaigos. Tai netaikoma reikalavimams, kuriuos per tą laikotarpį už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga atmetė dėl svarbios priežasties.
6. Ginčai dėl reikalavimo išsprendžiami ne vėliau kaip per 36 mėnesius nuo to mėnesio, kurį buvo pateiktas reikalavimas.
7. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas sudaro palankesnes sąlygas galutinai uždaryti sąskaitas tais atvejais, kai ginčas negali būti išspręstas per 6 dalyje nustatytą laikotarpį, ir, gavęs vienos iš ginčo šalių pagrįstą prašymą, pateikia savo nuomonę dėl ginčo per šešis mėnesius nuo to mėnesio, kurį jis jam buvo pateiktas.

SSCI.53 STRAIPSNIS

Delspinigiai už pavėluotus mokėjimus ir pradinės įmokės

1. Nuo SSCI.52 straipsnio 5 dalyje nustatyto 18 mėnesių laikotarpio pabaigos išmokas mokanti įstaiga gali skaičiuoti delspinigius už nesumokėtas reikalaujamas sumas, išskyrus atvejus, kai už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga per šešis mėnesius nuo to mėnesio, per kurį šie reikalavimai buvo pateikti, pabaigos sumokėjo pradinę įmoką, kurią sudaro bent 90 % visos sumos, reikalaujamos pagal SSCI.52 straipsnio 1 arba 2 dalį. Už tas reikalaujamas sumas dalis, kurios nebuvo padengtos sumokėjus pradinę įmoką, delspinigiai gali būti skaičiuojami tik pasibaigus 36 mėnesių laikotarpiui, nustatytam SSCI.52 straipsnio 6 dalyje.

2. Delspinigiai skaičiuojami remiantis pagrindine norma, kurią pagrindinėms refinansavimo operacijoms taiko Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto šiuo tikslu paskirta finansų įstaiga. Taikytina pagrindinė norma yra ta, kuri įsigaliojo pirmąją mėnesio, kai turėjo būti atliktas mokėjimas, dieną.
3. Nė viena susižinojimo tarnyba neprivalo priimti 1 dalyje nustatytos pradinės įmokos. Tačiau jeigu susižinojimo tarnyba atsisako tokio pasiūlymo, išmokas mokanti įstaiga teisę skaičiuoti delspinigius už pavėluotus mokėjimus, susijusius su atitinkamais reikalavimais, turi tik laikydamasi 1 dalies antrame sakinyje nustatytos sąlygos.

SSCI.54 STRAIPSNIS

Metinis sąskaitų balansas

1. Partnerystės taryba, remdamasi Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto ataskaita, parengia kiekvienų kalendorinių metų reikalavimų suvestinę. Šiuo tikslu susižinojimo tarnybos per Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto nustatytą laiką ir jo nustatyta tvarka praneša jam apie pateiktuose, patenkintuose arba užginčytuose reikalavimuose nurodytas sumas (kreditoriaus pozicija) ir gautuose, patenkintuose arba užginčytuose reikalavimuose reikalautas sumas (debitoriaus pozicija).
2. Partnerystės taryba gali atlikti atitinkamą statistinių ir apskaitos duomenų, reikalingų 1 dalyje nurodytai metinei reikalavimų suvestinei parengti, patikrinimą, ypač tam, kad įsitikintų, jog šie duomenys atitinka pagal šią antraštinę dalį nustatytas taisykles.

2 SKYRIUS

SUMOKĖTŲ, TAČIAU NEPRIKLAUSIUSIŲ IŠMOKŲ ATGAVIMAS, LAIKINŲ IŠMOKŲ IR ĮMOKŲ ATGAVIMAS, KOMPENSAVIMAS IR PARAMA VYKDANT REIKALAVIMUS

1 SKIRSNIS

PRINCIPAI

SSCI.55 STRAIPSNIS

Bendrosios nuostatos

Šio Protokolo SSC.64 straipsnio taikymo tikslais ir laikantis jame nustatytos tvarkos, kiekvieną kartą, kai tai įmanoma, reikalavimai vykdomi atliekant kompensavimą tarp atitinkamos valstybės narės ir Jungtinės Karalystės įstaigų arba atitinkamų fizinių ar juridinių asmenų atžvilgiu pagal šio priedo SSCI.56–SSCI.58 straipsnius. Jei atliekant šią kompensavimo procedūrą visų reikalavimų arba kurio nors reikalavimo neįmanoma įvykdyti, likusi mokėtina suma atgaunama pagal šio priedo SSCI.59–SSCI.69 straipsnius.

2 SKIRSNIS

KOMPENSAVIMAS

SSCI.56 STRAIPSNIS

Gautos nepriklausančios išmokos

1. Jei valstybės įstaiga asmeniui išmoka nepriklausančias išmokas, ši įstaiga, laikydamosi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų sąlygų ir apribojimų, gali prašyti valstybės, atsakingos už išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, įstaigos išskaityti nepriklausančią išmokėti sumą iš įsiskolinimų ar einamųjų mokėjimų, mokėtinų atitinkamam asmeniui, neatsižvelgiant į tai, kuriai socialinės apsaugos sričiai priskiriamos mokamos išmokos. Tos valstybės įstaiga, laikydamosi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų šios rūšies kompensavimo procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, išskaito atitinkamą sumą, tarsi ji pati būtų permokėjusi sumas, ir išskaitytą sumą perveda nepriklausančias išmokas išmokėjusiai įstaigai.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei skirdama ar peržiūrėdama neįgalumo išmokas, senatvės ir maitintojo netekimo pensijas pagal šio Protokolo III antraštinės dalies 3 ir 4 skyrius, valstybės įstaiga asmeniui išmokas išmoka nepagrįstai, ta įstaiga gali prašyti valstybės, atsakingos už atitinkamų išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, įstaigos išskaityti permokėtą sumą iš įsiskolinimų atitinkamam asmeniui. Kai pastaroji įstaiga informuoja nepriklausančią sumą išmokėjusią įstaigą apie šiuos įsiskolinimus, nepriklausančią sumą išmokėjusi įstaiga per du mėnesius praneša apie nepriklausančios išmokėti sumos dydį. Jei įstaiga, kuri turi padengti įsiskolinimus, gauna šį pranešimą iki termino, ji perveda išskaitytą sumą nepagrįstai sumas išmokėjusiai įstaigai. Jei terminas pasibaigęs, ta įstaiga nedelsdama padengia įsiskolinimus atitinkamam asmeniui.
3. Jei vienoje valstybėje asmuo gauna socialinę paramą tuo laikotarpiu, kurį jis turėjo teisę į išmokas pagal kitos valstybės teisės aktus, paramą suteikusi įstaiga, jeigu ji turi teisę reikalauti, kad jai būtų grąžintos atitinkamam asmeniui mokėtinos sumos, gali prašyti kitos valstybės, atsakingos už išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, įstaigos išskaityti sumokėtos paramos sumą iš sumų, kurias ta valstybė moka atitinkamam asmeniui.

Ši nuostata *mutatis mutandis* taikoma atitinkamo asmens šeimos nariams, kurie valstybės teritorijoje gavo paramą tuo laikotarpiu, kurį apdraustasis turėjo teisę į išmokas už tą šeimos narį pagal kitos valstybės teisės aktus.

Valstybės įstaiga, kuri išmokėjo nepriklausančią paramos sumą, praneša apie mokėtiną sumą kitos valstybės įstaigai, o ši įstaiga, laikydamasi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų šios rūšies kompensavimo procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, išskaito atitinkamą sumą ir nedelsdama ją perveda nepriklausančią sumą išmokėjusiai įstaigai.

SSCI.57 STRAIPSNIS

Laikiniai mokėtos išmokos pinigais ar įmokos

1. SSCI.6 straipsnio taikymo tikslais, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to, kai buvo nustatyti taikytini teisės aktai arba buvo nustatyta už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga, laikinai išmokas pinigais mokėjusi įstaiga apskaičiuoja sumą, kurią ji laikinai mokėjo, ir ją praneša nustatytai kompetentingai įstaigai.

Nustatyta kompetentinga įstaiga, atsakinga už išmokų mokėjimą, išskaito sumą, kuri buvo laikinai mokama, iš įsiskolinimų atitinkamam asmeniui už atitinkamas išmokas ir nedelsdama išskaitytą sumą perveda laikinai išmokas pinigais mokėjusiai įstaigai.

Jei laikinai mokėtų išmokų suma viršija įsiskolinimų sumą arba jei įsiskolinimų nėra, nustatyta kompetentinga įstaiga, laikydamasi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų šios rūšies kompensavimo procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, šią sumą išskaito iš einamųjų mokėjimų ir nedelsdama išskaitytą sumą perveda laikinai išmokas pinigais mokėjusiai įstaigai.

2. Juridinio arba fizinio asmens įmokas laikinai gavusi įstaiga šias sumas sumokėjusiam asmeniui jas kompensuoja tik tada, kai nustatyta kompetentinga įstaiga patvirtina sumas, kurios jai priklauso pagal SSCI.6 straipsnio 4 dalį.

Nustatytos kompetentingos įstaigos prašymu, kuris pateikiamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to, kai buvo nustatyti taikytini teisės aktai, laikinai įmokas gavusi įstaiga jas perveda nustatytai kompetentingai įstaigai už tą laikotarpį, kad būtų sureguliuota padėtis, susijusi su įmokomis, kurias juridinis arba fizinis asmuo yra jai skolingas. Laikoma, kad pervestos įmokos buvo atgaline data sumokėtos nustatytai kompetentingai įstaigai.

Jei laikinai mokėtų įmokų suma viršija sumą, kurią juridinis arba fizinis asmuo yra skolingas nustatytai kompetentingai įstaigai, laikinai įmokas gavusi įstaiga atitinkamam juridiniam ir arba fiziniam asmeniui kompensuoja permokėtą sumą.

SSCI.58 STRAIPSNIS

Su kompensacijomis susijusios išlaidos

Skolą išieškant pagal SSCI.56 ir SSCI.57 straipsniuose numatytą kompensavimo procedūrą, išlaidos neapmokamos.

3 SKIRSNIS

SUSIGRAŽINIMAS

SSCI.59 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys ir bendrosios nuostatos

1. Šiame skirsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) reikalavimas – visi reikalavimai, susiję su nepagrįstai įmokėtomis įmokomis arba nepagrįstai suteiktomis ar išmokėtomis išmokomis, įskaitant delspinigius, baudas, administracines sankcijas ir visus kitus privalomuosius mokėjimus bei su reikalavimu susijusias išlaidas, kaip numatyta reikalavimą teikiančios valstybės teisės aktuose;
 - b) prašančioji šalis – kiekvienos valstybės įstaiga, kuri pateikia su pirmiau apibrėžtu reikalavimu susijusį prašymą pateikti informaciją, prašymą pateikti pranešimą arba prašymą vykdyti reikalavimą;
 - c) prašomoji šalis – kiekvienos valstybės įstaiga, kuriai gali būti pateiktas prašymas pateikti informaciją, prašymas pateikti pranešimą arba prašymas vykdyti reikalavimą.
2. Valstybių prašymai ir susiję pranešimai paprastai pateikiami per paskirtąsias įstaigas.

3. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas imasi praktinių įgyvendinimo priemonių, įskaitant, be kita ko, tas, kurios susijusios su SSCI.4 straipsniu ir su sumų, dėl kurių atgavimo gali būti teikiamas prašymas vykdyti reikalavimą, mažiausio dydžio nustatymu.

SSCI.60 STRAIPSNIS

Prašymai pateikti informaciją

1. Prašančiosios šalies prašymu prašomoji šalis pateikia visą informaciją, kuri galėtų būti naudinga prašančiajai šaliai jos reikalavimui vykdyti.
2. Norėdama gauti šią informaciją, prašomoji šalis naudojasi įgaliojimais, numatytais įstatymuose ir kituose teisės aktuose ar administracinėje praktikoje, taikomuose panašioms reikalavimams, pateiktiems jos pačios valstybėje, patenkinti. Prašyme pateikti informaciją nurodoma atitinkamo juridinio ar fizinio asmens, apie kurį prašoma pateikti informaciją, vardas ir pavardė arba pavadinimas, naujausias žinomas adresas ir visa kita su jo tapatybe susijusi naudinga informacija, taip pat reikalavimo, dėl kurio pateiktas prašymas, pobūdis ir suma.
3. Prašomoji šalis neprivalo pateikti informacijos:
 - a) kurios ji negalėtų gauti, kad būtų įvykdyti jos pačios valstybės teritorijoje pateikti panašūs reikalavimai;
 - b) kuri atskleistų komercines, pramonines ar profesines paslaptis, arba

- c) kurią atskleidus galėtų būti pakenkta valstybės saugumui arba galėtų būti pažeista jos viešoji tvarka.
4. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie prašymo pateikti informaciją atmetimo priežastis.

SSCI.61 STRAIPSNIS

Pranešimas

1. Prašančiosios šalies prašymu prašomoji šalis, laikydamasi jos pačios valstybės teritorijoje galiojančių taisyklių dėl pranešimo apie panašius dokumentus ar sprendimus, praneša adresatui apie visus dokumentus ir sprendimus, įskaitant teismo pobūdžio dokumentus ir sprendimus, priimtus prašančiosios šalies valstybėje ir susijusius su reikalavimu arba jo vykdymu.
2. Prašyme pateikti pranešimą nurodomas atitinkamo adresato vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir visa kita su jo tapatybe susijusi naudinga informacija, kurią prašančioji šalis paprastai gali gauti apie atitinkamą adresatą, dokumento ar sprendimo, apie kurį turi būti pranešta, pobūdis bei dalykas, ir prireikus skolininko vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir kita su jo tapatybe susijusi naudinga informacija, reikalavimas, su kuriuo dokumentas ar sprendimas yra susijęs, ir visa kita naudinga informacija.
3. Prašomoji šalis nedelsdama informuoja prašančiąją šalį apie veiksmus, kurių ji ėmėsi jos prašymui pateikti pranešimą patenkinti, ir visų pirma nurodo datą, kada dokumentas arba sprendimas buvo išsiųstas adresatui.

SSCI.62 STRAIPSNIS

Prašymas vykdyti reikalavimą

1. Prašančiosios šalies prašymu prašomoji šalis vykdo reikalavimus, kuriems taikomas prašančiosios šalies išduotas dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, tiek, kiek tai leidžiama prašomosios šalies valstybėje galiojančiuose įstatymuose ir administracinėje praktikoje ir pagal tuos įstatymus bei praktiką.
2. Prašančioji šalis prašymą vykdyti reikalavimą gali pateikti tik tuo atveju, jei:
 - a) ji prašomajai šaliai taip pat pateikia dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą prašančiosios šalies valstybėje, oficialią arba patvirtintą kopiją, išskyrus atvejus, kai taikoma SSCI.64 straipsnio 3 dalis;
 - b) reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti, nėra užginčytas jos pačios valstybėje;
 - c) ji savo pačios valstybėje taikė atitinkamas reikalavimo vykdymo procedūras, nustatytas remiantis 1 dalyje nurodytu dokumentu, ir dėl taikomų priemonių bus sumokėta ne visa reikalavimo suma;
 - d) pagal jos pačios taikomus teisės aktus senaties terminas dar nėra pasibaigęs.

3. Prašyme vykdyti reikalavimą nurodoma:

- a) atitinkamo fizinio ar juridinio asmens ir (arba) jo turtą valdančios trečiosios šalies vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir visa kita su fizinio ar juridinio asmens arba trečiosios šalies tapatybe susijusi naudinga informacija;
- b) prašančiosios šalies pavadinimas, adresas ir visa kita su jos tapatybe susijusi naudinga informacija;
- c) prašančiosios šalies valstybėje išduotas dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą;
- d) reikalavimo pobūdis ir suma, įskaitant pagrindinę sumą, delspinigius, baudas, administracines sankcijas ir visus kitus privalomuosius mokėjimus bei apmokėtinas išlaidas, nurodytus prašančiosios šalies ir prašomosios šalies valstybės (-ių) valiutomis;
- e) data, kada prašančioji šalis arba prašomoji šalis praneša adresatui apie dokumentą;
- f) data, nuo kurios pagal prašančiosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus galima pradėti reikalavimo vykdymą, ir laikotarpis, per kurį jis gali būti vykdomas;
- g) bet kuri kita naudinga informacija.

4. Be to, prašyme vykdyti reikalavimą prašančioji šalis patvirtina, kad yra įvykdytos 2 dalyje nustatytos sąlygos.
5. Prašančioji šalis nedelsdama perduoda prašomajai šaliai bet kurią naudingą informaciją, susijusią su klausimu, dėl kurio buvo pateiktas prašymas vykdyti reikalavimą.

SSCI.63 STRAIPSNIS

Dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą

1. Pagal šio Protokolo SSC.64 straipsnio 2 dalį dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, tiesiogiai pripažįstamas ir automatiškai laikomas dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti prašomosios šalies valstybės reikalavimo vykdymą.
2. Nepaisant 1 dalies, kai tinkama ir vadovaujantis prašomosios šalies valstybėje galiojančiomis nuostatomis, dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, gali būti priimamas ar pripažįstamas kaip dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti tos valstybės teritorijoje, arba papildomas ar pakeičiamas tokiu dokumentu.

Išskyrus tuos atvejus, kai taikoma šios dalies trečia pastraipa, valstybė (-ės) per tris mėnesius nuo prašymo vykdyti reikalavimą gavimo dienos stengiasi užbaigti minėto dokumento priėmimo, pripažinimo, papildymo arba pakeitimo formalumus. Valstybės negali atsisakyti atlikti šių veiksmų, jeigu dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, parengtas tinkamai. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie priežastis, dėl kurių nesilaikoma trijų mėnesių termino.

Jeigu dėl kurio nors iš šių veiksmų kiltų ginčas, susijęs su reikalavimu ir arba prašančiosios šalies išduotu dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, taikomas SSCI.65 straipsnis.

SSCI.64 STRAIPSNIS

Mokėjimo tvarka ir terminai

1. Reikalavimai vykdomi prašomosios šalies valstybės valiuta. Visą prašomosios šalies atgautą reikalavimo sumą prašomoji šalis perveda prašančiajai šaliai.
2. Jei tai leidžiama pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, prašomoji šalis, pasikonsultavusi su prašančiaja šalimi, gali duoti skolininkui laiko skolai grąžinti arba leisti grąžinti skolą dalimis. Be to, prašomoji šalis prašančiajai šaliai perveda visus delspinigius, gautus už skirtą papildomą laiką.
3. Nuo tos dienos, kai dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, tiesiogiai pripažįstamas pagal SSCI.63 straipsnio 1 dalį arba priimamas, pripažįstamas, papildomas ar pakeičiamas pagal SSCI.63 straipsnio 2 dalį, pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus už pavėluotą mokėjimą imami ir prašančiajai šaliai pervedami delspinigiai.

SSCI.65 STRAIPSNIS

Ginčas dėl reikalavimo ar dokumento,
kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą,
ir ginčas dėl vykdymo užtikrinimo priemonių

1. Jeigu vykstant reikalavimo vykdymo procedūrai suinteresuotoji šalis užginčija reikalavimą arba prašančiosios šalies valstybėje išduotą dokumentą, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, suinteresuotoji šalis pateikia ieškinį prašančiosios šalies valstybės atitinkamoms institucijoms pagal toje valstybėje galiojančius įstatymus. Prašančioji šalis apie šį ieškinį nedelsdama praneša prašomajai šaliai. Suinteresuotoji šalis taip pat gali apie ieškinį informuoti prašomąją šalį.
2. Kai prašomoji šalis iš prašančiosios šalies arba iš suinteresuotosios šalies gauna 1 dalyje nurodytą pranešimą ar informaciją, ji sustabdo reikalavimo vykdymo procedūrą tol, kol bus priimtas atitinkamos institucijos sprendimas dėl šio klausimo, išskyrus atvejus, kai prašančioji šalis, remdamasi šios dalies antra pastraipa, paprašo to nedaryti. Jei prašomoji šalis mano, kad tai būtina, ir nedarant poveikio SSCI.68 straipsniui, ji gali imtis atsargumo priemonių, garantuojančių reikalavimo įvykdymą, tiek, kiek pagal jos pačios valstybėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus galima imtis tokių veiksmų panašių reikalavimų atžvilgiu.

Nepaisant pirmos pastraipos, prašančioji šalis, laikydamasi jos pačios valstybėje galiojančių įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinės praktikos, gali prašyti, kad prašomoji šalis įvykdytų užginčytą reikalavimą, tiek, kiek pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius atitinkamus įstatymus ir kitus teisės aktus galima imtis tokių veiksmų. Jeigu ginčas išsprendžiamas skolininko naudai, prašančioji šalis privalo kompensuoti visas išieškotas sumas ir sumokėti visas mokėtinas kompensacijas pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius teisės aktus.

3. Jeigu užginčijamos vykdymo užtikrinimo priemonės, kurių buvo imtasi prašomosios šalies valstybėje, ieškinys pateikiamas tos valstybės atitinkamai institucijai pagal joje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.
4. Jeigu atitinkama institucija, kuriai pagal 1 dalį pateikiamas ieškinys, yra bendrosios kompetencijos arba administracinis teismas, to teismo sprendimas, tiek, kiek jis palankus prašančiajai šaliai, ir tiek, kiek juo leidžiama reikalavimo vykdymą užtikrinti prašančiosios šalies valstybėje, laikomas dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, kaip tai suprantama SSCI.62 ir SSCI.63 straipsniuose, ir remiantis tuo sprendimu reikalavimas įvykdomas.

SSCI.66 STRAIPSNIS

Pagalbai taikomi apribojimai

1. Prašomoji šalis neprivalo:
 - a) teikti pagalbos, numatytos SSCI.62–SSCI.65 straipsniuose, jeigu dėl skolininko padėties reikalavimo vykdymas galėtų sukelti didelių ekonominių arba socialinių sunkumų prašomosios šalies valstybėje, tiek, kiek pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus arba administracinę praktiką galima imtis tokių veiksmų panašių nacionalinių reikalavimų atžvilgiu;

- b) teikti pagalbos, numatytos SSCI.60–SSCI.65 straipsniuose, jei pirminis prašymas pagal SSCI.60–SSCI.62 straipsnius yra susijęs su senesniais nei penkerių metų reikalavimais, skaičiuojant nuo dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti reikalavimo vykdymą, parengimo pagal prašančiosios šalies valstybėje prašymo pateikimo dieną galiojusius įstatymus, kitus teisės aktus arba administracinę praktiką momento. Tačiau tais atvejais, kai reikalavimas arba dokumentas yra užginčijamas, šio termino pradžia laikomas momentas, kai prašančiosios šalies valstybė nustato, kad reikalavimas arba vykdomasis dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimą vykdyti, nebegali būti užginčytas.
2. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie prašymo suteikti pagalbą atmetimo priežastis.

SSCI.67 STRAIPSNIS

Senaties terminai

1. Klausimus dėl senaties terminų reglamentuoja:
- a) prašančiosios šalies valstybėje galiojantys įstatymai tiek, kiek jie yra susiję su reikalavimu arba dokumentu, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą, ir
 - b) prašomosios šalies valstybėje galiojantys įstatymai tiek, kiek jie yra susiję su vykdymo užtikrinimo priemonėmis prašomojoje valstybėje.

Senaties terminai pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus pradedami skaičiuoti nuo tiesioginio pripažinimo dienos arba nuo priėmimo, pripažinimo, papildymo ar pakeitimo pagal SSCI.63 straipsnį dienos.

2. Laikoma, kad veiksmai, kurių prašomoji šalis imasi vykdydama prašymą suteikti pagalbą vykdant reikalavimus ir dėl kurių, jeigu jie būtų atlikti prašančiosios šalies, pagal prašančiosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus būtų sustabdytas arba nutrauktas senaties terminas, buvo atlikti pastarojoje valstybėje tiek, kiek jie susiję su tokiais padariniais.

SSCI.68 STRAIPSNIS

Atsargumo priemonės

Prašančiosios šalies pagrįstu prašymu prašomoji šalis imasi atsargumo priemonių reikalavimo vykdymui užtikrinti tiek, kiek tai leidžiama pagal prašomosios šalies valstybėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

Pirmos pastraipos įgyvendinimo tikslais *mutatis mutandis* taikomos SSCI.62, SSCI.63, SSCI.65 ir SSCI.66 straipsnių nuostatos ir juose nustatytos procedūros.

SSCI.69 STRAIPSNIS

Reikalavimo vykdymo išlaidos

1. Prašomoji šalis pagal savo valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus panašioms reikalavimams, reikalauja, kad atitinkamas fizinis arba juridinis asmuo apmokėtų visas jos patirtas su reikalavimo vykdymu susijusias išlaidas, o gautas lėšas pasilieka.
2. Pagal šį skirsnį teikiama savitarpio pagalba paprastai būna nemokama. Tačiau, jei dėl reikalavimo vykdymo kyla tam tikrų problemų arba susidaro ypač daug išlaidų, prašančioji ir prašomoji šalys gali susitarti dėl tokiomis atvejais taikomos konkrečios kompensavimo tvarkos.

Prašančiosios šalies valstybė privalo atlyginti visas prašomosios šalies valstybės išlaidas arba nuostolius, kurių ji turėjo dėl ieškinių, kurie dėl reikalavimo turinio arba prašančiosios Šalies išduoto dokumento galiojimo pripažinti nepagrįstais.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

KITOS, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

SSCI.70 STRAIPSNIS

Sveikatos patikrinimas ir administraciniai patikrinimai

- 1, Nedarant poveikio kitoms nuostatomis, jei išmokų gavėjas ar pareiškėjas, norintis jas gauti, arba jo šeimos narys būna arba gyvena valstybės, kuri nėra išmokas mokančios įstaigos valstybė, teritorijoje, šios įstaigos prašymu sveikatos patikrinimą atlieka gavėjo buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga pagal tos įstaigos taikomuose teisės aktuose nustatytą tvarką.

Išmokas mokanti įstaiga praneša buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaigai apie tai, kokių specialių reikalavimų prireikus turi būti laikomasi, ir apie tai, kokie punktai turi būti įtraukti į sveikatos patikrinimą.

2. Buvimo vietos arba gyvenamosios vietos įstaiga pateikia ataskaitą išmokas mokančiai įstaigai, paprašiusiai sveikatos patikrinimo. Šiai įstaigai buvimo vietos arba gyvenamosios vietos įstaigos atlikto patikrinimo rezultatai yra privalomi.

Išmokas mokanti įstaiga pasilieka teisę pasirinkti gydytoją, kuris patikrintų gavėjo sveikatą. Tačiau grįžti į išmokas mokančios įstaigos valstybę gavėjo gali būti prašoma tik su sąlyga, kad kelionė nepakenks gavėjo sveikatai, o išmokas mokanti įstaiga apmokės kelionės ir apgyvendinimo išlaidas.

3. Jei išmokų gavėjas ar pareiškėjas, norintis jas gauti, arba jo šeimos narys būna arba gyvena valstybės, kuri nėra išmokas mokančios įstaigos valstybė, teritorijoje, išmokas mokančios įstaigos prašymu administracinį patikrinimą atlieka gavėjo buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga.

Šiuo atveju taip pat taikoma 2 dalis.

4. Išimties tvarka netaikant šio Protokolo SSC.59 straipsnio 3 dalyje nustatyto nemokamo savitarpio administracinio bendradarbiavimo principo, faktines išlaidas, susijusias su šiame straipsnyje nurodytais patikrinimais, įstaigai, kurios buvo paprašyta juos atlikti, apmoka išmokas mokanti įstaiga, paprašiusi juos atlikti.

SSCI.71 STRAIPSNIS

Pranešimai

1. Valstybės praneša Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui apie šio Protokolo SSCI.1 straipsnyje ir šio priedo SSCI.1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose apibrėžtas tarnybas ir subjektus ir pagal šį priedą paskirtas įstaigas.
2. 1 dalyje nurodytoms tarnyboms suteikiama elektroninė tapatybė – joms suteikiamas identifikacijos kodas ir elektroninis adresas.

3. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato 1 dalyje nurodytų paneštinų duomenų struktūrą, turinį ir jiems taikomą išsamią tvarką, įskaitant bendrą formą ir modelį.
4. Šio Protokolo įgyvendinimo tikslais Jungtinė Karalystė gali dalyvauti elektroniniame keitimėsi socialinės apsaugos informacija ir padengti susijusias išlaidas.
5. Valstybės atsako už 1 dalyje nurodytos informacijos atnaujinimą.

SSCI.72 STRAIPSNIS

Informacija

Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas parengia informaciją, būtiną užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys susipažintų su savo teisėmis ir administraciniais formalumais, būtinais norint įtvirtinti šias teises. Kai įmanoma, ši informacija platinama elektroninėmis priemonėmis, ją pateikiant visuomenei prieinamose interneto svetainėse. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas užtikrina, kad informacija būtų reguliariai atnaujinama, ir kontroliuoja klientams teikiamų paslaugų kokybę.

SSCI.73 STRAIPSNIS

Valiutos konvertavimas

Šio Protokolo ir šio priedo taikymo tikslais dviejų valiutų keitimo kursu laikoma Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto šiuo tikslu paskirtos finansų įstaigos paskelbta pagrindinė norma. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas nustato datą, į kurią atsižvelgiant nustatomas keitimo kursas.

SSCI.74 STRAIPSNIS

Įgyvendinimo nuostatos

Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas gali priimti papildomas šio Protokolo ir šio priedo įgyvendinimo gaires.

SSCI.75 STRAIPSNIS

Tarpinės nuostatos dėl formų ir dokumentų

1. Tarpiniu laikotarpiu, dėl kurio pabaigos datos susitariama Specialiajame socialinės apsaugos koordinavimo komitete, visos prieš pat įsigaliojant šiam Protokolui naudotu formatu kompetentingų įstaigų išduotos formos ir dokumentai galioja šio Protokolo įgyvendinimo tikslais ir, kai tinkama, toliau naudojami kompetentingoms įstaigoms keičiantis informacija. Visos prieš tą tarpinį laikotarpį ir jo metu išduotos tokios formos ir dokumentai galioja iki jų galiojimo pabaigos arba panaikinimo.

2. Pagal 1 dalį galiojančios formos ir dokumentai apima:
- a) Jungtinės Karalystės vardu išduotas Europos sveikatos draudimo korteles, kurios kaip teisę patvirtinantys dokumentai galioja šio Protokolo SSC.17 straipsnio bei SSC.25 straipsnio 1 dalies ir šio priedo SSCL.22 straipsnio tikslais, ir
 - b) asmens socialinės apsaugos statusą patvirtinančius perkeliamuosius dokumentus, būtinus šiam Protokolui įgyvendinti.

**DVIEJŲ AR DAUGIAU VALSTYBIŲ ADMINISTRACINIAI SUSITARIMAI
(NURODYTI ŠIO PRIEDO SSCI.8 STRAIPSNYJE)**

BELGIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1976 m. gegužės 4 d. ir birželio 14 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

1977 m. sausio 18 d. ir kovo 14 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies (kompensavimo arba atsisakymo reikalauti kompensuoti išmokų natūra, suteiktų laikantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III antraštinės dalies 1 skyriaus nuostatų, išlaidas tvarka) su pakeitimais, padarytais 1982 m. gegužės 4 d. ir liepos 23 d. Pasikeitimu raštais (susitarimas dėl išlaidų, patirtų pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 22 straipsnio 1 dalies a punktą, kompensavimo)

DANIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1977 m. kovo 30 d. ir balandžio 19 d. Pasikeitimas laiškais, su pakeitimais, padarytais 1989 m. lapkričio 8 d. ir 1990 m. sausio 10 d. Pasikeitimu laiškais dėl susitarimo dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti išmokų natūra bei administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas

ESTIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

2006 m. kovo 29 d. baigtas sudaryti Estijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalį ir 63 straipsnio 3 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

SUOMIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1995 m. birželio 1 ir 20 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (kompensavimas arba atsisakymas reikalauti kompensuoti išmokų natūra išlaidas) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

PRANCŪZIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1997 m. kovo 25 d. ir balandžio 28 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

1998 m. gruodžio 8 d. Susitarimas dėl išmokų natūra kompensavimo pagal Reglamentus (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72 sumos dydžio nustatymo konkrečių būdų

VENGRIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

2005 m. lapkričio 1 d. baigtas sudaryti Vengrijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 883/2004 35 straipsnio 3 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal šį reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

AIRIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1975 m. liepos 9 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (nuostata dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III antraštinės dalies 1 ar 4 skyriuose numatytų išmokų natūra išlaidų kompensavimo arba atsisakymo reikalauti jas kompensuoti) ir dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

ITALIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

2005 m. gruodžio 15 d. pasirašytas Italijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalį ir 63 straipsnio 3 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2005 m. sausio 1 d.

LIUKSEMBURGAS IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1975 m. gruodžio 18 d. ir 1976 m. sausio 20 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti išlaidas, susijusias su administraciniais patikrinimais ir sveikatos patikrinimais, kaip numatyta Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnyje)

MALTA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

2007 m. sausio 17 d. baigtas sudaryti Maltos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 883/2004 35 straipsnio 3 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal tą reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

NYDERLANDAI IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1956 m. birželio 12 d. Administracinio susitarimo dėl 1954 m. rugpjūčio 11 d. Konvencijos įgyvendinimo 3 straipsnio antras sakiny s.

PORTUGALIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

2004 m. birželio 8 d. Susitarimas, kuriuo nustatomi kiti abiejų šalių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai nuo 2003 m. sausio 1 d.

ISPANIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1999 m. birželio 18 d. Susitarimas dėl išmokų natūra, mokamų vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatomis, išlaidų kompensavimo

ŠVEDIJA IR JUNG TINĖ KARALYSTĖ

1997 m. balandžio 15 d. Susitarimas dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (išmokų natūra išlaidų kompensavimas arba atsisakymas reikalauti jas kompensuoti) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

TEISĘ PATVIRTINANTIS DOKUMENTAS

(Šio Protokolo SSC.17 straipsnis bei SSC.25 straipsnio 1 dalis
ir šio priedo SSCI.22 straipsnis)

1. Teisę patvirtinantys dokumentai, valstybių narių kompetentingų įstaigų išduoti šio Protokolo SSC.17 straipsnio ir SSC.25 straipsnio 1 dalies tikslais, turi atitikti 2009 m. birželio 12 d. Administracinės komisijos sprendimą Nr. S2 dėl Europos sveikatos draudimo kortelės techninių specifikacijų.
2. Teisę patvirtinantys dokumentai, Jungtinės Karalystės kompetentingų įstaigų išduoti SSC.17 straipsnio ir SSC.25 straipsnio 1 dalies tikslais, turi apimti šiuos duomenis:
 - a) dokumento turėtojo pavardę ir vardą;
 - b) dokumento turėtojo asmens kodą;
 - c) dokumento turėtojo gimimo datą;
 - d) dokumento galiojimo pabaigos datą;
 - e) vietoj Jungtinės Karalystės ISO kodo naudojamą kodą „UK“;

- f) dokumentą išdavusios Jungtinės Karalystės įstaigos identifikacinį numerį ir santrumpą;
 - g) dokumento eilės numerį;
 - h) jei dokumentas laikinas, – dokumento išdavimo datą bei įteikimo datą ir Jungtinės Karalystės įstaigos parašą ir antspaudą.
3. Apie Jungtinės Karalystės išduotų teisę patvirtinančių dokumentų technines specifikacijas nedelsiant pranešama Specialiajam socialinės apsaugos koordinavimo komitetui, kad išmokas natūra mokančioms valstybių narių įstaigoms būtų lengviau priimti atitinkamus dokumentus.

IŠMOKOS NATŪRA, KURIOMS REIKALINGAS IŠANKSTINIS SUSITARIMAS

(Šio Protokolo SSC.17 straipsnis ir SSC.25 straipsnio 1 dalis)

1. Išmokos natūra, teiktinos pagal šio Protokolo SSC.17 straipsnį ir SSC.25 straipsnio 1 dalį, turi apimti išmokas, teikiamas dėl lėtinių ar esamų ligų arba dėl nėštumo ir gimdymo.
2. Šios nuostatos netaikomos išmokoms natūra, įskaitant išmokas, susijusias su lėtinėmis ar esamomis ligomis arba su gimdymu, jei buvimo kitoje valstybėje tikslas yra gauti tokį gydymą.

3. Bet kokiam gyvybiškai svarbiam mediciniam gydymui, kurį galima gauti tik specializuotuose gydymo centruose arba kurį gali teikti tik siauros specializacijos specialistai, arba kuriam reikalinga speciali įranga, būtinas išankstinis apdraustojo asmens ir gydymą teikiančios įstaigos susitarimas, siekiant užtikrinti, kad apdraustajam asmeniui gydymas būtų suteiktas jam būnant valstybėje, kuri nėra kompetentinga valstybė ar gyvenamosios vietos valstybė.
4. Nebaigtinis šiuos kriterijus atitinkančių gydymo būdų sąrašas:
 - a) inkstų dializė;
 - b) deguonies terapija;
 - c) specialus astmos gydymas;
 - d) echokardiografija lėtinių autoimuninių ligų atveju;
 - e) chemoterapija.

VALSTYBĖS, REIKALAUJANČIOS KOMPENSUOTI
IŠMOKŲ NATŪRA IŠLAIDAS REMIANTIS FIKSUOTAIS DYDŽIAIS
(NURODYTOS ŠIO PRIEDO SSCI.48 STRAIPSNIO 1 DALYJE)

AIRIJA

ISPANIJA

KIPRAS

PORTUGALIJA

ŠVEDIJA

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS
DĖL SSC.11 STRAIPSNIO TAIKymo

VALSTYBĖS NARĖS
